MISSALE ROMANO-ROTHOMAGENSE

CONFORMATUM
IUXTA DECRETUM
S. CONCILII TRIDENTINI
RESTITUTUM
SUMMORUM PONTIFICUM
EDICTIS

MISSALE ROMANO-BOHEMICUM

CONFORMATUM,
JUXTA DECRETUM
SS. CONCILII TRIDENTINI
RESTITUTUM,
S. PII V. PONTIFICIS MAXIMI JUSSU
EDITUM,
ET
CLEMENTIS VIII. PRIMUM,
NUNC DENUO
URBANI PAPÆ VIII.
AUCTORITATE RECOGNITUM.

IN QUO OMNES MISSÆ PROPRIÆ, TAM DE SANCTIS, QUI IN REGNO BOHEMIÆ AB ANTIQUO COLUNTUR, QUAM QUÆ AUCTORITATE PONTIFICIA HUCUSQUE CONCESSÆ, PRO MAJORI CELEBRANTIUM COMMODITATE ACCURATE POSITÆ SUNT,

EX MANDATO
REVERENDISSIMI, AC CELSISSIMI S. R. I. PRINCIPIS
D.D. JOANNIS MAURITII GUSTAVI
ARCHI-EPISCOPI PRAGENSIS.

VETERO-PRAGÆ, in Aula-Regia, excudebat Mathias Adamus Höger, Archi-Episcopalis Typographus. ANNO M DCC XXXV.

M. B.
Im.
L. W.
w Łodzi
St 1791/82

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI.
AD PERPETUAM REI MEMORIAM.

Quo primùm tempore ad Apostolatûs apicem assumpti fuimus, ad ea libenter animum, virésque nostras intendimus, & cogitationes omnes direximus, quæ ad Ecclesiasticum purum retinendum cultum pertinerent, eaque parare, & Deo ipso adjuvante, omni adhibito studio efficere contendimus. Cùmque inter alia sacri Tridentini Concilii Decreta, nobis statuendum esset de sacris libris, Catechismo, Missali, & Breviario edendis, atque emendandis: edito jam, Deo ipso annuente, ad populi eruditionem Catechismo, & ad debitas Deo persolvendas laudes Breviario castigato, omnino, ut Breviario Missale responderet, uti congruum est & conveniens (cùm unum in Ecclesia Dei psallendi modum, unum Missæ celebrandæ ritum esse maximè deceat) necesse jam videbatur, ut, quod reliquum in hac parte esset, de ipso nempe Missali edendo, quàm primùm cogitaremus. Quare eruditis delectis viris onus hoc demanandum duximus: qui quidem diligenter collatis omnibus cum vetustis nostræ Vaticanæ Bibliothecæ, aliisque undique conquisitis, emendatis, atque incorruptis codicibus; nec non veterum consultis, ac probatorum auctorum scriptis, qui de sacro eorumdem rituum instituto monumenta nobis reliquerunt, ad pristinam Missale ipsum sanctorum Patrum normam, ac ritum restituerunt. Quod recognitum jam & castigatum, maturè adhibita consideratione, ut ex hoc instituto, cœptóque labore, fructus omnes percipiant, Romæ quàm primùm imprimi, atque impressum edi mandavimus; nempe ut sacerdotes intelligant, quibus precibus uti, quos ritus, quasque cæremonias in Missarum celebratione retinere posthac debeant. Ut autem à sacrosancta Romana Ecclesia, cæterarum Ecclesiarum matre & magistra, tradita ubique amplectantur omnes & observent, nè in posterum perpetuis futuris temporibus in omnibus Christiani orbis provinciarum Patriarchalibus, Cathedralibus, Collegiatis, & Parochialibus, Sæcularibus, & quorumvis Ordinum, Monasteriorum, tam virorum, quàm mulierum, etiam Militiarum regularibus, ac sine cura Ecclesiis, vel Capellis, in quibus Missa Conventualis alta voce cum Choro, aut demissa celebrari juxta Romanæ Ecclesiæ ritum consuevit, vel debet, aliàs quàm juxta Missalis à nobis editi formulam decantetur, aut recitetur, etiamsi eædem Ecclesiæ quovis modo exemptæ Apostolicæ Sedis indulto, consuetudine, privilegio, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel aliis quibusvis facultatibus munitæ sint: nisi ab ipsa prima institutione à Sede Apostolica approbata, vel consuetudine, quæ, vel ipsa institutio super ducentos annos Missarum celebrandarum in eisdem Ecclesiis assiduè observata sit: à quibus, ut præfatam celebrandi constitutionem, vel consuetudinem nequaquam auferimus; sic si Missale hoc, quod nunc in lucem edi curavimus, iisdem magis placeret, de Episcopi, vel Prælati, Capitulique universi consensu, ut quibusvis non obstantibus, juxta illud Missas celebrare possint, permittimus: ex aliis verò omnibus Ecclesiis præfatis eorumdem Missalium usum tollendo, illáque penitus & omnino rejiciendo, ac huic Missali nostro nuper edito, nihil umquam addendum, detrahendum, aut immutandum esse decernendo, sub indignationis nostræ pœna, hac nostra perpetuò valitura constitutione statuimus & ordinamus. Mandantes, ac districtè omnibus & singulis Ecclesiarum prædictarum Patriarchis, Administratoribus, aliisque personis quacumque Ecclesiastica dignitate fulgentibus, etiamsi S. R. E. Cardinales, aut cujusvis alterius gradus & præeminentiæ fuerint: illis in virtute sanctæ obedientiæ præcipientes, ut cæteris omnibus rationibus & ritibus ex aliis Missalibus quantumvis vetustis hactenus observari consuetis, in posterum penitus omissis, ac

planè rejectis, Missam juxta ritum, modum ac normam, quæ per Missale hoc à Nobis nunc traditur, decantent, ac legant: neque in Missæ celebratione alias cæremonias, vel preces, quàm quæ hoc Missali continentur, addere, vel recitare præsumant. Atque ut hoc ipsum Missale in Missa decantanda, aut recitanda, in quibuscuis Ecclesiis absque ullo conscientiæ scrupulo, aut aliquarum pœnarum, sententiarum, & censurarum incursu posthac omnino sequantur, eoque liberè & licitè uti possint & valeant, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, etiam perpetuò concedimus & indulgemus. Néve Præsules, Administratores, Canonici, Capellani, & alii quocumque nomine nuncupati Presbyteri sæculares, aut cujuscuis Ordinis regulares, ad Missam aliter, quàm à nobis statutum est, celebrandam teneantur: neque ad Missale hoc immutandum à quolibet cogi & compelli, præsentésve litteræ ullo umquam tempore revocari, aut moderari possint, sed firmæ semper & validæ in suo existant robore, similiter statuimus & declaramus. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac in provincialibus & synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus & ordinationibus; nec non Ecclesiarum prædictarum usu, longissima & immemorabili præscriptione, non tamen supra ducentos annos, roborato, statutis & consuetudinibus contrariis quibuscumque. Volumus autem, & eadem auctoritate decernimus, ut post hujus nostræ constitutionis ac Missalis editionem, qui in Romana adsunt Curia Presbyteri, post mensem; qui verò intra montes, post tres: & qui ultra montes incolunt, post sex menses, aut cùm primùm illis Missale hoc venale propositum fuerit, juxta illud Missam decantare vel legere teneantur. Quod ut ubique terrarum incorruptum, ac mendis & erroribus purgatum præservetur, omnibus in nostro & sanctæ Romanæ Ecclesiæ dominio mediatè vel immediatè subjecto commorantibus impressoribus, sub amissionis librorum ac centum ducatorum auri, Cameræ Apostolicæ ipso facto applicandorum; aliis verò in quacumque orbis parte consistentibus sub excommunicationis latæ sententiæ, & aliis arbitrii nostri pœnis, nè sine nostra, vel specialis ad id Apostolici Commissarii in eisdem partibus à nobis constituendi, ac nisi per eumdem Commissarium eidem impressori Missalis exemplum, ex quo aliorum imprimendorum ab ipso impressore erit accipienda norma, cum Missali in Urbe secundùm magnam impressionem impresso collatum fuisse, & concordare, nec in ullo penitus discrepare priùs plena fides facta fuerit, imprimere, vel proponere, vel recipere ullo modo audeant, vel præsumant, auctoritate Apostolica, & tenore præsentium similibus inhibemus. Verùm, quia difficile esset præsentes litteras ad quæque Christiani orbis loca deferri, ac primo quoque tempore in omnium notitiam perferri, illas ad Basilicæ Principis Apostolorum, ac Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ de more publicari & affigi, ac earumdem litterarum exemplis etiam impressis, ac manu alicujus publici tabellionis subscriptis, nec non sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eamdem prorsus indubitatam fidem ubique gentium & locorum haberi præcipimus, quæ præsentibus haberetur, si ostenderentur, vel exhiberentur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ permissionis, statuti, ordinationis, mandati, præcepti, concessionis, indulti, declarationis, voluntatis, decreti, & inhibitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo, pridie Idûs Julii, Pontificatûs nostri Anno quinto.

Cæs. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno à Nativitate Domini millesimo, quingentesimo, septuagesimo, Indictione decima tertia, die verò vigesima nona mensis Julii, Pontificatûs Sanctissimi in Christo Patris & Domini nostri, Domini Pii divinâ providentiâ Papæ Quinti, anno ejus quinto, retroscriptæ litteræ publicatæ & affixæ fuerunt ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum, ac Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, ut moris est, per nos Joannem Andream Rogerium, & Philibertum Cappuis, Cursores.

Scipio de Octavianis, Magister Cursorum.

CLE-

CLEMENS
PAPA VIII.

AD PERPETUAM REI MEMORIAM.

CUm sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, quo nos Christus Dominus sacri sui Corporis participes effecit, atque apud nos usque ad consummationem sæculi permanere decrevit, maximum sit omnium Sacramentorum, illúdque in sacra Missa conficiatur, ac pro peccatis totius populi Deo Patri offeratur: sanè omnino conveniens est, ut qui omnes unum sumus in uno corpore, quod est Ecclesia, & de uno Corpore Christi participamus, una & eadem celebrandi ratione, uniusque officii & ritûs observatione in hoc ineffabili, & tremendo sacrificio utamur. Quod cùm Romani Pontifices prædecessores nostri semper optârint, atque in hoc diu multúmque defudârint, tum in primis fel. rec. Pius Papa V. Missale Romanum ex decreto sacri Concilii Tridentini ad veterem, & emendatiorem normam restitui, Romæque imprimi curavit. Qui etsi multis propositis pœnis severissimè caverit, nè quid illi vel adderetur, vel ulla ratione demeretur; tamen progressu temporis, sive Typographorum, sive aliorum temeritas, & audacia effecit, ut multi in ea quæ his proximis annis excusa sunt Missalia, errores irrepserint, quibus vetustissima illa sacrorum Bibliorum versio, quæ etiam ante sancti Hieronymi tempora celebris habita est in Ecclesia, & ex qua omnes ferè Missarum Introitus, & quæ dicuntur Gradualia, & Offertoria accepta sunt, omnino sublata est: Epistolarum, & Evangeliorum textus, qui hucusque in Missæ solemniis prælectus est, multis in locis perturbatus; ipsis Evangeliis diversa, ac prorsus insolita præfixa initia: plurima denique passim pro arbitrio immutata sint: cujus rei prætextus fuisse videtur, ut omnia ad præscriptum sacrorum Bibliorum vulgatæ editionis revocarentur, quasi id alicui propria auctoritate, atque Apostolica Sede inconsulta facere licitum sit. Quod nos animadvertentes, pro nostra Pastorali solicitudine, qua omnibus in rebus, ac præcipuè in sacris Ecclesiæ ritibus, optimam, eamque veterem normam studemus tueri, & conservare, primùm prædicta Missalia impressa sic depravata prohiberi & abrogari, eorúmque usum in celebratione Missarum interdici jussimus, nisi ad præscriptum exemplaris sub ipso Pio V. editi integrè in omnibus emendarentur: deinde mandavimus nonnullis Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus in sacris Litteris versatis, & Ecclesiasticæ antiquitatis peritis, ut curam Missale ad pristinam, & quàm maximè emendatam formam restituendi susciperent: qui pro sua erga nos fide, & in Romanam Ecclesiam pietate & studio, adhibitis etiam aliis rerum Ecclesiasticarum peritis, & eruditis viris, & veteribus Missalibus, aliisque præterea libris, qui ad eam rem opportuni videbantur, accuratè perquisitis, & diligenter inspectis, Missale Romanum suæ integritati restituere, ac ipsius Pii V. & eorum, qui ab eo delecti fuerant, laborem & diligentiam confirmare, & comprobare curârunt. Verùm in eo munere peragendo factum est, ut nonnulla ex diligenti librorum antiquorum collatione in meliorem formam redacta, & in regulis, & rubricis aliqua uberiùs & clariùs expressa sint, quæ tamen ex illorum principiis, & fundamentis quasi deducta, illorum sensum imitari potiùs, & supplere, quàm aliquid novi afferre videantur. Missale itaque quod idem Pius V. ediderat, sic recognitum, in nostra Typographia Vaticana, quam emendatissimè imprimi, & ad communem utilitatem publicari jussimus. Ut autem illius usus in omnibus Christiani orbis partibus, perpetuis futuris temporibus conservetur, ipsum Missale in alma Urbe nostra in eadem Typographia tantùm, & non alibi imprimi posse decernimus: extra Urbem verò juxta exemplar in dicta Typographia nunc editum, & non aliter, hac lege imprimi posse permittimus, ut nimirum Typographis quibuscumque illud imprimere volentibus, id facere liceat; requisitâ tamen priùs, & in scriptis obtentâ dilectorum filiorum Inquisitorum hæreticæ pravitatis in iis locis in quibus fuerint: ubi verò non fuerint, Ordinariorum locorum licentiâ; alioquin si absque hujusmodi licentia dictum Missale sub quacumque forma de cætero ipsi imprimere, aut Bibliopolæ vendere præsumpserint, Typographi, & Bibliopolæ extra Statum nostrum Ecclesiasticum existentes, excommunicationis latæ sententiæ, à qua nisi à Romano Pontifice, præterquam in mortis articulo constituti, absolvi nequeant: in alma verò Urbe, ac reliquo Statu Ecclesiastico commorantes, quingentorum ducatorum auri de Camera, ac amissionis librorum & typorum omnium Cameræ prædictæ applicandorum pœnas, absque alia declaratione irremissibiliter incurrant eo ipso. Et nihilominus eorumdem Missalium per eos de cætero absque hujusmodi licentia imprimendorum, aut vendendorum usum ubique locorum, & gentium sub eisdem pœnis perpetuò interdicimus, & prohibemus. Ipsi autem Inquisitores, seu Ordinarii locorum, antequam hujusmodi licentiam concedant, Missalia ab ipsis Typographis imprimenda, & postquam impressa fuerint, cum hoc Missali auctoritate nostra recognito, & nunc impresso, diligentissimè conferant, nec in illis aliquid addi vel detrahi permittant, nec in præ-

missis prætextu incuriæ Typographorum, aut non factæ per Correctores, vel alios ab ipsis forsitan deputandos diligentiæ, se aliquo modo excusare, quódque in infrascriptas pœnas non incurrerint, allegare valeant, & in ipsa licentia originali de collatione facta, & quòd omnino concordent, manu propria attestentur: cujus licentiæ copia initio, vel in calce cujusque Missalis semper imprimatur. Quòd si secus fecerint, Inquisitores videlicet privationis suorum officiorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, Antistites autem, & Ordinarii locorum suspensionis à divinis, ac interdicti ab ingressu Ecclesiæ; eorum verò Vicarii, privationis similiter officiorum, & beneficiorum suorum, & inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, ac præterea excommunicationis absque alia declaratione, ut præfertur, pœnas incurrant eo ipso. Cæterùm pauperum Ecclesiarum, Clericorum, & personarum Ecclesiasticarum, ac Typographorum, & Bibliopolarum quorumcumque indemnitatis ex benignitate Apostolica rationem habentes, eisdem Missalia hactenus impressa penes se habentibus (iis dumtaxat exceptis quæ auctoritate nostra, ut suprà dictum est, interdicta & abrogata fuerunt) ut ea retinere, & illis uti, eáque vendere respectivè possint, similiter permittimus & indulgemus. Non obstantibus licentiis, indultis, & privilegiis quibuscumque Typographis hactenus per Nos, seu Romanos Pontifices prædecessores nostros, Missale prædictum Pii V. imprimendi concessis, quæ per præsentes expresè revocamus, & revocata esse volumus; nec non constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, generalibus vel specialibus, in contrarium præmissorum quomodocúmque concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorúmque totis tenoribus, specialis, specifica, & expressa mentio habenda esset, tenores hujusmodi Præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter & expresè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut præsentium transumptis etiam impressis, vel manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die 7. Julii, MDCIV. Pontificatûs nostri Anno XIII.

M. Vestrius Barbianus.

URBANUS
PAPA VIII.
AD PERPETUAM REI MEMORIAM.

SI quid est in rebus humanis planè divinum quod nobis Superni cives (si in eos invidia caderet) invidere possent, id certè est Sacro-sanctum Missæ Sacrificium, cujus beneficio fit, ut homines quadam anticipatione possideant in terris cœlum, dum ante oculos habent, & manibus contrectant ipsum cœli terræque Conditorem. Quò magis est mortalibus laborandum, ut hoc tantum privilegium cultu atque honore debito tueantur, caveántque Angelos negligentiæ osores, qui sunt æmuli venerationis. Hinc factum est, ut hujus sacri mysterii celebrandi rationem, ac preces, quas Summi Pontifices prædecessores nostri Pius V. & Clemens VIII. diligentissimè recognosci atque instaurari curaverunt; Nos quoque eorum vestigiis inhærentes, iterùm examinari, & si quid fortè in iis assiduus (quod plerumque contingit) temporis cursus corruperit, restitui jusserimus. Quamobrem sicuti nuper ad divini Officii nitorem reformari Breviarium, ità demum hujus exemplo ad divini Sacrificii ornamentum corrigi Missale mandavimus. Et quoniam hasce quasi alas, quas Sacerdos instar Cherubim prisci mystici tabernaculi quoridie pandit ad verum mundi Propitiatorium, decet esse planè geminas, atque uniformes, hujus rei curam commisimus viris eruditis, ac piis, quorum diligentia ità opus perfectum est, ut nihil desiderari ampliùs possit. Nam rubricæ, quæ sensim ab usu ritúque verere degeneraverant, in pristinum restitutæ; quæ verò non ita captui legentium accommodatæ videbantur, clariùs explicatæ: præterea collata omnia cum codice Sacræ Scripturæ Vulgatæ editionis, quæque diversa irrepserant, ad ejus unius exemplum normámque correcta sunt. Verumtamen parùm prodesse consuevit solertia Correctorum, nisi ad eam par Typographorum accedat industria; propterea dilecto filio Andreæ Brogiotto, Typographiæ nostræ Apostolicæ Præfecto, mandavimus, ut Missale ita expurgatum in lucem emittat: sed quæ in posterum extra Urbem imprimi contigerit, ea non aliter, quàm ad exemplar in dicta Typographia nunc editum imprimi posse permittimus, requisita tamen priùs, & in scriptis obtenta dilectorum filiorum Inquisitorum hæreticæ pravitatis in iis locis in quibus fuerint, ubi verò non

fuerint,

fuerint, Ordinariorum locorum facultate; alioquin si absque ea dictum Missale ipsi posthac imprimere, aut Bibliopolæ vendere præsumpserint, Typographi, & Bibliopolæ extra Statum nostrum Ecclesiasticum existentes excommunicationis latæ sententiæ, à qua nisi à Romano Pontifice, præterquam in mortis articulo constituti, absolvi nequeant; in alma verò Urbe, & reliquo Statu Ecclesiastico commorantes, quingentorum ducatorum auri de Camera, ac amissionis librorum, & typorum omnium Cameræ prædictæ applicandorum pœnas absque alia declaratione irremissibiliter incurrant eo ipso: & nihilominùs eorumdem Missalium per eos de cætero absque hujusmodi licentia imprimendorum, aut vendendorum usum ubique locorum, & gentium sub eisdem pœnis interdicimus, & prohibemus. Ipsi autem Inquisitores, seu Ordinarii locorum, antequam hujusmodi licentiam, & facultatem concedant, Missalia ab ipsis Typographis imprimenda, & postquam impressa fuerint, cum hoc Missali auctoritate nostra recognito diligentissimè conferant, nec in illis aliquid addi, vel minui permittant. In ipsa verò licentia originali obtinenda, de collatione facta, & quòd omnino concordent, manu propria attestentur: cujus licentiæ copia initio, vel in fine cujusque Missalis semper imprimatur. Quòd si secus fecerint, Inquisitores privationis suorum officiorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda; Ordinarii autem locorum suspensionis à divinis, ac interdicti ab ingressu Ecclesiæ, eorum verò Vicarii privationis similiter officiorum, & beneficiorum suorum, & inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, ac insuper excommunicationis absque alia declaratione pœnas incurrant eo ipso. Cæterùm pauperum Ecclesiarum, Clericorum, & personarum Ecclesiasticarum, ac Typographorum, & Bibliopolarum quorumcumque indemnitatis ex benignitate Apostolica rationem habentes, eisdem Missalia hactenus impressa penes se habentibus, ut ea retinere, & illis uti, eáque vendere respectivè possint, similiter permittimus, & indulgemus. Non obstantibus licentiis, indultis, & privilegiis quibuscumque Typographis per Nos seu Romanos Pontifices prædecessores nostros Missale imprimendi concessis, quæ per præsentes expresè revocamus, & revocata esse volumus, nec non constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis generalibus, vel specialibus, in contrarium præmissorum quomodocumque concessis, approbatis, & confirmatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio habenda esset; tenores hujusmodi præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresè derogamus. Volumus autem, ut præsentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & Sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ, apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die secunda Septembris MDCXXXIV. Pontificatûs Nostri Anno duodecimo.

M. A. Maraldus.

I. Savenier.

EX REGISTRO DECRETORUM SACRÆ RITUUM CONGREGATIONIS.

SAcra Rituum Congregatio, inhærendo Decretis aliàs factis, prohibet omnino Missas à Sacra Rituum Congregatione non approbatas, & signanter Missas, nuncupatas S. Gregorii pro Vivis & Defunctis, Missas quindecim Auxiliatorum, Missam de Patre Æterno, & quascúmque alias, ut suprà, non approbatas; exceptis tamen Missis Rosarii, & de Monte Carmelo, quæ sunt permissæ Regularibus quibusdam, & iisdem dumtaxat, nec possunt ab aliis celebrari, etiam in ipsorum Regularium Ecclesiis.

Nemo audeat uti Pileolo in celebratione Missarum sine expressa licentia Sedis Apostolicæ, non obstante quacumque contraria consuetudine.

Item prohibetur usus Rochetti, exceptis tamen quibus de jure competit; & præter hoc statuitur, & declaratur, nemini licere inservire, aut assistere in celebratione Missarum, aut divinorum Officiorum cum Rochetto, neque cum Cotta habente manicas angustas ad instar Rocchetti: & idem servandum est in Concionibus.

Paramenta non debent sumi de Altari pro celebratione Missarum, cùm id competat tantùm Episcopis, sive solemniter, sive privatim celebrent. Inferioribus verò habentibus usum Pontificalium, nonnisi quando in Pontificalibus celebrant.

Demum renovando Decreta aliàs facta, mandat Sacra Congregatio in omnibus, & per omnia servari Rubricas Missalis Romani, non obstante quocumque prætextu, & contraria consuetudine, quam abusum esse declarat.

Et facta relatione horum Decretorum S. D. N. Urbano VIII. Sanctitas Sua annuit, & ab omnibus ubique servari, & in Missali Romano noviter imprimendo apponi mandavit.

Julius Rospigliosius Secret.

URBIS, & ORBIS.

CUm occasione Missalis typis Sacræ Congregationis de Propaganda Fide summa cura ac diligentia novissimè impressi, & prope diem publico usui exponendi Sacræ Rituum Congregationi enixè fuerit supplicatum, ut nonnulla ejusdem Sacræ Congregationis Decreta jam aliàs edita, & approbata, in prædicto novo Missali summatim apponi, & imprimi posse, benignè concedere dignaretur, videlicet,

Missæ pro Defunctis, sive de Requiem in Festis Duplicibus contra præscriptum Rubricarum Missalis Romani nullatenus celebrari debent. Quòd si ex Benefactorum institutione Missæ hujusmodi celebrandæ incidunt in Festum Duplex, tunc, ne dilatio Animabus suffragia expectantibus detrimento sit, in aliam diem non impeditam minimè transferantur, sed dicantur de Festo currenti cum applicatione Sacrificii juxta mentem eorumdem Benefactorum. Die 5. Augusti 1662. approbatum à fel. rec. Alexandro VII. eadem die.

Prædictum Decretum ab ejusdem fel. rec. Alexandro VII. speciali Brevi, quod incipit *Creditæ nobis* denuò fuit confirmatum, ac insuper statutum idem servandum esse, quoad Missas in Altaribus Privilegiatis ex obligatione celebrandas, & Indulgentias per ejusmodi Privilegia concessas Animabus in Purgatorio existentibus suffragari, perinde ac si celebratæ fuissent Missæ Defunctorum. Ac denique declaratum, Anniversaria, & Missas cantatas de Requiem relictas ex dispositione Testatorum quotannis in die ipsorum obitus, etiam in duplici majori contingentis in prædicto Decreto die 5. Augusti edito, minimè comprehendi, prout anteà in una Novarien. 22. Novembris 1664. eadem Sacra Congregatio declaraverat. Die 22. Januarii 1667. Pontificatûs XII.

Deinde fel. record. Clemens IX. eadem Sacræ Congregationis Decreta, alio Brevi, cujus initium, *Cùm sel. record.* iterùm confirmavit, prædictámque Alexandri VII. Dispositionem ad Altaria non in perpetuum, sed ad septennium, seu aliud brevius, vel longius tempus, ac non in omnibus, sed aliquo, vel aliquibus tantùm Hebdomadæ diebus nunc, & in futurum quandocumque Privilegiata extendit. Die 23. Septembris 1669. Pontificatûs III.

Tandem

Tandem proposito dubio, an supradictæ Alexandri VII. & Clementis IX. declarationes sibi locum vindicarent etiam in diebus Dominicis, & infra Octavas Paschatis Resurrectionis, Pentecostes, & Corporis Christi, aliisque anni diebus, quibus licèt à Festo Duplici non impediantur, adhuc tamen Missæ Defunctorum juxta ritum Ecclesiæ celebrari nequeunt, quatenus nimirum Missæ, quas iisdem diebus celebrare licet, servata cæteroquin Privilegiatorum forma, ad Altaria privilegiata celebrarentur: eadem Sacra Rituum Congregatio die 3. Aprilis 1688. prædictorum Pontificum declarationes pro omnibus diebus, quibus juxta Rubricas Missæ Defunctorum celebrari non possunt, intelligendas esse respondit, ejúsque Decretum subinde confirmatum fuit à fel. rec. Innocentio Papa XI. speciali Brevi, quod incipit, *Aliàs postquam.* dato die 4. Maji 1688.

Decretum à Sacra Rituum Congregatione Anno 1630. editum, quo permittitur posse in Ecclesiis recitari Officia, & Missas celebrari de illis Sanctis, quorum Corpora, vel Reliquiæ insignes in eisdem asservantur, intelligendum est de Sanctis dumtaxat in Martyrologio Romano descriptis, & dummodò constet de identitate Corporis eorumdem, vel insignis Reliquiæ, secus verò de Sanctis in eodem Martyrologio non descriptis. Quorum tamen Corporibus, & Reliquiis ab Ordinariis locorum approbatis debita à Fidelibus veneratio exhibenda est, sed absque Officio, & Missa, sub pœnis de non satisfaciendo præcepto recitandi Officium, aliisque in Constitutione S. Pii V. contentis. Die 11. Augusti 1691. approbatum a fel. rec. Innocentio XIII. Die 19. Octobris.

Ad augendam Fidelium venerationem erga Augustissimum Eucharistiæ Sacramentum, ejúsque cultum in toto terrarum Orbe promovendum, prohibitum est celebrari Missas votivas, vel pro Defunctis infra Octavam Corporis Christi. Die 21. Junii 1670. eadémque die à fel. record. Clemente X. approbatum.

Item prohibitum est, easdem Missas celebrari infra Octavam Nativitatis Domini. In Missis verò Solemnibus pro re gravi infra eamdem Octavam celebrandis, dicenda est Præfatio juxta Rubricam generalem Tit. 12. n. 4. Die 25. Septembris 1706. jam à Sanctissimo approbatum.

Re verò in Sacra Rituum Congregatione ad relationem Eminentiss. & Reverendiss. D. Card. Barberini pluries discussa, & maturè perpensa, Sacra eadem Rituum Congregatio supradicta Decreta, tum ut Celebrantium instructioni, & usui sint, tum ut nonnulli abusus, qui in aliquibus locis irrepserunt, penitùs evellantur, in Missali post Rubricas generales apponi, & imprimi posse censuit, si Sanctissimo Domino Nostro visum fuerit. Die 15. Septembris 1714.

Factáque deinde per me Pro-Secretarium de prædictis Sanctissimo Domino Nostro relatione, Sanctitas sua sensum Sacræ Congregationis approbavit, eadémque Decreta in Missali apponi, & imprimi mandavit. Die 29. Septembris ejusdem Anni 1714.

F. Card. de Abdua Præfectus.

Loco ✠ Sigilli.

N. M. Tedeschi Episc. Liparitanus
Sac. Rit. Congr. Pro-Secr.

JOAN.

JOANNES MAURITIUS GUSTAVUS, DEI Gratia Archi-Episcopus Pragensis, Sedis Apostolicæ Legatus Natus, S. R. I. Princeps, Comes de MANDERSHEID-BLANCKENHEIM & GEROLDSTEIN; Liber-Baro in Junkerath, Dominus in Pettingen, Daun, & Erp; Sac. Cæsar. Regiæq; Cath. Maj. Consiliarius Intimus Actualis, Inclyti Regni Bohemiæ Primas, Ecclesiarum Metropolitanæ Colonensis, & Cathedralis Argentinensis respectivè Præpositus, Senior, ac Thesaurarius, Illustris Ecclesiæ Collegiatæ ad S. Gereonem intrà Coloniam pariter Præpositus, nec non Carolo-Ferdinandeæ Universitatis Pragensis ac Almæ Colonensis Perpetuus Cancellarius.

Omnibus has Literas visuris Salutem in Domino.

Um per Apostolicas Constitutiones Decretum sit, nè Missale Romanum Sancti Pii V. Pontificis Maximi jussu editum, Sac. Mem. Summorum Pontificum Clementis VIII. primùm, ac dein Urbani VIII. authoritate recognitum, imprimatur, vel in Lucem edatur sinè Licentia expressa inscriptis obtenta ab Ordinario Loci, ac nisi priùs Authenticis Exemplaribus concordare fuerit repertum: Hinc est, quòd Nos, postquam Missale Romano-Bohemicum, in folio ut vocant, Seminarii Nostri & Archi-Episcopalibus Typis iterum absolutum conspeximus, & per Consistorium Nostrum fuimus legitimè informati, quòd illud diligenti facta collatione cùm aliàs approbatis Exemplaribus conveniat (novis Missis, quæ à Sancta Sede Apostolica subsequenter ordinatæ fuerunt, accedentibus) dictum Missale Romano-Bohemicum in folio excusum approbaverimus, evulgandique facultatem Typographo Nostro Mathiæ Höger elargiti simus, prout per præsentes Nostro Sigillo roboratas, & propria manu subscriptas, approbamus, ac Licentiam concedimus & impertimur. Datum in Residentia Nostra Archi-Episcopali Pragæ die 30. Mensis Novembris, 1734.

L.S. JOANNES MAURITIUS
ARCHI-EPISCOPUS.

JOANNES RITTER
Cancellarius.

DE

DE ANNO & EJUS PARTIBUS.

ANnus Menses habet duodecim, Hebdomadas duas & quinquaginta, & diem unum: Dies verò trecentos sexaginta quinque, & ferè sex horas; tanto enim temporis intervallo Sol Zodiacum perlustrat. Quater autem sex horæ singulis quaternis annis diem constituunt: hinc annus ille intercalaris, Bissextus, vel Bissextilis dicitur.

DE ANNI CORRECTIONE, ejúsque necessitate, ac Kalendario Gregoriano.

QUod dictum est, Annum continere trecentos & sexaginta quinque dies, & ferè sex horas, intelligendum est, sex horas non esse integras, cùm ad earum complementum aliqua minuta deficiant.

Ex quorum minutorum neglectu progressum est, ac si annus ultra dies 365. contineret integras sex horas: & factum est, ut minuta, quæ ultra debitam quantitatem annis singulis tribuebantur, tractu temporis ita excreverint, ut invicem iuncta constituerint dies decem, qui causam dederunt, ut Æquinoctium vernum sedem suam mutaverit.

Cui malo occurrens Gregorius XIII. non solùm Æquinoctium vernum restituit in pristinam sedem, à qua jam à Concilio Nicæno, decem circiter diebus in anno correctionis 1582. procedendo recesserat, quod à Concilio ad xij. Kal. Aprilis fuerat constitutum, & xiv. Lunam Paschalem suo in loco reposuit; sed viam quoque tradidit, & rationem, quâ cavetur, ut in posterum & Æquinoctium vernum, & xiv. Luna Paschalis à propriis sedibus numquam removerentur.

Ut enim Æquinoctium vernum ad xij. Kalend. Aprilis restitueretur, statuit, ut dicti decem dies in mense Octobris ipsius Anni 1582. eximerentur, ut post quartam diem Octobris S. Francisco sacram, sequens dies non esset quinta, sed decima quinta Octobris. Et ita error, qui in præteritum tot annorum circulis irrepserat, in momento temporis fuit correctus.

Ut autem in posterum idem error vitaretur, nè à xij. Kal. Aprilis Æquinoctium vernum recederet, statuit idem Gregorius, Bissextum quarto quoque anno (uti mos est) continuari debere, præterquam in centesimis Annis; qui quamvis Bissextiles anteà semper fuerint, qualem etiam esse voluit annum 1600. anno correctionis proximum; post eum tamen, qui deinceps consequentur, centesimi non omnes Bissextiles essent, sed in quadringentis quibusque annis primi quique tres centesimi sine Bissexto transigerentur; quartus verò quisque centesimus esset Bissextilis; ità ut annus 1700. 1800. 1900. Bissextiles non sint: anno verò 2000. more consueto dies Bissextus intercaletur, Februario dies 29. continente; idémque ordo intermittendi, intercalandique Bissextum diem in quadringentis quibusque annis perpetuò conservaretur.

QUATUOR TEMPORA.

QUatuor Tempora celebrantur quartâ & sextâ Feria, ac Sabbato post tertiam Dominicam Adventûs, post primam Dominicam Quadragesimæ, post Dominicam Pentecostes, post Festum Exaltationis Sanctæ Crucis.

NUPTIÆ
Quando celebrari non possunt, juxta Decretum Concilii Tridentini.

A Dominica prima Adventûs usque in diem Epiphaniæ, & à Feria quarta Cinerum usque in Octavam Paschatis inclusivè, sancta Synodus solemnitates nuptiarum prohibet; in aliis verò temporibus nuptias solemniter celebrari permittit.

DE CYCLO DECENNOVENNALI AUREI NUMERI.

CYclus decennovennalis Aurei numeri est revolutio numeri 19. annorum ab 1. usque ad 19. qua revolutione peracta, iterum ad unitatem reditur. Verbi gratia: Anno 1577. numerus cycli decennovennalis, qui dicitur Aureus, est 1. anno sequenti 1578. est 2. & ita deinceps in sequentibus annis, uno semper ampliùs, usque ad 19. qui Aureus numerus cadet in annum 1595. post quem iterum ad unitatem redeundum est; ità ut anno 1596. Aureus numerus sit rursus 1, & anno 1597. sit 2. &c.

Igitur ut Aureus numerus quolibet anno proposito inveniatur, composita est sequens tabella Aureorum numerorum, cujus usus incipit ab anno correctionis 1582. inclusivè, durátque in perpetuum. Ex ea enim Aureus numerus cujuslibet anni post annum 1582. reperietur hoc modo.

6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
15.	16.	17.	18.	19.	1.	2.	3.	4.	5.

Anno 1582. tribuatur primus numerus tabellæ, qui est 6. secundus autem, qui est 7. sequenti anno 1583. & ita deinceps in infinitum, donec ad annum, cujus Aureum numerum quæris, perveniatur, redeundo ad principium tabellæ, quotiescumque eam percurreris. Nam numerus, in quem annus propositus cadit, dabit Aureum numerum quæsitum.

DE EPACTIS, ET NOVILUNIIS.

EPacta nihil aliud est, quàm numerus dierum, quibus annus Solaris communis dierum 365. annum communem Lunarem dierum 354. superat: ita ut Epacta primi anni sit 11. cùm hoc numero annus Solaris communis Lunarem annum communem excedat; atque adeò sequenti anno Novilunia contingant 11. diebus priùs, quàm anno

primo. Ex quo fit, Epactam secundi anni esse 22. cùm eo anno rursum annus Solaris Lunarem annum superet 11. diebus qui additi ad 11. dies primi anni, efficiunt 22. ac proinde, finito hoc anno, Novilunia contingere 22. diebus priùs, quàm primo anno. Epactam autem tertii anni esse 3. quia si rursus 11. dies ad 22. adjiciantur, efficietur numerus 33. à quo si rejiciantur 30. dies, qui unam Lunationem Embolismalem constituunt, relinquentur 3. atque ita deinceps. Progrediuntur enim Epactæ omnes per continuum augmentum 11. dierum, abjectis tamen 30. quando rejici possunt. Solùm quando perventum erit ad ultimam Epactam Aureo numero 19. respondentem, quæ est 29. adduntur 12. ut abjectis 30. ex composito numero 41. habeatur rursus Epacta 11. ùt in principio. Quod ideò fit, ut ultima Lunatio Embolismica, currente Aureo numero 19. sit tantùm 29. dierum. Si enim 30. dies contineret, ut aliæ sex Lunationes Embolismicæ, non redirent Novilunia post 19. annos Solares ad eosdem dies, sed versùs calcem mensium prolaberentur, contingerèntque uno die tardiùs quàm ante 19. annos. De qua re plura invenies in libro novæ rationis restituendi Kalendarii Romani. Sunt autem novemdecim Epactæ, quot & Aurei numeri, respondebántque ipsis Aureis numeris ante Kalendarii correctionem eo modo, quo in hac tabella dispositæ sunt.

Tabella Epactarum respondentium Aureis numeris ante Kalendarii correctionem.

Aurei numeri.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Epactæ.	xj.	xxij.	iij.	xiv.	xxv.	vj.	xvij.
	8.	9.	10.	11.	12.	13.	
	xxviij.	ix.	xx.	j.	xij.	xxiij.	
	14.	15.	16.	17.	18.	19.	
	iv.	xv.	xxvj.	vij.	xviij.	xxix.	

Quia verò cyclus decennovennalis Aurei numeri imperfectus est, cùm Novilunia post 19. annos Solares non præcisè ad eadem loca redeant, ut dictum est, imperfectus etiam erit hic cyclus 19. Epactarum. Quamobrem ita emendatus est, ut in posterum loco Aurei numeri, & dictarum 19. Epactarum, utamur 30. numeris Epactalibus ab 1. usque ad 30. ordine progredientibus, quamvis ultima Epacta, sive quæ ordine est trigesima, notata numero non sit, sed signo hoc*, propterea quòd nulla Epacta esse possit 30. Variis autem temporibus ex his 30. Epactis respondent decem & novem Aureis numeris variæ decem & novem Epactæ, prout Solaris anni ac Lunaris æquatio exposcit: quæ quidem decem & novem Epactæ progrediuntur, ut olim, per eumdem numerum 11. addunturque semper 12. illi Epactæ, quæ respondet Aureo numero 19. ut habeatur sequens Epacta respondens Aureo numero 1. ob rationem paulò ante dictam. Id quod sequens tabella perspicuum faciet, quæ continet Aureos numeros, & Epactas inter se respondentes ab anno correctionis 1582. post detractionem x. dierum, usque ad annum 1700. exclusivè. Quamvis autem vulgares Epactæ mutentur in Martio, re ipsa tamen in principio anni mutandæ sunt, una cum Aureo numero, in cujus locum hæ nostræ Epactæ succedunt.

Tabella Epactarum respondentium Aureis numeris ab Idibus Octobris anni correctionis 1582. (detractis priùs decem diebus,) usque ad annis 1700. exclusivè.

Aurei numeri.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
Epactæ.	xxvj.	vij.	xviij.	xxix.	x.	xxj.
	12.	13.	14.	15.	16.	17.
	ij.	xiij.	xxiv.	v.	xvj.	xxvij.
	18.	19.	1.	2.	3.	4.	5.
	viij.	xix.	j.	xij.	xxiij.	iv.	xv.

Itaque si Epacta quocumque anno proposito invenienda sit, quærendus est Aureus numerus illius anni in superiori ordine illius tabellæ, quæ illi tempori, in quo propositus annus continetur, congruit. Mox enim sub Aureo numero in interiori ordine tabellæ reperietur Epacta anni positi, vel certè hoc signum*. Ubi ergo illa Epacta vel signum * in Kalendario inventum fuerit, eo die Novilunium fiet. Invenietur autem Aureus numerus, vel ex antecedente canone, vel ex tabella Epactarum proposito tempori congruente, tribuendo primum Aureum numerum illius tabellæ illi anno, à quo usus tabellæ incipit, & secundum Aureum numerum sequenti anno, &c. Eodem modo reperietur Epacta sine Aureo numero, si prima Epacta tabellæ tribuatur illi anno, à quo ejus usus incipit, & secunda Epacta sequenti anno, &c.

Exemplum. Anno correctionis 1582. Aureus numerus est 6. nempe primus primæ tabellæ, cujus usus incipit ab Idibus Octob. dicti anni 1582. detractis priùs x. diebus. Erit ergo tunc Epacta xxvj. quæ sub Aureo numero 6. collocatur: fiétque Novilunium die 27. Octobris, & 26. Novembris, & 25. Decembris. Item anno 1583. jam correcto Aureus numerus est 7 cui in eadem tabella supposita est Epacta vij. quæ toto eo anno in Kalendario Novilunia indicabit: ut in Januario die 24. in Februario die 22. in Martio die 24. &c.

Tabella litterarum Dominicalium ab Idibus Octobris anni correctionis 1582. (detractis priùs decem diebus usque ad annum 1700. exclusivè.

c b	A	f e d	c	A g f	e	c b A
	g		b		d	
g	e d c	b	g f e	d	b A g	f	d
f		A		c		e	

Usus hujus Tabellæ hic est. Anno correctionis 1582. post Idus Octobris (detractis priùs x. diebus) tribuatur littera c, primæ cellulæ, & sequenti anno 1583. littera b, secundæ, & anno 1584. dentur litteræ A, g, tertiæ cellulæ, & sic deinceps aliis annis ordine aliæ cellulæ tribuantur, donec ad annum propositum perventum sit, redeundo ad principium tabellæ, quotiescumque eam percurreris. Nam cellula, in quam annus propositus cadit, dummodò minor sit, quam annus 1700. dabit litteram Dominicalem propositi anni. Quæ si unica occurrerit, annus erit communis: si verò duplex, Bissextilis: & tunc superior littera Dominicam diem ostendet in Kalendario à principio anni usque ad festum S. Mathiæ Apostoli; inferior autem ab hoc Festo usque ad finem anni. Exempli gratia: Sit invenienda littera Dominicalis anno 1587. numera ab anno

1582. quem tribue primæ litteræ c, usque ad annum 1587. tribuendo singulis cellulis singulos annos (computando geminas litteras quascumque, superiorem & inferiorem, pro una cellula) cadétque annus 1587. in litteram d, quæ sextum locum in tabella occupat. Est ergo toto eo anno littera Dominicalis d, annúsque communis est, cùm littera simplex occurrat. Rursus sit investiganda littera Dominicalis anno 1616. numera ab anno 1582. ut dictum est, usque ad annum 1616. redeundo ad principium tabellæ, postquam eam percurreris, perveniésque ad duas hasce litteras, c, b, septimo loco positas. Est ergo annus ille Bissextilis, cùm duplex littera occurrat; superiórque littera c, Dominicam diem indicabit à principio anni illius, usque ad festum S. Mathiæ, inferior autem b, in reliqua parte anni.

Alia Tabella Epactarum respondentium Aureis numeris ab anno 1700. inclusivè, usque ad annum 1900, exclusivè.

Aurei numeri.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
Epactæ.	ix.	xx.	i.	xij.	xxiij.	iv.
	16.	17.	18.	19.	1.	2.	3.
	xv.	xxvj.	vij.	xviij.	*.	xj.	xxij.
	4.	5.	6.	7.	8.	9.
	iij.	xiv.	xxv.	vj.	xvij.	xxviij.

Ad tollendam dubitationem de usu hujus novæ tabellæ Epactarum ostendemus rem exemplis. Anno 1700. tribuatur Epactæ ix. quæ sub Aureo numero 10. collocatur: fiérque Novilunium 22. Januarii, 20. Februarii, & 22. Martii. Item anno 1701. tribuatur Epacta xx. sub Aureo numero 11. collocata, quo toto eo anno in Kalendario Novilunia monstrabit: ut in Januario die 11. in Februario die 9. in Martio die 11. Et sic deinceps per ordinem annis progredientibus, redeundo ad principium Tabellæ, quotiescumque eam percurreris. Rursus anno 1710. Epacta non signatur numero, sed hoc signo *, quod collocatur sub Aureo numero 1. & in Kalendario toto eo anno Novilunia indicabit, nimirum in Januario die 1. & 31. in Martio (nam in Februario, nullum tunc erit Novilunium, cùm in eo signum hoc * non reperiatur) die 1. & 31. in Aprili die 29. &c.

Tabella litterarum Dominicalium ab anno 1700. inclusivè, usque ad annum 1900. exclusivè.

d	b A g	f	d c b	A	f e d	c
c		e		g		b
A g f	e	c b A	g	e d c	b	g f e
	d		f		A	

Usus hujus Tabellæ talis est. Anno 1700. tribuatur unica littera inferior c, primæ cellulæ, relicta littera d, superiori, quia annus ille 1700. non est Bissextilis, sed communis, & littera d, fuit Dominicalis præcedenti anno 1699. Anno sequenti 1701. tribuatur littera b, secundæ cellulæ, &c. Item anno 1704. tribuantur geminæ litteræ f, e, quintæ cellulæ, & sic deinceps aliis annis per ordinem aliæ cellulæ tribuantur, donec ad annum propositum pervenias: redeundo ad principium Tabellæ, quotiescumque eam percurreris: nam cellula, in quam annus propositus cadet, dummodò minor sit, quàm annus 1900. dabit litteram Dominicalem propositi anni: quæ si unica occurrerit, annus erit communis; si verò duplex, Bissextilis: & tunc superior littera Dominicam diem indicabit in Kalendario à principio anni, usque ad festum S. Mathiæ Apostoli, inferior autem ab hoc festo, usque ad finem anni.

DE INDICTIONIBUS.

Indictio est revolutio 15. annorum ab 1. usque ad 15. qua revolutione peracta, iterum redítur ad unitatem, initiúmque sumit quilibet annus hujus cycli à Januario in Bullis Pontificiis. Et quoniam Indictionum frequens usus est in Diplomatibus, & scripturis publicis, facilè annum Indictionis currentem quolibet anno proposito inveniemus ex sequenti tabella, cujus usus perpetuus est: initium tamen sumit ab anno correctionis 1582.

Tabella Indictionis ab anno correctionis 1582.

10.	11.	12.	13.	14.	15.	1.
2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.

Nam si anno 1582. tribuas primum numerum, qui est 10. & sequenti anno 1583. secundum numerum, qui est 11. & sic deinceps usque ad annum propositum, redeundo ad principium tabellæ, quotiescúmque eam percurreris, cadet annus propositus in Indictionem, quæ quæritur.

DE FESTIS MOBILIBUS.

Quoniam ex decreto sacri Concilii Nicæni Pascha, ex quo reliqua Festa mobilia pendent, celebrari debet die Dominico, qui proximè succedit xiv. Lunæ primi mensis; (is verò apud Hebræos vocatur primus mensis, cujus xiv. Luna vel cadit in diem verni Æquinoctii, quod die 21. mensis Martii contingit, vel propiùs ipsum sequitur,) efficitur, ut, si Epacta cujusvis anni inveniatur, & ab ea in Kalendario notata inter diem octavum Martii inclusivè, & quintum Aprilis inclusivè (hujus enim Epactæ xiv. Luna cadit vel in diem Æquinoctii verni, id est, in diem 21. Martii, vel eum propiùs sequitur) numerentur inclusivè deorsum versus dies quatuordecim, proximus dies Dominicus diem hunc xiv. sequens (nè cum Judæis conveniamus, si fortè dies xiv. Lunæ caderet in diem Dominicum) sit dies Paschæ.

Exemplum. Anno 1605. Epacta est x. & littera Dominicalis b. Et quoniam invenimus Epactam x. inter diem 8. Martii, & 5. Aprilis inclusivè positam esse è regione diei 21. Martii, à quo inclusivè si deorsum versùs numerentur 14. dies, inveniemus xiv. Lunam die 3. Aprilis, quæ est Dominica, cùm è regione illius sit littera Dominicalis b. Nè igitur cum Judæis conveniamus, qui Pascha celebrant die 14. Lunæ, sumenda est littera Dominicalis b, quæ sequitur xiv. Lunam, nempe ea quæ è regione die 10. Aprilis collocatur: atque eo anno Pascha celebrandum erit die 10. Aprilis. Item anno 1604. Epacta est xxix. & duplex littera Dominicalis d, c, cùm annus ille sit bissextilis. Si igitur ab Epacta xxix. quæ è regione diei 1. Aprilis ponitur inter diem 8. Martii, & 5. Aprilis inclusivè, numerentur dies 14. cadet xiv. Luna in diem 14. Aprilis. Et quia tunc currit posterior littera Dominicalis,

nempe c, quæ post diem 14. Aprilis, id est, post 14. Lunam collocata est è regione diei 18. Aprilis, celebrabitur eo anno Pascha die 18. Aprilis.

Cæterùm ut faciliùs omnia Festa mobilia inveniantur, compositæ sunt duæ sequentes tabulæ Paschales, una antiqua, & nova altera. Ex antiqua ita Festa mobilia reperientur. In latere sinistro tabulæ accipiatur Epacta currens, & in linea litterarum Dominicalium sumatur littera Dominicalis currens, infra tamen Epactam currentem, ita ut si littera Dominicalis currens reperiatur è regione Epactæ currentis, assumenda sit eadem littera Dominicalis proximè inferior. Nam è regione hujus litteræ Dominicalis omnia Festa mobilia continentur.

Exemplum. Anno 1606. Epacta est xxj. & littera Dominicalis A. Si igitur in tabula antiqua sumatur littera Dominicalis A, quæ primò infra Epactam xxj. occurrit, reperietur è regione hujus litteræ Dominica Septuagesimæ die 22. Januarii, dies Cinerum 8. Februarii, Pascha 26. Martii, Ascensio Domini 4. Maji, Pentecostes 14. Maji, & Festum Corporis Christi 25. Maji. Dominicæ autem inter Pentecosten & Adventum eo anno erunt 28. & Adventus celebrabitur die 3. Decembris. Et sic de cæteris. Item anno 1605, Epacta est x. & littera Dominicalis b, quæ in tabula reperitur è regione Epactæ x. Quare sumenda est alia littera b, quæ proximè infra Epactam invenitur; è regione cujus invenies Septuagesimam die 6. Februarii, diem Cinerum 23. Februarii, Pascha 10. Aprilis, &c.

Notandum autem est, quòd quemadmodum in anno communi, cadente littera Dominicali è regione Epactæ in tabula antiqua, sumitur eadem littera proxima infra Epactam, ut diximus: ita quoque in anno Bissextili, si alterutra duarum litterarum Dominicalium tunc currentium è regione Epactæ reperiatur, assumendæ sunt aliæ duæ similes litteræ proximè inferiores, ut Festa mobilia inveniantur.

Ex tabula verò Paschali nova ita eadem Festa mobilia reperientur. In cellula litteræ Dominicalis currentis quæratur Epacta currens. Nam è directo omnia Festa mobilia deprehendentur. Ut anno 1609. in cellula litteræ Dominicalis d, tunc currentis è regione Epactæ xxiv. quæ eodem anno currit, habetur Septuagesima die 15. Februarii, dies Cinerum 4. Martii, Pascha 19. Aprilis, &c.

Sed sive antiqua, sive nova tabula Paschali utamur, invenienda sunt omnia Festa mobilia in annis Bissextilibus per litteram Dominicalem posteriorem, quæ nimirum currit post festum S. Mathiæ Apostoli; nè scilicet ambigamus utra duarum litterarum pro hoc aut illo Festo indagando accipienda sit: ita tamen, ut Septuagesimæ, & diei Cinerum inventæ in Januario, aut Februario, addatur unus dies. Quod ideò fit, quia ante diem S. Mathiæ currit prior littera Dominicalis, quæ in Kalendario posteriorem semper sequitur: post festum autem S. Mathiæ in Februario, licèt posterior littera currat, additur tamen tunc dies intercalaris, ita ut dies 24. Februarii dicatur 25. & dies 25. dicatur 26. &c. Quòd si dies Cinerum cadat in Martium, nihil addendum est, quia tunc & littera posterior currit, & dies mensis propriis numeris respondent, cùm dies intercalaris Februario sit additus. Imò nisi per posteriorem litteram investigarentur, non inveniretur rectè Septuagesima in anno Bissextili currente Epacta xxiv. vel xxv. & littera Dominicali d, c, ut in secundo ac tertio exemplo perspicuum fiet pro annis 4088. & 3784. Exempli gratia. Anno 2096. Bissextili Epacta erit v. & litteræ Dominicales A, g. Si igitur per posteriorem litteram, quæ est g, Festa mobilia investigentur, reperietur Septuagesima die 11. Febr. & dies Cinerum 28. Febr. Si autem addatur unus dies, cadet Septuagesima in diem 12. Februarii, quæ est Dominica, & dies Cinerum in diem 29. Februarii, quæ est Feria quarta. Pascha autem, & reliqua Festa in eos dies cadent, qui in tabula expressi sunt. Item anno 4088. Bissextili Epacta erit xxiv. & litteræ Dominicales d, c. Si igitur per litteram c, quæ posterior est, inquirantur Festa mobilia, invenietur Septuagesima die 21. Febr. & si addatur unus dies, cadet in diem 22. Februarii, quæ est Dominica. Dies autem Cinerum cadet in diem 10. Martii: quare nihil additur, &c. Rursùs anno 3784. Bissextili Epacta erit xxv. & litteræ Dominicales d, c. Ergo iterùm per posteriorem c, reperietur Septuagesima die 21. Februarii, hoc est, addita 1, die 22. Quòd si per priorem litteram d, in utróque horum duorum annorum agendum esset, nihil efficeretur, cùm infrà Epactas xxiv. & xxv. littera d, indicet Septuagesimam die 15. Februarii, quòd falsum esset, cùm eo anno posterior littera c, Pascha offerat die 25. Aprilis, ac proinde Septuagesima die 22. Februarii celebranda sit, ut liquidò constat, si à die Paschæ, Dominicæ retrò numerentur usque ad Septuagesimam.

In priori porrò tabula Paschali antiqua reformata Epactis ad sinistram præposuimus Aureos numeros eodem ordine, quo ante emendationem Kalendarii collocari solebant, ut ex iis Festa mobilia invenirentur. Hoc autem idcircò à nobis factum est, ut Pascha, cæteráque Festa mobilia, à Concilio Nicæno usque ad annum 1582. quilibet indagare posset. Eodem autem prorsus artificio ex Aureis numeris ita distributis Festa mobilia eruuntur, quo ex Epactis. Sit enim explorandum, exempli causa, quando Festa hæc celebrata fuerint anno 1450. quoniam eo anno Aureus numerus fuit 7. & littera Dominicalis d, si Aureus numerus 7. in sinistro latere accipiatur, & prima littera d, infra eum occurrens, reperietur è regione hujus litteræ d, Septuagesima die 1. Februarii, dies Cinerum 18. Februarii, Pascha die 5. Aprilis, &c.

Adventus Domini celebratur semper die Dominico, qui propinquior est festo S. Andreæ Apostoli, nempe à die 27. Novembris inclusivè usque ad diem 3. Decembris inclusivè: ita ut littera Dominicalis currens, quæ reperitur in Kalendario à die 27. Novembris, usque ad diem 3. Decembris, indicet Dominicam Adventûs. Ut verbi gratia, si littera Dominicalis est g, Dominica Adventûs cadet in diem 2. Decembris; quia ibi est littera g, in Kalendario, &c.

Ad finem tandem tabularum Paschalium apposita est tabula temporaria multorum annorum, è regione quorum omnia Festa mobilia inveniuntur: quæ quidem tabula ex tabulis Paschalibus excerpta est, ex quibus infinitæ aliæ erui possunt pro quibuscumque annis.

TABULA PASCHALIS
ANTIQUA REFORMATA.

Aureus numerus.		Cyclus Epactarum.	Litteræ Dominic.	Septuagesima.	Dies Cinerum.	Pascha.	Ascensio.	Pentecostes.	Corpus Christi.	Dominicæ post Pent.	Prima Dominica Adventus.
16		xxiij		Jan.	Febr.	Martii	April.	Maji	Maji		
5		xxij	d	18	4	22	30	10	21	28	29.Nov.
		xxj	e	19	5	23	1.Maji	11	22	28	30
13		xx	f	20	6	24	2	12	23	28	1.Dec.
2		xix	g	21	7	25	3	13	24	28	2
		xviij	A	22	8	26	4	14	25	28	3
10		xvij	b	23	9	27	5	15	26	27	27.Nov.
		xvj	c	24	10	28	6	16	27	27	28
18		xv	d	25	11	29	7	17	28	27	29
7		xiv	e	26	12	30	8	18	29	27	30
		xiij	f	27	13	31	9	19	30	27	1.Dec.
15		xij	g	28	14	1.Apr.	10	20	31	27	2
4		xj	A	29	15	2	11	21	1.Jun.	27	3
		x	b	30	16	3	12	22	2	26	27.Nov.
12		ix	c	31	17	4	13	23	3	26	28
1		viij	d	1.Febr.	18	5	14	24	4	26	29
		vij	e	2	19	6	15	25	5	26	30
9		vj	f	3	20	7	16	26	6	26	1.Dec.
		v	g	4	21	8	17	27	7	26	2
17		iv	A	5	22	9	18	28	8	26	3
6		iij	b	6	23	10	19	29	9	25	27.Nov.
		ij	c	7	24	11	20	30	10	25	28
14		j	d	8	25	12	21	31	11	25	29
3		*	e	9	26	13	22	1.Jun.	12	25	30
		xxix	f	10	27	14	23	2	13	25	1.Dec.
11		xxviij	g	11	28	15	24	3	14	25	2
		xxvij	A	12	1.Mar.	16	25	4	15	25	3
19	25.	xxvj	b	13	2	17	26	5	16	24	27.Nov.
8	xxv.	xxiv	c	14	3	18	27	6	17	24	28
			d	15	4	19	28	7	18	24	29
			e	16	5	20	29	8	19	24	30
			f	17	6	21	30	9	20	24	1.Dec.
			g	18	7	22	31	10	21	24	2
			A	19	8	23	1.Jun.	11	22	24	3
			b	20	9	24	2	12	23	23	27.Nov.
			c	21	10	25	3	13	24	23	28

TABULA PASCHALIS

Litteræ Dominicales.	Cyclus Epactarum.	Septuagesima.	Dies Cinerum.	Pascha.
D	23. 22. 21. 20. 19. 18. 17. 16. 15. 14. 13. 12. 11. 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1. *. 29. 28. 27. 26. 25. 25. 24.	18. Jan. 25. Jan. 1. Febr. 8. Febr. 15. Febr.	4. Febr. 11. Febr. 18. Febr. 25. Febr. 4. Mart.	22. Mart. 29. Mart. 5. April. 12. April. 19. April.
E	23. 22. 21. 20. 19. 18. 17. 16. 15. 14. 13. 12. 11. 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1. *. 29. 28. 27. 26. 25. 25. 24.	19. Jan. 26. Jan. 2. Febr. 9. Febr. 16. Febr.	5. Febr. 12. Febr. 19. Febr. 26. Febr. 5. Mart.	23. Mart. 30. Mart. 6. April. 13. April. 20. April.
F	23. 22. 21. 20. 19. 18. 17. 16. 15. 14. 13. 12. 11. 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1. *. 29. 28. 27. 26. 25. 25. 24.	20. Jan. 27. Jan. 3. Febr. 10. Febr. 17. Febr.	6. Febr. 13. Febr. 20. Febr. 27. Febr. 6. Mart.	24. Mart. 31. Mart. 7. April. 14. April. 21. April.
G	23. 22. 21. 20. 19. 18. 17. 16. 15. 14. 13. 12. 11. 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1. *. 29. 28. 27. 26. 25. 25. 24.	21. Jan. 28. Jan. 4. Febr. 11. Febr. 18. Febr.	7. Febr. 14. Febr. 21. Febr. 28. Febr. 7. Mart.	25. Mart. 1. April. 8. April. 15. April. 22. April.
A	23. 22. 21. 20. 19. 18. 17. 16. 15. 14. 13. 12. 11. 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1. *. 29. 28. 27. 26. 25. 25. 24.	22. Jan. 29. Jan. 5. Febr. 12. Febr. 19. Febr.	8. Febr. 15. Febr. 22. Febr. 1. Mart. 8. Mart.	26. Mart. 2. April. 9. April. 16. April. 23. April.
B	23. 22. 21. 20. 19. 18. 17. 16. 15. 14. 13. 12. 11. 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1. *. 29. 28. 27. 26. 25. 25. 24.	23. Jan. 30. Jan. 6. Febr. 13. Febr. 20. Febr.	9. Febr. 16. Febr. 23. Febr. 2. Mart. 9. Mart.	27. Mart. 3. April. 10. April. 17. April. 24. April.
C	23. 22. 21. 20. 19. 18. 17. 16. 15. 14. 13. 12. 11. 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1. *. 29. 28. 27. 26. 25. 25. 24.	24. Jan. 31. Jan. 7. Febr. 14. Febr. 21. Febr.	10. Febr. 17. Febr. 24. Febr. 3. Mart. 10. Mart.	28. Mart. 4. April. 11. April. 18. April. 25. April.

NOVA REFORMATA.

Ascensio.	Pentecostes.	Corpus Christi.	Dominicæ inter Pentecosten ad Adventum.	Prima Dominica Adventus.
30. Apr.	10. Maji	21. Maji	28	29. Novemb.
7. Maji	17. Maji	28. Maji	27	29.
14. Maji	24. Maji	4. Junii	26	29.
21. Maji	31. Maji	11. Junii	25	29.
28. Maji	7. Junii	18. Junii	24	29.
1. Maji	11. Maji	22. Maji	28	30. Novemb.
8. Maji	18. Maji	29. Maji	27	30.
15. Maji	25. Maji	5. Junii	26	30.
22. Maji	1. Junii	12. Junii	25	30.
29. Maji	8. Junii	19. Junii	24	30.
2. Maji	12. Maji	23. Maji	28	1. Decemb.
9. Maji	19. Maji	30. Maji	27	1.
16. Maji	26. Maji	6. Junii	26	1.
23. Maji	2. Junii	13. Junii	25	1.
30. Maji	9. Junii	20. Junii	24	1.
3. Maji	13. Maji	24. Maji	28	2. Decemb.
10. Maji	20. Maji	31. Maji	27	2.
17. Maji	27. Maji	7. Junii	26	2.
24. Maji	3. Junii	14. Junii	25	2.
31. Maji	10. Junii	21. Junii	24	2.
4. Maji	14. Maji	25. Maji	28	3. Decemb.
11. Maji	21. Maji	1. Junii	27	3.
18. Maji	28. Maji	8. Junii	26	3.
25. Maji	4. Junii	15. Junii	25	3.
1. Junii	11. Junii	22. Junii	24	3.
5. Maji	15. Maji	26. Maji	27	27. Novemb.
12. Maji	22. Maji	2. Junii	26	27.
19. Maji	29. Maji	9. Junii	25	27.
26. Maji	5. Junii	16. Junii	24	27.
2. Junii	12. Junii	23. Junii	23	27.
6. Maji	16. Maji	27. Maji	27	28. Novemb.
13. Maji	23. Maji	3. Junii	26	28.
20. Maji	30. Maji	10. Junii	25	28.
27. Maji	6. Junii	17. Junii	24	28.
3. Junii	13. Junii	24. Junii	23	28.

TABELLA TEMPORARIA

Anni Domini.	Litteræ Dominicales.	Aureus numerus.	Epactæ.	Septuagesima.	Dies Cinerum.	Pascha.
1735	b	7	vj	6. Februarii.	23. Februarii.	10. Aprilis.
1736	A g	8	xvij	29. Januarii.	15. Februar.	1. Aprilis.
1737	f	9	xxviij	17. Februar.	6. Martii.	21. Aprilis.
1738	e	10	ix	2. Februar.	19. Februar.	6. Aprilis.
1739	d	11	xx	25. Januar.	11. Februar.	29. Martii.
1740	c b	12	j	14. Februar.	2. Martii.	17. Aprilis.
1741	A	13	xij	29. Januar.	15. Februar.	2. Aprilis.
1742	g	14	xxiij	21. Januar.	7. Februar.	25. Martii.
1743	f	15	iv	10. Februar.	27. Februar.	14. Aprilis.
1744	e d	16	xv	2. Februar.	19. Februar.	5. Aprilis.
1745	c	17	xxvj	14. Februar.	3. Martii.	18. Aprilis.
1746	b	18	vii	6. Februar.	23. Februar.	10. Aprilis.
1747	A	19	xvlij	29. Januar.	15. Februar.	2. Aprilis.
1748	g f	1	*	11. Februar.	28. Februar.	14. Aprilis.
1749	e	2	xj	2. Februar.	19. Februar.	6. Aprilis.
1750	d	3	xxij	25. Januar.	11. Februar.	29. Martii.
1751	c	4	iij	7. Februar.	24. Februar.	11. Aprilis.
1752	b A	5	xiv	30. Januar.	16. Februar.	2. Aprilis.
1753	g	6	xxv	18. Februar.	7. Martii.	22. Aprilis.
1754	f	7	vj	10. Februar.	27. Februar.	14. Aprilis.
1755	e	8	xvij	26. Januar.	12. Februar.	30. Martii.
1756	d c	9	xxviij	15. Februar.	3. Martii.	18. Aprilis.
1757	b	10	ix	6. Februar.	23. Februar.	10. Aprilis.
1758	A	11	xx	22. Januar.	8. Februar.	26. Martii.
1759	g	12	j	11. Februar.	28. Februar.	15. Aprilis.
1760	f e	13	xij	3. Februar.	20. Februar.	6. Aprilis.
1761	d	14	xxiij	18. Januar.	4. Februar.	22. Martii.
1762	c	15	iv	7. Februar.	24. Februar.	11. Aprilis.
1763	b	16	xv	30. Januar.	16 Februar.	3. Aprilis.
1764	A g	17	xxvj	19. Februar.	7. Martii.	22. Aprilis.
1765	f	18	vij	3. Februar.	20. Februar.	7. Aprilis.
1766	e	19	xviij	26. Januar.	12. Februar.	30. Martii.
1767	d	1	*	15. Februar.	4. Martii.	19. Aprilis.
1768	c b	2	xj	31. Januar.	17. Februar.	3. Aprilis.
1769	A	3	xxij	22. Januar.	8. Februar.	26. Martii.
1770	g	4	iij	11. Februar.	28. Februar.	15. Aprilis.
1771	f	5	xiv	27. Januar.	13. Februar.	31. Martii.
1772	e d	6	xxv	16. Februar.	4. Martii.	19. Aprilis.
1773	c	7	vj	7. Februar.	24. Februar.	11. Aprilis.
1774	b	8	xvij	30. Januar.	16. Februar.	3. Aprilis.
1775	A	9	xxviij	12. Februar.	1. Martii.	16. Aprilis.
1776	g f	10	ix	4. Februar.	21. Februar.	7. Aprilis.
1777	e	11	xx	26. Januar.	12 Februar.	30. Martii.
1778	d	12	j	15. Februar.	4. Martii.	19. Aprilis.
1779	c	13	xij	31. Januar.	17. Februar.	4. Aprilis.
1780	b A	14	xxiij	23. Januar.	9. Februar.	26. Martii.
1781	g	15	iv	11. Februar.	28. Februar.	15. Aprilis.
1782	f	16	xv	27. Januar.	13. Februar.	31. Martii.
1783	e	17	xxvj	16. Februar.	5. Martii.	20. Aprilis.
1784	d c	18	vij	8. Februar.	25. Februar.	11. Aprilis.
1785	b	19	xviij	23. Januar.	9. Februar.	27. Martii.
1786	A	1	*	12. Februar.	1. Martii.	16. Aprilis.
1787	g	2	xj	4. Februar.	21. Februar.	8. Aprilis.
1788	f e	3	xxij	20. Januar.	6. Februar.	23. Martii.
1789	d	4	iij	8. Februar.	25. Februar.	12. Aprilis.
1790	c	5	xiv	31. Januar.	17. Februar.	4. Aprilis.
1791	b	6	xxv	20. Februar	9. Martii.	24. Aprilis.
1792	A g	7	vj	5. Februar.	22. Februar.	8. Aprilis.
1793	f	8	xvij	27. Januar.	13. Februar.	31. Martii.
1794	e	9	xxviij	16. Februar.	5. Martii.	20. Aprilis.
1795	d	10	ix	1. Februar.	18. Februar.	5. Aprilis.
1796	c b	11	xx	24. Februar.	10. Februar.	27. Martii.
1797	A	12	j	12. Februar.	1. Martii.	16. Aprilis.
1798	g	13	xij	4. Februar.	21. Februar.	8. Aprilis.
1799	f	14	xxiij	20. Januar.	6. Februar.	24. Martii.

FESTO-

FESTORUM MOBILIUM.

Anni Domini.	Ascensio.	Pentecostes.	Corpus Christi.	Indictio.	Dominicæ post Pentec.	Dominica I. Adventus.
1735	19. Maji.	29. Maji.	9. Junii.	13	25	27 Novemb.
1736	10. Maji.	20. Maji.	31. Maji.	14	27	2. Decemb.
1737	30. Maji.	9. Junii.	20. Junii.	15	24	1. Decemb.
1738	15. Maji.	25. Maji.	5. Junii.	1	26	30. Novemb.
1739	7. Maji.	17. Maji.	28. Maji.	2	27	29. Novemb.
1740	26. Maji.	5. Junii.	16. Junii.	3	24	27. Novemb.
1741	11. Maji.	21. Maji.	1. Junii.	4	27	3. Decemb.
1742	3. Maji.	13. Maji.	24. Maji.	5	28	2. Decemb.
1743	23. Maji.	2. Junii.	13. Junii.	6	25	1. Decemb.
1744	14. Maji.	24. Maji.	4. Junii.	7	26	29 Novemb.
1745	27. Maji.	6. Junii.	17. Junii.	8	24	28. Novemb.
1746	19. Maji.	29. Maji.	9. Junii.	9	25	27. Novemb.
1747	11. Maji.	21. Maji.	1. Junii.	10	27	3. Decemb.
1748	23. Maji.	2. Junii.	13. Junii.	11	25	1. Decemb.
1749	15. Maji.	25. Maji.	5. Junii.	12	26	30. Novemb.
1750	7. Maji.	17. Maji.	28. Maji.	13	27	29. Novemb.
1751	20. Maji.	30. Maji.	10. Junii.	14	25	28. Novemb.
1752	11. Maji.	21. Maji.	1. Junii.	15	27	3. Decemb.
1753	31. Maji.	10. Junii.	21. Junii.	1	24	2. Decemb.
1754	23. Maji.	2. Junii.	13. Junii.	2	25	1. Decemb.
1755	8. Maji.	18. Maji.	29. Maji.	3	27	30. Novemb.
1756	27. Maji.	6. Junii.	17. Junii.	4	24	28. Novemb.
1757	19. Maji.	29. Maji.	9. Junii.	5	25	27. Novemb.
1758	4. Maji.	14. Maji.	25. Maji.	6	28	3. Decemb.
1759	24. Maji.	3. Junii.	14. Junii.	7	25	2. Decemb.
1760	15. Maji.	25. Maji.	1. Junii.	8	26	30. Novemb.
1761	30. Aprilis.	10. Maji.	21. Maji.	9	28	29 Novemb.
1762	20. Maji.	30. Maji.	10. Junii.	10	25	28. Novemb.
1763	12. Maji.	22. Maji.	2. Junii.	11	26	27 Novemb.
1764	31. Maji.	10. Junii.	21. Junii.	12	24	2. Decemb.
1765	16. Maji.	26. Maji.	6. Junii.	13	26	1. Decemb.
1766	8. Maji.	18. Maji.	29. Maji.	14	27	30. Novemb.
1767	28. Maji.	7. Junii.	18. Junii.	15	24	29. Novemb.
1768	12. Maji.	22. Maji.	2. Junii.	1	26	27. Novemb.
1769	4. Maji.	14. Maji.	25. Maji.	2	28	3. Decemb.
1770	24. Maji.	3. Junii.	14. Junii.	3	25	2. Decemb.
1771	9. Maji.	19. Maji.	30. Maji.	4	27	1. Decemb.
1772	28. Maji.	7. Junii.	18. Junii.	5	24	29. Novemb.
1773	20. Maji.	30. Maji.	10. Junii.	6	25	28. Novemb.
1774	12. Maji.	22. Maji.	2. Junii.	7	26	27. Novemb.
1775	25. Maji.	4. Junii.	15. Junii.	8	25	3. Decemb.
1776	16. Maji.	26. Maji.	6. Junii.	9	26	1. Decemb.
1777	8. Maji.	18. Maji.	29. Maji.	10	27	30 Novemb.
1778	28. Maji.	7. Junii.	18. Junii.	11	24	29. Novemb.
1779	13. Maji.	23. Maji.	3. Junii.	12	26	28. Novemb.
1780	4. Maji.	14. Maji.	21. Maji.	13	28	3. Decemb.
1781	24. Maji.	3. Junii.	14. Junii.	14	25	2 Decemb.
1782	9. Maji.	19. Maji.	30. Maji.	15	27	1. Decemb.
1783	29. Maji.	8. Junii.	19. Junii.	1	24	30. Novemb.
1784	20. Maji.	30. Maji.	10. Junii.	2	25	28. Novemb.
1785	5. Maji.	15. Maji.	26. Maji.	3	27	27. Novemb.
1786	25. Maji.	4. Junii.	15. Junii.	4	25	3. Decemb.
1787	17. Maji.	27. Maji.	7. Junii.	5	26	2. Decemb.
1788	1. Maji.	11. Maji.	22. Maji.	6	28	30. Novemb.
1789	21. Maji.	31. Maji.	11. Junii.	7	25	29. Novemb.
1790	13. Maji.	23. Maji.	3. Junii.	8	26	28. Novemb.
1791	2. Junii.	12. Junii.	23. Junii.	9	23	27. Novemb.
1792	17. Maji.	27. Maji.	7. Junii.	10	26	2. Decemb.
1793	9. Maji.	19. Maji.	30. Maji.	11	27	1. Decemb.
1794	29. Maji.	8. Junii.	19. Junii.	12	24	30. Novemb.
1795	14. Maji.	24. Maji.	4. Junii.	13	26	29. Novemb.
1796	5. Maji.	15. Maji.	26. Maji.	14	27	27. Novemb.
1797	25. Maji.	4. Junii.	15. Junii.	15	25	3. Decemb.
1798	17. Maji.	27. Maji.	7. Junii.	1	26	2. Decemb.
1799	2. Maji.	12. Maji.	23. Maji.	2	28	1. Decemb.

C JA-

JANUARIUS.

Cyclus Epact.	Litt. Dom.		Dies Mensis.	
				Dominica II. post Epiphaniam, Festum SS. Nominis Jesu, duplex. cum commemoratione Dominicæ. 52.
*	A	Kal.	1	CIRCUMCISIO DOMINI. duplex. 39.
xxix	b	iv	2	Octava S. Stephani. dupl. cum commemorat. Octavar. S. Joannis, & SS. Innocentium. 40.
xxviij	c	iij	3	Octavæ S. Joannis, duplex. cum commemorat. Octavæ SS. Innocentium. 42.
xxvij	d	Prid.	4	Octava SS. Innocentium. duplex. 43.
xxvj	e	Non.	5	VigiliaEpiphaniæ. semiduplex. & commemorat. S. Telesphori Papæ & Martyris. 44.
25.xxv	f	viij	6	EPIPHANIA DOMINI. duplex. 47.
xxiv	g	vij	7	De Octava Epiphaniæ. 48.
xxiij	A	vj	8	De Octava.
xxij	b	v	9	De Octava.
xxj	c	iv	10	De Octavæ.
xx	d	iij	11	De Octava. & commemorat. S. Hygini Papæ & Mart. 427.
xix	e	Prid.	12	De Octava.
xviij	f	Idib.	13	Octava Epiphaniæ. duplex. 50.
xvij	g	xix	14	Hilarii Episcopi & Confessoris. duplex in Bohemia. 427. cum commemorat. S. Felicis Presbyteri & Martyris. 428.
xvj	A	xviij	15	Pauli primi Eremitæ Confessoris. duplex. cum commemorat. S. Mauri Abbatis. 429.
xv	b	xvij	16	Marcelli Papæ & Martyris. semiduplex. 431.
xiv	c	xvj	17	Antonii Abbatis. duplex. 432.
xiij	d	xv	18	Cathedra S. Petri Romæ. duplex. 433. & commemorat. S. Prisæ Virginis & Marryris. 434.
xij	e	xiv	19	Marii, Marthæ, Audifacis & Abachum Martyrum. 435. Item Canuti Martyris. semiduplex ad libitum. 437. cum commemorat. eorumdem SS. Martyrum, Marii, &c. 435.
xj	f	xiij	20	Fabiani & Sebastiani Martyrum. duplex. 438.
x	g	xij	21	Agnetis Virginis & Martyris. duplex. 440.
ix	A	xj	22	Vincentii & Anastasii Martyrum. semiduplex. 441.
viij	b	x	23	Desponsatio B. V. Mariæ cum S. Josepho. duplex. pro Rom. Imp. & commemorat. S. Emerentianæ Virginis & Martyris. 443. Item Raymundi de Pennafort Confessoris semiduplex. 444.
vij	c	ix	24	Timothei Episcopi & Martyris. semiduplex. 445.
vj	d	viij	25	Conversio S. Pauli Apostoli. duplex. cum commemorat. S. Projecti Martyris. 446.
v	e	vij	26	Polycarpi Episcopi & Martyris. semiduplex. 449.
iv	f	vj	27	Joannis Chrysostomi Episcopi & Confessoris. duplex. 450.
iij	g	v	28	Caroli Imperat. Confessoris. duplex per Germaniam. 451. cum commemorat. Agnetis secundò. 453.
ij	A	iv	29	Francisci Salesii Episcopi & Confessoris. duplex. 454.
j	b	iij	30	Martinæ Virginis & Martyris. semiduplex. 454.
*	c	Prid.	31	Petri Nolasci Confessoris. duplex. 454.

FEBRUARIUS.

Cyclus Epact.	Litt. Dom.		Dies Mensis.	
xxix	d	Kal.	1	Ignatii Episcopi & Martyris. duplex in Bohemia, cum commemoratione S. Brigidæ Virginis. 455.
xxviij	e	iv	2	PURIFICATIO B. MARIÆ Virginis, duplex. 459.
xxvij	f	iij	3	Blasii Episcopi & Martyris. duplex in Bohemia. 461.
25.xxvj	g	Prid.	4	Andreæ Corsini Episcopi & Confessoris. duplex. 461.
xxv.xxiv	A	Non.	5	Agathæ Virginis & Martyris. duplex. 461.
xxiij	b	viij	6	Dorotheæ Virginis & Martyris. duplex in Bohemia. 462.
xxij	c	vij	7	Romualdi Abbatis. duplex. 462.
xxj	d	vj	8	Joannis de Matha Confessoris. duplex. 463.
xx	e	v	9	Apolloniæ Virginis & Martyris. duplex in Bohemia. 463.
xix	f	iv	10	Scholasticæ Virginis & Martyris. duplex. 463.
xviij	g	iij	11	
xvij	A	Prid.	12	
xvj	b	Idib.	13	
xv	c	xvj	14	Valentini Episcopi & Martyris. duplex in Bohemia, cum commemoratione S. Valentini Presbyteri & Martyris. 463.
xiv	d	xv	15	Faustini & Jovitæ Martyrum. 465.
xiij	e	xiv	16	Julianæ Virginis & Martyris. semiduplex in Bohemia. 465.
xij	f	xiij	17	Simeonis Episcopi & Martyris. 465.
xj	g	xij	18	
x	A	xj	19	
ix	b	x	20	
viij	c	ix	21	
vij	d	viij	22	Cathedra S. Petri Antiochiæ. duplex. 465.
vj	e	vij	23	Vigilia. 465.
v	f	vj	24	MATHIÆ Apostoli. duplex. 466.
iv	g	v	25	
iij	A	iv	26	
ij	b	iij	27	
j	c	Prid.	28	

In anno Bissextili Februarius est dierum 29. & festum S. Mathiæ celebratur 25. Februarii; & bis dicitur, Sexto Kalendas, id est, die 24. & die 25. & littera Dominicalis, quæ assumpta fuit in Mense Januario, mutatur in præcedentem: ut si in Januario littera Dominicalis fuit A, mutatur in præcedentem, quæ est g, &c. & littera f, bis servit, 24. 25.

MARTIUS.

Cyclus Epact.	Litt. Dom.		Dies Mensis.	
*	d	Kal.	1	
xxix	e	vj	2	
xxviij	f	v	3	
xxvij	g	iv	4	Translatio S. Wenceslai, duplex in Bohemia. & commemoratio S. Lucii Papæ & Martyris. 467. item Casimiri Confessoris, semiduplex. 469.
xxvj	A	iij	5	
25.xxv	b	Prid.	6	
xxiv	c	Non.	7	Thomæ de Aquino Confessoris & Ecclesiæ Doctoris. duplex. 469.
xxiij	d	viij	8	Perpetuæ & Felicitatis Martyrum. duplex in Bohemia. 470. Item Joannis de Deo Confessoris. duplex. 471.
xxij	e	vij	9	Cyrilli & Methudii Confessorum Pontificum. duplex in Bohemia. 472. Item Francisæ Viduæ Romanæ. duplex. 473.
xxj	f	vj	10	Quadraginta Martyrum. semiduplex. 473.
xx	g	v	11	
xix	A	iv	12	Gregorii Papæ & Confess. & Ecclesiæ Doctoris. duplex. 475.
xviij	b	iij	13	
xvij	c	Prid.	14	
xvj	d	Idib.	15	Longini Militis Martyris. duplex in Bohemia. 476.
xv	e	xvij	16	
xiv	f	xvj	17	Gertrudis Virginis, duplex in Bohemia. 477. Item S. Patritii Episcopi Confessoris. semiduplex. 478.
xiij	g	xv	18	
xij	A	xiv	19	JOSEPH Sponsi beatæ Mariæ Virginis, duplex. Patroni Regni in Bohemia. 478.
xj	b	xiij	20	Joachim Confessoris, duplex. 479.
x	c	xij	21	Benedicti Abbatis. duplex. 481.
ix	d	xj	22	
viij	e	x	23	
vij	f	ix	24	Gabrielis Archangeli. duplex per Romanum Imperium. 481.
vj	g	viij	25	ANNUNTIATIO B. MARIÆ Virginis. duplex. 483.
v	A	vij	26	Castuli Martyris. duplex in Bohemia. 484.
iv	b	vj	27	
iij	c	v	28	
ij	d	iv	29	
j	e	iij	30	
*	f	Prid.	31	Feria VI. post Dominicam Passionis celebratur Festum Septem Dolorum beatæ Mariæ Virginis. duplex. 148.

APRILIS.

Cyclus Epact.	Litt. Dom.		Dies Mensis.	
xxix	g	Kal.	1	
xxviij	A	iv	2	Francisci de Paula Confessoris. duplex. 486.
xxvij	b	iij	3	
25.xxvj	c	Prid.	4	Isidori Episcopi Confessoris. duplex. 487.
xxv.xxiv	d	Non.	5	Vincentii Ferrerii Confessoris. duplex. 487.
xxiij	e	viij	6	
xxij	f	vij	7	
xxj	g	vj	8	
xx	A	v	9	Mariæ Ægyptiacæ. duplex in Bohemia. 487.
xix	b	iv	10	
xviij	c	iij	11	Leonis Papæ & Confessoris. duplex. 489.
xvij	d	Prid.	12	
xvj	e	Idib.	13	Hermenegildi Martyris. semiduplex. 491.
xv	f	xviij	14	Tiburtii, Valeriani, & Maximi Martyrum. semiduplex in Bohemia. 492.
xiv	g	xvij	15	
xiij	A	xvj	16	
xij	b	xv	17	Aniceti Papæ & Martyris. 493.
xj	c	xiv	18	
x	d	xiij	19	
ix	e	xij	20	
viij	f	xj	21	Anselmi Episcopi & Confessoris. duplex. 494.
vij	g	x	22	Soteris & Cajii Pontificum & Martyrum. semiduplex. 494.
vj	A	ix	23	ADALBERTI Episcopi & Martyris. duplex. cum Octava in Bohemia. 496.
v	b	viij	24	Georgii Martyris. duplex in Bohemia. & commem. Octavæ S. Adalberti. 497.
iv	c	vij	25	Marci Evangelistæ. duplex. 498.
iij	d	vj	26	Cleti & Marcellini Pontificum & Martyrum. semiduplex. & commemor. Octavæ S. Adalberti. 500.
ij	e	v	27	De Octava S. Adalberti. in Bohemia.
j	f	iv	28	De Octava S. Adalberti. & commem. S. Vitalis Martyris. 501.
*	g	iij	29	Petri Martyris. duplex. & commem. Octavæ S. Adalberti. 501.
xxix	A	Prid.	30	Octava S. Adalberti, duplex in Bohemia. Item Catharinæ Senensis Virginis. duplex. 502. Feria VI. post Dominicam in Albis Festum de Lancea. duplex in Bohemia. 316. Dominica IV. post Pascha Translatio S. Norberti Episc. Confess. Patroni Regni. duplex in Bohemia. 320.

XVIII MBP Łódź
2647

MAJUS.

Cyclus Epact.	Litt. Dom.	Dies Mensis.		
xxviij	b	Kal.	1	PHILIPPI & JACOBI Apostolorum duplex. 504.
xxvij	c	vj	2	Sigismundi Regis & Martyris. duplex cum Octava in Bohemia. 505. Item Athanasii Episcopi & Confessoris. duplex. 506.
xxvj	d	v	3	INVENTIO S. CRUCIS. duplex. & commem. SS. Alexandri, Eventii, & Theoduli Mart. ac Juvenalis Episcopi & Confessoris. in Missis privatis tantùm. 508.
25.xxv	e	iv	4	Gothardi Episcopi & Confess. duplex. cum commem. Oct. S. Sigismundi Mart. & S. Floriani Mart. in Bohemia. 510. Item Monicæ Viduæ. duplex. 511.
xxiv	f	iij	5	Pii V. Papæ & Confess. semidúplex. commemorat. Octavæ S. Sigismúndi Mart. in Bohemia. 512.
xxiij	g	Prid.	6	Joannis ante Portam Latinam. dupl. & commem. S. Sigismundi Mart. in Bohemia. 513.
xxij	A	Non.	7	Stanislai Episcopi & Mart. duplex. cum commemorat. Oct. S. Sigismundi Mart. in Bohemia. 514.
xxj	b	viij	8	Apparitio S. Michaëlis Archangeli. duplex. & commem. Oct. S. Sigismundi Mart. in Bohemia. 514.
xx	c	vij	9	Octava S. Sigismundi Mart. duplex in Bohemia. Item Gregorii Nazianzeni Episcopi & Confess. dúplex. 515.
xix	d	vj	10	Gordiani & Epimachi Martyrum. semiduplex in Bohemia. 516. Item Antonini Episc. Confess. semid. 517.
xviij	e	v	11	
xvij	f	iv	12	Nerei, Achillei, & Domitillæ Virg. atque Pancratii Mart. semid. 517.
xvj	g	iij	13	
xv	A	Prid.	14	Bonifacii Mart. 518.
xiv	b	Idib.	15	
xiij	c	xvij	16	JOANNIS Nepomuceni Mart. duplex in Bohemia. 519. Item Ubaldi Episc. Confess. semidúplex. 520.
xij	d	xvj	17	
xj	e	xv	18	Venantii Martyris. semidupl. 520.
x	f	xiv	19	Petri Cælestini Papæ & Confess. duplex. & commemorat. S. Pudentianæ Virginis. 521.
ix	g	xiij	20	Bernardini Senensis Confess. semid. 523.
viij	A	xij	21	
vij	b	xj	22	
vj	c	x	23	
v	d	ix	24	
iv	e	viij	25	Gregorii VII. Papæ Confess. duplex. 523. Item Urbani Papæ Mart. semidupl. in Bohemia. 523.
iij	f	vij	26	Philippi Nerii Confess. duplex. cum commemor. S. Eleutherii Papæ & Mart. 525.
ij	g	vj	27	Mariæ Magdalenæ de Pazzis Virginis. semidupl. cum commemor. S. Joannis Papæ & Mart. 526.
j	A	v	28	
*	b	iv	29	
xxix	c	iij	30	Felicis Papæ & Mart. 527.
xxviij	d	Prid.	31	Petronillæ Virg. 527.

JUNIUS.

Cyclus Epact.	Litt. Dom.	Dies Mensis		
xxvij	e	Kal.	1	
25.xxvj	f	iv	2	Marcellini, & Petri Martyrum. semidupl. in Bohemia cum commemor. S. Erasmi Episc. Martyris. 527.
xxv.xxiv	g	iij	3	
xxiij	A	Prid.	4	
xxij	b	Non.	5	Bonifacii & Sociorum Martyrum. semid. in Bohemia. 528.
xxj	c	viij	6	NORBERTI Episcopi & Confessoris, Patroni Regni. dupl. 528.
xx	d	vij	7	
xix	e	vj	8	
xviij	f	v	9	Primi & Feliciani Martyrum. semidupl. in Bohemia. 529.
xvij	g	iv	10	Margaritæ Viduæ Reginæ Scotiæ semidupl. 530.
xvj	A	iij	11	Barnabæ Apostoli. duplex. 530.
xv	b	Prid.	12	Joannis à S. Facundo Confessoris non Pontificis. duplex. 531. Item Basilidis, Cyrini, Naboris, & Nazarii Martyrum. semiduplex in Bohemia. 532.
xiv	c	Idib.	13	Antonii de Padua Confessoris. duplex 533.
xiij	d	xviij	14	Basilii Magni Episcopi & Confessoris. dupl. 534.
xij	e	xvij	15	VITI Martyris. duplex in Bohemia cum Octava. 536.
xj	f	xvj	16	Bennonis Episcopi & Confessoris. semidupl. & commem. Octavæ S. Viti Mart. in Bohemia. 537.
x	g	xv	17	De Octava S. Viti Martyris in Bohemia.
ix	A	xiv	18	Marci & Marcelliani Martyrum. semid. cum commemorat. Octavæ S. Viti Mart. in Bohemia. 538.
viij	b	xiij	19	Gervasii & Protasii Mart. semid. commemor. Octavæ S. Viti Mart. in Bohemia. 537.
vij	c	xij	20	De Octava S. Viti Mart. in Bohemia. cum commem. S. Silverii Papæ Mart. 540.
vj	d	xj	21	De Octava S. Viti Mart. cum commem. SS. Albani & Sociorum Martyrum in Bohemia. 541.
v	e	x	22	Octava S. Viti M. duplex in Bohemia. & commem. S. Paulini Episcopi & Confessoris. 541.
iv	f	ix	23	Decem millium Martyr. duplex in Bohemia. 541. & commem. Vigiliæ S. Joannis Bapt. 542.
iij	g	viij	24	NATIVITAS S. JOANNIS BAPTISTÆ. duplex. 543.
ij	A	vij	25	De Octava Nativitatis S. Joannis. semidupl. 544.
j	b	vj	26	Joannis & Pauli Martyrum. duplex. cum commem. Octavæ Nativitatis S. Joannis. 545.
*	c	v	27	De Octava Nativitatis S. Joannis.
xxix	d	iv	28	Leonis Papæ & Confess. semidupl. cum commem. Octavæ S. Joannis, & Vigiliæ. 546. & 548.
xxviij	e	iij	29	PETRI & PAULI Apostolorum. duplex. 549.
xxvij	f	Prid.	30	Commemoratio S. Pauli Apostoli. duplex. cum commem. Octavæ Nativitatis S. Joannis. 551.

JULIUS.

Cyclus Epact.	Litt. Dom.	Dies Mensis.		
xxvj	g	Kal.	1	Octava S. Joannis Baptistæ. duplex. & commem. Octavæ Apostol. 553.
25.xxv	A	iv	2	VISITATIO B. MARIÆ Virginis. dupl. cum Octava in Bohemia. 553. Extra Bohemiam commem. SS. Apost. & SS. Processi, & Martiniani Mart. 554.
xxiv	b	iij	3	De Octava Visitat. B. V. Mariæ. commemor. Octavæ SS. Apostolorum, & Translationis S. Thomæ Apost. in Bohemia. 555. & 556.
xxiij	c	Prid.	4	Procopii Abbatis. duplex. cum Octava in Bohemia. 557.
xxij	d	Non.	5	De Octava Visitat. B. V. M. in Bohemia cum commem. Octavar.
xxj	e	viij	6	Octava Apostol. Petri & Pauli. duplex. & commem. Octavar. in Boh. 558.
xx	f	vij	7	De Octava B. V. Mariæ. & commem. Octavæ S. Procopii, & S. Wilibaldi Episc. Conf. in Bohemia. 559.
xix	g	vj	8	Elisabethæ Viduæ Reginæ Portugalliæ. semid. comm. Octavar. B. V. M. & S. Procopii Abb. ac SS. Kiliani, & Sociorum Mart. in Bohemia. 559.
xviij	A	v	9	Octava Visitat. B. V. M. dupl. & commem. Oct. S. Procopii in Boh.
xvij	b	iv	10	Septem Fratrum, & SS. Rufinæ ac Secundæ Mart. semid. & commemor. Oct. S. Procopii in Boh. 560.
xvj	c	iij	11	Octava S. Procopii. dupl. & commemorat. S. Pii Papæ & Martyris. ac Translationis S. Benedicti Abbatis in Bohemia. 561.
xv	d	Prid.	12	Joannis Gualberti Abb. dupl. commem. SS. Naboris & Felicis Mart. 562.
xiv	e	Idib.	13	Margaritæ Virg. & Mart. dupl. cum Oct. in Bohemia. 563. Item Anacleti Papæ Mart. semid. 563.
xiij	f	xxix	14	Bonaventuræ Episc. Confess. dupl. commem. Oct. S. Margar. in Boh. 564.
xij	g	xviij	15	Divisio Apostolorum. dupl. commem. Oct. S. Marg. in Boh. 565. Item Henrici Confess. dupl. per Germaniam. 566.
xj	A	xvij	16	Commemoratio B. V. M. de Monte Carmelo. dupl. 567.
x	b	xvj	17	Alexii Confessoris, semidupl. commem. Oct. S. Margar. in Bohemia. 568.
ix	c	xv	18	De Octava S. Margaritæ Virg. Mart. in Bohemia. cum commem. SS. Symphorosæ, & septem Filior. Mart. 569.
viij	d	xiv	19	De Octava S. Margar. in Bohem.
vij	e	xiij	20	Octava S. Margaritæ Virg. & Mart. duplex in Bohemia. 570.
vj	f	xij	21	Praxedis Virg. semid. in Boh. 570.
v	g	xj	22	MARIÆ MAGDALENÆ. dupl. 572.
iv	A	x	23	Apollinaris Episcopi & Mart. duplex in Bohem. cum commem. S. Liborii Episcopi & Confess. 573.
iij	b	ix	24	Vigilia. & commem. S. Christinæ Virg. & Mart. 575.
ij	c	viij	25	JACOBI Apostoli. dupl. & commem. S. Christophori Mart. in Missis privatis tantùm. 577.
j	d	vij	26	ANNÆ Matris B. Mariæ. dupl. 578.
*	e	vj	27	Pantaleonis Mart. semid. in Boh. 580.
xxix	f	v	28	Nazarii, Celsi, & Victoris Papæ & Mart. ac Innocentii Papæ & Confessor. semidupl. 580.
xxviij	g	iv	29	Marthæ Virg. dupl. in Boh. & commemorat. SS. Felicis Papæ, Simplicii, Fausti ni, & Beatricis Mart. 582.
xxvij	A	iij	30	Abdon & Sennen Mart. semid. in Bohemia. 583.
25.xxvj	b	Prid.	31	Ignatii Confess. dupl. 584.

AUGUSTUS.

Cyclus Epact.	Litt. Dom.	Dies Mensis.		
xxv.xxiv	c	Kal.	1	Petri ad Vincul. dupl. & commem. SS. Machabæorum Mart. 586.
xxiij	d	iv	2	Stephani Papæ & Mart. semid. in Bohemia. 588.
xxij	e	iij	3	Inventio S. Stephani Protomartyris. duplex in Bohemia. 589.
xxj	f	Prid.	4	Dominici Confessoris. dupl. 590.
xx	g	Non.	5	Dedicatio S. Mariæ ad Nives. duplex. cum commemor. S. Oswaldi Regis Mart. in Bohemia. 592.
xix	A	viij	6	Transfiguratio Domini. dupl. & commemor. SS. Xysti Papæ, Felicissimi, & Agapiti Mart. 593.
xviij	b	vij	7	S. Donati Episcopi & Mart. dupl. & comm. S. Affræ Mart. in Bohem 595. Item Cajetani Confessoris. dupl. 596.
xvij	c	vj	8	Cyriaci, Largi, & Smaragdi Mart. semidupl. 597.
xvj	d	v	9	Vigilia. & commem. S. Romani Mart 599.
xv	e	iv	10	LAURENTII Mart. dupl. 600.
xiv	f	iij	11	SS. Tiburtii & Susannæ Martyrum. semidupl. in Bohemia. cum commem. Octavæ S. Laurentii. 601.
xiij	g	Prid.	12	Claræ Virginis. dupl. cum commem. Octavæ. 602.
xij	A	Idib.	13	SS. Hippolyti & Cassiani Mart. semid. in Boh. & commem. Octavæ. 602.
xj	b	xix	14	Vigilia. cum commem. Octavæ. & S. Eusebii Confess. 602.
x	c	xviij	15	ASSUMPTIO B. MARIÆ Virginis. duplex. 605.
ix	d	xvij	16	Hyacinthi Confess. dupl. cum commem. Octavar. & S. Rochi in Boh. 606.
viij	e	xvj	17	Octava S. Laurentii. dupl. & commem. Octavæ Assumpt. 608.
vij	f	xv	18	De Octava Assumpt. & commem. S. Agapiti Mart. 609.
vj	g	xiv	19	Ludovici Confess. semid. cum commem. Oct. Assumpt. & in Boh. S. Magni Mart. 610.
v	A	xiij	20	Bernardi Abbat. dupl. cum commem. Oct. Assumpt. 611.
iv	b	xij	21	De Octava Assumpt.
iij	c	xj	22	Oct. Assumpt. B. Mariæ. dupl. cum commem. SS. Timothei, Hippolyti & Symphoriani Mart. 613.
ij	d	x	23	Philippi Benitii Confess. dupl. cum commem. Vigiliæ. 613.
j	e	ix	24	BARTHOLOMÆI Apostoli. duplex. 614.
*	f	viij	25	Translatio SS. Viti, Adalberti, Gaudentii, & SS. Fratrum Mart. dupl. in Bohemia. 615.
xxix	g	vij	26	Ludovici Regis Franciæ Confess. semid. & commem. S. Zephyrini Papæ & Mart. 615.
xxviij	A	vj	27	Ruf. M. in Bohemia. 619.
xxvij	b	v	28	Augustini Episcopi Confess. & Eccles. Doct. dupl. & commem. S. Hermetis Mart. 619.
xxvj	c	iv	29	Decollatio S. Joannis Baptistæ. duplex. & commem. S. Sabinæ Mart. 621.
25.xxv	d	iij	30	Rosæ à S. Maria Virginis Limanæ. duplex. 622. Item Felicis, & Adaucti Mart. semid. in Bohemia.
xxiv	e	Prid.	31	Raymundi Nonnati Confess. dupl. 623. & commem. S. Paulini Episc. Confess. in Bohemia. 624. Dominica post Festum S. Bartholomæi Festum OO. Sanctorum, quorum Reliquiæ sunt Pragæ in Sac. Metropol. Ecclesia. dupl. 617.

SEPTEMBER.

Cyclus Epact.	Litt. Dom.		Dies Mensis.	
				Angeli Custodis. duplex. cum Octava in Bohemia. quod Festum celebratur Dominica I. Septembris, vel II. post Festum S. Bartholomæi. 624.
xxiij	f	Kal.	1	Ægidii Abbatis. duplex in Bohemia. 625. & commemor. SS. duodecim Fratrum Martyrum. 626.
xxij	g	iv	2	Stephani Hungariæ Regis Confessoris. semid. 627.
xxj	A	iij	3	
xx	b	Prid.	4	Rosaliæ Virginis Panormitanæ. dupl. in Regnis & Provinc. S. C. M. 628.
xix	c	Non.	5	Victorini Episcopi & Mart. duplex in Bohemia. 628.
				Item Laurentii Justiniani Episc. Confess. semid. ad libit. 628.
xviij	d	viij	6	
xvij	e	vij	7	
xvj	f	vj	8	NATIVITAS B. MARIÆ Virginis, dupl. & commem. S. Adriani Mart. in Missis privatis tantùm. 629.
				Dominica infra Octavam. Festum Sanctissimi Nominis B. Mariæ Virginis. duplex. 631.
xv	g	v	9	De Octava Nativitatis B. Mariæ. semidupl. & commem. S. Gorgonii Mart. & in Bohemia S. Kunegundis V. 632.
xiv	A	iv	10	Nicolai de Tolentino Confess. duplex. cum commem. Octavæ Nativit. B. Mariæ. 633.
xiij	b	iij	11	De Octava. & commem. SS. Proti & Hyacinthi Mart. 633.
xij	c	Prid.	12	De Octava.
xj	d	Idib.	13	De Octava.
x	e	xviij	14	Exaltatio Sanctæ Crucis. duplex. cum commem. Octavæ B. Mariæ. 633. & in Boh. S. Materni Episc. Conf. 634.
ix	f	xvij	15	Octava Nativit. B. Mariæ. duplex. cum commem. S. Nicomedis Mart. 635.
viij	g	xvj	16	Ludmillæ Vid. Mart. dupl. in Boh. 636.
				Item Cornelii & Cypriani Pontif. Mart. semid. 637.
vij	A	xv	17	Lamberti Episc. & Mart. duplex in Bohemia. 637.
				Item Impressio Stigmatum S. Francisci. semid. 639.
vj	b	xiv	18	Thomæ de Villa Nova Episc. Confess. semid. 642.
v	c	xiij	19	Januarii Episcopi & Sociorum Mart. duplex 640.
iv	d	xij	20	Eustachii & Sociorum Mart. dupl. cum commem. Vigiliæ. 640.
iij	e	xj	21	MATTHÆI Apost. & Evang. dupl. 642.
ij	f	x	22	Mauritii & Sociorum Martyrum. dupl. cum commem. S. Emmerami Episc. Mart. in Bohemia. 643.
j	g	ix	23	Lini Papæ & Mart. semid. 644. cum commem. S. Theclæ V. & M. 645.
*	A	viij	24	B. Virginis Mariæ de Mercede. dupl. 646.
xxix	b	vij	25	
xxviij	c	vj	26	Cypriani & Justinæ Martyrum. 647
xxvij	d	v	27	Cosmæ & Damiani Mart. duplex in Bohemia. 647. cum commem. Translat. S. Sigismundi. 648.
25.xxvj	e	iv	28	WENCESLAI Mart. Ducis, Patroni Regni. dupl. cum Oct. in Boh. 649
xxv.xxiv	f	iij	29	DEDICATIO S. MICHAELIS Archangeli. dupl. 650.
xxiij	g	Prid.	30	Hieronymi Presbyt. Confess. & Eccles. Doct. dupl. & commem. Oct. in Bohemia. 652.
				Prima Dominica post Festum S. Hieronymi Dedicatio Metrop. Eccles. Pragensis duplex. & celebratur Pragæ cum Octava. 653.

OCTOBER.

Cyclus Epact.	Litt. Dom.		Dies Mensis.	
				Dominica I. Octobris non impedita per Dedicationem Ecclesiæ Metropolitanæ Festum SS. Rosarii B. V. M. duplex. 653. secus Dominica sequenti celebretur.
xxij	A	Kal.	1	De Octava S. Wenceslai M. in Bohemia. commem. S. Remigii Episcopi Confessoris. 654.
xxj	b	vj	2	De Octava. in Bohemia.
xx	c	v	3	De Octava. in Bohemia.
xix	d	iv	4	Francisci Confessoris. duplex. & in Bohemia. commem. Octavæ. 654.
xviij	e	iij	5	Octava S. Wenceslai Mart. duplex. in Bohemia. & commemor. SS. Placidi & Sociorum Martyrum. 655.
xvij	f	Prid.	6	Brunonis Confessoris. duplex. 656.
xvj	g	Non.	7	Marci Papæ & Confessoris. cum commemorat. SS. Sergii, Bacchi, Marcelli, & Apulei Martyris. 657.
xv	b	viij	8	Birgittæ Viduæ. duplex. 657.
xiv	c	vj	9	Dionysii, Rustici & Eleutherii Martyrum. duplex in Bohemia. 658.
xiij	d	v	10	Gereonis & Sociorum Martyrum. duplex in Bohemia. 659.
	e			Item Francisci Borgiæ Confess. semid. 659.
xij	f	iv	11	
xj	g	iij	12	
x		Prid.	13	Eduardi Regis Confess. semid. 661.
ix	A	Idib.	14	Callisti Papæ & Martyris. semiduplex. 661.
viij			15	Hedwigis Viduæ. duplex in Bohemia. 662.
vij	b	xvij	16	Item Teresiæ Virginis. duplex. 662. Galli Abbatis. duplex in Bohemia. 662.
vj	c	xvj	17	
v	d	xv	18	Lucæ Evangelistæ. duplex. 662.
iv	e	xiv	19	Petri de Alcantara Confessoris. duplex 664.
iij	f	xiij	20	
ij	g	xij	21	Ursulæ & Sociarum Virginum & Martyrum. duplex in Bohemia. & commemoratio S. Hilarionis Abbatis. 665.
j	A	xj	22	Severi Episcopi & Confessoris. semid. in Bohemia. 667.
*	b	x	23	Severini Episcopi Confessoris, semid. in Bohemia. 667.
xxix	c	ix	24	
xxviij	d	viij	25	Crispini & Crispiniani Martyrum. semid. in Bohemia. 667. & commem. SS. Chrysanthi & Dariæ Martyrum. 668.
xxvij	e	vij	26	Euaristi Papæ & Martyris. 669.
xxvj	f	vj	27	Vigilia. 669.
25.xxv	g	v	28	SIMONIS & JUDÆ Apostolorum, duplex. 670.
xxiv	A	iv	29	
xxiij	b	iij	30	
xxij	c	Prid.	31	Wolfgangi Episcopi & Confessoris. duplex in Germania. & commemor. Vigiliæ. 672.

NO-

NOVEMBER.

Cyclus Epact.	Litt. Dom.		Dies Mensis.	
xxj	d	Kal.	1	FESTUM OMNIUM SANCTORUM. duplex. 675.
xx	e	iv	2	Commemoratio omnium fidelium Defunctorum. duplex. & de Octava Omnium Sanctorum. 676.
xix	f	iij	3	De Octava.
xviij	g	Prid.	4	Caroli Episcopi & Confessoris. duplex. cum commemorat. Octavæ. & SS. Vitalis & Agricolæ Mart. 677.
xvij	A	Non.	5	De Octava.
xvj	b	viij	6	Leonardi Abbatis. duplex in Bohemia. & commem. Octavæ. 679.
xv	c	vij	7	De Octava. & commem. S. Wilibrordi Episc. Confess. in Bohemia. 679.
xiv	d	vj	8	Octava Omnium Sanctorum. duplex. & commem. SS. Quatuor Coronatorum Martyrum. 679.
				Dominica Octavam Omnium Sanctorum immediatè sequente Festum Patrocinii B. M. V. duplex pro Regnis Hæreditariis. 679.
xiij	e	v	9	Dedicatio Basilicæ Salvatoris. duplex. 679.
xij	f	iv	10	Translatio S. Ludmillæ Viduæ Mart. duplex in Bohemia. & commem. SS. MM. Triphonis, Respicii, & Nymphæ Virginis. 680.
				Item Andreæ Avellini Confess. semid. 681.
xj	g	iij	11	MARTINI Episcopi & Confess. duplex. cum Octava in Bohemia. & commemorat. S. Mennæ Mart. in Missis privatis tantùm. 682.
x	A	Prid.	12	Quinque Fratrum Benedicti, Matthæi, Joannis, Isaac, & Christini MM. duplex in Bohemia. 683.
ix	b	Idib.	13	Item Martini Papæ & M. semid. 684. Brictii Episc. & Confess. semid. & commemorat. Octavæ S. Martini Episc. Confess. in Bohem. 686.
viij	c	xviij	14	Item Didaci Confess. semid. 686. Theodori Mart. semid. & commemor. Octavæ in Bohem. 686.
vij	d	xvij	15	Leopoldi Confess. dupl. & commemor. Octavæ in Bohemia. 686.
vj	e	xvj	16	Ottmari Abbatis. semid. & commem. Octavæ in Bohemia. 688.
v	f	xv	17	Gregorii Thaumaturgi Episc. & Conf. semid. & in Bohemia commemorat. Octavæ. 688.
iv	g	xiv	18	Octava S. Martini, dupl. in Bohemia. Item Dedicatio Basilicarum Petri & Pauli. duplex. 689.
iij	A	xiij	19	Elisabeth Viduæ. dupl. cum commemo. S. Pontiani Papæ & Mart. 689.
ij	b	xij	20	Felicis de Valois Confess. dupl. 691.
j	c	xj	21	Præsentatio B. Mariæ Virginis. duplex. 692.
*	d	x	22	Cæciliæ Virg. & Mart. dupl. 693.
xxix	e	ix	23	Clementis Papæ & Mart. duplex in Bohemia. cum commem. S. Felicitatis Mart. 694.
xxviij	f	viij	24	Chrysogoni Mart. duplex in Boh. 695.
xxvij	g	vij	25	CATHARINÆ Virg. & Mart. duplex. cum Octava in Bohemia. 697.
25.xxvj	A	vj	26	De Octava S. Catharinæ Virg. Mart. in Bohemia. & commem. S. Petri Alexandrini Episc. & Mart. 698.
xxv.xxiv	b	v	27	De Octava S. Catharinæ V. M. in Boh.
xxiij	c	iv	28	De Octava S. Catharinæ in Bohemia.
xxij	d	iij	29	Vigilia. Commem. Oct. S. Catharinæ in Bohemia. & S. Saturnini M. 411.
xxj	e	Prid.	30	ANDREÆ Apostoli. dupl. cum Octava in Bohemia. 413.

DECEMBER.

Cyclus Epact.	Litt. Dom.		Dies Mensis.	
xx	f	Kal.	1	De Octava S. Andreæ. & commemorat. Octavæ S. Catharinæ in Bohemia.
xix	g	iv	2	Octava S. Catharinæ. duplex. & commemorat. Octavæ S. Andreæ in Bohemia.
				Item Bibianæ Virg. Mart. semid. 414.
xviij	A	iij	3	Francisci Xaverii Confess. duplex. & commemorat. Octav. S. Andreæ in Bohemia. 415.
xvij	b	Prid.	4	Barbaræ Virg. & Mart. duplex in Bohemia. & commemorat. Octav. S. Andreæ. 416.
				Item Petri Chrysologi Episc. Confess. duplex. 416.
xvj	c	Non.	5	Sabbæ Abbatis. duplex in Bohemia cum commemorat. Oct. S. Andreæ. 416.
xv	d	viij	6	Nicolai Episcopi & Confess. duplex. commem. Oct. S. Andreæ in Bohemia. 416.
xiv	e	vij	7	Octava S. Andreæ. duplex in Bohemia. Item Ambrosii Episc. Confess. & Eccles. Doct. duplex. 418.
xiij	f	vj	8	CONCEPTIO B. MARIÆ Virginis. duplex. cum Octava. 419.
xij	g	v	9	De Octava.
xj	A	iv	10	De Octava. cum commemor. S. Melchiadis Papæ & Martyris. 421.
x	b	iij	11	Damasi Papæ & Confess. semid. commemor. Oct. Concept. 421.
ix	c	Prid.	12	De Octava.
viij	d	Idib.	13	Luciæ Virg. & Mart. duplex. 422. cum commem. Oct. Concept. & in Bohemia S. Ottiliæ Virg. 423.
vij	e	xix	14	De Octava.
vj	f	xviij	15	Octava Conceptionis B. V. Mariæ. duplex.
v	g	xvij	16	Eusebii Episcopi & Martyris. semiduplex. 424.
iv	A	xvj	17	
iij	b	xv	18	Festum Expectationis Partûs B. V. M. duplex pro Regn. & Provinc. S. C. M. 424.
ij	c	xiv	19	
j	d	xiij	20	Vigilia. 426.
*	e	xij	21	THOMÆ Apostoli. duplex. 426.
xxix	f	xj	22	
xxviij	g	x	23	
xxvij	A	ix	24	Vigilia. 18.
xxvj	b	viij	25	NATIVITAS DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI. duplex. 21. & commemor. S. Anastasiæ Mart, in ij. Missa. 23.
25.xxv	c	vij	26	STEPHANI Protomartyris. duplex. cum commemorat. Octavæ Nativitatis. 25.
xxiv	d	vj	27	JOANNIS Apostoli & Evangelistæ. duplex. cum commemorat. Octavarum. 27.
xxiij	e	v	28	SS. INNOCENTIUM Martyrum. duplex. cum commemorat. Octavarum. 28.
xxij	f	iv	29	Thomæ Cantuariensis Episcopi & Martyris. duplex in Bohemia. cum commemorat. Octavarum. 30.
xxj	g	iij	30	De Dominica infra Octavam Nativitatis. 33. vel de Octava Nativitatis. cum commemorat. aliarum Octavarum. 35.
19.xx.	A	Prid.	31	Silvestri Papæ & Confess. duplex. cum commemorat. Octavarum. 37.

Hæc Epacta nigra nunquam est in usu, nisi quando eodem anno concurrit cum aureo numero xix.

RUBRI-

RUBRICÆ GENERALES MISSALIS.

MIssa quotidie dicitur secundùm ordinem Officii de Festo Duplici, vel Semiduplici, vel Simplici: de Dominica, vel Feria, vel Vigilia, vel Octava: & extra ordinem Officii, Votiva, vel pro Defunctis.

De Duplici. I.

MIssa dicitur de Duplici illis diebus, quibus in Kalendario ponitur hæc nota Duplex, & in Festis mobilibus, quandocumque Officium est Duplex. In Duplicibus dicitur una tantùm Oratio, nisi aliqua commemoratio fieri debeat. Alia omnia dicuntur ut in propriis Missis assignatum est. Quando dici debeat, Gloria in excelsis, & Credo, inferiùs ponitur in propriis Rubricis.

De Semiduplici, & Simplici. II.

MIssa de Semiduplici dicitur, quando in Kalendario ponitur hæc vox Semiduplex, præterea in Dominicis, & diebus infra Octavas. In Semiduplicibus tam Festis, quàm Dominicis, & infra Octavas, dicuntur plures Orationes, ut infrà dicetur in Rubrica de Orationibus. Infra Octavam dicitur Missa sicut in die Festi, nisi propriam Missam habuerit: in Dominicis verò, sicut in propriis locis assignatur. De Simplici dicitur Missa sicut de Semiduplici, ut suis locis ponitur.

De Feria, & Vigilia. III.

1. MIssa de Feria dicitur, quando non occurrit Festum, vel Octava, vel Sabbatum, in quo fiat Officium B. Mariæ. In Feriis tamen Quadragesimæ, Quatuor Temporum, Rogationum, & Vigiliarum, etiamsi Duplex, vel Semiduplex, vel Octava occurrat, in Ecclesiis Cathedralibus & Collegiatis cantantur duæ Missæ, una de Festo post Tertiam, alia de Feria post Nonam.

2. In Vigiliis autem & Feriis Quatuor Temporum, vel Feria secunda Rogationum, quæ veniunt infra Octavam, Missa dicitur de Vigilia, vel Feriis supradictis, cum commemoratione Octavæ: præterquam infra Octavam Corporis Christi, in qua in Ecclesiis Cathedralibus & Collegiatis cantantur duæ Missæ, una de Octava post Tertiam, alia de Vigilia post Nonam: in Missis autem privatis dicitur Missa de Octava, cum commemoratione Vigiliæ. Si autem in die Vigiliæ, vel prædictis Feriis, fiat Officium de aliquo Festo, tunc dicitur Missa de Festo, cum commemoratione Octavæ, & Vigiliæ, vel Feriarum prædictarum. Quòdsi Vigilia occurrat in die alicujus Festi ex majoribus primæ classis, in Missa non fit commemoratio de ea sicut nec in Officio.

3. Si Festum habens Vigiliam celebretur Feriâ secundâ, Missa Vigiliæ dicitur in Sabbatho, sicut etiam de ea fit Officium: exceptâ Vigiliâ Nativitatis Domini, & Epiphaniæ.

4. Missa Vigiliæ in Adventu occurrentis dicitur cum commemoratione Feriæ Adventûs, licèt de ea non fit factum Officium: Vigilia Nativitatis exceptâ.

5. Si in Quadragesima, & Quatuor Temporibus occurrat Vigilia, dicatur Missa de Feria cum commemoratione Vigiliæ.

6. Tempore Paschali non dicitur Missa de Vigilia, nisi in Vigilia Ascensionis; quæ tamen non jejunatur, sicut nec Vigilia Epiphaniæ.

De Missis Votivis S. Mariæ, & aliis. IV.

1. IN Sabbatis non impeditis Festo Duplici, Semiduplici, Octava, Vigilia, Feria Quadragesimæ, vel Quatuor Temporum, vel Officio alicujus Dominicæ quæ supersit, in præcedens Sabbatum translato, dicitur Missa de S. Maria secundùm varietatem temporum, ut in fine Missalis ponitur.

2. In Adventu autem, licèt Officium non fiat de S. Maria in Sabbato, dicitur tamen Missa principalis de ea, cum commemoratione de Adventu, nisi fuerint Quatuor Tempora, vel Vigilia, ùt suprà.

3. Aliis diebus infra Hebdomadam, quando Officium fit de Feria, & non est resumenda Missa Dominicæ præcedentis, quæ fuerit impedita (exceptis Feriis Adventûs, Quadragesimæ, Quatuor Temporum, Rogationum, & Vigiliarum) dici potest aliqua ex Missis Votivis, etiam in principali Missa, quæ vocatur Conventualis, secundùm ordinem dierum in fine Missalis assignatum, cum commemoratione Feriæ, de qua factum est Officium. Quæ tamen Missæ, & omnes aliæ Votivæ, in Missis privatis dici possunt pro arbitrio Sacerdotum, quocumque die Officium non est duplex, aut Dominica, cum commemoratione ejus, de quo factum est Officium, & commemoratione item Festi Simplicis, si de aliquo occurrat eo die fieri commemorationem in Officio. Id verò passim non fiat, nisi rationabili de causa. Et quoad fieri potest, Missa cum Officio conveniat.

De Missis Defunctorum. V.

1. PRimâ die cujusque mensis (extra Adventum, Quadragesimam, & tempus Paschale) non impeditâ Officio Duplici vel Semiduplici, dicitur Missa principalis generaliter pro Defunctis Sacerdotibus, Benefactoribus, & aliis. Si verò in ea fuerit Festum Simplex, vel Feria quæ propriam habeat Missam, aut resumenda sit Missa Dominicæ præcedentis, quæ fuit impedita: & infra Hebdomadam non occurrat alius dies in quo resumi possit: in Ecclesiis Cathedralibus & Collegiatis dicantur duæ Missæ, una pro Defunctis, alia de Festo simplici, vel Feria prædicta. Sed in Ecclesiis non Cathedralibus, nec Collegiatis dicatur Missa de die cum commemoratione generaliter pro Defunctis.

2. Præterea Feriâ secundâ cujusque Hebdomadæ, in qua Officium fit de Feria, Missa principalis

dici potest pro Defunctis. Si autem fuerit propria Missa de Feria, vel de Festo Simplici, vel resumenda sit Missa Dominicæ præcedentis, ut suprà, in Missa de die fiat commemoratio (ut dictum est) pro Defunctis. Excipitur tamen Quadragesima, & totum tempus Paschale, & quando per annum Officium est Duplex, vel Semiduplex: quibus temporibus non dicitur Missa Conventualis pro Defunctis (nisi in die Depositionis defuncti, & in Anniversario pro Defunctis) neque pro eis fit commemoratio. Missæ autem privatæ pro Defunctis quocumque die dici possunt, præterquam in Festis Duplicibus, & Dominicis diebus.

3. In die Commemorationis omnium Defunctorum, & in die Depositionis, & in Anniversario defuncti, dicitur una tantùm Oratio; & similiter in die Tertia, Septima, Trigesima, & quandocúmque pro Defunctis solemniter celebratur: in aliis Missis plures, ut de Feriis & Simplicibus dicetur infrà in Rubrica de Orationibus.

4. Sequentia pro Defunctis dicitur in die Commemorationis omnium fidelium Defunctorum, & Depositionis defuncti, & quandocúmque in Missa dicitur una tantùm oratio: in aliis autem Missis pro Defunctis dicatur ad arbitrium Sacerdotis.

De Translatione Festorum. VI.

1. IN dicendis Missis servetur ordo Breviarii de Translatione Festorum Duplicium & Semiduplicium, quando majori aliquo Festo, seu Dominica impediuntur. In Ecclesiis autem, ubi titulus est Ecclesiæ, vel concursus populi ad celebrandum Festum, quod transferri debet, possunt cantari duæ Missæ, una de die, alia de Festo: exceptâ Dominicâ primâ Adventûs, Feriâ quartâ Cinerum, Dominicâ primâ Quadragesimæ, Dominicâ Palmarum cum tota Hebdomada majori, Dominicâ Resurrectionis, & Dominicâ Pentecostes cum duobus diebus sequentibus, die Nativitatis Domini, Epiphaniæ, Ascensionis, & Festo Corporis Christi.

De Commemorationibus. VII.

1. COmmemorationes in Missis fiunt sicut in Officio. De Festo Simplici fit commemoratio in Missa, quando de eo in Officio facta est commemoratio in primis Vesperis. Quando autem de eo fit commemoratio tantùm ad Laudes, in Missa solemni non fit commemoratio de eo, sed in Missis tantùm privatis. Excipitur Dominica Palmarum, & Vigilia Pentecostes, in quibus nulla fit commemoratio, etiam in Missis privatis de Festo Simplici occurrente, licèt facta sit in Officio. De Dominica fit commemoratio, quando in ea agitur de Festo Duplici. De Octava fit commemoratio, quando infra Octavam celebratur aliquod Festum, nisi illud Festum fuerit de exceptuatis in Rubrica Breviarii de Commemorationibus. Item, quando infra Octavam fit de Dominica.

2. De Feria fit commemoratio in Adventu, Quadragesima, Quatuor Temporibus, Rogationibus, & Vigiliis, quando Missa dicenda est de Festo illis temporibus occurrente. Sed in Ecclesiis Cathedralibus & Collegiatis, ubi plures Sacerdotes quotidie celebrant, in Feriis, Rogationibus, & Vigiliis prædictis, quæ habent Missas proprias, dicuntur duæ Missæ, una de Festo, alia de Feria, Rogationibus, & Vigilia, absque ulla utrorúmque commemoratione: in Festis tamen majoribus primæ classis nihil fit de Vigilia occurrente, ut dictum est suprà.

3. Quando infrà Hebdomadam dicuntur Missæ Votivæ, post primam Orationem semper dicatur Oratio ejus de quo fit Officium, ut suprà explicatum est in propria Rubrica.

4. Quando fit commemoratio de Feria Quatuor Temporum, pro Feriæ commemoratione dicitur prima Oratio, quæ concordat cum Officio.

5. In faciendis Commemorationibus servetur ordo ut in Breviario. De Dominica, ante diem infrà Octavam: de die infrà Octavam, ante Ferias prædictas: de Feriis prædictis, ante Festum Simplex: de Festo Simplici, ante Orationes quæ secundo vel tertio loco dicendæ assignantur; & hæ dicantur ante Orationes Votivas: in quibus Votivis servetur deinde dignitas Orationum, ut de S. Trinitate, de Spiritu Sancto, de Sacramento, de Sancta Cruce ante Votivam de B. Maria, & de Angelis, & S. Joanne Baptista ante Apostolos, & similiter in aliis.

6. Si facienda sit commemoratio pro Defunctis, semper ponitur penultimo loco. In Missis autem Defunctorum nulla fit commemoratio pro vivis, etiamsi Oratio esset communis pro vivis & defunctis.

7. Quando dicuntur plures Orationes, prima tantùm & ultima cum sua conclusione terminantur: & ante primam & secundam Orationem tantùm dicitur Oremus: ante primam dicitur diem, Dominus vobiscum.

8. Cùm verò dicuntur plures Orationes, & una Oratio eadem sit cum alia ibidem dicenda, oratio hujusmodi, illa scilicet quæ eadem est, non aliæ, commutetur cum alia de Communi, vel Proprio, quæ sit diversa. Idem servetur in Secretis, & Orationibus post Communionem.

De Introitu, Kyrie eleison, & Gloria in excelsis. VIII.

1. INtroitus semper eodem modo dicitur cum Gloria Patri, ut in Ordinario, præterquam tempore Passionis, & in Missis Defunctorum, ut etiam ibi annotatum est.

2. Kyrie eleison, dicitur novies post Introitum, alternatim cum ministro, id est, ter Kyrie eleison, ter Christe eleison, ter Kyrie eleison.

3. Gloria in excelsis dicitur, quandocúmque, in Matutino dictus est Hymnus, Te Deum, præterquam in Missa Feriæ quintæ in Cœna Domini, & Sabbati Sancti, in quibus Gloria in excelsis dicitur quamvis in Officio non fit dictum, Te Deum.

4. In Missis Votivis non dicitur, etiam tempore Paschali, vel infrà Octavas, nisi in Missa B. Mariæ in Sabbato, & Angelorum: & nisi Missa Votiva solemniter dicenda sit pro re gravi, vel pro publica Ecclesiæ causa, dummodò non dicatur Missa cum paramentis violaceis. Neque dicitur in Missis Defunctorum.

De Orationibus. IX.

1. IN Festis Duplicibus dicitur una tantùm Oratio, nisi facienda sit aliqua commemoratio, ut dictum est suprà.

2. In Festis Semiduplicibus occurrentibus ab Octava Pentecostes usque ad Adventum, & à Purificatione usque ad Quadragesimam, dicitur secunda Oratio, A cunctis, tertia ad libitum.

3. In Festis Semiduplicibus occurrentibus ab Octava Epiphaniæ usque ad Purificationem, dicitur secunda Oratio, Deus qui salutis, tertia Ecclesiæ, vel pro Papa, Deus omnium fidelium.

4. In Festis Semiduplicibus, à Feria iv. Cinerum usque ad Dominicam Passionis, secunda Oratio de Feria, tertia A cunctis.

5. In Festis Semiduplicibus, à Dominica Passionis usque ad Dominicam Palmarum, secunda Oratio de Feria, tertia Ecclesiæ, vel pro Papa.

6. In Festis Semiduplicibus, ab Octava Paschæ usque ad Ascensionem, secunda Oratio de S. Maria, Concede nos, tertia Ecclesiæ, vel pro Papa.

7. In Festis Semiduplicibus infrà Octavas occurrentibus, secunda Oratio dicitur de Octava, tertia, quæ secundo loco infra Octavam ponitur.

8. Infrà Octavas Paschæ, & Pentecostes, in Missa de Octava dicuntur duæ tantùm Orationes, una de die, alia Ecclesiæ, vel pro Papa.

9. Infrà alias Octavas, & in Vigiliis quæ jejunantur (exceptâ Vigiliâ Nativitatis Domini, & Pentecostes) dicuntur tres Orationes; una de die, secunda de S. Maria, tertia Ecclesiæ, vel pro Papa. Sed infrà Octavas S. Mariæ, & in Vigilia, & infrà Octavam Omnium Sanctorum, secunda Oratio dicitur de Spiritu Sancto, Deus qui corda, tertia Ecclesiæ, vel pro Papa.

10. In Dominicis infra Octavas occurrentibus dicuntur duæ Orationes, una de Dominica, secunda de Octava: & in die Octava dicitur una tantùm Oratio, nisi facienda sit aliqua commemoratio.

11. In Dominicis Orationes dicuntur tres, ut in Ordinario assignantur, quibusdam exceptis, ut suis etiam locis notatur.

12. In Festis Simplicibus, & Feriis per annum, nisi aliter in propriis locis notetur, dicuntur tres, ut in Semiduplicibus, aut quinque: possunt etiam dici septem ad libitum.

13. In Feriis Quatuor Temporum, & ubi plures leguntur Lectiones, hujusmodi plures Orationes dicuntur post ultimam Orationem ante Epistolam, ut suis locis in Proprio Missarum de Tempore.

14. In Missis Votivis, quando solemniter dicuntur pro re gravi, vel pro publica Ecclesiæ causa, dicitur una tantùm Oratio: sed in Missa pro gratiarum actione additur alia Oratio, ut in proprio loco notatur. In aliis autem dicuntur plures, ut in Festis Simplicibus.

15. In Votivis B. Mariæ secunda Oratio dicitur de Officio illius diei, & tertia de Spiritu Sancto: sed in Sabbato, quando de ea factum est Officium, secunda Oratio erit de Spiritu Sancto, tertia Ecclesiæ tuæ, vel pro Papa. In Votivis de Apostolis, quando ponitur Oratio, A cunctis, ejus loco dicitur Oratio de Sancta Maria, Concede nos famulos.

16. Si, cùm plures dicuntur Orationes, occurrat fieri commemorationem alicujus Sancti, ea ponitur secundo loco, & tertia Oratio dicitur, quæ aliàs secundo loco dicenda erat.

17. In Conclusione Orationum hic modus servatur. Si Oratio dirigatur ad Patrem, concluditur, Per Dominum nostrum, &c. Si ad Filium, Qui vivis & regnas cum Deo Patre. Si in principio Orationis fiat mentio Filii concluditur, Per eumdem Dominum nostrum. Si in fine Orationis ejus fiat mentio, Qui tecum vivit. Si facta sit mentio Spiritus Sancti, in conclusione dicitur, In unitate ejusdem Spiritus Sancti, &c. Alia quoque in dicendis Orationibus serventur, quæ superiùs in Rubrica de Commemorationibus dicta sunt.

De Epistola, Graduali, Alleluja, & Tractu, ac de Evangelio. X.

1. POst ultimam Orationem dicitur Epistola: quâ finitâ, à ministris respondetur, Deo gratias. Et similiter quando leguntur plures Lectiones, post singulas dicitur, Deo gratias, præterquam in fine quintæ Lectionis Danielis in Sabbatis Quatuor Temporum, & in fine Lectionum Feriæ sextæ in Parasceve, & Sabbati Sancti.

2. Post Epistolam dicitur Graduale, quod semper dicitur, præterquam tempore Paschali, cujus loco tunc dicuntur duo Versus, ut habetur in Rubrica in Sabbato in Albis.

3. Post Graduale dicuntur duo Alleluja, deinde Versus, & post Versum unum Alleluja. Tempore Paschali, quando non dicitur Graduale, dicitur aliud Alleluja post secundum Versum: & quando dicitur Sequentia, non dicitur post ultimum Versum, sed post Sequentiam.

4. A Septuagesima usque ad Sabbatum sanctum non dicitur Alleluja, neque dicitur in Missis de Feria in Adventu, Quatuor Temporibus, & Vigiliis quæ jejunantur, exceptis Vigilia Nativitatis Domini, si venerit in Dominica, & Vigilia Paschæ & Pentecostes, ac Quatuor Temporibus Pentecostes. Nec dicitur in Festo SS. Innocentium, nisi venerit in Dominica.

5. A Septuagesima usque ad Pascha, ejus loco dicitur Tractus: qui Tractus prædicto tempore in aliquibus Feriis non dicitur, ut suis locis ponitur: nec dicitur in Feriis à Septuagesima usque ad Quadragesimam, quando repetitur Missa Dominicæ.

6. Dicto Graduali, seu Alleluja, seu Tractu, dicitur Evangelium. Et in principio Evangelii dicitur, Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. deinde, Sequentia sancti Evangelii secundùm N. ℟. Gloria tibi Domine. In fine Evangelii à ministro respondetur, Laus tibi Christe, quod etiam dicitur in fine illius partis Passionis, quæ legitur in tono Evangelii, præterquam in Parasceve. Posteà si dicendum est, dicitur Credo.

De Symbolo. XI.

SYmbolum dicitur post Evangelium in omnibus Dominicis per annum, etiamsi in illis fiat de Festo, in quo aliàs non diceretur, vel Dominica vacet. In tribus Missis de Nativitate Domini, & deinceps usque ad Octavam B. Joannis Apostoli inclusivè. In Epiphania, & per Octavam. Feriâ V. in Cœna Domini. In Paschate Resurrectionis, & per Octavam. In Ascensione Domini, & per Octavam. In Pentecoste, & per Octavam. In Festo Corporis Christi, & per Octavam. In omnibus Festis B. Mariæ, & per Octavas. In Festis duodecim Apostolorum, & Evangelistarum,

& per Octavas. In utraque Cathedra S. Petri, & in Festo S. Petri ad Vincula. In Festis Conversionis & Commemorationis S. Pauli Apostoli. In Festo S. Joannis ante Portam Latinam. In Festo S. Barnabæ Apostoli. In Festis Inventionis & Exaltationis Sanctæ Crucis. In Transfiguratione Domini. In Festis Angelorum. In Festo S. Mariæ Magdalenæ. In Festis quatuor Doctorum, videlicet: Gregorii, Ambrosii, Augustini, & Hieronymi, addito Festo S. Thomæ de Aquino, & S. Bonaventuræ. Item in Festis Doctorum, Athanasii, Basilii, Gregorii Nazianzeni, & Joannis Chrysostomi. In die Octavarum S. Joannis Baptistæ, & S. Laurentii. In Festo Omnium Sanctorum, & per Octavam. In Dedicationibus Sancti Salvatoris, & SS. Apostolorum Petri & Pauli. In Anniversario Dedicationis propriæ Ecclesiæ, & per Octavam. In die Consecrationis Ecclesiæ, vel Altaris. In Festis Sanctorum quibus dedicata est Ecclesia, & ubi habetur corpus vel insignis reliquia Sancti, de quo agitur. In die Creationis & Coronationis Summi Pontificis, & in Anniversario ejusdem diei. In die & in Anniversario Electionis & Consecrationis Episcopi. Item in omnibus Festis, quæ in Dominicis, & infra Octavas celebrantur: in quibus ratione Dominicæ & Octavæ dici debet. Item in Festo Patroni alicujus loci, vel tituli Ecclesiæ (non autem alicujus Capellæ, vel Altaris) & in Festis Principalibus Ordinum, & per eorum Octavas, in Ecclesiis tantùm illius Ordinis. Item dicitur Credo, in Missis Votivis, quæ solemniter pro re gravi, vel pro publica Ecclesiæ causa celebrantur, etiamsi dicantur in paramentis violaceis in Dominica.

De Offertorio, Secretis, & Præfationibus, & Canone. XII.

1. POst Symbolum, vel si non sit dicendum, post Evangelium, dicitur Dominus vobiscum, Oremus, deinde Offertorium: posteà sit oblatio cum Orationibus, ut in Ordine Missæ. Qua oblatione facta, dicuntur Orationes Secretæ, secundùm numerum Orationum, quæ clara voce in principio dictæ sunt: sed ante primam Orationem non dicitur, Dominus vobiscum, nec aliquid aliud, sed dicto, Suscipiat Dominus sacrificium, absolutè dicuntur, neque etiam ante secundam Orationem dicitur, Oremus. Terminatur autem prima & ultima Oratio, ut dictum est suprà in Rubrica de Orationibus: & secretò dicuntur usque ad illa verba in conclusione, Per omnia sæcula sæculorum, quæ clara voce proferuntur, & incipitur Præfatio.

2. Præfationes autem dicuntur ut in Ordine Missæ annotatum est: & quæ in Quadragesima, tempore Passionis, & Paschali, & infra Octavas propriæ assignantur, dicuntur etiam in Dominicis & Festis quæ illis temporibus celebrantur: nisi illa Festa propriam Præfationem habeant.

3. Si infra Octavam alicujus Festi, quod habet Præfationem propriam, occurrat Festum ex majoribus non habens propriam Præfationem, dicitur Præfatio de Octava, quamvis de ea nulla fiat commemoratio in Missa.

4. In Missis Votivis dicitur etiam Præfatio propria, si propriam habeant: si verò non habeant, dicitur Præfatio de Tempore, vel Octava infra quam contigerit hujusmodi Missas celebrari: alioquin Præfatio communis. Et quando aliqua Missa Votiva pro causa publica solemniter celebratur, dicitur in cantu solemni, ut in Duplicibus. In Missis Defunctorum quocumque tempore, semper dicitur Præfatio communis.

5. Post Præfationem incipitur Canon Missæ secretò: in quo serventur omnia ut in Ordine Missæ. Ubi verò infra actionem, Communicantes, & Hanc igitur, vel alia variari contingit, suo loco in propriis Missis adnotatur.

De Communione, Orationibus post Communionem, Ite Missa est, Benedicamus Domino, de Benedictione, & Evangelio Sancti Joannis. XIII.

1. EXpleto Canone, & aliis omnibus usque ad Communionem, eâ peractâ dicitur Communio, & Orationes post Communionem, eodem modo & ordine ut in principio Missæ: & repetito, Dominus vobiscum, dicitur, Ite Missa est, vel Benedicamus Domino, pro temporis ratione. Ite Missa est, dicitur quandocumque dictum est, Gloria in excelsis. Cùm non dicitur, ejus loco dicitur, Benedicamus Domino. ℟. Deo gratias. In Missis Defunctorum dicitur, Requiescant in pace. ℟. Amen.

2. Dicto Placeat, datur Benedictio: quæ à Celebrante semper datur in Missa, præterquam in Missis Defunctorum. Deinde legitur Evangelium S. Joannis, In principio, præmisso Dominus vobiscum, & Initium, ut moris est: quod Evangelium numquam prætermittitur in Missa, nisi quando sit de Festo in aliqua Dominica, vel Feria quæ habet Evangelium proprium: quod legitur ejus loco. Excipitur Dominica iv. Adventûs, cujus Evangelium non legitur in fine Missæ, quando in ea occurrit Vigilia Nativitatis Domini, quia nec in Officio lectum est. In tertia Missa de die Nativitatis Domini legitur in fine Evangelium de Epiphania, Cùm natus esset Jesus. Et in Dominica Palmarum in Missis privatis legitur Evangelium quod ponitur in benedictione Palmarum, quod etiam lectum est in Officio. In Vigiliis, quæ occurrunt in Quadragesima, vel Quatuor Temporibus, non legitur Evangelium Vigiliæ in fine Missæ. Et similiter in Missis Votivis numquam legitur in fine aliud Evangelium, nisi S. Joannis.

De ordinanda Missa ex suprædictis Rubricis. XIV.

SUpradictis Rubricis cognitis, si quis velit ordinare Missam dici, recurrat ad Ordinarium Missarum de Tempore, vel de Sanctis, secundùm qualitatem Officii. Si proprium non habeat, recurrat ad Commune Sanctorum. Si de Feria agendum sit, & propria Missa non fuerit de Feria, dicatur Missa præcedentis Dominicæ, omissis Gloria in excelsis, & Symbolo: præterquam tempore Paschali, in quo semper dicitur Gloria in excelsis, ut suprà, exceptâ Missa Rogationum: & in Adventu prætermittitur Alleluja, post Graduale, cum suo Versu. Si dicenda sit Missa Votiva, requiratur post Commune Sanctorum suo loco. Si plures Orationes dicendæ sint, requirantur post Missas Votivas, suo loco de singulis rebus singu-

læ. Si pro Defunctis dicenda sit Missa, habetur post Missas Votivas, cum Collectis diversis, circa finem Missalis. Ordo totius Missæ, cum Præfationibus, Canone, & aliis dicendis, habetur suo loco, cum Proprio Missarum de Tempore.

De Hora celebrandi Missam XV.

1. MIssa privata saltem post Matutinum & Laudes quâcumque horâ ab aurora usque ad meridiem dici potest.

2. *Missa autem Conventualis & Solemnis sequenti ordine dici debet. In Festis Duplicibus, & Semiduplicibus, in Dominicis, & infra Octavas, dicta in Choro horâ Tertiâ. In Festis Simplicibus & Feriis per annum, dictâ Sextâ. In Adventu, Quadragesimâ, Quatuor Temporibus, etiam infra Octavam Pentecostes, & Vigiliis quæ jejunantur, quamvis sint dies solemnes, Missa de Tempore debet cantari post Nonam.*

3. *Missa autem Defunctorum dici debet post Primam diei: ubi verò dicuntur eorum Vigiliæ manè post Matutinum diei, dictis hujusmodi Vigiliis cum Laudibus, immediatè dici potest Missa pro Defunctis. Sed in die Commemorationis omnium fidelium Defunctorum Missa Conventualis dicitur post Nonam, quia eo die est principalis. In die etiam Depositionis Defuncti, vel Tertio, Septimo, Trigesimo, aut Anniversario solemni, in quo fit concursus populi, poterit similiter dici ultimo loco post Nonam.*

4. *Excipiuntur ab hoc ordine dicendi Missam Conventualem Missæ in Nativitate Domini: quarum prima dicitur post mediam noctem, finito* Te Deum laudamus. *in Matutino, secunda in Aurora, dictis Laudibus & Prima; tertia verò in die post Tertiam, vel ubi aliter ex dispensatione Apostolica disponatur.*

5. *Missæ votivæ, quia non correspondent Officio, si solemniter celebrentur pro re gravi, vel publica Ecclesiæ causa, cum populi frequentia, dicantur post Nonam.*

De his quæ clara voce aut secretò dicenda sunt in Missa. XVI.

1. IN Missa privata clara voce dicuntur Antiphona & Psalmus ad Introitum, Confessio, & quæ sequuntur, excepta Oratione, Auser à nobis, & Oramus te Domine per merita Sanctorum tuorum, &c. Item Introitus, Kyrie eleison, Gloria in excelsis, Dominus vobiscum, Oremus, Flectamus genua, Levate, Oratio, vel Orationes, Prophetiæ, Epistola, Graduale, Versus, Tractus, Sequentia, Evangelium, Credò, Offertorium, Orate fratres, solùm hæc duo verba, Præfatio, Nobis quoque peccatoribus, solùm hæc tria verba. Item per omnia sæcula sæculorum, &c. cum Pater noster, Per omnia sæcula sæculorum, cum Pax Domini, Agnus Dei, Domine non sum dignus, hæc quatuor verba tantùm, Communio, Oratio, vel Orationes post Communionem, Humiliate capita vestra Deo, Ite Missa est, vel Benedicamus Domino, vel Requiescant in pace, Benedictio, & Evangelium, In principio, vel aliud Evangelium. Alia omnia dicuntur secretò.

2. Sacerdos autem maximè curare debet, ut ea quæ clara voce dicenda sunt, distinctè & appositè proferat; non admodum festinanter, ut advertere possit quæ legit, nec nimis morosè, nè audientes tædio afficiat: neque etiam voce nimis elata, nè perturbet alios, qui fortasse in eadem Ecclesia tunc temporis celebrant; neque tam submissa, ut à circumstantibus audiri non possit; sed mediocri & gravi, quæ & devotionem moveat, & audientibus ita sit accommodata, ut quæ leguntur, intelligant. Quæ verò secretè dicenda sunt, ita pronuntiet, ut & ipsemet se audiat, & à circumstantibus non audiatur.

3. *In Missa solemni quando dici debent à Celebrante* Gloria in excelsis, & Credo, *intonantur & cantantur* Dominus vobiscum, & *Orationes ante Epistolam* Dominus vobiscum, Oremus, *ante Orationes & ante Offertorium,* Præfatio, Per omnia sæcula sæculorum, *cum* Pater noster, Per omnia sæcula sæculorum, & *cum* Pax Domini, & Orationes post Communionem. *Alia quæ in Missa privata dicuntur clara voce, in Missa solemni à Celebrante dicuntur submissa voce.*

De ordine genu flectendi, sedendi, & standi in Missa privata, & solemni. XVII.

1. IN Missa privata Sacerdos genuflectit, quando legit Evangelium S. Joannis, In principio, ad illa verba, Et verbum caro factum est: & in Evangelio Epiphaniæ, Cùm natus esset Jesus, ad illa verba, Et procidentes adoraverunt eum. Item in Evangelio Feriæ iv. post Dominicam quartam Quadragesimæ, ad illa verba in fine, Et procidens adoravit eum. Item genuflectit Dominica Palmarum, & in Missis de Cruce, ad illa verba in Epistola, In nomine Jesu omne genu flectatur, &c. & quando legitur Passio, ad illa verba, expiravit, vel emisit spiritum, ut suis locis notatur. Item genuflectit cùm dicit, Flectamus genua. Item quando in Quadragesima dicit in Tractu ℣. Adjuva nos Deus, &c. & in omnibus Missis de Spiritu Sancto, cum dicit ℣. Veni Sancte Spiritus, reple, &c. Item quando Sacramentum in Altari discoopertum apparet, genuflectit quoties ante illud transit in medio Altaris: & quandocumque in ordine Missæ, & in ritu servando in celebratione Missæ notatur quòd debeat genuflectere.

2. Circumstantes autem in Missis privatis semper genua flectunt, etiam tempore Paschali, præterquam dum legitur Evangelium.

3. *In Missa solemni Celebrans genuflectit ad omnia supradicta, præterquam ad* Flectamus genua: *& tunc ipse solus stat, Diaconus verò & Subdiaconus, & omnes alii genuflectunt. Ad Versum verò,* Adjuva nos Deus, *&c. & ad Versum,* Veni Sancte Spiritus, *&c. genuflectit usque ad finem. Item genuflectit in die Annuntiationis B. Mariæ, & in tribus Missis Nativitatis Domini, quando cantatur in Choro,* Et incarnatus est, *&c. Aliis diebus si sedeat cum cantantur ea verba, non genuflectit, sed caput tantùm profundè inclinat apertum: si non sedet, genuflectit.*

4. *Ministri semper genuflectunt cum Celebrante, præterquam Subdiaconus tenens librum ad Evangelium, & Acolythi tenentes candelabra, qui tunc non genuflectunt. Et cùm Diaconus cantat illa verba ad quæ est genuflectendum, ipse versus librum, Celebrans & omnes alii versus Altare genuflectunt.*

5. *In Choro genuflectitur ab iis qui non sunt Prælati, ad Confessionem cum suo Psalmo. In Missis autem Feriarum Adventûs, Quadragesimæ, Quatuor Temporum & Vigiliarum quæ jejunantur, ac in Missis Defunctorum, genuflectunt omnes etiam ad Orationes, & dicto per Celebrantem,* Sanctus, *usque ad* Pax Domini, *& ad* Orationes post Communionem, *& super Populum, exceptâ Vigiliâ Paschæ & Pentecostes, ac Nativitatis Domini, & Quatuor Temporibus Pentecostes. Et similiter ab omnibus genuflectitur quando elevatur Sacramentum.*

6. *In Missa item solemni Celebrans medius inter Diaconum & Subdiaconum sedere potest à cornu Epistolæ juxta Altare cùm cantatur,* Kyrie eleison, Gloria in excelsis, *&* Credo: *alio tempore stat ad Altare, vel genuflectit, ut suprà.*

7. *In Choro non sedent qui actu cantant; reliqui autem possunt sedere quando Celebrans sedet, & præterea dum cantantur* Epistola, *&* Prophetiæ, Graduale, Tractus, *vel* Alleluja, *cum* Versu, *ac* Sequentia, *& ab* Offertorio, *usque ad incensationem Chori, & si non incensatur, usque ad* Præfationem, *&* Antiphonam, *quæ dicitur* Communio. *Ad alia stant, vel genuflectunt, ut suprà.*

De Coloribus Paramentorum. XVIII.

1. PAramenta Altaris, Celebrantis, & ministrorum, debent esse coloris convenientis Officio, & Missæ diei, secundùm usum Romanæ Ecclesiæ: quæ quinque coloribus uti consuevit, Albo, Rubeo, Viridi, Violaceo, & Nigro.

2. Albo colore utitur à Vesperis Vigiliæ Nativitatis Domini usque ad Octavam Epiphaniæ inclusivè, exceptis Festis Martyrum, quæ infra eam veniunt. Feriâ v. in Cœna Domini, & Sabbato sancto in Officio Missæ, & ab illo die usque ad Sabbatum in Vigilia Pentecostes ad Nonam, in Officio de Tempore, præterquam in Missa Litaniarum, & Rogationum. In Festo S. Trinitatis. In Festo Corporis Christi. In Festo Transfigurationis Domini. In Festis beatæ Mariæ Virginis, præterquam in benedictione Candelarum, & Processione quæ fit in Festo Purificationis ejusdem. In Festis Angelorum. In Nativitate S. Joannis Baptistæ. In principali Festo S. Joannis Evangelistæ, quod celebratur infra Octavam Nativitatis Domini. In utraque Cathedra S. Petri. In Festo S. Petri ad Vincula. In Conversione S. Pauli. In Festo Omnium Sanctorum. In Festis Confessorum Pontificum, & non Pontificum, & Doctorum. In Festis SS. Virginum non Martyrum, & nec Virginu n nec Martyrum. In Dedicatione & Consecratione Ecclesiæ vel Altaris, ac in Consecratione Summi Pontificis, & in Anniversario Creationis & Coronationis ejusdem, & Electionis & Consecrationis Episcopi. Item per Octavas prædictorum Festorum, quæ Octavas habent, quando dicitur Missa de Octava, & in Dominicis infra eas occurrentibus, quando in eis fit Officium de Dominica, præterquam in illis Dominicis, quibus tributus est color Violaceus. In Missis Votivis supradictorum Festorum, quocumque tempore dicantur: & in Missa pro sponso & sponsa.

Rubeo colore utitur à Vigilia Pentecostes in Missa usque ad Sabbatum sequens finitâ Nonâ & Missâ. In Festis Sanctæ Crucis. In Decollatione S. Joannis Baptistæ. In Natali Apostolorum Petri & Pauli, & in Festis aliorum Apostolorum (exceptis Festo principali S. Joannis Evangelistæ post Nativitatem, & Festis Conversionis S. Pauli, & Cathedræ S. Petri, & ejus Vinculorum.) In Festo S. Joannis ante Portam Latinam. In Commemoratione S. Pauli Apostoli. In Festis Martyrum, excepto Festo Sanctorum Innocentium, quando non venerit in Dominica: si autem in Dominica venerit, utitur Rubeo: in ejus verò die Octava semper utitur Rubeo, quocumque die occurrat. In Festis SS. Virginum Martyrum, & Martyrum non Virginum. Item per Octavas prædictorum Festorum quæ Octavas habent, quando fit de Octava, & in Dominicis infra eas Octavas occurrentibus, eodem modo ut dictum est suprà de colore Albo. Item in Missis Votivis supradictorum Festorum, & in Missa pro eligendo Summo Pontifice. 3.

Viridi colore utitur ab Octava Epiphaniæ usque ad Septuagesimam, & ab Octava Pentecostes usque ad Adventum exclusivè, in Officio de Tempore, exceptâ Dominicâ Trinitatis, ut suprà: ac exceptis Dominicis infrà Octavas occurrentibus, in quibus color Octavarum servatur: exceptis etiam Vigiliis, & Quatuor Temporibus, ut infrà. 4.

Violaceo colore utitur à prima Dominica Adventûs in primis Vesperis, usque ad Missam Vigiliæ Nativitatis Domini inclusivè: & à Septuagesima usque ad Sabbatum Sanctum ante Missam inclusivè, in Officio de Tempore: exceptâ Feriâ quintâ in Cœna Domini, in qua utitur Albo: & feriâ sextâ in Parasceve, in qua utitur Nigro, ut infrà: & benedictione Cerei in Sabbato sancto, in qua Diaconus, illius Præfationem dicens, solus utitur Albo: eâ autem finitâ, Violaceo ut priùs. Item in Vigilia Pentecostes ante Missam, à prima Prophetia usque ad benedictionem Fontis inclusivè. In Quatuor Temporibus, & Vigiliis quæ jejunantur, exceptis Vigiliâ & Quatuor Temporibus Pentecostes. In Missa Litaniarum, in die S. Marci Evangelistæ, & Rogationum, & in Processionibus quæ his diebus fiunt. In Festo Sanctorum Innocentium, quando non venerit in Dominica. In benedictione Candelarum in die Purificationis beatæ Mariæ, & in benedictione Cinerum, ac Palmarum, & ipsa Dominica in Palmis, & in eorumdem, ac generaliter in omnibus Processionibus: exceptis Processionibus Sanctissimi Sacramenti, & quæ fiunt in diebus solemnibus, vel pro gratiarum actione. In Missis de Passione Domini, pro quacumque necessitate, pro peccatis, pro infirmis, ad postulandam gratiam bene moriendi, ad tollendum schisma, contra Paganos, tempore belli, pro pace, pro vitanda mortalitate, pro iter agentibus, & pro infirmis. 5.

Nigro colore utitur Feriâ sextâ in Parasceve, & in omnibus Officiis & Missis Defunctorum. 6.

De qualitate Paramentorum. XIX.

1. IN Officio Missæ Celebrans semper utitur Planetâ super Albam.

2. *Si autem sit Episcopus, & solemniter celebret, super Dalmaticam & Tunicellam.*

3. *Pluviali utitur in Processionibus, & Benedictionibus, quæ fiunt in Altari. Item in Officio Laudum & Vesperarum, quando solemniter dicuntur. Eodem utitur assistens Celebranti in Missa Pontificali. Item quando Celebrans post Missam Defunctorum facit in fine Absolutionem.*

4. *Cùm Celebrans utitur Pluviali, semper deponit Manipulum; & ubi Pluviale haberi non potest, in Benedictionibus quæ fiunt in Altari, Celebrans stat sine Planeta cum Alba & Stola.*

5. *Dalmaticâ & Tunicellâ utuntur Diaconus & Subdiaconus in Missa solemni, & Processionibus, & Benedictionibus, quando Sacerdoti ministrant.*

6. *In diebus verò jejuniorum (præterquam in Vigiliis Sanctorum) & in Dominicis & Feriis Adventûs & Quadragesimæ, ac in Vigilia Pentecostes ante Missam (exceptis Dominicâ* Gaudete, *etiamsi ejus Missa infra Hebdomadam repetatur, & Dominicâ* Lætare, *Vigiliâ Nativitatis Domini, Sabbato sancto in Benedictione Cerei, & in Missa, ac Quatuor Temporibus Pentecostes) item in Benedictione Candelarum, & Processione in die Purificationis beatæ Mariæ, & in Benedictione Cinerum, ac Benedictione Palmarum & Processione: in Cathedralibus & præcipuis Ecclesiis utuntur Planetis plicatis ante pectus: quam Planetam Diaconus dimittit cùm lecturus est Evangelium. eaque tunc super sinistrum humerum super Stolam complicatur: aut ponitur aliud genus Stolæ latioris in modum Planetæ plicatæ, & facta Communione, resumit Planetam ut priùs. Similiter Subdiaconus dimittit eam cùm lecturus est Epistolam, quam legit in Alba; & eâ finitâ, osculatâque Celebrantis manu, Planetam resumit ut priùs.*

7. *In minoribus autem Ecclesiis, prædictis diebus jejuniorum Albâ tantùm amicti ministrant: Subdiaconus cum Manipulo, Diaconus etiam cum Stola ab humero sinistro pendente sub dextrum.*

De præparatione Altaris, & ornamentorum ejus. XX.

ALtare, in quo sacrosanctum Missæ Sacrificium celebrandum est, debet esse lapideum, & ab Episcopo consecratum: vel saltèm ara lapidea, similiter ab Episcopo consecrata, in eo inserta, quæ tam ampla sit, ut Hostiam, & majorem partem Calicis capiat. Hoc Altare operiatur tribus mappis, seu tobaleis mundis, ab Episcopo vel alio habente potestatem benedictis, superiori saltem oblonga, quæ usque ad terram pertingat, duabus aliis brevioribus, vel una duplicata. Pallio quoque ornetur, coloris, quoad fieri potest, diei Festo vel Officio convenientis. Super Altare collocetur Crux in medio, & Candelabra saltem duo cum candelis accensis hinc & inde in utroque ejus latere. Ad Crucis pedem ponatur tabella Secretarum appellata. In cornu Epistolæ cussinus supponendus Missali: & ab eadem parte Epistolæ paretur cereus, ad elevationem Sacramenti accendendus, parva campanula, ampullæ vitreæ vini & aquæ, cum pelvicula, & manutergio mundo, in fenestella, seu in parva mensa ad hæc præparata. Super Altare nihilominus ponatur, quod ad Missæ Sacrificium, vel ipsius Altaris ornatum, non pertineat.

RITUS SERVANDUS IN CELEBRATIONE MISSÆ.

De præparatione Sacerdotis celebraturi. I.

1 SAcerdos celebraturus Missam, prævia Confessione sacramentali, quando opus est, & saltem Matutino cum Laudibus absoluto, orationi aliquantulum vacet, & Orationes inferiùs positas pro temporis opportunitate dicat. Deinde accedit ad locum in Sacristia, vel alibi præparatum, ubi paramenta, aliáque ad celebrationem necessaria habentur: accipit Missale, perquirit Missam, perlegit, & signacula ordinat ad ea quæ dicturus est. Posteà lavat manus, dicens Orationem inferiùs positam. Deinde præparat Calicem (qui debet esse vel aureus, vel argenteus, aut saltem habere cuppam argenteam intus inauratam, & simul cum Patena itidem inaurata, ab Episcopo consecratus:) super ejus os ponit purificatorium mundum, & super illud Patenam cùm Hostia integra, quam leviter extergit, si opus est, à fragmentis, & eam regit parva palla linea, cum velo serico, super velo ponit bursam coloris paramentorum, intus habentem Corporale plicatum, quod ex lino tantùm esse debet, nec serico vel auro in medio intextum, sed totum album, & ab Episcopo, vel alio habente facultatem, simul cum palla benedictum.

2 Quibus ita dispositis accedit ad paramenta, quæ non debent esse lacera, aut scissa, sed integra, & decenter munda ac pulchra, & ab Episcopo item, vel alio facultatem habente, benedicta: ubi calceatus pedibus, & indutus vestibus sibi convenientibus, quarum exterior saltem talum pedis attingat; induit se, si sit Prælatus sæcularis, supra Rochettum, si sit Prælatus regularis, vel alius Sacerdos sæcularis, supra superpelliceum, si commodè haberi possit, alioquin sine eo supra vestes communes, dicens ad singula singulas Orationes inferiùs positas.

3 Ac primùm accipiens Amictum circa extremitates & chordulas, osculatur illud in medio, ubi est Crux, & ponit super caput, & mox declinat ad collum, & eo vestium collaria circumtegens, ducit chordulas sub brachiis, & circumducens per dorsum, ante pectus reducit & ligat. Tum Albâ induitur, caput submittens, deinde manicam dextram brachio dextro, & sinistram sinistro imponens, Albam ipsam corpori adaptat, elevat antè, & à lateribus hinc inde, & Cingulo per ministrum à tergo sibi porrecto se cingit. Minister elevat Albam super Cingulum circumcircà, ut honestè dependeat, & tegat vestes; ac ejus fimbrias diligenter aptat, ut ad latitudinem digiti, vel circiter super terram æqualiter fluat. Sacerdos accipit Manipulum, osculatur Crucem in medio, & imponit brachio sinistro. Deinde ambabus manibus accipiens Stolam, simili modo deosculatur, & imponit medium ejus collo, ac transversando eam ante pectus in modum Crucis, ducit partem à sinistro humero pendentem

ad

ad dextram, & partem à dextro humero pendentem ad sinistram. Sicque utramque partem Stolæ extremitatibus Cinguli hinc inde ipsi Cingulo conjungit.

4 *Si Celebrans sit Episcopus vel Abbas ut suprà, non ducit Stolam ante pectus in modum Crucis, sed finit hinc inde utrasque extremitates pendere, & antequam accipiat Stolam, accipit parvam Crucem pectoralem, quam osculatur, & collo impositam finit ante pectus chordulis pendere. Manipulum quoque non accipit ante Stolam, nisi in Missis Defunctorum, sed accipit ad Altare, cùm in Confessione dicit,* indulgentiam, *illumque priùs osculatur.*

Postremò Sacerdos accipit Planetam.

5 *Si sit Episcopus, vel Abbas ut suprà habens usum Pontificalium, & solemniter celebret, accipit paramenta, & alia ut in Pontificali & Cæremoniali.*

De ingressu Sacerdotis ad Altare. II.

1 SAcerdos omnibus paramentis indutus, accipit manu sinistra Calicem ut suprà præparatum, quem portat elevatum ante pectus, bursam manu dextra super Calice tenens, & factâ reverentiâ Cruci, vel imagini illi, quæ in Sacristia erit; capite cooperto accedit ad Altare, ministro cum Missali & aliis ad celebrandum necessariis (nisi antè fuerint præparata) præcedente superpelliceum induto. Procedit autem oculis demissis, incessu gravi, erecto corpore. Si verò contigerit eum transire ante Altare majus, capite cooperto faciat ad illud reverentiam: si ante locum Sacramenti, genuflectat: si ante Altare ubi celebretur Missa, in qua elevatur vel tunc ministratur Sacramentum, similiter genuflectat, & detecto capite illud adoret, nec ante surgat, quàm Celebrans deposuerit Calicem super Corporale.

2 Cùm pervenerit ad Altare, stans ante illius infimum gradum, caput detegit, biretum ministro porrigit, & Altari, seu imagini Crucifixi desuper positæ, profundè inclinat. Si autem in eo sit tabernaculum sanctissimi Sacramenti, genuflectens debitam facit reverentiam. Tunc ascendit ad medium Altaris: ibi ad cornu Evangelii sistit Calicem, extrahit Corporale de bursa, quod extendit in medio Altaris, & super illud Calicem velo coopertum collocat, bursam autem ad cornu Evangelii. Si in Altari paramenta accepit, hoc idem facit antequam descendat ab Altari ut Missam inchoet.

3 Si est consecraturus plures Hostias pro Communione facienda, quæ ob quantitatem super Patena manere non possint, locat eas super Corporale ante Calicem: aut in aliquo Calice consecrato, vel vase mundo benedicto ponit eas retrò post Calicem, & aliâ Patenâ seu pallâ cooperit.

4 Collocato Calice in Altari, accedit ad cornu Epistolæ, Missale super cussino aperit, reperit Missam, & signacula suis locis accommodat. Deinde rediens ad medium Altaris, factâ primùm Cruci reverentiâ, vertens se ad cornu Epistolæ, descendit post infimum gradum Altaris, ut ibi faciat Confessionem.

5 *In Missa solemni Missale apertum super Altare, Calix verò & alia necessaria præparentur in credentia cooperta linteo, antequam Sacerdos veniat ad Altare. Ipse autem procedit cum Diacono & Subdiacono, qui capite cooperto, simul cum eo tenent manus junctas ante pectus; Acolythi verò ante eos deferunt candelabra cum candelis accensis, quæ deinde collocantur super Credentia: & cum pervenerit ante infimum gradum Altaris, ibi medius inter Diaconum à dextris, & Subdiaconum à sinistris, antequam ascendat ad Altare, facit cum ipsis (ut infrà) Confessionem.*

6 *In Missa Pontificali omnia ferventur, ut in Pontificali, & Cæremoniali Romano ordinatur: cujus Pontificalis ordinem Episcopus sive Abbas ut suprà numquam prætermittat, quandocumque cum Diacono & Subdiacono paratis celebrat.*

De principio Missæ & Confessione facienda. III.

1 SAcerdos cùm primùm descenderit sub infimum gradum Altaris, convertit se ad ipsum Altare, ubi stans in medio, junctis manibus ante pectus, extensis & junctis pariter digitis, & pollice dextro super sinistrum posito in modum Crucis, (quod semper servatur quando junguntur manus, præterquam post consecrationem) detecto capite, factâ priùs Cruci vel Altari profundâ reverentiâ, vel, si in eo sit tabernaculum Sanctissimi Sacramenti, facta genuflexione, erectus, incipit Missam.

2 *Si celebraturus sit coram Summo Pontifice, sistit se ante infimum gradum Altaris à cornu Evangelii ante ipsum Pontificem, ubi genuflexus expectat: accepta benedictione erigit se, & stans aliquantulum versus ad Altare, incipit Missam. Si autem sit coram Cardinali, Legato Sedis Apostolicæ, aut Patriarcha, Archi-Episcopo, & Episcopo in eorum Residentiis, vel loco jurisdictionis, stans ante infimum gradum à cornu Evangelii ut suprà expectat: dato signo facit profundam reverentiam Prælato, & versus ad Altare incipit Missam.*

3 *Si autem solemniter celebrat coram Summo Pontifice, aut alio ex Prælatis prædictis in Ecclesiis eorum jurisdictionis, stans à sinistris Prælati, facit cum eo Confessionem, & alia servat, ut in Pontificali, & Cæremoniali Romano ordinatur.*

4 Stans igitur Celebrans ante infimum gradum Altaris, ut suprà, producens manu dextra à fronte ad pectus signum Crucis, dicit intelligibili voce, In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Amen. Et postquam id dixerit, non debet advertere quemcumque in alio Altari celebrantem, etiam si Sacramentum elevet, sed continuatè prosequi Missam suam usque ad finem. *Quod item observatur in Missa solemni, & simul etiam à ministris.*

5 Cùm seipsum signat, semper sinistram ponit infrà pectus: in aliis benedictionibus cùm est ad Altare, & benedicit oblata, vel aliquid aliud, ponit eam super Altare, nisi aliter notetur. Seipsum benedicens, vertit ad se palmam manûs dextræ, & omnibus illius digitis junctis & extensis, à fronte ad pectus, & ab humero sinistro ad dextrum, signum Crucis format. Si verò alios, vel rem aliquam benedicit, parvum digitum vertit ei cui benedicit; ac benedicendo, totam manum dextram extendit, omnibus illius digitis pari-

ter

ter junctis & extensis: quod in omni benedictione observatur.

6. Postquam dixerit, **in nomine Patris,** &c. ut suprà; jungens iterùm manus ante pectus, pronunciat clara voce Antiphonam, **Introibo ad Altare Dei.** Minister retrò post eum ad sinistram genuflexus, *& in Missa solemni ministri hinc inde stantes prosequuntur,* **Ad Deum qui lætificat juventutem meam.** Deinde Sacerdos eodem modo stans incipit, & prosequitur cum ministro, vel ministris alternatim Psalmum, **Judica me Deus,** usque ad finem, cum **Gloria Patri.** Quo finito repetit Antiphonam, **Introibo.** cum ministris ut suprà. Qui Psalmus numquam prætermittitur, nisi in Missis Defunctorum, & in Missis de Tempore, à Dominica Passionis inclusivè usque ad Sabbatum sanctum exclusivè: in quibus semel tantùm dicta Antiphona, **Introibo,** cum ministris ut suprà, Sacerdos statim subjungit ℣. **Adjutorium nostrum,** &c. ut infrà. Cùm in fine Psalmi dicit, **Gloria Patri,** &c. caput Cruci inclinat.

7. Repetitâ Antiphonâ, **Introibo,** dextra manu producens signum Crucis à fronte ad pectus, dicit ℣. **Adjutorium nostrum in nomine Domini.** ℟. **Qui fecit cœlum & terram.** Deinde Altari se profundè inclinans, junctis manibus dicit, **Confiteor Deo,** ut in ordine Missæ: & prosequitur eodem modo stans inclinatus, donec à ministro vel ministris dictum sit, **Misereatur.** Cùm Incipitur à ministris, **Confiteor,** se erigit. Cùm dicit **mea culpa,** ter pectus dextra manu percutit, sinistrâ infra pectus positâ.

8. *Si est coram Pontifice, Cardinale, Legato Sedis Apostolicæ, vel Patriarcha, Archi-Episcopo, & Episcopo, in eorum provincia, civitate, vel diœcesi, constitutis, ubi dicit,* **vobis fratres,** *dicat,* **tibi pater:** *similiter in fine, ubi dicit,* **vos fratres,** *dicat,* **te pater,** *quod dicens Summo Pontifici genuflectit, aliis Prælatis profunde se inclinat.*

9. Cùm minister, & qui intersunt (etiam si ibi fuerit Summus Pontifex) respondent, **Confiteor,** dicunt **tibi pater,** & **te pater,** aliquantulum conversi ad Celebrantem.

10. Facta à circumstantibus Confessione, Celebrans stans respondet, **Misereatur vestri,** &c. Deinde producens manu dextra à fronte ad pectus signum Crucis, dicit, **Indulgentiam,** &c, *& si est Episcopus, vel Abbas ut suprà, accipit manipulum, osculando illum in medio.* Et stans inclinatus junctis manibus prosequitur, **Deus tu conversus,** & quæ sequuntur in Ordine Missæ, clara voce usque ad Orationem, **Auser à nobis,** &c. & cùm dicit, **Oremus,** extendit & jungit manus.

11. *Et tunc si coram Summo Pontifice, aut aliis Prælatis, ut suprà, celebret, facta à Summo Pontifici genuflexione, aliis Prælatis profundâ reverentiâ, accedit ad medium Altaris ante infimum gradum, & ibi incipit secretò,* **Auser à nobis,** *ut in Ordine Missæ.*

De Introitu, Kyrie eleison, & Gloria in excelsis. IV.

1. DUm dicit, **Auser à nobis,** &c. Celebrans junctis manibus ascendit ad medium Altaris, & ibi inclinatus, manibúsque item junctis super eo positis, ita ut digiti parvi dumtaxat frontem seu medium anterioris partis tabulæ, seu mensæ Altaris tangant, residuo manuum inter Altare & se retento, pollice dextro super sinistrum in modum Crucis posito (quæ omnia semper observantur cùm manus junctæ super Altare ponuntur.) secretò dicit, **Oramus te Domine,** &c. & cùm dicit, **Quorum reliquiæ hic sunt,** osculatur Altare in medio, manibus extensis æqualiter hinc inde super eo positis: quod semper servatur quando osculatur Altare: sed post Consecrationem pollices ab indicibus non disjunguntur. In omni etiam deosculatione sive Altaris, sive libri, sive alterius rei, non producitur signum Crucis pollice vel manu super id quod osculandum est.

Osculato Altari accedit ad cornu ejus sinistrum, id est Epistolæ: ubi stans versus Altare, & producens à fronte ad pectus signum Crucis, incipit intelligibili voce **Introitum Missæ,** & prosequitur junctis manibus. Cùm dicit, **Gloria Patri,** tenens junctas manus, caput inclinat versus Crucem. Cùm repetit **Introitum,** non signat se ut priùs: & eo reperito, junctis manibus ante pectus accedit ad medium Altaris: ubi stans versus illud similiter manibus junctis, dicit eadem voce ter **Kyrie eleison,** ter **Christe eleison,** & iterùm ter **Kyrie eleison,** alternatim cum ministro. Si minister vel qui intersunt Celebranti non respondeant, ipse solus novies dicit. 2.

Dicto ultimo **Kyrie eleison,** Sacerdos stans in medio Altaris, & manus extendens, elevánsque usque ad humeros (quod in omni manuum elevatione observatur) voce prædicta incipit, si dicendum sit, **Gloria in excelsis.** Cùm dicit, **Deo,** jungens manus, caput Cruci inclinat: quo erecto, stans junctis manibus ante pectus, prosequitur usque ad finem. Cùm dicit, **Adoramus te: Gratias agimus tibi,** & **Jesu Christe: Suscipe deprecationem nostram,** & iterùm, **Jesu Christe,** caput Cruci inclinat. Cùm dicit in fine, **Cum Sancto Spiritu,** seipsum à fronte ad pectus signat, interim absolvens, **In gloria Dei Patris, Amen.** 3.

In Missa solemni Sacerdos facta Confessione ascendit cum ministris ad medium Altaris: ubi dicto, **Oramus te Domine,** *& osculato Altari, ponit incensum in Thuribulum, ministrante Diacono naviculam, & Thuriferario Thuribulum. Diaconus parum inclinatus versus Celebrantem, dicit:* **Benedicite Pater Reverende,** *& osculatur cochlear & manum Celebrantis antè & post. Celebrans ter incensum ponit in Thuribulum, dicens interim:* **Ab illo benedicaris,** *& deposito cochleari, producens manu dextra signum Crucis super thus in Thuribulo, illud benedicit. Postea Diaconus dimissâ naviculâ, accipit Thuribulum, & dat Celebranti, osculata priùs catenularum summitate, & manu illius dextra: qui factâ Cruci profundâ reverentiâ, eam ter incensat, nihil dicens: & factâ iterùm Cruci reverentiâ, incensat Altare, ter ducens Thuribulum æquali distantia, prout distribuuntur candelabra, à medio ejus usque ad cornu Epistolæ: ubi demissa manu, thurificat illius postremam partem inferiorem, mox superiorem, bis ducto Thuribulo: & conversus ad Altare, elevans manum incensat* 4.

ejus pauxillum, seu mensam in parte anteriori, ter ducens Thuribulum usque ad medium; ubi factâ Cruci reverentiâ, procedendo thurificat aliud latus Altaris triplici ductu, usque ad cornu Evangelii, & pariter incensata inferiori & superiori parte ipsius cornu Evangelii duplici ductu, adhuc stans ibidem, elevat Thuribulum, & ter incensat superiorem tabulæ partem versus medium Altaris, ut fecit in cornu Epistolæ: deinde manu aliquantum demissa, incensat anteriorem ejus partem seu frontem, ter ducens Thuribulum dum procedit à cornu Evangelii usque ad medium Altaris: & factâ Cruci reverentiâ incensat similiter triplici ductu reliquam partem anteriorem usque ad cornu Epistolæ: ubi reddito Thuribulo ipsi Diacono, ab eo ipse solus incensatur.

5. *Si verò in Altari fuerint Reliquiæ, seu Imagines Sanctorum, incensata Cruce, & factâ ei reverentiâ, antequam discedat à medio Altaris, primùm incensat eas quæ à dextris sunt, id est à parte Evangelii prope Crucem, bis ducens Thuribulum, & iterùm factâ Cruci reverentiâ, similiter incensat bis alias quæ sunt à sinistris, hoc est à parte Epistolæ: deinde prosequitur incensationem Altaris ut supra, ter ducens Thuribulum in unoquoque latere, etiamsi in eo essent plures Reliquiæ vel Imagines, seu etiam plura vel pauciora candelabra.*

6. *Si in Altari fuerit Tabernaculum Sanctissimi Sacramenti, accepto Thuribulo, antequam incipiat incensationem, genuflectit; quod item facit, quotiescumque transit ante medium Altaris.*

7. *Diaconus & Subdiaconus hinc inde assistunt Celebranti cùm incensat, & cùm transeunt ante Crucem, semper genuflectunt. Deinde Celebrans, Diacono à dextris ejus, Subdiacono à dextris Diaconi stantibus in cornu Epistolæ, legit* **Introitum** *&* **Kyrie eleison.** *Cùm verò intonat Hymnum,* **Gloria in excelsis Deo,** *Diaconus & Subdiaconus, unus post alium stant à tergo Celebrantis: postea ascendunt ad Altare, & hinc inde, Diaconus à dextris. Subdiaconus à sinistris, cum Celebrante Hymnum submissa voce prosequuntur usque ad finem. Quod etiam servatur cùm dicitur* **Credo,** *& cùm dicitur* **Dominus vobiscum, Oratio, Præfatio,** *& Pater noster, Diaconus & Subdiaconus similiter stant unus post alterum à tergo Celebrantis.*

De Oratione. V.

1. DIcto Hymno, **Gloria in excelsis,** vel, si non sit dicendus, eo omisso, Celebrans osculatur Altare in medio, manibus hinc inde super eo, ut suprà, extensis, tum illis ante pectus junctis, & demissis ad terram oculis, vertit se à sinistro latere ad dextrum versus populum, hoc est, per eam partem quæ respicit cornu Epistolæ, & extendens, ac jungens manus ante pectus, ut priùs, dicit voce prædicta, **Dominus vobiscum,** *vel, si sit Episcopus,* **Pax vobis,** *(quod dicitur tantum hoc loco, quando dictus est Hymnus,* **Gloria in excelsis,**) ℟. **Et cum spiritu tuo,** & junctis ut priùs manibus, revertitur per eamdem viam ad librum, ubi eas extendens & jungens ante pectus, caputque Cruci inclinans, dicit, **Oremus.** tum extendit manus ante pectus, ita ut palma unius manus respiciat alteram, & digitis simul junctis, quorum summitas humerorum altitudinem distantiámque non excedat: quod in omni extensione manuum ante pectus servatur. Stans autem, ut suprà, extensis manibus, dicit **Orationem.** Cùm dicit, **Per Dominum nostrum,** jungit manus, eásque junctas tenet usque ad finem. Si aliter concluditur Oratio, **Qui tecum,** vel **Qui vivis,** cùm dicit, **in unitate,** jungit manus.

2. Cùm nominatur nomen **Jesus,** caput versus Crucem inclinat: quod etiam facit cùm nominatur in Epistola. Et similiter ubicumque nominatur nomen beatæ Mariæ vel Sanctorum, de quibus dicitur Missa, vel fit commemoratio: item in Oratione pro Papa, quando nominatur, semper caput inclinat, non tamen versus Crucem. Si plures Orationes sint dicendæ, idem in eis, in voce, extensione manuum, & capitis inclinatione, quod suprà dictum est, observatur.

3. Si Altare sit ad Orientem versus populum, Celebrans versa facie ad populum, non vertit humeros ad Altare, cùm dicturus est, **Dominus vobiscum, Orate fratres, Ite Missa est,** vel daturus benedictionem: sed osculato Altari in medio, ibi expansis & junctis manibus, ut suprà, salutat populum, & dat benedictionem.

4. In Quatuor Temporibus, vel aliàs quando dicendæ sunt plures Orationes cum Prophetiis, dicto **Kyrie eleison,** in medio Altaris, revertitur ad cornu Epistolæ, ubi stans ante librum extensis & junctis ante pectus manibus, & caput Cruci inclinans, dicit, **Oremus, Flectamus genua,** & illicò manibus super Altare extensis, ut seipsum ad Altare sustineat, genuflectit, & sine mora surgens, eadem voce ministro respondente, **Levate,** manibus extensis dicit **Orationem,** ut suprà, & in conclusione eas jungit. Dum autem legit Prophetias, tenet manus super librum vel Altare positas, ut mox dicetur de Epistola.

5. *In Missa solemni cùm dicitur,* **Dominus vobiscum,** *& Oratio, Diaconus & Subdiaconus stant retrò post Celebrantem.* **Flectamus genua,** *dicitur à Diacono, à Subdiacono verò* **Levate,** *illo primùm genuflectente, hoc primùm surgente; Celebrans verò non genuflectit.*

De Epistola, Graduali, & aliis usque ad Offertorium. VI.

1. DIctis Orationibus, Celebrans positis super librum, vel super Altare manibus, ita ut palmæ librum tangant; vel (ut placuerit) librum tenens, legit **Epistolam,** intelligibili voce, & respondetur à ministro, **Deo gratias,** & similiter stans eodem modo, prosequitur **Graduale, Alleluja,** & **Tractum,** ac **Sequentiam,** si dicenda sint. Quibus dictis, Sacerdos si privatim celebret, ipsemet, seu minister portat librum Missalis ad alteram partem Altaris in cornu Evangelii; & dum transit ante medium Altaris, caput Cruci inclinat, & Missale sic locat, ut posterior pars libri respiciat ipsum cornu Altaris, & non ad parietem, sive ad partem ejus contra se directam.

2. Locato Missali in Altari, Celebrans redit ad medium Altaris, ibique junctis manibus ante pectus, levatisque ad Deum oculis, & statim demissis, tum profundè inclinatus, dicit secretò,

Munda cor meum, & Jube Domne benedicere, Dominus sit in corde meo, ut in ordinario. Quibus dictis vadit ad librum Missalis, ubi stans versùs illum junctis manibus ante pectus, dicit intelligibili voce, Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. Deinde pollice dextræ manûs signo Crucis signat, primò librum super principio Evangelii, quod est lecturûs, posteà seipsum in fronte, ore, & pectore, dicens, Sequentia, vel, Initium sancti Evangelii, &c. ℟. Gloria tibi Domine. Tum junctis iterum manibus ante pectus, stans ut suprà, prosequitur Evangelium usque ad finem. Quo finito, minister stans in cornu Epistolæ post infimum gradum Altaris, respondet, Laus tibi Christe, & Sacerdos elevans parumper librum, osculatur principium Evangelii dicens: Per Evangelica dicta, &c. præterquam in Missis Defunctorum, & nili celebret coram Summo Pontifice, Cardinali, & Legato Sedis Apostolicæ, vel Patriarcha, Archi-Episcopo, & Episcopo, in eorum residentiis; quo casu defertur cuilibet prædictorum osculandus liber, & Celebrans tunc non osculatur illum, nec dicit, Per Evangelica dicta. Cùm autem nominatur Jesus, caput versùs librum inclinat, & eodem modo versùs librum genuflectit, cùm in Evangelio est genuflectendum.

3. Dicto Evangelio stans in medio Altari versùs Crucem, elevans & extendens manus, incipit (si dicendum sit) Credo. cùm dicit in unum Deum, jungit manus, & caput Cruci inclinat: quo erecto, stans ibidem junctis ante pectus manibus, ut priùs, prosequitur usque ad finem. Cùm dicit Jesum Christum, caput Cruci inclinat. Cùm dicit, Et incarnatus est, usque ad, Et homo factus est, inclusivè, genuflectit. Cùm dicit, simul adoratur, caput Cruci inclinat. Cùm dicit, Et vitam venturi sæculi, Amen. Producit sibi manu dextra signum Crucis à fronte ad pectus.

4. *In Missa solemni Subdiaconus circa finem ultimæ Orationis accipit ambabus manibus librum Epistolarum, deferens illum supra pectus, & facta Altari genuflexione in medio, vadit ad partem Epistolæ contra Altare, & cantat Epistolam, quam etiam Celebrans interim submissa voce legit, assistente sibi Diacono à dextris, & item Graduale, Tractum, &c. usque ad* Munda cor meum. *Epistolâ cantatâ, Subdiaconus facit iterum genuflexionem Altari in medio, ac redit ad Celebrantem, & genuflectens osculatur ejus manum, & ab eo benedicitur, præterquam in Missis Defunctorum.*

5. *Posteà idem Subdiaconus accipit Missale Celebrantis, defert ad cornu Evangelii in Altari, & ibi ministrat Celebranti: qui in medio Altaris submissa voce dicto,* Munda cor meum, *&c. & deinde lecto Evangelio, quod in fine non osculatur, delato etiam per Diaconum libro Evangeliorum ad Altare, imponit incensum in Thuribulum. Posteà Diaconus genuflexus ante Altare dicit,* Munda cor meum, *& accipiens librum Evangeliorum de Altari, petit benedictionem à Celebrante similiter genuflexus in superiori gradu Altaris: & osculata illius manu præcedentibus Thuriferario & duobus Acolythis cum candelabris accensis de Credentia sumptis, vadit cum Subdiacono à sinistris ad locum Evangelii contra Altare versùs populum; ubi Subdiacono librum tenente, medio inter duos Acolythos tenentes candelabra accensa dicit,* Dominus vobiscum, *junctis manibus. Cùm dicit* Sequentia, *&c. signat librum in principio Evangelii, frontem, os, & pectus: posteà ter librum incensat, hoc est, in medio, à dextris & à sinistris; & prosequitur Evangelium junctis manibus. Interim Celebrans post datam Diacono benedictionem retrahens se ad cornu Epistolæ, ibi stat junctis manibus. Et cùm Diaconus dicit* Sequentia sancti Evangelii, *Sacerdos etiam signat se; & cùm nominatur* Jesus, *caput inclinat versus Altare. Finito Evangelio Sacerdos osculatur librum à Subdiacono sibi delatum, dicens,* Per Evangelica dicta, *&c. & à Diacono ter incensatur. Si sit coram Prælato in sua residentia, liber defertur ad Præmoniali. Posteà stans in medio Altaris versus ad Crucem, incipit, si dicendum sit,* Credo, *stantibus post eum Diacono & Subdiacono: deinde ad Altare accedentibus, & cum eo prosequentibus, ut dictum est ad* Gloria in excelsis.

Si autem sit prædicandum, Concionator finito 6.
Evangelio prædicet, & sermone sive concione expleta, dicatur Credo, *vel, si non sit dicendum, cantetur* Offertorium.

Cùm verò in Symbolo cantatum fuerit, Et incarnatus est, *Diaconus acceptâ bursâ de Credentia, ambabus manibus eam defert elevatam cum solitis reverentiis ad medium Altaris, in quo explicat Corporale, & revertitur ad Celebrantem. Cum non dicitur* Credo, *Subdiaconus defert bursam simul cum Calice, ut infrà dicetur.* 7.

Si quandoque Celebrans cantat Missam sine Diacono & Subdiacono, Epistolam *cantat in loco consueto aliquis Lector superpelliceo indutus, qui in fine non osculatur manum Celebrantis:* Evangelium *autem cantat ipse Celebrans ad cornu Evangelii, qui & in fine Missæ cantat,* Ite Missa est, *vel* Benedicamus Domino, *aut* Requiescant in pace, *pro temporis diversitate.* 8.

De Offertorio, & aliis usque ad Canonem. VII.

Dicto Symbolo, vel, si non sit dicendum, post Evangelium Celebrans osculatur Altare in medio, & junctis manibus ante pectus, ibidem à manu sinistra ad dextram (ut dictum est suprà) vertit se ad populum, & extendens ac jungens manus dicit, Dominus vobiscum, & junctis manibus revertitur per eamdem viam ad medium Altaris, ubi extendens & jungens manus, capùtque Cruci inclinans, dicit Oremus tum junctis ut priùs manibus dicit Offertorium & omnia, quæ usque ad finem Missæ in medio Altaris dicenda sunt, dicit ibidem stans versus ad Altare, nisi ubi aliter ordinatur. 1.

Dicto Offertorio, discooperit Calicem, & ad cornu Epistolæ sistit, & manu dextra amovet parvam pallam desuper Hostiam, accipit Patenam cum Hostia, & ambabus manibus usque ad pectus eam elevatam tenens, oculis ad Deum elevatis, & statim demissis, dicit, Suscipe Sancte Pater, &c. 2.

3. Si fuerint aliæ Hostiæ non super Patenam, sed super Corporale, vel in alio Calice seu vase pro Communione populi consecrandæ, Calicem illum seu vas dextrâ discooperit, & intentionem suam etiam ad illas offerendas & consecrandas dirigens, dicit ut suprà, Suscipe, &c. ut in Ordine Missæ. Quo dicto, Patenam utraque manu tenens, cum ea facit signum Crucis super Corporale, & deponit Hostiam circa medium anterioris partis Corporalis ante se, & Patenam ad manum dextram aliquantulùm subtus Corporale; quam, exterso Calice, ut dicetur, cooperit purificatorio. Si autem adsit vas seu Calix cum aliis Hostiis, ipsum cooperit aliâ patenâ vel pallâ.

4. Deinde in cornu Epistolæ accipit Calicem, purificatorio extergit, & sinistrâ tenens illius nodum, accipit ampullam vini de manu ministri (qui osculatur ipsam ampullam, non autem manum Celebrantis) & ponit vinum in calicem. Deinde eodem modo tenens Calicem, producit signum Crucis super ampullam aquæ, & dicit, Deus qui humanæ substantiæ: & infundens parum aquæ in Calice prosequitur, Da nobis per hujus aquæ & vini mysterium, &c. Si verò celebrat pro Defunctis, non facit signum Crucis super aquam, sed imponit absque benedictione, dicens Orationem, ut suprà.

5. Impositâ aquâ in Calice, & finitâ Oratione prædictâ, accipit manu dextra Calicem discoopertum; & stans ante medium Altaris, ipsum ambabus manibus elevatum tenens, videlicet cum sinistra pedem, cum dextra autem nodum infra cuppam, intentis ad Deum oculis offert, dicens, Offerimus tibi Domine, &c. qua Oratione dicta, facit signum Crucis cum Calice super Corporale, & ipsum in medio post Hostiam collocat, & palla cooperit. Deinde junctis manibus super Altare positis, aliquantulùm inclinatus dicit secretò, In Spiritu humilitatis, &c. Posteà erectus, elevans oculos, manúsque expandens, & statim jungens ante pectus (quod semper facit quando aliquid est benedicturus) dicit, Veni sanctificator, &c. cùm dicit, & benedic, signat manu dextra communiter super Hostiam & Calicem, sinistrâ positâ super Altare.

6. Tunc junctis ante pectus manibus, accedit ad cornu Epistolæ, ubi stans, ministro aquam fundente lavat manus, id est, extremitates digitorum pollicis & indicis, dicens Psalmum, Lavabo inter innocentes. cum Gloria Patri, &c. qui Versus Gloria Patri, prætermittitur in Missis Defunctorum, & in Missis de Tempore à Dominica de Passione usque ad Sabbatum sanctum exclusivè.

7. Celebrans lotis manibus eas tergit, & illis ante pectus junctis revertitur ad medium Altaris, ubi stans, oculósque ad Deum elevans, & statim demittens, manibus junctis super Altare, aliquantulùm inclinatus dicit secretò Orationem, Suscipe Sancta Trinitas, &c. Quâ dictâ, manibus hinc inde extensis, & super Altare positis, osculatur illud in medio: tum junctis manibus ante pectus, demissisque oculis ad terram, à sinistra manu ad dextram vertit se ad populum, & versus eum extendens & jungens manus, dicit voce aliquantulùm elata, Oratre fratres, & secreto prosequens, ut meum ac vestrum sacrificium, &c. perficit circulum, revertens junctis manibus ante pectus à manu dextra ad medium Altaris. Et responso à ministro vel à circumstantibus, Suscipiat Dominus sacrificium de manibus tuis, &c. (alioquin per seipsum, dicens, Sacrificium de manibus meis,) ipse Celebrans submissa voce dicit, Amen. & manibus ante pectus extensis, ut sit ad Orationem, stans in medio Altaris versùs librum dicit absolutè sine Oremus, & sine alia interpositione Orationem, vel Orationes secretas. Cùm dicit, Per Dominum, jungit manus: cùm dicit, Jesum Christum, caput inclinat: quod facit in prima Oratione, & in ultima, si plures sint dicendæ.

Perventò autem in conclusione ultimæ Secretæ ad verba illa, Per omnia sæcula sæculorum, exclusivè, Sacerdos stans in medio Altaris, depositis super eo manibus hinc inde extensis, dicit convenienti & intelligibili voce Præfationem. Cùm dicit, Sursum corda, elevat manus hinc inde extensas usque ad pectus: ita ut palma unius manus respiciat alteram. Cùm dicit, Gratias agamus Domino, jungit manus: cùm dicit, Deo nostro, oculos elevat, & statim Cruci caput inclinat. Responsò, Dignum & justum est, elevatis, & extensis ut priùs manibus, prosequitur Præfationem propriam, vel communem, ut tempus requirit. Cùm dicit, Sanctus, junctis ante pectus manibus, & inclinatus, voce mediocri prosequitur, ministro interim parvam campanulam pulsante. Cùm dicit, Benedictus qui venit in nomine Domini, &c. erigit se, & signum Crucis sibi producit à fronte ad pectus. 8.

In Missa solemni dicto Oremus, *Diaconus & Subdiaconus accedunt ad Altare in cornu Epistolæ: Diaconus amovet Calicem, si est in Altari, vel si est in Credentia, ut magis decet, accipit eum de manu Subdiaconi; qui illum cum Patena & Hostia, coopertum palla & velo à collo sibi pendente, manu sinistra tenens, & alteram manum superponens velo, nè aliquid decidat, de Credentia detulit, comitatus ab Acolytho ampullas vini & aquæ portante: ipse Diaconus Calicem detegit, & dat Patenam cum Hostia Celebranti, osculando ejus manum: Subdiaconus extergit Calicem purificatorio, Diaconus acceptâ ampullâ vini de manu Subdiaconi, imponit vinum in Calice; Subdiaconus interim ampullam aquæ ostendens Celebranti, dicit,* Benedicite Pater Reverende, *qui facto versus eam signo Crucis, dicit Orationem,* Deus qui humanæ, *&c. interim Subdiaconus infundit paullulum aquæ in Calicem; Diaconus illum Celebranti dat, & pedem Calicis tangens, seu brachium dextrum Celebrantis sustentans, cum eo dicit,* Offerimus tibi Domine, *&c. quem posteà positum in Altari ut suprà, pallâ cooperit. Subdiacono deinde stanti in cornu Epistolæ ponit in dextra manu Patenam, quam cooperit extremitate veli ab ejus humero pendentis: qui vadit post Celebrantem ante medium Altaris, & facta genuflexione ibi stat, sustinens eam elevatam usque ad finem Orationis Dominicæ, ut dicetur. In Missis autem Defunctorum, & in Feria sexta Parasceves, Patena non tenetur à Subdiacono.* 9.

10. *Dicto*, Veni Sanctificator, *ut suprà, Celebrans, ministrante Diacono naviculam, & dicente*, Benedicite Pater reverende, *ponit incensum in Thuribulum, dicens*, Per intercessionem, *&c. ut in ordine Missæ. Deinde accepto Thuribulo per manum Diaconi, nullam tunc faciens Cruci reverentiam, incensat oblata, ter ducens Thuribulum super Calicem & Hostiam simul in modum Crucis, & ter circum Calicem & Hostiam, scilicet bis à dextra ad sinistram, & semel à sinistra ad dextram (Diacono interim pedem Calicis tenente manu dextra) dispensans verba in qualibet incensatione, hoc modo. In prima incensatione,* Incensum istud, *in secunda,* à te benedictum, *in tertia,* ascendat ad te Domine, *in quarta, &* descendat super nos, *in quinta & sexta,* misericordia tua. *Deinde facta reverentia, incensat Crucem, & Altare, ut dictum est suprà, assistente eodem Diacono, interim dicens,* Dirigatur Domine oratio mea, *&c. & cùm incensatur Crux, Diaconus amovet Calicem ad partem Epistolæ, & incensata Cruce reponit in loco suo. Cùm reddit Thuribulum Diacono, dicit,* Accendat in nobis, *&c. & incensatur ab eo: deinde Diaconus intensat Chorum, & postremò Subdiaconum tenentem Patenam; & ipse Diaconus incensatur à Thuriferario, & Thuriferarius posteà incensat Acolythos & populum. Celebrans postquam incensatus fuerit, lavat manus, ministrantibus Acolythis ampullam aquæ cum pelvicula & manutergio.*

11. *Cùm dicitur* Præfatio, *Diaconus & Subdiaconus stant retro post Celebrantem: & paulo antequam dicatur* Sanctus, *accedunt ad Altare, ubi cum Celebrante hinc inde dicunt* Sanctus, *& quæ sequuntur usque ad* Canonem. *Deinde Diaconus accedit ad sinistram Celebrantis, ei assistens dum dicitur* Canon, *nisi alius Sacerdos assistat, quia tunc ipse staret ad dextram aliquantùm post Celebrantem. Subdiaconus verò tunc stat post Celebrantem.*

De Canone Missæ usque ad Consecrationem. VII.

1. FInita Præfatione ut suprà, Sacerdos stans ante medium Altaris versùs ad illud, aliquantùlùm elevat manus, oculisque elevatis ad Deum, & fine mora devotè demissis, ac manibus junctis, & super Altare positis, profundè inclinatus incipit Canonem, secretò dicens: Te igitur, &c. ut in Ordine Missæ. Cùm dicit, uti accepta habeas, & benedicas, priùs osculatur Altare in medio, deinde erigit se, & stat junctis manibus ante pectus. Cùm dicit, Hæc ✠dona, hæc ✠munera, hæc sancta ✠sacrificia, dextera manu signat ter communiter super Hostiam & Calicem. Deinde extensis manibus ante pectus, prosequitur, In primis, quæ tibi offerimus, &c.

2. Ubi dicit, unà cum famulo tuo Papa nostro N. exprimit nomen Papæ: Sede autem vacante verba prædicta omittuntur. Ubi dicitur, & Antistite nostro N. specificatur nomen Patriarchæ, Archi-Episcopi, vel Episcopi ordinarii in propria Diœcesi, & non alterius Superioris, etiamsi Celebrans sit omnino exemptus, vel sub alterius Episcopi jurisdictione. Si verò Episcopus ordinarius illius loci, in quo Missa celebratur, sit vita functus, prædicta verba omittuntur: quæ etiam omittuntur ab iis qui Romæ celebrant. Si Celebrans est Episcopus, Archi-Episcopus, vel Patriarcha, omissis prædictis verbis, eorum loco dicit, Et me indigno famulo tuo. Summus autem Pontifex cùm celebrat, omissis verbis unà cum famulo tuo Papa nostro N. & Antistite nostro N. dicit, unà cum me indigno famulo tuo, quem gregi tuo præesse voluisti. Et continuant omnes ut sequitur, Et omnibus orthodoxis, &c.

3. Cùm dicit, Memento Domine, elevans & jungens manus usque ad faciem vel pectus, sic junctis manibus stat paulisper in quiete, demisso aliquantulùm capite, faciens commemorationem vivorum Christi fidelium ad suam voluntatem, quorum nomina, si vult, secretò commemoret: non tamen necesse est ea exprimere, sed mente tantùm eorum memoriam habeat. Potest enim Celebrans, si pro pluribus orare intendit, nè circumstantibus sit morosus, ante Missam in animo proponere sibi omnes illos tam vivos quàm defunctos, pro quibus in ipsa Missa orare intendit, & hoc loco generaliter unico contextu ipsorum vivorum commemorationem agere, pro quibus ante Missam orare proposuit in Missa.

4. Commemoratione vivorum facta, demissis & extensis ut priùs manibus, continuat, Et omnium circumstantium, &c. Similiter stans prosequitur Communicantes. Cùm dicit, Jesu Christi, caput Cruci inclinat: in conclusione, quando dicit, Per eumdem, jungit manus. Cùm dicit, Hanc igitur oblationem, expandit manus simul super oblata, ita ut palmæ sint apertæ versùs ac supra Calicem & Hostiam, quas sic tenet usque ad illa verba, Per Christum Dominum nostrum. unc enim jungit manus, & sic prosequitur, Quam oblationem tu Deus in omnibus quæsumus, & cum dicit, Benedictam, adscri ✠ptam, ra ✠tam, communiter signat ter super Hostiam & Calicem simul, deinde cùm dicit, ut nobis corpus separatim signat semel super Hostiam tantùm: & cùm dicit, & sanguis: semel super Calicem tantùm: deinde elevans & jungens manus ante pectus, prosequitur, fiat dilectissimi Filii tui Domini nostri Jesu Christi, & inclinans caput Cruci, extergit, si opus fuerit, pollices & indices super Corporale, & dicit secretò ut priùs. Qui pridie quàm pateretur, & accipiens pollice & indice dextræ manus Hostiam, & eam cum illis ac indice & pollice sinistræ manus tenens, stans erectus ante medium Altaris, dicit, accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas, elevansque ad cœlum oculos, & statim demittens, dicit, & elevatis oculis in cœlum ad te Deum Patrem suum omnipotentem. capùtque aliquantulùm inclinans, dicit, tibi gratias agens: & tenens Hostiam inter pollicem & indicem sinistræ manus, dextrâ producit signum Crucis super eam, dicens, bene ✠dixit, fregit, deditque discipulis suis, dicens: Accipite & manducate ex hoc omnes.

5. Si adsit vas cum aliis Hostiis consecrandis, antequam accipiat Hostiam, discooperit manu dextra Calicem, seu vas aliarum Hostiarum. Cùm autem finierit suprædicta verba, cubitis super Altare positis, stans capite inclinato, distinctè, reverenter, & secretò profert verba consecrationis super Hostiam, & simul super omnes, si plures sint consecrandæ, & Hostiam suis pollicibus & indicibus tantùm tenens, dicit: Hoc est enim corpus meum. Quibus prolatis, Celebrans tenens Hostiam inter pollices, & indices prædictos super Altare, reliquis manum digitis extensis, & simul junctis (& Hostiis, si plures sint consecratæ, in loco, in quo à principio Missæ positæ sunt, super Corporali, vel in alio vase aut Calice demissis) genuflexus eam adorat. Tunc se erigens, quantum commodè potest, elevat in altum Hostiam, & intentis in eam oculis (quod & in elevatione Calicis facit) populo reverenter ostendi adorondam, & mox sola manu dextra ipsâm reverenter reponit super Corporale in eodem loco, unde eam levavit, & deinceps pollices & indices non disjungit, nisi quando Hostiam consecratam tangere, vel tractare debet, usque ad ablucionem digitorum post Communionem.

6. Repositâ Hostiâ consecratâ super Corporale, genuflexus ipsam veneratur: si adsit vas aliarum Hostiarum, patenâ, vel pallâ cooperit ut suprà. Interim dum Celebrans elevat Hostiam, accenso priùs intorticio (quod non extinguitur, nisi postquam Sacerdos Sanguinem sumpserit, vel alios communicaverit, si qui erunt communicandi in Missa) minister manu sinistra elevat fimbrias posteriores Planetæ, nè ipsum Celebrantem impediat in elevatione brachiorum; quod & facit in elevatione Calicis: & manu dextra pulsat campanulam ter ad unamquamque elevationem, vel continuatè quousque Sacerdos deponat Hostiam super Corporale, & similiter postmodum ad elevationem Calicis.

7. Celebrans adorato Sacramento surgit, & discooperit Calicem, in quem, si opus sit, extergit digitos: quod semper faciat, si aliquod fragmentum digitis adhæreat; & stans erectus dicit, Simili modo postquam cœnatum est: & ambabus manibus accipiens Calicem juxta nodum infra cuppam, & aliquantum illum elevans, ac statim deponens, dicit, accipiens & hunc præclarum Calicem, &c. cùm dicit, item tibi gratias agens, caput inclinat, cùm dicit, benedixit, sinistrâ Calicem infra cuppam tenens, dextrâ signat super eum, & prosequens, deditque discipulis suis, &c. & ambabus manibus tenens Calicem, videlicet sinistrâ pedem, dextra nodum infra cuppam, cubitis super Altare positis, & capite inclinato, profert attentè, continuatè, & secretò, ut suprà, verba consecrationis Sanguinis: Hic est enim calix, &c. Quibus dictis, reponit Calicem super Corporale, & dicens secretò, Hæc quotiescumque fecerikis, &c. genuflexus Sanguinem reverenter adorat. Tum se erigit, & accipiens Calicem discoopertum cum Sanguine ambabus manibus, ut priùs, elevat eum, & erectum, quantùm commodè potest, ostendit populo adorandum, mox ipsum reverenter reponit super Corporale in locum pristinum, & manu dextra pallà cooperit, ac genuflexus Sacramentum venerat.

8. *In Missa solemni ad finem Præfationis accenduntur duo saltem intortitia ab Acolythis, quæ extinguuntur post elevationem Calicis, nisi aliqui sint communicandi, & tunc extinguuntur post Communionem. In diebus etiam jejuniorum, & in Missis pro Defunctis, tenentur accensa usque ad Communionem. Cùm autem Celebrans dicit,* Quam oblationem, *&c. Diaconus accedit ad ejus dextram, & ibi in superiori gradu Altaris genuflexus, cùm Sacramentum elevatur, fimbrias Planetæ elevat, & quando opus est, se erigens, Calicem discooperit & cooperit, & cum Celebrante genuflectit. Subdiaconus genuflectit in loco suo. Thuriferarius genuflexus in cornu Epistolæ ter incensat Hostiam, cùm elevatur, & similiter Calicem, posito incenso in Thuribulum absque benedictione. Repositio Calice, Diaconus redit ad librum, nisi alius assistat. Cæteri surgunt, & stant in locis suis.*

De Canone post Consecrationem usque ad Orationem Dominicam. IX.

1. REposito Calice, & adorato, Sacerdos stans ante Altare extensis manibus ante pectus, dicit secretò, Unde & memores, &c. Cùm dicit, de tuis donis, ac datis, jungit manus ante pectus: & cùm dicit, Hostiam ✠ puram, Hostiam ✠ sanctam, Hostiam ✠ immaculatam, manu sinistra posita super Altare intra Corporale, dextra signat ter communiter super Hostiam & Calicem, & semel super Hostiam tantùm, & semel super Calicem tantùm, dicens, Panem ✠ sanctum vitæ æternæ, & Calicem ✠ salutis perpetuæ, deinde stans ut priùs, extensis manibus prosequitur, Supra quæ propitio, &c. Cùm dicit, Supplices te rogamus, &c. inclinat se ante medium Altaris manibus junctis super illo positis. Cùm dicit, ex hac Altaris participatione, osculatur Altare, manibus hinc inde super Corporale positis. Cùm dicit, sacrosanctum Filii tui, jungit manus: & dextrâ signans semel super Hostiam tantùm & semel super Calicem, sinistrâ super Corporale posità, dicit, Corpus, ✠ & Sanguinem sumpserimus: & cùm dicit, omni benedictione ✠ cœlesti, seipsum signat à fronte ad pectus signo Crucis, sinistrâ posità infra pectus, & prosequitur, & gratiâ repleamur. Cùm dicit, Per eumdem, jungit manus.

2. Cùm dicit, Memento Domine famulorum, famularúmque tuarum, &c. extensis & junctis manibus ante pectus, & usque ad faciem elevatis, & intentis oculis ad Sacramentum super Altare, facit commemorationem fidelium Defunctorum, de quibus sibi videtur, eodem modo ut dictum est de commemoratione vivorum. Qua commemoratione facta, stans ut priùs extensis manibus prosequitur. Ipsis Domine, & omnibus in Christo, &c. & in fine ad Per eumdem, jungit manus, & caput inclinat.

3. Cùm dicit: Nobis quoque peccatoribus, vocem aliquantulùm elevat, & dextra manu pectus sibi percutit, sinistrâ posità super Corporale, & prosequitur secretò, famulis tuis, &c. stans manibus extensis ut priùs. Cùm dicit, Per Christum Dominum nostrum. Per quem hæc omnia Domine semper bona creas, jungit manus ante pectus: deinde manu dextra ter signans communiter super Hostiam, & Calicem, dicit, sanctì ✠ ficas, vivi ✠ ficas, bene ✠ dicis, & præstas nobis. Posteà discooperit manu dextra Calicem, & genuflexus Sacramentum adorat: tum se erigit,

& reverenter accipit Hostiam inter pollicem & indicem dextræ manus, & cum ea super Calicem, quem manus sinistra tenet circa nodum infra cuppam, signat ter à labio ad labium, dicens, Per ip ✠ sum, & cum ip ✠ so, & in ip ✠ so. Et similiter cum Hostia signat bis inter Calicem & pectus, incipiens à labio Calicis, & dicit: est tibi Deo Pa ✠ tri omni potenti, in unitate Spiritus ✠ Sancti. Deinde tenens manu dextra Hostiam super Calicem, sinistrâ Calicem, elevat eum aliquantulùm simul cum Hostia, dicens, omnis honor & gloria & statim utrumque deponens, Hostiam collocat super Corporale, & si opus sit, digitos extergit, ut suprà, ac pollices & indices ut priùs jungens; Calicem pallâ cooperit, & genuflexus Sacramentum adorat.

4. *In Missâ solemni cùm Celebrans dicit,* Per quem hæc omnia, *&c. Diaconus facta Sacramento genuflexione, accedit ad dextram Celebrantis & quando opus est, discooperit Calicem, & cum Celebrante adorat: similiter cooperit, & iterum genuflectit. Cùm incipit,* Pater noster, *idem vadit retrò post Celebrantem, facta priùs Sacramento genuflexione, ubi stat, dum dicitur Oratio Dominica.*

De Oratione Dominica, & aliis usque ad factam Communionem. X.

1. CElebrans, cooperto Calice, adoratóque Sacramento, erigit se, & manibus extensis hinc inde super Altare intra Corporale positis, dicit intelligibili voce, Per omnia sæcula sæculorum, & cùm dicit, Oremus, jungit manus, caput Sacramento inclinans. Cùm incipit, Pater noster, extendit manus, & stans oculis ad Sacramentum intentis, prosequitur usque ad finem. Responso à ministro, Sed libera nos à malo: & à Celebrante submissa voce, Amen. manu dextra, pollice & indice non disjunctis, Patenam aliquantulùm purificatorio extergens, eam accipit inter indicem & medium digitos: quam tenens super Altare erectam, sinistrâ super Corporale positâ, dicit secretò, Libera nos quæsumus, &c.

2. Antequam Celebrans dicat, Da propitius pacem, elevat manu dextra Patenam de Altari, & seipsum cum ea signat signo Crucis, dicens: Da propitius pacem in diebus nostris, Cùm signat se, manum sinistram ponit infra pectus: deinde Patenam ipsam osculatur, & prosequens, ut ope misericordiæ tuæ, &c. submittit Patenam Hostiæ, quam indice sinistro accommodat super Patenam, discooperit Calicem, & genuflexus Sacramentum adorat: tum se erigens, accipit Hostiam inter pollicem & indicem dextræ manus, & cum illis, ac pollice, & indice sinistræ manus eam super Calicem tenens, reverenter frangit per medium, dicens: Per eumdem Dominum nostrum Jesum Christum filium tuum. & mediam partem, quam inter pollicem & indicem dextræ manus tenet, ponit super Patenam: de alia media, quam sinistra manu tenet, frangit cum pollice & indice dextræ manus particulam, prosequens, Qui tecum vivit & regnat, &c. & eam inter ipsos dextræ manus pollicem & indicem retinens, partem majorem, quam sinistrâ tenet adjungit mediæ super Patenam positæ, interim dicens, in unitate Spiritus Sancti Deus, & particulam Hostiæ, quam in dextra manu retinuit, tenens super Calicem, quem sinistrâ per nodum infra cuppam retinet, intelligibili voce dicit, Per omnia sæcula sæculorum. ℟. Amen, & cum ipsa particula signans ter à labio ad labium Calicis, dicit: Pax Domini sit semper vobiscum. Responso per ministrum, Et cum spiritu tuo, particulam, quam dextra manu tenet, immittit in Calicem, dicens secretò, Hæc commixtio & consecratio Corporis, &c. Deinde pollices & indices super Calicem aliquantulùm tergit & jungit, Calicem pallâ cooperit, & genuflexus Sacramentum adorat, surgit, & stans junctis manibus ante pectus, capite inclinato versùs Sacramentum, dicit intelligibili voce, Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, & dextrâ percutiens sibi pectus, sinistrâ super Corporale positâ, dicit, miserere nobis, & deinde non jungit manus, sed iterùm percutit sibi pectus, cùm dicit secundò, miserere nobis, quod & tertiò facit, cùm dicit, dona nobis pacem.

3. Tunc manibus junctis super Altare positis, oculisque ad Sacramentum intentis, inclinatus dicit secretò, Domine Jesu Christe, &c. Qua oratione finita, si est daturus pacem, osculatur Altare in medio, & instrumentum pacis ei porrectum à ministro juxta ipsum ad dextram, hoc est, in cornu Epistolæ genuflexo, & dicit, Pax tecum. Minister respondet, Et cum spiritu tuo. Si non adsit qui hujusmodi instrumento pacem recipiat à Celebrante, pax non datur, etiamsi illius datio Missæ conveniat: nec osculatur Altare, sed dicta præmissa Oratione, statim subjungit alias orationes, ut in ordine Missæ.

4. Si verò celebret pro Defunctis, non percutit pectus ad Agnus Dei, quia dicit, dona eis requiem. nec dicit primam Orationem, Domine Jesu Christe, qui dixisti Apostolis tuis, &c. non dat pacem, sed dicit alias duas sequentes Orationes, Domine Jesu Christe Filii Dei vivi, & Perceptio Corporis tui. Quibus Orationibus dictis, genuflectens Sacramentum adorat, & se erigens dicit secretò, Panem cœlestem accipiam, &c. quo dicto, dextra manu accipit de Patena reverenter ambas partes Hostiæ, & collocat inter pollicem & indicem sinistræ manus, quibus Patenam inter eumdem indicem & medium digitos supponit, & eadem manu sinistra tenens partes hujusmodi super Patenam inter pectus & Calicem, parum inclinatus, dextra tribus vicibus percutit pectus suum, interim etiam tribus vicibus dicens voce aliquantulùm elevata, Domine non sum dignus, & secretò prosequitur, ut intres, &c. Quibus tertiò dictis, ex sinistra accipit ambas partes prædictas Hostiæ inter pollicem & indicem dextræ manûs, & cum illa super Patenam signat seipsum signo Crucis, ita tamen, ut Hostia non egrediatur limites Patenæ, dicens: Corpus Domini nostri Jesu Christi custodiat animam meam in vitam æternam, Amen. & se inclinans, cubitis super Altare positis, reverenter easdem ambas partes sumit: quibus sumptis, deponit Patenam super Corporale; & erigens se, junctis indicibus & pollicibus, ambas quoque manus ante faciem jungit, & aliquantulùm quiescit in meditatione sanctissimi Sacramenti. Deinde depositis manibus dicit secretò, Quid retribuam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi? & interim discooperit

perit Calicem, genuflectit, surgit, accipit Patenam, inspicit Corporale, colligit fragmenta cum Patena, si qua sint in eo, Patenam quoque diligenter cum pollice & indice dextræ manus super Calicem extergit, & ipsos digitos, nè quid fragmentorum in eis remaneat.

5. Si verò adsint Hostiæ consecratæ super Corporale positæ pro alio tempore conservandæ, facta priùs genuflexione reponit eas in vas ad hoc ordinatum, & diligenter advertit, nè aliquod fragmentum, quantumcumque minimum, remaneat super Corporale: quodsi fuerit, accuratè reponit in Calicem. Post extersionem Patenæ, junctis pollicibus & indicibus Calicem dextra manu infra nodum cuppæ accipit, sinistra Patenam, dicens, Calicem salutaris, &c. & signans se signo Crucis cum Calice, dicit, Sanguis Domini nostri, &c. & manu sinistra supponens Patenam Calici, stans reverenter sumit totum Sanguinem cum particula in Calice posita. Quibus sumptis dicit secretò, Quod ore sumpsimus, &c. & super Altare porrigit Calicem ministro in cornu Epistolæ, quo vinum fundente, se purificat: deinde vino & aqua abluit pollices & indices super Calicem, quos abstergit purificatorio, interim dicens: Corpus tuum Domine, quod sumpsi, &c. Ablutionem sumit, & extergit os & Calicem purificatorio: quo facto, purificatorium extendit super Calicem, & desuper Patenam, ac super Patenam parvam pallam; & plicato Corporali, quod reponit in bursam, cooperit Calicem velo, & bursam desuper ponit, & collocat in medio Altaris, ut in principio Missæ.

6. Si qui sunt communicandi in Missa, Sacerdos post sumptionem Sanguinis, antequam se purificet, facta genuflexione ponat particulas consecratas in pyxide, vel, si pauci sint communicandi, super Patenam, nisi à principio positæ fuerint in pyxide, seu alio Calice. Interim minister ante eos extendit linteum, seu velum album, & pro eis facit Confessionem, dicens, Confiteor Deo, &c. Tum Sacerdos iterùm genuflectit, & manibus junctis vertens se ad populum in cornu Evangelii, dicit, Misereatur vestri, & Indulgentiam, absolutionem & remissionem peccatorum vestrorum, &c. & manu dextra facit signum Crucis super eos. Posteà genuflectens, accipit manu sinistra pyxidem seu Patenam cum Sacramento, dextra verò sumit unam particulam, quam inter pollicem & indicem tenet aliquantulùm elevatam super pyxidem seu Patenam, & conversus ad communicandos in medio Altaris dicit: Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi. Deinde dicit: Domine non sum dignus, ut intres sub tectum meum, sed tantùm dic verbo, & sanabitur anima mea, Quibus verbis tertiò repetitis, accedit ad eorum dextram, hoc est, ad latus Epistolæ, & unicuique porrigit Sacramentum, faciens cum eo signum Crucis super pyxidem, vel Patenam, & simu dicens: Corpus Domini nostri Jesu Christi custodiat animam tuam in vitam æternam, Amen. Omnibus communicatis revertitur ad Altare, nihil dicens: & non dat eis benedictionem, quia illam daturus est in fine Missæ. Si particulæ positæ erant super Corporale, extergit illud cum Patena, & si qua in eo fuerint fragmenta, in Calicem immittit. Deinde dicit secretò: Quod ore sumpsimus Domine, &c. & se purificat, dicens: Corpus tuum Domine quod sumpsi, & alia facit ut suprà. Minister autem dextra manu tenens vas cum vino & aqua, sinistra verò mappulam, aliquantò post Sacerdotem eis porrigit purificationem, & mappulam ad os abstergendum.

7. Si in Altari remaneant particulæ in Calice, seu in alio vase usque ad finem Missæ; servantur ea quæ in Feria quinta Cœna Domini præscribuuntur circa finem Missæ.

8. *in Missa solemni Diaconus stans retrò post Celebrantem, cùm in Oratione Dominica dicitur,* & dimitte nobis debita nostra, *facta ibidem genuflexione vadit ad dextram Celebrantis, & Subdiaconus circa finem Orationis Dominicæ, facta item genuflexione revertitur ad Altare, & stans in cornu Epistolæ porrigit Patenam Diacono, qui eam discooperit, & purificatorio abstergens dat Celebranti, illius manum osculando, & quando opus est, discooperit, & cooperit Calicem, & cum Celebrante adorat. Subdiaconus reddita Patena, & deposito velo quod ab humeris ejus pendebat, genuflectit, & descendit retrò post Celebrantem, & cùm dicitur,* Pax Domini, *iterùm genuflectens accedit ad sinistram Celebrantis, & simul dicunt,* Agnus Dei: *deinde facta ibidem Sacramento genuflexione, redit post Celebrantem Diaconus verò à dextris genuflexus expectat pacem: & cùm Celebrans osculatur Altare, ipse se erigens simul osculatur illud extra Corporale, & à Celebrante dicente,* Pax tecum, *complexus accipit pacem, sinistris genis sibi invicem appropinquantibus, & ei respondet,* Et cum spiritu tuo. *Posteà iterum Sacramento in Altari adorato, vertit se ad Subdiaconum retrò post Celebrantem, & similiter dat ei pacem. Subdiaconus acceptâ pace à Diacono, & facta Altari genuflexione, comitatus ab Acolytho vadit ad chorum, & dat pacem primo cujusque ordinis, dignioribus priùs, deinde minùs dignis, & reversus ad Altare, facta genuflexione dat pacem Acolytho, qui ipsum comitaverat, qui & alii Acolythi circa Altare dat pacem: deinde Subdiaconus vadit ad dextram Celebrantis, & quando opus est, discooperit Calicem, accipit ampullam vini, & infundit quando Celebrans vult purificare. Diaconus post datam pacem Subdiacono vadit ad librum; & dum Celebrans se communicat, stant ipse & Subdiaconus profundè inclinati versus Altare.*

9. *In Missa Pontificali, Assistens accipit & defert pacem, ut in Cæremoniali habetur. Si in Missa solemni fiat Communio, omnia serventur ut suprà, sed priùs communicet Diaconum & Subdiaconum, deinde alios per ordinem; & Diaconus purificationem eis ministret. Interim à Choro cantatur Antiphona, quæ dicitur Communio.*

De Communione, & Orationibus post Communionem dicendis. XI.

1. CElebrante purificato, dum Calicem collocat in Altari, liber Missalis defertur per ministrum ad cornu Epistolæ, & collocatur ut in Introitu. Ipse autem minister genuflectit juxta

cornu Evangelii, ut in principio Missæ. Deinde Celebrans stans junctis manibus, legit Antiphonum, quæ dicitur Communio: qua lecta, junctis idem manibus ante pectus vadit ad medium Altaris, & eo osculato vertit se ad populum à manu sinistra ad dextram, & dicit, Dominus vobiscum, & per eamdem viam redit ad librum, dicit Orationes post Communionem: eisdem modo, numero, & ordine, ut suprà dictæ sunt Collectæ. Quibus finitis, claudit librum, & jungens manus ante pectus, revertitur ad medium Altaris, ubi eo osculato vertit se ad populum, & dicit ut suprà, Dominus vobiscum, quo dicto, stans junctis manibus ante pectus versus populum, dicit, si dicendum est, Ite Missa est, & per eamdem viam revertitur ad Altare. Si verò non sit dicendum, dicto Dominus vobiscum, revertitur eodem modo per eamdem viam ad medium Altaris; stans versus ad illud, junctis ante pectus manibus dicit, Benedicamus Domino. In Missis autem Defunctorum eodem modo stans versus Altare, dicit, Requiescant in pace.

2. In Quadragesima autem à Feria quarta Cinerum usque ad Feriam quartam majoris Hebdomadæ, in feriali Officio postquam Celebrans dixit Orationes post Communionem cum suis solitis conclusionibus, antequam dicit, Dominus vobiscum, stans in eodem loco ante librum dicit, Oremus, Humiliate capita vestra Deo, caput inclinans, & extensis manibus subjungit eadem voce Orationem super populum, ibidem positam: qua finita, osculatur Altare, & vertens se ad populum dicit, Dominus vobiscum, & alia ut suprà.

3. *In Missa solemni Diaconus defert librum Missalis ad cornu Epistolæ, deinde vadit retrò post Celebrantem: Subdiaconus verò vadit ad cornu Evangelii, ubi Calicem mundat, aptat cum purificatorio, Patena & palla cooperit, plicat Corporale, reponit in bursam, & illam ponit super Calicem coopertum velo; quem collocat in Altari, vel super credentia ut priùs: postea redit ad locum suum retrò post Diaconum, qui cùm dicit,* Ite Missa est, *cum Celebrante vertit se ad populum, & in Quadragesima dicto per Celebrantem* Oremus, *Diaconus in cornu Epistolæ vertens se ad populum, junctis manibus dicit ut suprà,* Humiliate, &c. *quo dicto vertit se versus Altare à tergo Celebrantis, & Celebrans dicit Orationem super populum.*

De Benedictione in fine Missæ, & Evangelio S. Joannis. XII.

1. Dicto, Ite Missa est, vel Benedicamus Domino, ut suprà, Celebrans ante medium Altaris stans junctis manibus super eo, & capite inclinato, dicit secretò, Placeat tibi Sancta Trinitas, &c. quo dicto extensis manibus hinc inde super Altare positis, ipsum in medio osculatur: tum erigens se, adhuc stans versùs illud, elevat ad cœlum oculos & manus, quas extendit, & jungit, caputque Cruci inclinans, dicit voce intelligibili, Benedicat vos omnipotens Deus, & junctis manibus, ac demissis ad terram oculis, vertens se ad populum à sinistro latere ad dextrum, extensa manu dextra, junctisque digitis, & manu sinistra infra pectus posita, semel benedicit populo, dicens: Pater, & Filius, ✠ & Spiritus Sanctus. ℟. Amen. & circulum perficiens accedit ad cornu Evangelii, ubi dicto Dominus vobiscum, & ℟. Et cum Spiritu tuo, pollice dextro signans primùm signo Crucis Altare seu librum in principio Evangelii, deinde frontem, os, & pectus, dicit: Initium sancti Evangelii secundùm Joannem, vel, Sequentia sancti Evangelii, ut dictum est in Rubricis generalibus, & ℟. Gloria tibi Domine, junctis manibus legit Evangelium, In principio, vel aliud ut convenit. Cùm dicit, Et Verbum caro factum est, genuflectit versùs cornu Evangelii, & surgens prosequitur ut priùs: quo finito, minister stans à parte Epistolæ respondet, Deo gratias.

2. Si Celebrans in Altari vertit faciem ad populum, non vertit se, sed stans ut erat, benedicit populo, ut suprà, in medio Altaris; deinde accedit ad cornu Evangelii, & dicit Evangelium S. Joannis.

3. Si celebravit coram Summo Pontifice, Cardinale, & Legato Sedis Apostolicæ, vel Patriarcha, Archi-Episcopo, & Episcopo in provincia, civitate, vel diœcesi sua existente, Celebrans dicto, Placeat tibi Sancta Trinitas, &c. dicit: Benedicat vos omnipotens Deus, & convertens se ad Summum Pontificem genuflexus, ad Cardinalem verò & Legatum, vel alium ex suprædictis Prælatis, capite inclinato quasi licentiam benedicendi petens, prosequitur, Pater, & Filius, ✠ & Spiritus Sanctus, benedicens astantes à parte ubi non adest Pontifex, Cardinalis, Legatus aut Prælatus prædicti. Si autem celebravit coram Patriarcha, Archi-Episcopo, & Episcopo, extra eorum provinciam, civitatem, vel diœcesim constitutis, eis absque alio respectu, ut cæteris qui intersunt, more consueto benedicit.

4. Si auem celebravit pro Defunctis, dicto Placeat tibi Sancta Trinitas, ut supra, & osculato Altari, accedit ad cornu Evangelii, & dicit Evangelium S. Joannis, prætermissa benedictione, quæ in Missis Defunctorum non datur.

5. Finito Evangelio in fine Missæ, si celebravit coram Summo Pontifice, Cardinale, & Legato Sedis Apostolicæ, vel Patriarcha, Archi-Episcopo, & Episcopo, convertit se ad illum, coram quo ex prædictis celebravit, & facit reverentiam convenientem. Si non celebravit coram aliquo prædictorum, hujusmodi reverentiam prætermittit.

6. Quibus omnibus absolutis, extinguuntur per ministrum candelæ: interim Sacerdos accipit sinistra Calicem, dextram ponens super bursam, nè aliquid cadat, descendit ante infimum gradum Altaris, & ibi in medio vertens se ad illud, caput inclinat (vel, si in eo est tabernaculum sanctissimi Sacramenti, genuflectit) & factâ reverentiâ, accipit biretum à ministro, caput cooperit, ac præcedente eodem ministro, eo modo quo venerat, redit ad Sacristiam, interim dicens Antiphonam, Trium puerorum, & Canticum Benedicite. Si verò sit dimissurus paramenta apud Altare ubi celebravit, finito Evangelio prædicto, ibidem illis se exuit, & dicit Antiphonam, Trium puerorum, cum Cantico, & aliis Orationibus, ut suo loco ponuntur.

7. *In Missa solemni Celebrans eadem voce & modo quo in Missis privatis, semel tantùm benedicit populo, nisi sit Episcopus, vel Abbas ut suprà, & dicto Evangelio secundùm Joannem, vel alio ut suprà, ministrante Subdiacono librum, si opus est, discedit cum ministris ordine & modo, quo venerat.*

8. *Episcopus autem ter benedicit populo, etiam in Missis privatis, ut in Cæremoniali habetur.*

De his, quæ omittuntur in Missis pro Defunctis. XIII.

1. In Missa pro Defunctis ante Confessionem non dicitur Psalmus, Judica me Deus: sed pronuntiata Antiphona, Introibo ad Altare Dei, & responso à ministro, Ad Deum qui lætificat, &c. dicitur. ℣. Adjutorium nostrum, & Confessio, cum reliquis ut suprà. Cùm Celebrans ad Altare incipit Introitum, non signat se, sed manu dextra extensa, facit signum Crucis super librum, quasi aliquem benedicens. Non dicitur Gloria Patri, sed post Psalmum repetitur, Requiem æternam, nec dicitur Gloria in excelsis, nec Alleluja, nec Jube domne benedicere, nec Dominus sit in corde meo: nec osculatur librum in fine. Non dicitur Credo, non benedicitur aqua in calicem fundenda; dicitur tamen Oratio, Deus, qui humanæ substantiæ &c. Cùm lavat manus, in fine Psalmi, Lavabo inter Innocentes, non dicitur, Gloria Patri. Ad Agnus Dei, non dicitur miserere nobis, cujus loco dicitur, dona eis requiem, nec tertiò, dona nobis pacem, cujus loco dicitur, dona eis requiem sempiternam, neque percutitur pectus. Non dicitur prima Oratio ante Communionem, scilicet, Domine Jesu Christe, qui dixisti Apostolis tuis, &c. nec datur pax. In fine non dicitur, Ite Missa est, nec Benedicamus Domino, sed Requiescant in pace. Et non datur benedictio: sed dicto Placeat, & osculato Altari, dicitur, ut suprà: In principio erat Verbum, &c. alia omnia ut in aliis Missis.

2. *In Missa solemni non incensatur Altare ad Introitum, & Subdiaconus finitâ Epistolâ non osculatur manum Celebrantis, nec benedicitur: Diaconus non petit benedictionem, nec osculatur Celebrantis manum: non tenentur luminaria ad Evangelium, nec portatur incensum, sed duo tantùm Acolythi sine candelabris stant unus à dextris & alter à sinistris Subdiaconi tenentis librum Evangeliorum. Non incensatur liber, nec in fine Celebrans; nec defertur liber Evangeliorum osculandus. Oblata & Altare incensantur ut suprà; incensatur solus Celebrans, & non incensantur alii. Subdiaconus non tenet Patenam post Celebrantem: sed tempore elevationis Sacramenti genuflexus in cornu Epistolæ illud incensat. Ministri cùm aliquid porrigunt Celebranti, in hac Missa non osculantur ejus manum, neque rem quæ porrigitur.*

3. *Si distribuenda sunt candelæ, distribuantur post Epistolam, & accendantur ad Evangelium, ad elevationem Sacramenti, & post Missam, dum fit Absolutio. Si habendus est sermo, habeatur finitâ Missâ ante Absolutionem.*

4. *Finitâ Missâ, si facienda est Absolutio, Celebrans retrahit se ad cornu Epistolæ, ubi exuitur Casula, & depositò Manipulo, accipit Pluviale nigrum. Subdiaconus medius inter duo Acolythos cum candelabris accensis, defert Crucem sicut in Processionibus, præcedentibus duobus aliis Acolythis, uno cum Thuribulo & navicula incensi, alio cum vase aquæ benedictæ & aspersorio: sequitur Celebrans, factâ priùs Altari reverentiâ, & Diaconus à sinistris ejus. Subdiaconus cum Cruce sistit ad pedes tumuli, seu lecticæ mortuorum contra Altare, medius inter dictos Acolythos tenentes luminaria: Celebrans verò ex alia parte in capite loci inter Altare & tumulum, aliquantùm versus cornu Epistolæ, ita ut Crucem Subdiaconi respiciat: à sinistris ejus Diaconus, & prope eum alii duo Acolythi deferentes Thuribulum, & vas aquæ benedictæ. Interim cantatur.* ℟. Libera me Domine: *& circa illius finem Celebrans ponit incensum in Thuribulum: benedicens illud more solito, ministrante Diacono naviculam, & finito* Kyrie eleison, *incipit intelligibili voce,* Pater noster, *& secretè prosequendo reliqua, accipit aspersorium de manu Diaconi, & factâ Altari reverentiâ, comitante eodem Diacono à dextris, & tenente fimbriam anteriorem Pluvialis, circuens tumulum, aspergit illum aqua benedictâ, ter à parte dextra, & ter à sinistra. Cùm transit ante Crucem, profundè inclinat, Diaconus verò genuflectit; postea de manu ejusdem Diaconi accipit Thuribulum, & eodem modo quo asperserat, incensat. Et rediens ad pristinum locum, Diacono tenente librum, junctis manibus dicit.*

℣. Et nè nos inducas in tentationem.
℟. Sed libera nos à malo.
℣. A porta inferi.
℟. Erue Domine animam ejus
℣. Requiescat in pace.
℟. Amen.
℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Absolve, quæsumus Domine, animam famuli tui N. ab omni vinculo delictorum: ut in resurrectionis gloria, inter sanctos & electos tuos resuscitatus respiret. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Deinde Celebrans faciens Crucem manu dextra super tumulum dicit:

℣. Requiem æternam dona ei Domine.

℟. Et lux perpetua luceat ei.

Et dicto per Cantores, Requiescant in pace, & ℟. Amen. præcedente Cruce redit cum aliis ad Sacristiam.

Si Officium sit pro pluribus Defunctis, omnia dicantur in numero plurali.

DE DEFECTIBUS IN CELEBRATIONE MISSARUM OCCURRENTIBUS.

I.

SAcerdos celebraturus, omnem adhibeat diligentiam, nè desit aliquid ex requisitis ad Sacramentum Eucharistiæ conficiendum. Potest autem defectus contingere ex parte materiæ consecrandæ, & ex parte formæ adhibendæ, & ex parte ministri conficientis. Quidquid enim horum deficit, scilicet materia debita, forma cum intentione, & Ordo Sacerdotalis in conficiente, non conficitur Sacramentum. Et his existentibus, quibuscumque aliis deficientibus, veritas adest Sacramenti. Alii verò sunt defectus, qui in Missæ celebratione occurrentes, etsi veritatem Sacramenti non impediant, possunt tamen aut cum peccato, aut cum scandalo contingere.

De Defectibus materiæ.

II.

DEfectus ex parte materiæ possunt contingere, si aliquid desit ex iis quæ ad ipsam requiruntur. Requiritur enim ut sit panis triticeus, & vinum de vite: & ut hujusmodi materia consecranda, in actu consecrationis sit coram Sacerdote.

De Defectu panis.

III.

1. SI panis non sit triticeus, vel si triticeus, admixtus sit granis alterius generis in tanta quantitate, ut non maneat panis triticeus, vel sit alioqui corruptus; non conficitur Sacramentum.
2. Si sit confectus de aqua rosacea, vel alterius distillationis, dubium est an conficiatur.
3. Si cœperit corrumpi, sed non sit corruptus: similiter si non sit azymus, secundùm morem Ecclesiæ Latinæ; conficitur, sed conficiens graviter peccat.
4. Si Celebrans ante consecrationem adverterit Hostiam esse corruptam, aut non esse triticeam; remotâ illa Hostiâ, aliam ponat, & facta oblatione, saltèm mente concepta, prosequatur ab eo loco, ubi desivit.
5. Si id adverterit post consecrationem, etiam post illius Hostiæ sumptionem, positâ aliâ, faciat oblationem, ut suprà, & à consecratione incipiat, scilicet ab illis verbis, Qui pridie quàm pateretur, & illam priorem si non sumpsit, sumat post sumptionem Corporis & Sanguinis, vel alii sumendam tradat, vel alicubi reverenter conservet. Si autem sumpserat, nihilominùs sumat eam quam consecravit: quia præceptum de perfectione Sacramenti majoris est ponderis, quàm quòd à jejunis sumatur.
6. Quòdsi hoc contingat post sumptionem Sanguinis, apponi debet rursus novus panis, & vinum cum aqua; & facta priùs oblatione ut suprà, Sacerdos consecret, incipiendo ab illis verbis, Qui pridie, ac statim sumat utrumque, & prosequatur Missam: nè Sacramentum remaneat imperfectum, & ut debitus servetur ordo.
7. Si Hostia consecrata dispareat, vel casu aliquo, ut vento, aut miraculo, vel ab aliquo animali accepta, & nequeat reperiri; tunc altera consecretur, ab eo loco incipiendo, Qui pridie quàm pateretur, facta ejus priùs oblatione ut suprà.

De Defectu Vini.

IV.

1. SI vinum sit factum penitus acetum, vel penitus putridum, vel de uvis acerbis seu non maturis expressum, vel ei admixtum tantum aquæ, ut vinum sit corruptum: non conficitur Sacramentum.
2. Si vinum cœperit acescere, vel corrumpi, vel fuerit aliquantùm acre, vel mustum de uvis tunc expressum, vel non fuerit admixta aqua, vel fuerit admixta aqua rosacea, seu alterius distillationis; conficitur Sacramentum, sed conficiens graviter peccat.

3. Si Celebrans ante consecrationem Sanguinis, quamvis post consecrationem Corporis, advertat aut vinum, aut aquam, aut utrumque non esse in Calice, debet statim apponere vinum cum aqua, & facta oblatione ut suprà, consecrare, incipiendo ab illis verbis, Simili modo, &c.
4. Si post verba consecrationis advertat vinum non fuisse positum, sed aquam: depositâ aquâ in aliquod vas, iterùm vinum cum aqua ponat in Calice, & consecret, resumendo à verbis prædictis, Simili modo.
5. Si hoc advertat post sumptionem Corporis, vel hujusmodi aquæ: apponat aliam hostiam iterùm consecrandam, & vinum cum aqua in Calice, offerat utrumque; & consecret, & sumat, quamvis non sit jejunus. Vel, si Missa celebretur in loco publico, ubi plures adsint, ad evitandum scandalum poterit apponere, vinum cum aqua, & facta oblatione ut suprà, consecrare, ac statim sumere, & prosequi cætera.
6. Si quis percipiat ante consecrationem, vel post consecrationem, totum vinum esse acetum vel alias corruptum, idem servetur quod suprà, ac si deprehenderet non esse positum vinum, vel solam aquam fuisse appositam in Calice.
7. Si autem Celebrans ante consecrationem Calicis advertat non fuisse appositam aquam, statim ponat eam, & proferat verba consecrationis. Si id advertat post consecrationem Calicis, nullo modo apponat quia non est de necessitate Sacramenti.
8. Si materia, quæ esset apponenda, ratione defectus vel panis, vel vini, non posset ullo modo haberi; si id fit ante consecrationem Corporis, ulteriùs procedi non debet; si post consecrationem Corporis, aut etiam vini, deprehenditur defectus alterius speciei, alterâ jam consecratâ; tunc si nullo modo haberi possit, procedendum erit, & Missa absolvenda, ita tamen ut prætermittantur verba & signa quæ pertinent ad speciem deficientem. Quòdsi expectando aliquamdiu haberi possit, expectandum erit, nè sacrificium remaneat imperfectum.

De Defectibus formæ.

V.

1. DEfectus ex parte formæ possunt contingere, si aliquid desit ex iis quæ ad integritatem verborum in ipsa consecratione requiruntur. Verba autem consecrationis, quæ sunt forma hujus Sacramenti, sunt hæc: Hoc est enim Corpus meum. Et, hic est enim Calix Sanguinis mei, novi & æterni Testamenti: mysterium fidei: qui pro vobis & pro multis effundetur in remissionem peccatorum.
2. Si quis autem aliquid diminueret, vel immutaret de forma consecrationis Corporis & Sanguinis, & in ipsa verborum immutatione verba idem non significarent, non conficeret Sacramentum. Si verò aliquid adderet quod significationem non mutaret, conficeret quidem, sed gravissimè peccaret.
3. Si Celebrans non recordetur se dixisse ea, quæ in consecratione communiter dicuntur, non debet propterea turbari. Si tamen certò ei constet, se omisisse aliquid eorum quæ sunt de necessitate Sacramenti, id est, formam consecrationis, seu partem, resumat ipsam formam, & cætera prosequatur per ordinem. Si verò valdè probabiliter dubitet se aliquid essentiale omisisse; iteret formam saltem sub tacita conditione: Si autem non sunt de necessitate Sacramenti, non resumat, sed procedat ulteriùs.

De Defectibus Ministri.

VI.

DEfectus ex parte ministri possunt contingere quoad ea quæ in ipso requiruntur. Hæc autem sunt: In primis intentio, deinde dispositio animæ, dispositio corporalis, dispositio vestimentorum, dispositio in ministerio ipso quoad ea, quæ in ipso possunt occurrere.

De Defectu Intentionis.

VII.

1. SI quis non intendit conficere, sed deluforiè aliquid agere. Item si aliquæ Hostiæ ex oblivione remaneant in Altari, vel aliqua pars vini, vel aliqua Hostia lateat, cùm non intendat consecrare nisi quas videt. Item si quis habeat coram se undecim Hostias, & intendat consecrare solùm decem, non determinans quas decem intendit: in his casibus non consecrat, quia requiritur intentio. Secùs si putans quidem esse decem, tamen omnes voluit consecrare quas coram se habebat: nam tunc omnes erunt consecratæ: atque ideò quilibet Sacerdos talem semper intentionem habere deberet, scilicet consecrandi eas omnes, quas ante se ad consecrandum positas habet.
2. Si Sacerdos putans se tenere unam Hostiam, post consecrationem invenerit fuisse duas simul junctas, in sumptione sumat simul utramque. Quòd si deprehendat post sumptionem Corporis & Sanguinis, aut etiam post ablutionem, reliquias aliquas relictas consecratas, eas sumat, sive parvæ sint, sive magnæ, quia ad idem sacrificium spectant.
3. Si verò relicta sit Hostia integra consecrata, eam in tabernaculo cum aliis reponat: si hoc fieri nequit, sequenti Sacerdoti ibi celebraturo, in Altari suprà Corporale decenter opertam, sumendam unà cum altera, quam est consecraturus, relinquat: vel si neutrum horum fieri possit, in ipso Calice, seu Patena decenter conservet, quousque vel in tabernaculo reponatur, vel ab altero sumatur, quòdsi non habeat quomodo honestè conservetur, potest eam ipsemet sumere.
4. Si intentio non sit actualis in ipsa consecratione propter evagationem mentis, sed virtualis, cùm accedens ad Altare intendat facere quod facit Ecclesia, conficitur Sacramentum; etsi curare debet Sacerdos, ut etiam actualem intentionem adhibeat.

De Defectibus dispositionis Animæ.

VIII.

1. SI quis suspensus, excommunicatus, degradatus, irregularis, vel aliàs canonicè impeditus, celebret; conficit quidem Sacramentum, sed

gravissimè peccat, tam propter Communionem, quam indignè sumit, quàm propter executionem Ordinum, quæ sibi erat interdicta.

2. Si quis habens copiam Confessoris celebret in peccato mortali, graviter peccat.

3. Si quis autem in casu necessitatis non habens copiam Confessoris, in peccato mortali absque contritione celebret, graviter peccat. Secùs si conteratur: debet tamen cùm primùm poterit, confiteri.

4. Si in ipsa celebratione Missæ Sacerdos recordetur se esse in peccato mortali, conteratur cum proposito confitendi, & satisfaciendi.

5. Si recordetur se esse excommunicatum, vel suspensum, aut locum esse interdictum: similiter conteratur cum proposito petendi absolutionem. Ante consecrationem autem in supradictis casibus, si non timetur scandalum, debet Missam inceptam deserere.

De Defectibus dispositionis corporis.

IX.

1. SI quis non est jejunus post mediam noctem, etiam post sumptionem solius aquæ vel alterius potûs, aut cibi, per modum etiam medicinæ, & in quantacumque parva quantitate, non potest communicare, nec celebrare.

2. Si autem ante mediam noctem cibum, aut potum sumpserit, etiamsi postmodum non dormierit, nec sit digestus, non peccat: sed ob perturbationem mentis, ex qua devotio tollitur, consulitur aliquando abstinendum.

3. Si reliquiæ cibi remanentes in ore transglutiantur, non impediunt Communionem, cùm non transglutiantur, per modum cibi, sed per modum salivæ. Idem dicendum, si lavando os, deglutiatur stilla aquæ præter intentionem.

4. Si plures Missas in una die celebret, ut in Nativitate Domini, in unaquaque Missa abluat digitos in aliquo vase mundo, & in ultima tantùm percipiat purificationem.

5. Si præcesserit pollutio nocturna, quæ causata fuerit ex præcedenti cogitatione, quæ sit peccatum mortale, vel evenerit propter nimiam crapulam, abstinendum est à communione & celebratione, nisi aliud Confessario videatur. Si dubium est, an in præcedenti cogitatione fuerit peccatum mortale, consulitur abstinendum, extra tamen casum necessitatis. Si autem certum est non fuisse in illa cogitatione peccatum mortale, vel nullam fuisse cogitationem, sed evenisse ex naturali causa, aut ex diabolica illusione, potest communicare, & celebrare; nisi ex illa corporis commotione tanta evenerit perturbatio mentis, ut abstinendum videatur.

De Defectibus in ministerio ipso occurrentibus.

X.

1. POssunt etiam defectus occurrere in ministerio ipso, si aliquid ex requisitis ad illud desit: ut si celebretur in loco non sacro, vel non deputato ab Episcopo, vel in Altari non consecrato, vel tribus mappis non cooperto: si non adsint luminaria cerea: si non sit tempus debitum celebrandi, quod est ab aurora usque ad meridiem, communiter: si Celebrans saltem Matutinum cum Laudibus non dixerit: si omittat aliquid ex vestibus Sacerdotalibus: si vestes Sacerdotales, & mappæ non sint ab Episcopo vel ab alio hanc habente potestatem benedictæ: si non adsit Clericus, vel alius deserviens in Missa, vel adsit qui deservire non debet, ut mulier: si non adsit Calix cum Patena conveniens, cujus cuppa debet esse aurea, vel argentea, vel stannea: non ærea, vel vitrea: si Corporalia non sint munda, quæ debent esse ex lino, nec serico in medio ornata, & ab Episcopo, vel ab alio hanc habente potestatem benedicta, ut etiam superiùs dictum est: si celebret capite cooperto sine dispensatione: si non adsit Missale, licèt memoriter sciret Missam, quam intendit dicere.

Si Sacerdote celebrante violetur Ecclesia ante Canonem, dimittatur Missa; si post Canonem, non dimittatur. Si timeatur incursus hostium, vel alluvionis, vel ruina loci ubi celebratur, ante consecrationem dimittatur Missa, post consecrationem verò Sacerdos accelerare poterit sumptionem Sacramenti, omissis omnibus aliis. 2.

Si Sacerdos ante consecrationem graviter infirmetur, vel in syncopen inciderit, aut moriatur, prætermittitur Missa: si post consecrationem Corporis tantùm, ante consecrationem Sanguinis, vel utroque consecrato id accidit, Missa per alium Sacerdotem expleatur ab eo loco, ubi ille desiit, & in casu necessitatis etiam per non jejunum. Si autem non obierit, sed fuerit infirmus, adeò tamen ut possit communicare, & non adsit alia Hostia consecrata, Sacerdos qui Missam supplet, dividat Hostiam, & unam partem præbeat infirmo, aliam ipse sumat. Si autem semiprolatâ formâ Corporis obiit Sacerdos, quia non est facta consecratio, non est necesse, ut Missa per alium suppleatur. Si verò obierit semiprolatâ formâ Sanguinis, tunc alter prosequatur Missam, & super eumdem Calicem repetat integram formam, ab eo loco, Simili modo postquam cœnatum est, vel posset super alium Calicem præparatum integram formam proferre, & Hostiam primi Sacerdotis, & Sanguinem à se consecratum sumere, ac deinde Calicem relictum semiconsecratum. 3.

Si quis extra hujusmodi casus necessitatis, integra Sacramenta non sumpserit, gravissimè peccat. 4.

Si musca, vel aranea, vel aliquid aliud ceciderit in Calicem ante consecrationem, projiciat vinum in locum decentem, & aliud ponat in Calice, misceat parum aquæ, offerat ut suprà, & prosequatur Missam: si post consecrationem ceciderit musca, aut aliquid ejusmodi, & fiat nausea Sacerdoti, extrahat eam, & lavet cum vino, finita Missa comburat, & combustio, ac lotio hujusmodi in sacrarium projiciatur. Si autem non fuerit ei nausea, nec ullum periculum timeat, sumat cum Sanguine. 5.

Si aliquod venenosum ceciderit in Calicem, vel quod provocaret vomitum, vinum consecratum reponendum est in alio Calice, & aliud vinum cum aqua apponendum denuò consecrandum; & finita Missa Sanguis repositus in 6.

panno lineo, vel stuppa tamdiu servetur, donec species vini fuerint desiccatæ, & tunc stuppa comburatur, & combustio in sacrarium projiciatur.

7. Si aliquod venenatum contigerit Hostiam consecratam, tunc alteram consecret, & sumat eò modò quo dictum est, & illa servetur in tabernaculo loco separato, donec species corrumpantur, & corruptæ deinde mittantur in sacrarium.

8. Si sumendo Sanguinem, particula remanserit in Calice, digito ad labium Calicis eam adducat, & sumat ante purificationem, vel infundat vinum, & sumat.

9. Si Hostia ante consecrationem inveniatur fracta, nisi populo evidenter appareat, talis Hostia consecretur; si autem scandalum populo esse possit, alia accipiatur, & offeratur: quòdsi illius Hostiæ jam erat facta oblatio, eam post ablutionem sumat. Quòdsi ante oblationem Hostia appareat confracta, accipiatur altera integra si citrà scandalum, aut longam moram fieri poterit.

10. Si propter frigus, vel negligentiam, Hostia consecrata dilabatur in Calicem, propterea nihil est reiterandum; sed Sacerdos Missam prosequatur, faciendo cæremonias, & signa consueta cum residua parte Hostiæ, quæ non est madefacta Sanguine, si commodè potest. Si verò tota fuerit madefacta, non extrahat eam, sed omnia dicat omittendo signa, & sumat pariter Corpus, & Sanguinem, signans se cum Calice, & dicens: Corpus & Sanguis Domini nostri, &c.

11. Si in hieme Sanguis congeletur in Calice, involvatur Calix pannis calefactis: si id non proficeret, ponatur in ferventi aquâ prope Altare, dummodò in Calicem non intret, donec liquefiat.

12. Si per negligentiam aliquid de Sanguine Christi ceciderit, siquidem super terram, seu super tabulam, lingua lambatur, & locus ipse radatur quantum satis est, & abrasio comburatur; cinis verò in sacrarium recondatur. Si verò super lapidem Altaris ceciderit, forbeat Sacerdos stillam, & locus benè abluatur, & ablutio in sacrarium projiciatur. Si super linteum Altaris, & ad aliud linteum stilla pervenerit; si usque ad tertium: linteamina ter abluantur ubi stilla ceciderit, Calice supposito, & aqua ablutionis in sacrarium projiciatur. Quòdsi in ipso solùm Corporali, aut si in vestibus ipsis Sacerdotalibus ceciderit, debet similiter ablui, & ablutio in sacrarium projici. Si in substrato pedibus panno, vel tapeto, benè abluatur, ut suprà.

At si contingat totum Sanguinem post consecrationem effundi, siquidem aliquid, vel parum remansit, illud sumatur, & de effuso reliquo Sanguine fiat ut dictum est. Si verò nihil omninò remansit, ponat iterùm vinum & aquam, & consecret ab eo loco, Simili modo postquam cœnatum est, facta priùs tamen Calicis oblatione, ut suprà. 13.

Si Sacerdos evomat Eucharistiam, si species integræ appareant, reverenter sumantur, nisi nausea fiat; tunc enim species consecratæ cautè separentur, & in aliquo loco sacro reponantur, donec corrumpantur, & posteà in sacrarium projiciantur. Quòdsi species non appareant, comburatur vomitus, & cineres in sacrarium mittantur. 14.

Si Hostia consecrata, vel aliqua ejus particula dilabatur in terram, reverenter accipiatur, & locus ubi cecidit, mundetur, & aliquantum abradatur, & pulvis seu abrasio hujusmodi in sacrarium immittatur. Si ceciderit extra Corporale in mappam, seu alio quovis modo in aliquod linteum, mappa vel linteum hujusmodi diligenter lavetur, & lotio ipsa in sacrarium effundatur. 15.

Possunt etiam defectus in ministerio ipso occurrere, si Sacerdos ignoret ritus, & cæremonias ipsas in eo servandas: de quibus omnibus in superioribus Rubricis copiosè dictum est. 16.

PRÆPARATIO AD MISSAM
PRO OPPORTUNITATE
SACERDOTIS FACIENDA.

Antiphona.

NE reminiſcaris Domine delicta noſtra, vel parentum noſtrorum: neque vindictam ſumas de peccatis noſtris.

Quæ Antiphona in Feſtis Duplicibus tantùm duplicatur; & tempore Paſchali additur in fine Alleluja.

Deinde dicuntur ſequentes Pſalmi.

Pſalmus 83.

QUàm dilecta Tabernacula tua Domine virtutum! concupiſcit, & deficit anima mea in atria Domini.

Cor meum, & caro mea exultaverunt in Deum vivum.

Etenim paſſer invenit ſibi domum: & turtur nidum ſibi, ubi ponat pullos ſuos.

Altaria tua Domine virtutum: Rex meus, & Deus meus.

Beati, qui habitant in domo tua Domine: in ſæcula ſæculorum laudabunt te.

Beatus vir, cujus eſt auxilium abs te: aſcenſiones in corde ſuo diſpoſuit, in valle lacrymarum, in loco quem poſuit.

Etenim benedictionem dabit legislator, ibunt de virtute in virtutem: videbitur Deus deorum in Sion.

Domine Deus virtutum exaudi orationem meam: auribus percipe Deus Jacob.

Protector noſter aſpice Deus: & reſpice in faciem Chriſti tui.

Quia melior eſt dies una in atriis tuis ſuper millia.

Elegi abjectus eſſe in domo Dei mei: magìs quàm habitare in tabernaculis peccatorum.

Quia miſericordiam, & veritatem diligit Deus: gratiam, & gloriam dabit Dominus.

Non privabit bonis eos, qui ambulant in innocentia: Domine virtutum, beatus homo qui ſperat in te.

Gloria Patri, & Filio, &c.

Pſalmus 84.

BEnedixiſti Domine terram tuam: avertiſti captivitatem Jacob.

Remiſiſti iniquitatem plebis tuæ: operuiſti omnia peccata eorum.

Mitigâſti omnem iram tuam: avertiſti ab ira indignationis tuæ.

Converte nos Deus ſalutaris noſter: & averte iram tuam à nobis.

Numquid in æternum iraſcêris nobis? aut extendes iram tuam à generatione in generationem?

Deus tu converſus vivificabis nos: & plebs tua lætabitur in te.

Oſtende nobis Domine miſericordiam tuam: & ſalutare tuum da nobis.

Audiam quid loquatur in me Dominus Deus: quoniam loquetur pacem in plebem ſuam;

Et ſuper Sanctos ſuos: & in eos, qui convertuntur ad cor.

Verum-

Verumtamen propè timentes eum ſalutare ipſius: ut inhabitet gloria in terra noſtra.

Miſericordia, & veritas obviaverunt ſibi: juſtitia & pax oſculatæ ſunt.

Veritas de terra orta eſt: & juſtitia de cœlo proſpexit.

Etenim Dominus dabit benignitatem: & terra noſtra dabit fructum ſuum.

Juſtitia ante eum ambulabit: & ponet in via greſſus ſuos.

Gloria Patri, &c.

Pſalmus 85.

INclina Domine aurem tuam, & exaudi me: quoniam inops & pauper ſum ego.

Cuſtodi animam meam, quoniam ſanctus ſum: ſalvum fac ſervum tuum, Deus meus, ſperantem in te.

Miſerere mei Domine, quoniam ad te clamavi tota die: Lætifica animam ſervi tui, quoniam ad te Domine animam levavi.

Quoniam tu Domine ſuavis, & mitis: & multæ miſericordiæ omnibus invocantibus te.

Auribus percipe Domine orationem meam: & intende voci deprecationis meæ.

In die tribulationis meæ clamavi ad te: quia exaudiſti me.

Non eſt ſimilis tui in diis Domine: & non eſt ſecundùm opera tua

Omnes gentes quaſcumque feciſti, venient, & adorabunt coram te Domine: & glorificabunt nomen tuum.

Quoniam magnus es tu, & faciens mirabilia: tu es Deus ſolus.

Deduc me Domine in via tua, & ingrediar in veritate tua: lætetur cor meum, ut timeat nomen tuum.

Confitebor tibi Domine Deus meus in toto corde meo: & glorificabo nomen tuum in æternum.

Quia miſericordia tua magna eſt ſuper me: & eruiſti animam meam ex inferno inferiori.

Deus, iniqui inſurrexerunt ſuper me, & ſynagoga potentium quæſiêrunt animam meam: & non propoſuerunt te in conſpectu ſuo.

Et tu Domine Deus miſerator, & miſericors, patiens, & multæ miſericordiæ, & verax.

Reſpice in me, & miſerere mei, da imperium tuum puero tuo: & ſalvum fac filium ancillæ tuæ.

Fac mecum ſignum in bonum, ut videant qui oderunt me, & confundantur: quoniam tu Domine adjuviſti me, & conſolatus es me.

Gloria Patri, &c.

Pſalmus 115.

CRedidi, propter quod locutus ſum: ego autem humiliatus ſum nimis.

Ego dixi in exceſſu meo: Omnis homo mendax.

Quid retribuam Domino: pro omnibus quæ retribuit mihi?

Calicem ſalutaris accipiam: & nomen Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam coram omni populo ejus: pretioſa in conſpectu Domini mors ſanctorum ejus.

O Domine, quia ego ſervus tuus: ego ſervus tuus, & filius ancillæ tuæ.

Diripuiſti vincula mea: tibi ſacrificabo hoſtiam laudis, & nomen Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam in conſpectu omnis populi ejus: in

atriis

atriis domus Domini, in medio tui Jerusalem.

Gloria Patri, &c.

Psalmus 129.

DE profundis clamavi ad te Domine: Domine exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes, in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates observaveris Domine: Domine quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est: & propter legem tuam sustinui te Domine.

Sustinuit anima mea in verbo ejus: speravit anima mea in Domino

A custodia matutina usque ad noctem, speret Israël in Domino.

Quia apud Dominum misericordia: & copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israël: ex omnibus iniquitatibus ejus.

Gloria Patri, &c.

Deinde repetitur Antiphona.

Nè reminiscaris Domine delicta nostra, vel parentum nostrorum: neque vindictam sumas de peccatis nostris.

Posteà Sacerdos dicit:

Kyrie eleïson, Christe eleïson, Kyrie eleïson. Pater noster. ℣. Et nè nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo. ℣. Ego dixi, Domine miserere mei. ℟. Sana animam meam, quia peccavi tibi. ℣. Convertere Domine aliquantulùm. ℟. Et deprecare super servos tuos. ℣. Fiat misericordia tua Domine super nos. ℟. Quemadmodum speravimus in te. ℣. Sacerdotes tui induatur justitiam. ℟. Et sancti tui exultent. ℣. Ab occultis meis munda me Domine. ℟. Et ab alienis parce servo tuo. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

AUres tuæ pietatis, mitissime Deus, inclina precibus nostris, & gratia Sancti Spiritus illumina cor nostrum: ut tuis mysteriis dignè ministrare, téque æterna charitate diligere mereamur.

DEUS, cui omne cor patet, & omnis voluntas loquitur, & quem nullum latet secretum: purifica per infusionem S. Spiritus cogitationes cordis nostri; ut te perfectè diligere, & dignè laudare mereamur.

URe igne S. Spiritus renes nostros & cor nostrum, Domine ut tibi casto corpore serviamus, & mundo corde placeamus.

MEntes nostras, quæsumus Domine, Paraclitus, qui à te procedit, illuminet, & inducat in omnem, sicut tuus promisit Filius, veritatem.

ADsit nobis, quæsumus Domine, virtus Spiritus S: quæ & corda nostra clementer expurget, & ab omnibus tueatur adversis.

DEUS, qui corda fidelium S. Spiritus illustratione docuisti: da nobis in eodem Spiritu recta sapere; & de ejus semper consolatione gaudere.

CONscientias nostras, quæsumus Domine, visitando purifica: ut veniens Dominus noster Jesus Christus Filius tuus, paratam sibi in nobis inveniat mansionem. Qui tecum vivit & regnat in unitate Spiritûs Sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum, Amen.

ORATIONES

Dicendæ, cùm Sacerdos induitur sacerdotalibus paramentis.

Cùm lavat manus, dicat:

DA, Domine, virtutem manibus meis ad abstergendam omnem maculam: ut sine pollutione mentis & corporis valeam tibi servire.

Ad Amictum, dum ponitur super caput, dicat:

IMpone, Domine, capiti meo galeam salutis, ad expugnandos diabolicos incursus.

Ad Albam, cùm ea induitur.

DEalba me, Domine, & munda cor meum: ùt in sanguine Agni dealbatus, gaudiis perfruar sempiternis.

Ad Cingulum, dum se cingit.

PRæcinge me, Domine, cingulo puritatis, & extingue in lumbis meis humorem libidinis; ut maneat in me virtus continentiæ, & castitatis.

Ad Manipulum, dum imponitur brachio sinistro.

MErear, Domine, portare manipulum fletûs & doloris: ut cum exultatione recipiam mercedem laboris.

Ad Stolam, dum imponitur collo.

REdde mihi, Domine, stolam immortalitatis, quam perdidi in prævaricatione primi parentis: & quamvis indignus accedo ad tuum sacrum mysterium, merear tamen gaudium sempiternum.

Ad Casulam, cùm assumitur.

DOmine, qui dixisti: Jugum meum suave est, & onus meum leve: fac, ut istud portare sic valeam, quòd & consequar tuam gratiam. A.

ORATIONES

Dicendæ ab Episcopo, quando in Pontificalibus celebrat.

Ad Caligas.

CAlcea, Domine, pedes meos in præparationem Evangelii pacis, & protege me in velamento alarum tuarum.

Cùm exuitur Cappa.

EXue me, Domine, veterem hominem cum moribus & actibus suis: & indue me novum hominem, qui secundùm Deum creatus est in justitia, & sanctitate veritatis.

Cùm lavat manus.

DA Domine, virtutem manibus meis ad abstergendam omnem maculam immundam: ut sine pollutione mentis & corporis valeam tibi servire.

Ad Amictum.

PONe, Domine, galeam salutis in capite meo, ad expugnandas omnes diabolicas fraudes, inimicorum omnium versutias superando.

Ad Albam.

DEalba me Domine, & à delicto meo munda me: ùt cum his, qui stolas suas dealbaverunt in sanguine Agni, gaudiis perfruar sempiternis.

Ad Cingulum.

PRæcinge me, Domine, cingulo fidei, & virtute castitatis lumbos meos, & extingue in eis humorem libidinis: ut jugiter maneat in me vigor totius castitatis.

Cùm accipit Crucem pectoralem.

MUnire digneris me, Domine Jesu Christe, ab omnibus insidiis inimicorum omnium, signo sanctissimæ Crucis tuæ: ac concedere

digneris mihi indigno servo tuo, ut, sicut hanc Crucem Sanctorum tuorum reliquiis refertam ante pectus meum teneo, sic semper mente retineam, & memoriam passionis, & sanctorum victorias Martyrum.

Ad Stolam.

REdde mihi, Domine, obsecro, stolam immortalitatis, quam perdidi in prævaricatione primi parentis: & quamvis indignus accedere præsumo ad tuum sacrum mysterium cum hoc ornamento, præsta ut in eodem in perpetuum merear lætari.

Ad Tunicellam.

TUnicâ jucunditatis, & indumento lætitiæ induat me Dominus

Ad Dalmaticam.

INdue me Domine indumento salutis, & vestimento lætitiæ, & Dalmatica justitiæ circumda me semper.

Ad Chirothecas.

CIrcumda Domine manus meas munditia novi hominis, qui de cœlo descendit: ut, quemadmodum Jacob dilectus tuus, pelliculis hœdorum opertis manibus paternam benedictionem, oblato patri cibo potúque gratissimo, impetravit; sic & oblata per manus nostras salutari hostia, gratiæ tuæ benedictionem merear. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui in similitudinem carnis peccati pro nobis obtulit semeipsum.

Ad Planetam.

DOmine, qui dixisti: Jugum meum suave est, & onus meum leve: præsta ut illud portare sic valeam, quòd possim consequi tuam gratiam.

Ad Mitram.

MItram, Domine, & salutis galeam impone capiti meo: ut contra antiqui hostis, omniumque inimicorum meorum insidias inoffensus evadam.

Ad Annulum cordis.

COrdis & corporis mei, Domine, digitos virtute decora, & septiformis Spiritûs sanctificatione circumda.

Ad Manipulum.

MErear, precor Domine, manipulum portare mente flebili: ut cum exultatione portionem accipiam cum justis.

GRATIARUM ACTIO POST MISSAM.

Antiphona. TRium puerorum cantemus Hymnum: quem cantabant Sancti in camino ignis, benedicentes Dominum.

Quæ Antiphona in Festis Duplicibus tantùm duplicatur; & tempore Paschali additur in fine,

Canticum trium Puerorum.

BEnedicite omnia opera Domini Domino: Laudate & superexaltate eum in sæcula. Dan. 3.

Benedicite Angeli Domini Domino: benedicite cœli Domino.

Benedicite aquæ omnes, quæ super cœlos sunt, Domino: benedicite omnes virtutes Domini Domino.

Benedicite sol & luna Domino: benedicite stellæ cœli Domino.

Benedicite omnis imber & ros Domino: benedicite omnes spiritus Dei Domino.

Benedicite ignis & æstus Domino: benedicite frigus & æstus Domino.

Benedicite rores & pruina Domino: benedicite gelu & frigus Domino.

Benedicite glacies & nives Domino: benedicite noctes & dies Domino.

Benedicite lux & tenebræ Domino: benedicite fulgura & nubes Domino.

Benedicat terra Dominum: laudet & superexaltet eum in sæcula.

Benedicite montes & colles Domino: benedicite universa germinantia in terra Domino.

Benedicite fontes Domino: benedicite maria & flumina Domino.

Benedicite cete, & omnia, quæ moventur in aquis, Domino: benedicite omnes volucres cœli Domino.

Benedicite omnes bestiæ & pecora Domino: benedicite filii hominum Domino.

Benedicat Israël Dominum: laudet & superexaltet eum in sæcula.

Benedicite sacerdotes Domini Domino: benedicite servi Domini Domino.

Benedicite spiritus & animæ justorum Domino: benedicite sancti & humiles corde Domino.

Benedicite Anania, Azaria, Misaël Domino: laudate & superexaltate eum in sæcula.

Benedicamus Patrem & Filium cum Sancto Spiritu: laudemus & superexaltemus eum in sæcula.

Benedictus es, Domine, in firmamento cœli: & laudabilis, & gloriosus, & superexaltatus in sæcula.

Psalmus 150.

LAudate Dominum in sanctis ejus: laudate eum in firmamento virtutis ejus.

Laudate eum in virtutibus ejus: laudate eum secundùm multitudinem magnitudinis ejus.

Laudate eum in sono tubæ: laudate eum in psalterio, & cithara.

Laudate eum in tympano, & choro: laudate eum in chordis, & organo.

Laudate eum in cymbalis benesonantibus: laudate eum in cymbalis jubilationis: omnis spiritus laudet Dominum.

Gloria Patri, &c.

Deinde repetitur Antiphona.

TRium puerorum cantemus hymnum: quem cantabant Sancti in camino ignis, benedicentes Dominum.

Deinde Sacerdos dicit:

Kyrie eleïson. Christe eleïson. Kyrie eleïson. Pater noster. ℣. Et nè nos inducas in tentationem. ℟. Sed libera nos à malo. ℣. Confiteantur tibi, Domine, omnia opera tua. ℟. Et Sancti tui benedicant tibi. ℣. Exultabunt Sancti in gloria. ℟. Lætabuntur in cubilibus suis. ℣. Non nobis, Domine, non nobis. ℟. Sed nomini tuo da gloriam. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEUS, qui tribus pueris mitigâsti flammas ignium: concede propitiùs; ùt nos famulos tuos non exurat flamma vitiorum.

ACtiones nostras, quæsumus Domine, aspirando præveni, & adjuvando prosequere: ut cuncta nostra oratio & operatio à te semper incipiat, & per te cœpta finiatur.

DA nobis, quæsumus Domine, vitiorum nostrorum flammas extinguere: qui beato Laurentio tribuisti tormentorum suorum incendia superare. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

ORATIONES
Pro opportunitate Sacerdotis, ante Celebrationem, & Communionem dicendæ.

Oratio S. Ambrosii Episcopi.

Die Dominica.

SUmme Sacerdos, & vere Pontifex Jesu Christe, qui te obtulisti Deo Patri Hostiam puram, & immaculatam in ara Crucis pro nobis miseris & peccatoribus, & qui dedisti nobis Carnem tuam ad manducandum, & Sanguinem tuum ad bibendum, & posuisti mysterium istud in virtute Spiritus S. tui, dicens: Hæc quotiescumque feceritis, in mei memoriam facietis. Rogo per eumdem Sanguinem tuum, magnum salutis nostræ pretium: Rogo per hanc miram & ineffabilem charitatem, qua nos miseros & indignos sic amare dignatus es, ut lavares nos à peccatis nostris in Sanguine tuo. Doce me servum tuum indignum, quem inter cætera dona tua etiam ad officium sacerdotale vocare dignatus es, nullis meis meritis, sed sola dignatione misericordiæ tuæ: doce me quæso, per Spiritum S. tuum, tantum tractare mysterium ea reverentia & honore, ea devotione & timore, quibus oportet & decet. Fac me per gratiam tuam semper illud de tanto mysterio credere & intelligere, sentire & firmiter tenere, dicere & cogitare, quod tibi placet, & expedit animæ meæ. Intret spiritus tuus bonus in cor meum, qui sonet ibi sine sono, & sine strepitu verborum loquatur omnem veritatem. Profunda quippe sunt nimis, & sacro tecta velamine. Propter magnam clementiam tuam concede mihi Missarum solemnia mundo corde & pura mente celebrare. Libera cor meum ab immundis & nefandis, vanis & noxiis cogitationibus. Muni me beatorum Angelorum piâ & fidâ custodiâ, ac tutelâ fortissimâ, ut hostes omnium bonorum confusi discedant. Per virtutem tanti mysterii, & per manum S. Angeli tui repelle à me, & à cunctis servis tuis, durissimum spiritum superbiæ & cenodoxiæ, invidiæ & blasphemiæ, fornicationis & immunditiæ, dubietatis & diffidentiæ. Confundantur qui nos persequuntur: pereant illi qui nos perdere festinant.

Feria II. Rex virginum, & amator castitatis & integritatis, cœlesti rore benedictionis tuæ extingue in corpore meo fomitem ardentis libidinis: ut maneat in me tenor castitatis corporis & animæ. Mortifica in membris meis carnis stimulos, omnésque libidinosas commotiones, & da mihi veram & perpetuam castitatem cum cæteris donis tuis, quæ tibi placent in veritate: ut sacrificium laudis casto corpore & mundo corde valeam tibi offerre. Quanta enim cordis contritione, & lacrymarum fonte, quanta reverentia, & tremore, quanta corporis castitate, & animæ puritate istud divinum & cœleste sacrificium est celebrandum, ubi Caro tua in veritate sumitur, ubi Sanguis tuus in veritate bibitur, ubi ima summis, terrena divinis junguntur, ubi adest SS. Angelorum præsentia, ubi tu es sacrificium & sacerdos mirabiliter & ineffabiliter constitutus?

Feria III. Quis dignè hoc celebrare poterit, nisi tu Deus omnipotens offerentem feceris dignum? Scio Domine, & verè scio, & idipsum pietati tuæ confiteor, quia non sum dignus accedere ad tantum mysterium, propter nimia peccata mea, & infinitas negligentias meas. Sed scio, & veraciter ex toto corde meo credo, & ore confiteor, quia tu potes me facere dignum, qui solus potes facere mundum de immundo conceptum semine, & de peccatoribus justos & sanctos. Per hanc omnipotentiam tuam te rogo Deus meus, ut concedas mihi peccatori hoc sacrificium celebrare cum timore, & tremore, cum cordis puritate, & lacrymarum fonte, cum lætitia spirituali, & cœlesti gaudio. Sentiat mens mea dulcedinem beatissimæ præsentiæ tuæ, & excubias SS. Angelorum tuorum in circuitu meo.

Feria IV. Ego enim, Domine, memor venerandæ passionis tuæ, accedo ad Altare tuum, licèt peccator, ut offeram tibi sacrificium, quod tu instituisti, & offerri præcepisti in commemoratione tui, pro salute nostra. Suscipe illud quæso, summe Deus, pro Ecclesia sancta tua, & pro populo, quem acquisivisti Sanguine tuo. Et quoniam me peccatorem inter te & eumdem populum tuum medium esse voluisti, licèt in me aliquod boni operis testimonium non agnoscas, officium saltem dispensationis creditæ non recuses, nec per me indignum, eorum salutis pereat pretium, pro quibus victima salutaris dignatus es esse redemptio. Profero etiam Domine (si digneris propitiùs intueri) tribulationes plebium, pericula populorum, captivorum gemitus, miserias orphanorum, necessitates peregrinorum, inopiam debilium, desperationes languentium, defectus senum, suspiria juvenum, vota virginum, lamenta viduarum.

Feria V. Tu enim misereris omnium Domine: & nihil odisti eorum quæ fecisti. Memorare quæ sit nostra substantia: quia tu Pater noster es, quia tu Deus noster es, nè irascaris satis, neque multitudinem viscerum tuorum super nos contineas. Non enim in justificationibus nostris prosternimus preces ante faciem tuam, sed in miserationibus tuis multis. Aufer à nobis iniquitates nostras: & ignem S. Spiritûs in nobis clementer accende. Aufer cor lapideum de carne nostra: & da nobis cor carneum, quod te amet, te diligat, te delectetur, te sequatur, te perfruatur. Oramus Domine clementiam tuam, ut sereno vultu familiam tuam, sacri tui nominis officia præstolantem, aspicere digneris: & ut nullius sit irritum votum, nullius vacua postulatio, tu nobis preces suggere, quas ipse propitius audire, & exaudire delecteris.

Feria VI. Rogamus etiam te Domine sancte Pater, & pro spiritibus fidelium defunctorum: ùt sit illis

salus, sanitas, gaudium, & refrigerium, hoc magnum pietatis Sacramentum. Domine Deus meus, sit illis hodie magnum & plenum convivium de te pane vivo, qui de cœlo descendisti, & das vitam mundo, de tua carne sancta & benedicta, Agni videlicet immaculati, qui tollis peccata mundi, quæ de sancto & glorioso B. Virginis Mariæ utero est assumpta, & de Spiritu S. concepta: ac de illo pietatis fonte, qui per lanceam militis ex tuo sacratissimo latere emanavit: ut exinde refecti & satiati, refrigerati & consolati, exultent in laude & gloria tua. Peto clementiam tuam Domine, ut descendat super panem tibi sacrificandum plenitudo tuæ benedictionis, & sanctificatio tuæ divinitatis. Descendat etiam Domine illa S. Spiritûs tui invisibilis incomprehensibilisque majestas, sicut quondam in patrum hostias descendebat: qui & oblationes nostras Corpus & Sanguinem tuum efficiat, & me indignum sacerdotem doceat tantum tractare mysterium cum cordis puritate, & lacrymarum devotione, cum reverentia & tremore, ità ùt placidè ac benignè susçipias sacrificium de manibus meis ad salutem omnium tam vivorum, quàm defunctorum.

Sabbato. Rogo etiam te Domine, per ipsum sacrosanctum mysterium Corporis & Sanguinis tui, quo quotidie in Ecclesia tua pascimur & potamur, abluimur & sanctificamur, atque unius summæ divinitatis participes efficimur, da mihi virtutes tuas sanctas, quibus repletus, bona conscientia ad Altare tuum accedam, ita ut hæc cœlestia sacramenta efficiantur mihi salus & vita. Tu enim dixisti ore tuo sancto & benedicto: Panis, quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita. Ego sum panis vivus, qui de cœlo descendi. Si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum. Panis dulcissime, sana palatum cordis mei, ut sentiam suavitatem amoris tui. Sana illud ab omni languore, ut nullam præter te sentiam dulcedinem. Panis candidissime, habens omne delectamentum, & omnem saporem, qui nos semper reficis, & numquam in te deficis: comedat te cor meum, & dulcedine saporis tui repleantur viscera animæ meæ. Manducat te Angelus ore pleno: manducet te peregrinus homo pro modulo suo, nec deficere possit in via, tali recreatus viatico. Panis sancte, panis vive, panis munde, qui descendisti de cœlo, & das vitam mundo, veni in cor meum, & munda me ab omni inquinamento carnis & spiritûs. Intra in animam meam, sana & munda me interiùs, & exteriùs. Esto tutamen, & continua salus animæ & corporis mei. Repelle à me insidiantes mihi hostes: recedant procul à præsentia potentiæ tuæ, ut foris & intus per te munitus, recto tramite ad tuum regnum perveniam; ubi non in mysteriis, sicut in hoc tempore agitur, sed facie ad faciem te videbimus, cùm tradideris regnum Deo & Patri, & erit Deus omnia in omnibus. Tunc enim me de te satiabis satietate mirifica, ita ut nec esuriam, nec sitiam in æternum. Qui cum eodem Deo Patre, & Spiritu Sancto vivis &

regnas per omnia sæcula sæculorum, Amen.

Alia Oratio ante Missam.

AD mensam dulcissimi convivii tui, pie Domine Jesu Christe, ego peccator de propriis meritis nihil præsumens, sed de tua confidens misericordia & bonitate, accedere vereor & contremisco. Nam cor & corpus habeo multis criminibus maculatum, mentem & linguam non cautè custoditam. Ergo, ô pia Deitas, ó tremenda majestas, ego miser, inter angustias deprehensus, ad te fontem misericordiæ recurro, ad te festino sanandus, sub tuam protectionem fugio: & quem judicem sustinere nequeo, salvatorem habere suspiro. Tibi Domine plagas meas ostendo: tibi verecundiam meam detego. Scio peccata mea multa & magna, pro quibus timeo. Spero in misericordias tuas, quarum non est numerus. Respice ergo in me oculis misericordiæ tuæ, Domine Jesu Christe, Rex æterne, Deus, & homo, crucifixus propter hominem. Exaudi me sperantem in te: miserere mei pleni miseriis & peccatis, tu qui fontem miserationis numquam manare cessabis. Salve salutaris victima, pro me & omni humano genere in patibulo Crucis oblata. Salve nobilis & pretiose Sanguis, de vulneribus crucifixi Domini mei Jesu Christi profluens, & peccata totius mundi abluens. Recordare Domine creaturæ tuæ, quam tuo Sanguine redemisti. Pœnitet me peccâsse, cupio emendare quod feci. Aufer ergo à me, clementissime Pater, omnes iniquitates & peccata mea: ut purificatus mente & corpore, dignè degustare merear Sancta Sanctorum: & concede, ut sancta prælibatio Corporis & Sanguinis tui, quam ego indignus sumere intendo, sit peccatorum meorum remissio, sit delictorum perfecta purgatio, sit turpium cogitationum effugatio, ac bonorum sensuum regeneratio, operúmque tibi placentium salubris efficacia, animæ quoque & corporis contra inimicorum meorum insidias firmissima tuitio, Amen.

Oratio S. Thomæ Aquinatis.

OMnipotens sempiterne Deus, ecce accedo ad Sacramentum unigeniti Filii tui Domini nostri Jesu Christi: accedo tamquam infirmus ad Medicum Vitæ, immundus ad fontem misericordiæ, cæcus ad lumen claritatis æternæ, pauper, & egenus ad Dominum cœli & terræ. Rogo ergo immensæ largitatis tuæ abundantiam, quatenus meam curare digneris infirmitatem, lavare fœditatem, illuminare cæcitatem, ditare paupertatem, vestire nuditatem: ut panem Angelorum, Regem regum, & Dominum dominantium, tanta susçipiam reverentia & humilitate, tanta contritione & devotione, tanta puritate & fide, tali proposito & intentione, sicut expedit saluti animæ meæ. Da mihi quæso Dominici Corporis & Sanguinis non solùm susçipere Sacramentum, sed etiam rem & virtutem Sacramenti. O mitissime Deus, da mihi corpus unigeniti Filii tui Domini nostri Jesu Christi, quod traxit de Virgine Maria, sic susci-

pere, ut corpori suo mystico merear incorporari,& inter ejus membra connumerari. O amantissime Pater, concede mihi dilectum Filium tuum, quem nunc velatum in via susçipere propono, revelata tandem facit perpetuò contemplari. Qui tecum vivit & regnat in unitate Spiritûs Sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum, Amen.

ORATIONES
Post Celebrationem & Communionem dicendæ.

Oratio S. Thomæ de Aquino.

GRatias tibi ago, Domine Sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, qui me peccatorem, indignum famulum tuum, nullis meis meritis, sed sola dignatione misericordiæ tuæ satiare dignatus es pretioso Corpore & Sanguine Filii tui Domini nostri Jesû Christi. Et precor, ut hæc sancta Communio, non sit mihi reatus ad pœnam, sed interceſſio salutaris ad veniam. Sit mihi armatura fidei, & scutum bonæ voluntatis. Sit vitiorum meorum evacuatio, concupiscentiæ & libidinis exterminatio, charitatis & patientiæ, humilitatis & obedientiæ, omniúmque virtutum augmentatio: contra insidias inimicorum omnium, tam visibilium quàm invisibilium, firma defensio: motuum meorum, tam carnalium, quàm spiritualium, perfecta quietatio: in te uno ac vero Deo firma adhæsio: atque finis mei felix consummatio Et precor te, ut ad illud ineffabile convivium me peccatorem perducere digneris: ubi tu cum Filio tuo, & Spiritu Sancto, Sanctis tuis es lux vera, satietas plena, gaudium sempiternum, jucunditas consummata, & felicitas perfecta. Per eumdem Christum Dominum nostrum, Amen.

Alia Oratio S. Bonaventuræ.

TRansfige, dulcissime Domine Jesu, medullas & viscera animæ meæ, suavissimo ac saluberrimo amoris tui vulnere, vera, serenáque & Apostolica sanctissima charitate, ut langueat & liquefiat anima mea, solo semper amore & desiderio tui, te concupiscat, & deficiat in atria tua, cupiat dissolvi, & esse tecum. Da, ut anima mea te esuriat, panem Angelorum, refectionem animarum sanctarum, panem nostrum quotidianum, supersubstantialem, habentem omnem dulcedinem & saporem, & omne delectamentum suavitatis: te, in quem desiderant Angeli prospicere, semper esuriat & comedat cor meum, & dulcedine saporis tui repleantur viscera animæ meæ: te semper sitiat fontem vitæ, fontem sapientiæ & scientiæ, fontem æterni luminis, torrentem voluptatis, ubertatem domûs Dei: te semper ambiat, te quærat, te inveniat, ad te tendat, ad te perveniat, te meditetur, te loquatur & omnia operetur in laudem & gloriam nominis tui, cum humilitate & discretione, cum dilectione & delectatione, cum facilitate & affectu, cum perseverantia usque in finem: & tu sis solus semper

PROPRIUM MISSARUM DE TEMPORE.

DOMINICA PRIMA ADVENTUS.

Statio ad S. MARIAM Majorem.

Ad Missam. Introitus.

Psal. 24. AD te levávi ánimam meam: Deus meus in te confído, non erubéscam: neque irrideant me inimici mei: étenim univérsi qui te expéctant, non confundéntur.

Ibid. Psalmus. Vias tuas, Dómine, demónstra mihi: & semitas tuas édoce me. ℣. Glória Patri, & Filio, & Spiritui Sancto. ℟. Sicut erat in princípio, & nunc, & semper: & in sæcula sæculórum. Amen.

Quô finitô repetitur, Ad te levávi. usque ad Psalmum.

¶ Hic modus repetendi Introitum servatur per totum annum.

Non dicitur, Glória in excelsis, ab hac Dominica, usque ad Nativitatem Domini, nisi in Festis.

Oremus. Oratio.

EXcita, quæsumus Dómine, poténtiam tuam, & veni: ut ab imminéntibus peccatôrum nostrôrum periculis, te mereâmur protegénte éripi, te liberánte salvári. Qui vivis & regnas cum Deo Patre in unitâte Spiritûs sancti Deus, per ómnia sæcula sæculôrum. ℟. Amen.

¶ Ab hac die usque ad Vigiliam Nativitatis Domini, post Orationem diei dicitur Oratio, Deus, qui de Beátæ Maríæ. & Eccléſiæ tuæ. vel Deus ómnium fidelium. ùt infrà.

¶ Si autem facienda sit commemoratio alicujus Festi simplicis occurrentis, post Orationem diei dicitur Oratio de Sancto, & tertia de S. Maria.

De S. Maria. Oratio.

DEUS, qui de beátæ Maríæ vírginis útero, Verbum tuum, Angelo nunciánte, carnem ſuſcípere voluíſti: præſta ſupplícibus tuis; ut, qui verè eam Genitrícem Dei crédimus, ejus apud te interceſſionibus adjuvêmur. Per eundem Dóminum.

Contra perſecutores Eccleſiæ. Oratio.

ECcléſiæ tuæ, quæſumus Dómine, preces placâtus admítte: ut deſtructis adverſitátibus & erróribus univérſis, ſecúrâ tibi férviat libertâte. Per Dóminum noſtrum JEſum Chriſtum Fílium tuum: Qui tecum vivit & regnat in unitâte Spíritûs Sancti Deus, per ómnia ſæcula ſæculórum. ℣. Amen.

Vel pro Papa. Oratio.

DEUS ómnium Fidélium Paſtor & rector, fámulum tuum N. quem Paſtórem Eccléſiæ tuæ præéſſe voluíſti, propítius réſpice: da ei, quæſumus, verbô & exémplô, quibus præeſt, proficere; ut ad vitam, unà cum grege ſibi crédito, pervéniat ſempitérnam. Per Dominum noſtrum.

¶ Infra Hebdomadas Adventûs, quando dicitur Miſſa de Feſto Semiduplici, ſecunda Oratio erit de Adventu, tertia de S. Maria, quæ terminatur ſic: Per eúndem Dóminum noſtrum. &c.

¶ Si autem dicatur Miſſa de Feſto Duplici, poſt Orationem Feſti dicitur Oratio tantùm de Adventu.

¶ De Feſtis Simplicibus in Adventu occurrentibus fit tantùm commemoratio.

Léctio Epiſtolæ Beáti Pauli Apóſtoli ad Romános.

FRatres, ſciéntes, quia hora eſt jam nos de ſomno ſurgere. Nunc enim própior eſt noſtra ſalus, quàm cùm credídimus. Nox præcéſſit, dies autem appropinquâvit. Abjiciâmus ergo ópera tenebrârum, & induâmur arma lucis. Sicut in die honéſtè ambulêmus: non in comeſſatiónibus, & ebrietátibus, non in cubílibus, & impudicítiis, non in contentiône, & æmulatiône: ſed induímini Dóminum JEſum Chriſtum. Rom 13

Graduale. Univérſi, qui te exſpéctant, non confundéntur, Dòmine. ℣. Vias tuas, Domine, notas fac mihi, & ſémitas tuas édoce me. Pſal. 24. Pſal. 84.

Allelúja, allelúja. ℣. Oſtende nobis Dómine miſericórdiam tuam: & ſalutáre tuum da nobis. Alleluja,

¶ In Feriis Adventûs, quando per Hebdomadam reſumitur Miſſa de Dominica, non dicitur Alleluja, nec Verſus ſequens, ſed tantùm Graduale.

Sequéntia ſancti Evangélii ſecundùm Lucam.

IN illo témpore: dixit JEſus Diſcipulis ſuis: Erunt ſigna in ſole, & luna, & ſtellis, & in terris preſſûra géntium præ confuſiône ſónitûs maris, & flúctuum: areſcéntibus hominibus præ timôre, & expectatiône, quæ ſupervénient univérſo orbi: nam virtútes cœlórum movebúntur: & tunc vidébunt Fílium hóminis veniéntem in nube cum poteſtâte magna, & majeſtâte. His autem fieri incipiéntibus, reſpícite, & levâte cápita veſtra: quóniam Luc. 21 c.

niam appropínquat redémptio veſtra. Et dixit illis ſimilitudinem: Vidête ficulneam, & omnes árbores: cùm producunt jam ex ſe fructum, ſcitis quóniam propè eſt æſtas. Ità & vos cùm vidéritis hæc fieri, ſcitôte, quóniam propè eſt regnum Dei. Amen dico vobis, quia non prætеrîbit generátio hæc, donec ómnia fiant. Cœlum & terra transíbunt: verba autem mea non transíbunt. Et dicitur, Credo.

Pſal. 24. Offertorium. Ad te levávi ánimam meam: Deus meus, in te confído, non erubéſcam: neque irrídeant me inimíci mei: étenim univérſi, qui te expectant, non confundéntur.

Secreta.

HÆc Sacra nos, Dómine poténti virtûte mundátos, ad ſuum fáciant purióres veníre princípium. Per Dóminum noſtrum.

De S. Maria. Secreta.

IN méntibus noſtris, quæſumus Dómine, veræ fídei Sacraménta confirma: ut qui concéptum de Vírgine Deum verum & hóminem confitémur; per ejus ſalutíferæ reſurrectiônis poténtiam, ad ætérnam mereâmur pervenîre lætitiam.

Si dicitur ultimô locô, terminatur ſic: Per eûndem Dóminum.

Contra perſecutores Eccleſiæ. Secreta.

PRótege nos, Dómine, tuis myſtériis ſerviéntes: ut divínis rebus inhæréntes, & córpore tibi famulêmur, & mente. Per Dominum.

Vel pro Papa. Secreta.

OBlátis, quæſumus Dómine, placâre munéribus: & fámulum tuum N. quem paſtôrem Eccléſiæ tuæ præéſſe voluíſti, aſſíduâ protectione gubérna. Per Dóminum noſtrum.

Communio. Dóminus dabit benignitátem: & terra noſtra dabit fructum ſuum. Pſal. 84.

Poſtcommunio.

SUſcipiâmus, Dómine, miſericórdiam tuam in médio templi tui: ut reparatiônis noſtræ ventûra ſolémnia cóngruis honóribus præcedâmus. Per Dóminum noſtrum.

De S. Maria. Poſtcommunio.

GRátiam tuam, quæſumus Dómine, méntibus noſtris infúnde: ut qui, Angelo nunciánte, Chriſti Fílii tui incarnatiônem cognóvimus; per paſſiônem ejus & crucem, ad reſurrectiônis glóriam perducâmur. Si dicatur ultimô locô. Per eundem Dóminum.

Contra perſecutores Eccleſiæ. Poſtcommunio.

QUæſumus, Dómine Deus noſter: ut, quos divínâ tríbuis participatiône gaudêre, humánis non ſinas ſubjacêre periculis. Per Dóminum noſtrum.

Vel pro Papa. Poſtcommunio.

HÆc nos, quæſumus Dómine, divíni Sacraménti percéptio prótegat: & fámulum tuum N. quem paſtôrem Eccleſiæ tuæ præéſſe voluíſti, unà cum commíſſo ſibi grege ſalvet ſemper, & muniat. Per Dóminum.

Dicitur, Benedicámus Dómino. Et ſic ſervatur, quoties non dicitur Gloria in excélſis Deo.

¶ Infrà Hebdomadam ſi dicenda ſit Miſſa de Feria, reſumitur Miſ

ſa de Dominica præcedenti, niſi propria Miſſa aſſignetur.

¶ Cùm verò in Adventu, Quadrageſima, Quatuor temporibus, vigiliis, & rogationibus dicitur Miſſa de Feſto duplici, vel Semiduplici occurrente, ſemper fit commemoratio de Feria. Et pro commemoratione Feriarum Adventûs, dicitur Oratio Dominicæ præcedentis: nisì ſint Quatuor Tempora, in quibus habetur Oratio propria.

DOMINICA II. ADVENTUS.

Statio ad S. Crucem in Jeruſalem.

Introitus.

Iſaiæ. 30. POpulus Sion, ecce Dóminus véniet ad ſalvándas gentes: & audîtam fáciet Dóminus glóriam vocis ſuæ in lætítia cordis veſtri.

Pſal. 79. **Pſalmus.** Qui regis Iſraël, intènde, qui dedûcis, velut ovem, Joſeph. ℣. Glória Patri. Non dicitur, Glória in Excélſis.

Oratio.

EXcita Dómine corda noſtra ad præparándas Unigéniti tui vias: ut per ejus advéntum, purificátis tibi méntibus ſervîre mereâmur. Qui tecum vivit & regnat in unitâte Spiritûs ſancti DEUS, per ómnia. ℟. Amen.

De ſancta Maria. Oratio.

DEUS, qui de beátæ Maríæ Vírginis utero, Verbum tuum, Angelô nunciánte, carnem ſuſcípere voluíſti: præſta ſupplícibus tuis; ut qui verè eam Genitrîcem Dei crédimus, ejus apud te interceſſiônibus adjuvêmur.

Pro Papa. Oratio.

DEUS ómnium fidélium Paſtor & rector, fámulum tuum N. quem Paſtôrem Eccleſiæ tuæ præéſſe voluíſti, propítius réſpice: da ei, quæſumus, verbô & exémplô quibus præeſt, proficere; ut ad vitam, unà cum grege ſibi crédito, pervéniat ſempitérnam. Per Dóminum noſtrum.

Vel contra perſecutores Eccleſiæ. Oratio. Eccleſiæ tuæ. ùt in Dominica præcedenti. Pag. 2.

Léctio Epíſtolæ Beáti Pauli Apóſtoli ad Romános.

Rom. 15. 4. FRatres, quæcúmque ſcripta ſunt, ad noſtram doctrînam ſcripta ſunt: ut per patiéntiam, & conſolatiônem Scripturârum, ſpem habeâmus. Deus autem patiéntiæ & ſolatii, det vobis idípſum ſápere in altérutrum ſecúndùm JEſum Chriſtum: ut unánimes, unô ore honorificêtis Deum, & Patrem Dómini noſtri JEſu Chriſti. Propter quod ſuſcípite ínvicem, ſicut & Chriſtus ſuſcépit vos in honôrem Dei. Dico enim Chriſtum JEſum miniſtrum fuíſſe circumciſiônis propter veritâtem Dei, ad confirmándas promiſſiónes patrum: Gentes autem ſuper miſericórdia honorâre Deum, ſicut ſcriptum eſt: proptéreà confitébor tibi in Géntibus Dómine, & nómini tuo cantâbo. Et íterùm dicit: Lætámini Gentes cum plebe ejus. Et íterùm: Laudate omnes Gentes Dóminum: & magnificâte eum omnes

nes pópuli. Et rurſus Iſaías ait: erit radix Jeſſe, & qui exurget régere Gentes, in eum Gentes ſperábunt. Deus autem ſpei répleat vos omni gáudio & pace credéndo: ut abundétis in ſpe & virtûte Spiritûs ſancti.

Graduale. EX Sion ſpécies decôris ejus: Deus manifeſtè véniet. ℣. Congregâte illi Sanctos ejus, qui ordinavérunt teſtaméntum ejus ſuper ſacrifícia. Allelúja, allelúja. ℣. Lætátus ſum in his, quæ dicta ſunt mihi: in domum Dómini íbimus. Allelúja.

Pſal. 21.

Sequéntia ſancti Evangélii ſecundùm Matthæum.

Mat. 11. 2. IN illo témpore: Cùm audíſſet Jóannes in vínculis ópera Chriſti, mittens duos de diſcípulis ſuis, ait illi: tu es, qui ventûrus es, an álium expectâmus? Et reſpondens JEſus, ait illis: Eúntes renuntiâte Joánni quæ audíſtis, & vidíſtis. Cæci vident, claudi ámbulant, lepróſi mundántur, ſurdi áudiunt, mórtui reſúrgunt, páuperes evangelizántur: & beâtus eſt, qui non fuerit ſcandalizátus in me. Illis autem abeúntibus, cœpit JEſus dícere ad turbas de Joánne: Quid exíſtis in deſértum vidêre? arundinem ventô agitâtam? Sed quid exíſtis vidêre? hóminem móllibûs veſtîtum? Ecce qui móllibûs veſtiúntur, in dómibus regum ſunt. Sed quid exíſtis vidêre? Prophêtam? Etiam dico vobis, & plus quàm Prophêtam. Hic eſt enim, de quo ſcriptum eſt: Ecce ego mitto ángelum meum ante fáciem tuam, qui præparâbit viam tuam ante te.

Credo

Offertorium. Deus tu convértens vivificâbis nos, & plebs tua lætábitur in te: oſténde nobis Dómine miſericórdiam tuam, & ſalutáre tuum da nobis. Pſal. 84.

Secreta.

PLacâre, quæſumus Dómine, humilitâtis noſtræ précibus, & hóſtiis: & ubi nulla ſúppetunt ſuffrágia meritórum, tuis nobis ſuccurre præſídiis. Per Dóminum.

De S. Maria. Secreta.

IN mentibus noſtris, quæſumus Dómine, veræ fídei Sacraménta confírma: ut qui concéptum de Vírgine Deum verum & hóminem confitémur; per ejus ſalutíferæ reſurrectiônis poténtiam, ad ætérnam mereâmur pervenîre lætítiam.

Pro Papa. Secreta.

OBlátis, quæſumus Dómine, plâcare munéribus: & fámulum tuum N. quem paſtôrem Eccléſiæ tuæ præéſſe voluíſti, aſsíduâ protectiône gubérna. Per Dóminum noſtrum.

Vel contra perſecutores Eccleſiæ. Secreta. Protege nos, Dómine. ùt in Dominica præcedenti Pag. 3.

Communio. Jerúſalem ſurge, & ſta in excélſo: & vide jucunditátem, quæ véniet tibi à Deo tuo. Bar. 4 & 5

Poſtcommunio.

REpléti cibô ſpirituâlis alimóniæ, ſupplices te Dómine deprecâmur: ut hujus participatiône myſtérii, doceas nos terrêna deſpícere, & amâre cœléſtia. Per Dóminum noſtrum.

De S. Maria. Poſtcommunio.

GRâtiam tuam, quæſumus Dómine, méntibus noſtris infúnde: ut qui, Angelo nuntiánte,

Christi Filii tui incarnatiônem cognóvimus; per passiônem ejus & crucem, ad resurrectiônis glóriam perducâmur. Per eundem Dominum.

Pro Papa. Postcommunio.

HÆc nos, quæsumus Domine, divíni Sacraménti percéptio prótegat: & fámulum tuum N. quem pastórem Eccléſiæ tuæ præésse voluísti, unà cum commísso sibi grege, salvet semper, & múniat. Per Dóminum.

Vel contra persecutores Eccleſiæ. Postcommunio. Quæsumus Dómine Deus noster. ût in prima Dominica. Pag. 3.

DOMINICA III. ADVENTUS.

Statio ad sanctum Petrum.

Introitus.

Phil 4. GAudête in Dómino semper: íterum dico gaudête: modéstia vestra nota sit ômnibus homínibus; Dóminus enim propè est: nihil solíciti sitis, sed in omni oratiône petitiónes vestræ innotéscant apud Deum. Pſal. 84. Pſalmus. Benedixísti Dómine terram tuam: avertísti captivitátem Jacob. ℣. Glória Patri. Non dicitur. Gloria in excélsis.

Oratio.

AUrem tuam, quæsumus Dómine, précibus nostris accómmoda: & mentis nostræ ténebras grátiâ tuæ visitatiônis illústra. Qui vivis & regnas cum Deo Patre in unitâte Spíritûs sancti Deus, per ómnia sæcula sæculôrum. ℟. Amen.

De S. Maria. Oratio.

DEUS, qui de beátæ Maríæ Vírginis útero, Verbum tuum, Angelo nuntiánte, carnem suscípere voluísti: præsta supplícibus tuis; ut qui verè eam genitrîcem Dei crédimus, ejus apud te intercessiónibus adjuvêmur.

Contrà persecutores Eccleſiæ. Oratio.

ECcleſiæ tuæ, quæsumus Dómine, preces placâtus admitte: ut, destrúctis adversitátibus & erróribus univérsis, secura tibi sérviat libertâte. Per Dóminum nostrum.

Vel pro Papa. Oratio. Deus ómnium fidélium Pastor. ût in secunda Dominica Pag. 4.

Léctio Epístolæ Beáti Pauli Apóstoli ad Philippénses.

Phil. 4. a. FRratres, gaudête in Dómino semper: íterum dico gaudête. Modéstia vestra nota sit ómnibus homínibus: Dóminus enim prope est. Nihil solíciti sitis: sed in omni oratiône, & obsecratiône, cum gratiârum actiône, petitiónes vestræ innotéscant apud Deum. Et pax Dei, quæ exúperat omnem sensum, custódiat corda vestra, & intelligéntias vestras: in Christo Jesu Dómino nostro.

Pſal. 79. Graduale. Qui sedes, Dómine, super Chérubim, éxcita poténtiam tuam, & veni. ℣. Qui regis Israël, inténde: qui dedûcis, velut ovem, Joseph. Allelúja, allelúja. Ibid. ℣. Excita Dómine poténtiam tuam, & veni: ut salvos fácias nos. Allelúja.

Sequen-

Sequéntia sancti Evangélii secundùm Joánnem.

Joan. 1. c. IN illo témpore: Misérunt Judæi ab Jerosólymis Sacerdótes & Levítas ad Joánnem, ut interrogárent eum: Tu quis es? & conféssus est, & non negâvit: & conféssus est: Quia non sum ego Christus. Et interrogavérunt eum. Quid ergo? Elías es tu? & dixit: non sum. Prophêta es tu? Et respóndit: Non. Dixérunt ergo ei: Quis es, ut respónsum demus his, qui misérunt nos? quid dicis de te ipso? Ait: Ego vox clamántis in desérto: Dirígite viam Dómini, sicut dixit Isaías Prophêta. Et qui missi fuerant, erant ex Pharisæis. Et interrogavérunt eum, & dixérunt ei: Quid ergo baptízas, si tu non es Christus, neque Elías, neque Prophêta? Respóndit eis Joánnes, dicens: Ego baptízo in aqua: medius autem vestrûm stetit, quem vos nescítis. Ipse est, qui post me ventûrus est, qui ante me factus est: cujus ego non sum dignus ut sólvam ejus corrígiam calceaménti. Hæc in Bethánia facta sunt trans Jordânem, ubi erat Joánnes baptízans. Credo.

Pſal. 84. Offertorium. Benedixísti Dómine terram tuam: avertísti captivitátem Jacob: remisísti iniquitátem plebis tuæ.

Secreta.

DEvotiônis nostræ tibi, quæsumus Dómine, hóstia júgiter immolétur: quæ & sacri péragat institûta mystérii; & salutâre tuum in nobis mirabíliter operétur. Per Dóminum nostrum.

De S. MARIA. Secreta.

IN mentibus nostris, quæsumus Dómine, veræ fidei sacraménta confírma: ut qui concéptum de Vírgine Deum verum & hóminem confitémur; per ejus salutíferæ resurrectiônis poténtiam, ad ætérnam mereâmur pervenîre lætítiam.

Contrà persecutores Eccleſiæ. Secreta.

PRótege nos, Dómine, tuis mystériis serviéntes; ut divínis rebus inhæréntes; & córpore tibi famulémur, & mente. Per Dóminum nostrum.

Vel pro Papa. Secreta. Oblatis. ût supra in Dominica I. pag. 3.

Communio. Dícite, Pusillánimes confortámini, & nolíte timere: ecce Deus noster véniet, & salvábit nos. Isai. 35.

Postcommunio.

IMplorâmus, Dómine, cleméntiam tuam: ut hæc divîna subsídia, à vítiis expiátos, ad festa ventûra nos præparent. Per Dóminum.

De S. Maria. Postcommunio.

GRátiam tuam, quæsumus Dómine, méntibus nostris infúnde: ut qui, Angelo nuntiánte, Christi Filii tui Incarnatiônem cognóvimus; per passiônem ejus & crucem ad resurrectiônis glóriam perducâmur. Per eundem.

Contrà persecutores Eccleſiæ. Postcommunio.

QUæsumus Dómine Deus noster: ut, quos divînâ tríbuis participatiône gaudêre, humánis non sinas subjacêre periculis. Per Dóminum nostrum.

Vel

Vel pro Papa. Postcommunio. Hæc nos, quæsumus. ùt in 2. Dominica. Pag. 6.

Isai. 45.

FERIA QUARTA.

Quatuor Temporum Adventûs.

Statio ad S. MARIAM Majorem.

Introitus.

Psal. 18.

RORáte cœli désuper, & nubes pluant justum: aperiâtur terra, & gérminet Salvatórem. Psalmus. Cœli ennarrant glóriam Dei: & ópera mánuum ejus annúntiat firmaméntum. ℣. Glória Patri. Post Kyrie eleíson, immediatè dicitur, Orêmus. Flectâmus genua. ℟. Leváte.

Oratio.

PRæsta, quæsumus omnípotens Deus: ut redemptiônis nostræ ventûra solémnitas, & præséntis nobis vitæ subsídia cónferat, & ætérnæ beatitúdinis præmia largiâtur. Per Dóminum nostrum.

Isai. 2. a.

Léctio Isaíæ Prophêtæ.

IN diébus illis: Dixit Isaías Prophêta: Erit in novíssimis diébus præparâtus mons Domûs Dómini in vértice móntium, & elevábitur super colles, & fluent ad eum omnes gentes. Et ibunt pópuli multi, & dicent: Veníte & ascendâmus ad montem Dómini, & ad domum Dei Jacob, & docébit nos vias suas, & ambulábimus in sémitis ejus: quia de Sion exíbit lex, & verbum Dómini de Jerúsalem. Et judicâbit gentes, & árguet pópulos multos: & conflábunt gládios suos in vómeres, & lánceas suas in falces: non levâbit gens contrà gentem gládium: nec exercebúntur ultrà ad prælium. Domus Jacob veníte, & ambulêmus in lúmine Dómini Dei nostri.

Psal. 25.

Graduale.

TÓllite portas príncipes vestras: & elevámini portæ ætérnales: & introíbit Rex glóriæ. ℣. Quis ascéndet in montem Dómini, & quis stabit in loco sancto ejus? innocens mánibus, & mundo corde.

Hic dicitur ℣. Dóminus vobiscum. sinè Flectâmus génua.

Oratio.

FEstína, quæsumus Dómine, nè tardáveris: & auxílium nobis súpernæ virtûtis impénde; ut Adventûs tui consolatiónibus subleváentur, qui in tua pietâte confídunt. Qui vivis & regnas cum Deo Patre.

De S. Maria. Oratio.

DEUS, qui de beátæ Maríæ Vírginis útero, Verbum tuum, Angelô nuntiánte, carnem susscípere voluísti: præsta supplícibus tuis; ut qui verè eam Genitrîcem Dei crédimus, ejus apud te intercessiônibus adjuvêmur.

Pro Papa. Oratio.

DEUS ómnium Fidélium Pastor & rector, fámulum tuum N. quem Pastôrem Ecclesiæ tuæ præésse voluísti, propítius réspice: da ei, quæsumus, verbô & exémplô, quibus præest, proficere; ut ad vitam, unà cum grege sibi crédito, pervéniat sempitérnam. Per Dóminum.

Vel contra persecutores Ecclesiæ. Oratio. Ecclesiæ tuæ. út in Dominica præterita. Pag. 6.

Isaiæ 7. b.

Léctio Isaíæ Prophêtæ.

IN diébus illis: Locútus est Dóminus ad Achaz, dicens: Pete tibi signum

signum à Dómino Deo tuo in profundum inférni, sive in excélsum suprà. Et dixit Achaz: Non petam, & non tentâbo Dóminum. Et dixit: Audíte ergo domus David: Numquid parum vobis est, moléstos esse homínibus, quia molésti estis & Deo meo? propter hoc dabit Dóminus ipse vobis signum: Ecce Virgo concípiet, & páriet fílium, & vocábitur nomen ejus Emánuel. Butyrum & mel comédet, ut sciat reprobâre malum, & elígere bonum.

Psal. 144.

Graduale.

PRopè est Dóminus ómnibus invocántibus eum, ómnibus qui ínvocant eum in veritáte. ℣. Laudem Dómini loquétur os meum: & benedîcat omnis caro nomen sanctum ejus.

Sequéntia sancti Evangélii

secundùm Lucam.

Luc. 1. c.

IN illo témpore: Missus est Angelus Gábriel à Deo in civitâtem Galilææ, cui nomen Názareth ad Virginem desponsâtam viro, cui nomen erat Joseph, de domo David, & nomen Vírginis María. Et ingréssus Angelus ad eam, dixit: Ave grátiâ plena: Dóminus tecum: Benedícta tu in muliéribus. Quæ cùm audísset, turbâta est in sermône ejus, & cogitâbat qualis esset ista salutátio. Et ait Angelus ei: Nè tímeas María; invenísti enim grátiam apud DEum: ecce concípies in útero, & pariés Fílium, & vocâbis nomen ejus Jesum. Hîc erit magnus, & Fílius Altíssimi vocâbitur, & dábit illi Dóminus Deus sedem David patris ejus: & regnâbit in domo Jacob in ætérnum, & regni ejus non erit finis. Dixit autem María ad Angelum: Quómodo fiet istud, quóniam virum non cognósco? Et respóndens Angelus, dixit ei: Spíritus Sanctus supervéniet in te, & virtus Altíssimi obumbrâbit tibi. Ideóque & quod nascêtur ex te Sanctum, vocábitur Fílius Dei. Et ecce Elísabeth cognâta tua, & ipsa concêpit fílium in senectûte sua: Et hic mensis sextus est illi, quæ vocâtur stérilis: quia non erit impossíbile apud Deum omne verbum. Dixit autem María: Ecce ancílla Dómini, fiat mihi secundùm verbum tuum.

Isaiæ 35.

Offertorium.

COnfortámini, & jam nolíte timêre: ecce enim Deus noster retríbuet judícium: ipse véniet, & salvos nos fáciet.

Secreta.

ACcépta tibi sint, quæsumus Dómine, nostra jejúnia: quæ & expiándo nos tuâ grátiâ dignos efficiant, & ad sempitérna promissa deducant. Per Dóminum.

De S. Maria. Secreta.

IN méntibus nostris, quæsumus Dómine, veræ fídei sacraménta confírma: ut qui conceptum de Vírgine Deum verum & hóminem confitémur; per ejus salutíferæ resurrectiônis poténtiam, ad ætérnam mereamur pervenîre lætítiam.

Pro Papa. Secreta.

OBlátis, quæsumus Dómine, placâre munéribus: & fámulum tuum N. quem Pastôrem Eccléstæ tuæ præésse voluísti, assídua protectiône gubérna. Per Dóminum.

Vel contra persecutores Ecclesiæ. Secreta. Prótege nos Dómine. ùt in Dominica præterita. Pag. 7.

Isaiæ 7. **Communio.** Ecce Virgo concípiet, & páriet fílium: & vocábitur nomen ejus Emmánuel.

Postcommunio.

SAlutâris tui Dómine múnere satiáti, súpplices deprecâmur: ut cujus lætâmur gustu, renovêmur effectu. Per Dominum.

De S. Maria. Postcommúnio.

GRátiam tuam, quæsumus Dómine, méntibus nostris infúnde: ut qui, Angelo nuntiánte, Christi Fílii tui incarnatiônem cognóvimus; per passiônem ejus & crucem, ad resurrectiônis glóriam perducâmur.

Pro Papa. Postcommunio.

HÆc nos, quæsumus Dómine, divíni Sacraménti perceptio prótegat: & fámulum tuum N. quem pastórem Eccléſiæ tuæ præesse voluísti, unà cum commísso sibi grege salvet semper, & múniat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit & regnat in unitâte Spíritûs.

Vel contra persecutores Eccleſiæ. Postcommunio. Quæsumus Dómine Deus noster. ùt in Dominica III. Pag. 7.

FERIA SEXTA.

Quatuor Temporum Adventûs.

Statio ad SS. duodecim Apoſtolos.

Introitus.

Psal. 118. RRope es tu Dómine, & omnes viæ tuæ véritas: inítio cognóvi de testimóniis tuis, quia in ætérnum tu es.

Ibid. **Psalmus.** Beáti immaculáti in via: qui ámbulant in lege Dómini. ℣. Glória.

Oratio.

EXcita, quæsumus Dómine, poténtiam tuam, & veni; ut hi, qui in tua pietâte confídunt, ab omni cítiùs adversitâte liberéntur. Qui vivis & regnas cum Deo Patre.

De S. Maria. Oratio.

DEUS, qui de beátæ Maríæ Vírginis útero, Verbum tuum, Angelo nuntiánte, carnem suscípere voluísti: præsta supplícibus tuis; ut qui verè eam Genitrîcem Dei crédimus, ejus apud te intercessiónibus adjuvêmur.

Contra persecutores Eccleſiæ. Oratio.

ECcleſiæ tuæ, quæsumus Dómine, preces placâtus admitte: ut, destructis adversitátibus & erróribus univérsis, secúra tibi sérviat libertâte. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Vel pro Papa. Oratio. Deus omnium. ùt in Feria IV. præcedenti. Pag. 8.

Léctio Isaíæ Prophétæ.

Isa. 11. a. HÆc dicit Dóminus Deus: Egredíetur virga de radîce Jesse, & flos de radîce ejus ascéndet. Et requiéscet super eum Spíritus Dómini: Spíritus sapiéntiæ, & intelléctûs, Spíritus consílii, & fortitúdinis, Spíritus sciéntiæ, & pietâtis; & replébit eum Spíritus timôris Domini. Non secúndùm visiônem oculôrum judicâbit, neque secúndùm audîtum áurium árguet: sed judicâbit in justítia páuperes, & árguet in æquitâte pro mansuétis terræ: & percútiet terram virgâ oris

oris sui, & spíritu labiôrum suôrum interficiet ímpium. Et erit justítia cíngulum lumbôrum ejus: & fides cinctórium renum ejus.

Psal. 84. **Graduale.** Osténde nobis Dómine misericórdiam tuam, & salutáre tuum da nobis. Ibid. ℣. Benedixísti Dómine terram tuam: avertísti captivitátem Jacob.

Sequéntia sancti Evangelii

secúndùm Lucam.

Luc. 1. d. IN illo témpore: Exúrgens María, ábiit in montána cum festinatiône in civitâtem Juda: Et intrâvit in domum Zacharíæ, & salutâvit Elísabeth. Et factum est, út audîvit salutatiônem Maríæ Elísabeth, exultâvit infans in útero ejus: & replêta est Spíritu sancto Elísabeth: Et exclamâvit voce magnâ, & dixit: Benedícta tu inter muliéres, & benedíctus fructus ventris tui. Et unde hoc mihi, ut véniat Mater Dómini mei ad me? Ecce enim, ùt facta est vox salutatiônis tuæ in áuribus meis, exultâvit in gáudio infans in útero meo. Et beâta, quæ credidísti, quóniam perficiéntur ea, quæ dicta sunt tibi à Dómino. Et ait María: Magníficat ánima mea Dóminum: & exultâvit spíritus meus in Deo salutári meo.

Psal. 84. **Offertorium.** Deus tu convértens vivificâbis nos, & plebs tua lætábitur in te: osténde nobis Dómine misericórdiam tuam, & salutáre tuum da nobis.

Secreta.

MUnéribus nostris, quæsumus Dómine, precibúsque suscéptis: & cœléstibus nos munda mystériis, & cleménter exáudi. Per Dóminum nostrum.

De S. Maria. Secreta.

IN méntibus nostris, quæsumus Dómine, veræ fídei sacraménta confírma: ut, qui concéptum de Vírgine Deum verum & hóminem confitêmur; per ejus salutíferæ resurrectiônis poténtiam, ad ætérnam mereâmur pervenîre lætítiam.

Contra persecutores Eccleſiæ. Secreta.

PRótege nos, Dómine, tuis mystériis serviéntes; ut divínis rebus inhæréntes, & córpore tibi famulêmur, & mente. Per Dóminum.

Vel pro Papa. Secreta. Oblátis, quæsumus. ùt in Feria IV. Pag. 9.

Communio. Ecce Dóminus véniet, & omnes Sancti ejus cum eo: & erit in die illa lux magna. Zachar. 14.

Postcommunio.

TUi nos, Dómine, Sacraménti libátio sancta reſtáuret; & à vetustâte purgátos, in mystérii salutâris fáciat transîre consórtium. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum, Qui.

De S. Maria. Postcommunio.

GRátiam tuam, quæsumus Dómine, méntibus nostris infúnde: ut qui, Angelo nuntiánte, Christi Fílii tui incarnatiônem cognóvimus; per passiônem ejus & crucem, ad resurrectiônis glóriam perducâmur.

Contra persecutores Eccleſiæ. Postcommunio.

QUæsumus Dómine Deus noſter: ut, quos divína tríbuis participatiône gaudére, humánis

non sinas subjacére periculis. Per Dóminum nostrum Jesum.

Vel pro Papa. Postcommunio. Hæc nos. ùt in Feria IV. Pag. 10.

SABBATO.

Quatuor Temporum Adventûs.

Statio ad S. Petrum.

Introitus.

Pſal. 79. VEni, & osténde nobis fáciem tuam Dómine, qui sedes super Chérubim: & salvi érimus.

Ibid. Psalmus. Qui regis Israël, intende: qui dedûcis velut ovem, Joseph. ℣. Glória Patri.

Post Kyrie eléison, dicitur Oremus. Flectâmus génua. ℟. Levâte.

Oratio.

DEUS, qui cónspicis, quia ex nostra pravitâte affligimur: concéde propítius; ut ex tua visitatiône consolêmur. Qui vivis & regnas cum Deo Patre.

Léctio Isaíæ Prophétæ.

Isaíæ 19. d. IN diébus illis: Clamábunt ad Dóminum à fácie tribulántis: & mittet eis salvatôrem & propugnatôrem, qui líberet eos. Et cognoscétur Dóminus ab Ægypto, & cognoscent Ægyptii Dóminum in die illa: & colent eum in hóstiis, & in munéribus: & vota vovebunt Dómino, & solvent. Et percútiet Dóminus Ægyptum plagâ, & sanâbit eam: & reverténtur ad Dóminum, & placábitur eis, & sanâbit eos Dóminus Deus noster.

Graduale. A summo cœlo egréssio ejus: & occúrsus ejus usque ad summum ejus. ℣. Cœli enárrant glóriam Dei: & opera mánuum ejus annúntiat firmaméntum. Orêmus. Flectâmus génua. ℟. Levâte.

Pſal. 18.

Oratio.

COncêde quæsumus omnípotens Deus: ut qui sub peccáti jugo, ex vetústa servitûte deprímimur; expectátâ unigéniti Filii tui novâ nativitâte liberémur. Qui tecum vivit & regnat.

Léctio Isaíæ Prophétæ.

Isaíæ 35. HÆc dicit Dóminus: Lætábitur desérta & ínvia: & exultâbit solitûdo, & florébit quasi lílium. Gérminans germinâbit, & exultâbit lætabúnda & laudans: glória Líbani data est ei: decor Carméli, & Saron, ipsi vidébunt glóriam Dómini, & decórem Dei nostri. Confortâte manus dissolútas, & génua debília roborâte. Dícite pusillánimis: Confortámini, & nolîte timére: ecce Deus vester ultiônem addûcet retributiônis: Deus ipse véniet, & salvâbit vos. Tunc aperiéntur óculi cæcórum, & aures surdórum patébunt. Tunc sáliet sicut cervus, claudus; & apérta erit lingua mutórum; quia scissæ sunt in desérto aquæ, & torréntes in solitúdine. Et quæ erat árida, erit in stagnum, & sítiens in fontes aquarum. Ait Dóminus omnípotens.

Pſal. 18. Graduale. In sole pósuit tabernáculum suum: & ipse tanquam sponsus procédens de thálamo suo. ℣. A summo cœlo egréssio ejus, & occúrsus ejus usque ad summum

ejus.

ejus. Orémus. Flectâmus génua. ℟. Levâte.

Oratio.

INdígnos nos, quæsumus Dómine, fámulos tuos, quos actiônis própriæ culpa contrístat, unigéniti Fílii tui advéntu lætífica. Qui tecum vivit & regnat.

Léctio Isaíæ Prophétæ.

Isaíæ 40. 6. HÆc dicit Dóminus: Super montem excélsum ascénde tu, qui evangelízas Sion: exálta in fortitúdine vocem tuam, qui evangelízas Jerusalem: exalta, noli timére. Dic civitátibus Juda: Ecce Deus vester: ecce Dóminus Deus in fortitúdine véniet, & bráchium ejus dominábitur; ecce merces ejus cum eo, & opus illîus coram illo. Sicut pastor gregem suum pascet: in bráchio suo congregâbit agnos, & in sinu suo levâbit, Dóminus Deus noster.

Pſal. 79. Graduale. Dómine Deus virtûtum convérte nos: & osténde fáciem tuam, & salvi érimus. ℣. Excita Dómine poténtiam tuam, & veni: ut salvos fácias nos. Orémus. Flectâmus génua. ℟. Levâte.

Oratio.

PRæsta quæsumus omnípotens Deus: ut Fílii tui ventûra solémnitas, & præséntis nobis vitæ remédia cónferat, & præmia ætérna concêdat. Per eundem Dóminum nostrum.

Léctio Isaíæ Prophétæ.

Isaíæ 45. HÆc dicit Dóminus Christo meo Cyro, cujus apprehéndi déxteram, ut subjiciam ante fáciem ejus Gentes, & dorsa Regum vertam, & apériam coram eo jánuas, & portæ non claudéntur. Ego ante te ibo: & glorióssos terræ humiliâbo: portas æreas cónteram, & vectes férreos confríngam. Et dabo tibi thesáuros absconditos, & arcâna secretôrum: ut scias, quia ego Dóminus, qui voco nomen tuum, Deus Israël. Propter servum meum Jacob, & Israël eléctum meum, & vocávi te nómine tuo: assimilávi te, & non cognovísti me. Ego Dóminus, & non est ámpliùs: extra me non est Deus: accínxi te, & non cognovísti me: Ut sciant hi, qui ab ortu solis, & qui ab occidénte, quóniam absque me non est. Ego Dóminus, & non est alter, formans lucem, & creans ténebras, fáciens pacem, & creans malum: ego Dóminus fáciens ómnia hæc. Rorâte cœli désuper, & nubes pluant justum: aperiâtur terra, & gérminet Salvatôrem: & justítia oriâtur simul: ego Dóminus creâvi eum.

Pſal. 79. Graduale. Excita Dómine poténtiam tuam, & veni, ut salvos fácias nos. ℣. Qui regis Israël, intende: qui dedûcis, velut ovem, Joseph: qui sedes super Chérubim, appâre coram Ephraim, Bénjamin, & Manásse. Orêmus. Flectâmus génua. ℟. Levâte.

Oratio.

PReces pópuli tui, quæsumus Dómine, clemênter exáudi: ut qui justè pro peccâtis nostris afflígimur, pietâtis tuæ visitatiône consolêmur. Qui vivis & regnas.

Léctio Danielis Prophétæ.

Dan. 3. e. IN diébus illis: Angelus Dómini descéndit cum Azaria, & sóciis

ejus, in fornâcem: & excussit flammam ignis de fornâce, & fecit médium fornâcis quasi ventum roris flantem. Flamma autem effundebátur super fornâcem cúbitis quadragínta novem: & erúpit, & incéndit quos réperit juxta fornâcem de Chaldæis ministros regis, qui eam incendébant. Et non tetigit eos omninò ignis, neque contristâvit, nec quidquam moléstiæ intulit. Tunc hi tres quasi ex uno ore laudábant, & glorificábant, & benedicébant Deum in fornâce, dicentes: Hîc non respondetur, Deo gratias.

Hymnus.

Ibid. BEnedíctus es Dómine Deus patrum nostrôrum. Et laudábilis & gloriósus in sæcula.

Et benedíctum nomen glóriæ tuæ, quod est sanctum. Et laudábile & gloriósum in sæcula.

Benedíctus es in templo sancto glóriæ tuæ. Et laudábilis & gloriósus in sæcula.

Benedíctus es super thronum sanctum regni tui. Et laudábilis & gloriósus in sæcula.

Benedíctus es super sceptrum Divinitâtis tuæ. Et laudábilis & gloriósus in sæcula.

Benedíctus es qui sedes super Chérubim, íntuens abyssos. Et laudábilis & gloriósus in sæcula.

Benedíctus es qui ámbulas super pennas ventôrum, & super undas maris. Et laudábilis & gloriósus in sæcula.

Benedícant te omnes ángeli & Sancti tui. Et laudent te, & glorificent in sæcula.

Benedícant te cœli, terra, mare, & ómnia quæ in eis sunt. Et laudent te, & glorificent in sæcula.

Glória Patri, & Fílio, & Spirítui sancto. Et laudábili & gloriôso in sæcula.

Sicut erat in princípio, & nunc, & semper, & in sæcula sæculôrum, Amen. Et laudábili & gloriôso in sæcula.

Benedictus es Dómine Deus patrum nostrôrum. Et laudábilis & gloriósus in sæcula. Hîc dicitur: Dóminus vobíscum, finè Flectâmus génua.

Oratio.

DEUS, qui tribus púeris mitigásti flammas ígnium: concêde propítius; ut nos fámulos tuos non exûrat flamma vitiórum. Per Dóminum nostrum.

De S. Maria. Oratio.

DEUS, qui de beátæ Maríæ Vírginis utero, Verbum tuum, Angelo nuntiánte, carnem susscípere voluísti: præsta supplícibus tuis; ut, qui verè eam genitrîcem Dei crédimus, ejus apud te intercessiónibus adjuvémur.

Pro Papa. Oratio.

DEUS ómnium fidélium pastor & rector, fámulum tuum N. quem pastôrem Ecclésiæ tuæ præésse voluísti, propítius réspice: da ei, quæsumus, verbô & exemplô, quibus præest, proficere; ut ad vitam, unà cum grege sibi credito, perveníat sempitérnam. Per Dominum nostrum.

Vel contra persecutores Ecclesiæ. Oratio. Ecclesiæ tuæ. ùt in Feria VI. Pag. 10.

Léctio

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Thessalonicénses.

2. The. 2. FRatres, rogâmus vos per advéntum Dómini nostri Jesu Christi, & nostræ congregatiónis in ipsum; ut non citò moveámini à vestro sensu, neque terreámini, neque per spíritum, neque per sermônem, neque per epístolam, tanquam per nos missam, quasi instet dies Dómini. Nè quis vos sedúcat ullô modô: quóniam, nisi vénerit discéssio primùm, & revelâtus fuerit homo peccáti, fílius perditiônis, qui adversátur, & extóllitur supra omne quod dícitur Deus, aut quod cólitur, ità ut in templo Dei sedeat, osténdens se tanquam sit Deus. Non retinêtis, quòd cùm adhuc essem apud vos, hæc dicêbam vobis? Et nunc quid detíneat, scitis, ut revelêtur in suo témpore. Nam mystérium jam operâtur iniquitâtis: tantùm ut qui tenet nunc, téneat, donec de médio fiat. Et tunc revelábitur ille inîquus, quem Dominus Jesus interficiet spíritu oris sui, & déstruet illustratiône advéntûs sui.

Pſal. 79. Tractus. Qui regis Israël, inténde: qui dedúcis, velut ovem, Joseph. ℣. Qui sedes super Chérubim, appáre coram Ephraim, Bénjamin, & Manâsse. ℣. Excita Dómine poténtiam tuam, & veni, ut salvos fácias nos.

Sequéntia sancti Evangélii secundùm Lucam.

Luc. 3. a. ANnô quintodécimô impérii Tibérii Cæsaris, procurânte Póntio Piláto Judæam, tetrárcha autem Galilææ Heródе, Philíppo autem fratre ejus tetrárcha Iturææ, & Trachonítidis regiônis, & Lysânia Abilínæ tetrárcha, sub princípibus sacerdôtum Anna & Cáipha: factum est verbum Dómini super Joánnem, Zacharíæ fílium in desérto. Et venit in omnem regiônem Jordânis, prædicans baptísmum pœniténtiæ in remissiônem peccatôrum, sicut scriptum est in libro sermônum Isaíæ Prophétæ: Vox clamántis in desérto: Parâte viam Dómini: rectas fácite semitas ejus: omnis vallis implébitur: & omnis mons, & collis humiliábitur: & erunt prava in directa, & áspera in vias planas. Et vidébit omnis caro salutâre Dei.

Offertorium. Exulta satis fília Sion, prædica fília Jerúsalem: ecce Rex tuus venit tibi sanctus, & salvâtor. Zach. 9.

Secreta.

SAcrifíciis præsentibus, quæsumus Dómine, placâtus inténde: ut & devotiôni nostræ proficiant, & saluti. Per Dóminum.

De S. Maria. Secreta.

IN mentibus nostris, quæsumus Dómine, veræ fídei sacraménta confírma: ut qui concéptum de Vírgine Deum verum & hóminem confitémur; per ejus salutíferæ resurrectiônis poténtiam, ad ætérnam mereâmur pervenîre lætítiam.

Pro Papa. Secreta.

OBlátis, quæsumus Domine, placâre munéribus: & fámulum tuum N. quem pastôrem Ecclésiæ tuæ præésse voluísti, assídua protectiône gubérna. Per Dominum.

Vel contra persecutores Ecclesiæ. Secreta. Prótege nos Dómine. ùt in Feria VI. Pag. 11.

Com-

Communio. Exultâvit ùt gigas ad currêndam viam: à summo cœlo egréssio ejus, & occúrsus ejus usque ad summum ejus. Psal. 18.

Postcommunio.

QUæsumus Dómine Deus noster: ut sacro-sáncta mystéria, quæ pro reparatiônis nostræ munímine contulísti; & præsens nobis remédium esse fácias, & futûrum. Per Dóminum.

De S. Maria. Postcommunio.

GRátiam tuam, quæsumus Dómine, méntibus nostris infúnde: ut qui, Angelô nuntiante, Christi Filii tui Incarnatiônem cognóvimus; per passiônem ejus & crucem, ad resurrectiônis glóriam perducâmur.

Pro Papa. Postcommunio.

HÆc nos, quæsumus Dómine, divíni sacraménti percéptio prótegat: & fámulum tuum N. quem pastôrem Eccléstæ tuæ præésse voluísti, unà cum commísso sibi grege salvet semper, & múniat. Per Dóminum.

Vel contra persecutores Ecclesiæ. Postcommunio. Quæsumus Domine Deus noster. ùt in Feria VI. Pag. 11.

DOMINICA IV. ADVENTUS.

Statio ad SS. duodecim Apostolos.

Introitus.

Isaiæ 45. RORáte cœli désuper, & nubes pluant justum: aperiâtur terra, & gérminet Salvatórem. Psalmus. Cœli enárrant glóriam Dei: & ópera mánuum ejus annúntiat firmaméntum. Psal. 18. ℣. Glória Patri.

Oratio.

EXcita, quæsumus Dómine, poténtiam tuam, & veni: & magnâ nobis virtûte succúrre; ut per auxílium grátiæ tuæ, quod nostra peccáta præpédiunt, indulgéntia tuæ propitiatiônis accéleret. Qui vivis & regnas cum Deo.

De S. Maria. Oratio.

DEUS, qui de beátæ Maríæ vírginis útero, Verbum tuum, Angelô nuntiánte, carnem susscípere voluísti: præsta supplícibus tuis; ut, qui verè eam Genitrícem Dei crédimus, ejus apud te intercessiónibus adjuvémur.

Contra persecutores Ecclesiæ. Oratio.

ECclésiæ tuæ, quæsumus Dómine, preces placâtus admítte: ut, destructis adversitátibus & erróribus univérsis, secura tibi sérviat libertâte. Per Dóminum nostrum Jesum.

Vel pro Papa. Oratio. Deus omnium fidelium. ùt in Sabbato. Pag. 14.

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios.

FRatres. Sic nos exístimet homo, ùt minístros Christi, & dispensatóres mysteriôrum Dei. Hîc jam quæritur inter dispensatóres, ut fidélis quis inveniâtur. Mihi autem pro mínimo est, ut à vobis júdicer, aut ab humáno die: sed neque meípsum júdico. Nihil enim mihi cónscius sum: sed non 1. Cor. 4. a.

tûtis Dei: Dómine Jesu, áccipe spíritum meum, & nè statuas illis hoc peccâtum.

Postcommunio.

AUxiliêntur nobis, Dómine, sumpta mystéria: & intercedénte beátô Stéphanô mártyre tuô, sempitérna protectiône confirment. Per Dóminum nostrum.

De Nativitate. Postcommunio.

PRæsta quæsumus omnípotens Deus: ut natus hódie Salvâtor mundi, sicut divínæ nobis generatiônis est auctor; ità & immortalitâtis sit ipse largîtor. Qui tecum vivit & regnat.

IN FESTO S. Joannis Apostoli & Evangelistæ.

Statio ad S. Mariam Majorem.

Introitus.

Eccles. 15. a. IN médio Eccléstæ apéruit os ejus: & implêvit eum Dominus spíritu sapiéntiæ, & intellécûs: stolam glóriæ índuit eum. Psalmus. Bonum est confitéri Dómino: & psállere nómini tuo Altíssime. Psal. 91. ℣. Glória Patri.

Oratio.

ECclésiam tuam, Dómine, benígnus illústra: ut beáti Joánnis Apóstoli tui & Evangelistæ illuminâta doctrínis, ad dona pervéniat sempitérna. Per Dóminum.

De Nativitate. Oratio.

COncêde quæsumus omnípotens Deus: ut nos Unigéniti tui nova per carnem nativitas líberet; quos sub peccáti jugo vetústa sérvitus tenet.

De S. Stephano. Oratio.

DA nobis, quæsumus Dómine, imitári quod cólimus, ut discâmus & inimícos dilígere: quia ejus natalítia celebrâmus, qui novit etiam pro persecutóribus exorâre Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit.

Léctio libri Sapiéntiæ.

QUi timet Deum, fáciet bona: & qui cóntinens est justítiæ, apprehéndet illam, & obviâbitílli quasi mater honorificâta. Cibâbit illum pane vitæ & intellectûs, & aquâ sapiéntiæ salutáris potâbit illum, & firmábitur in illo, & non flectétur: & continébit illum, & non confundêtur: & exaltâbit illum apud próximos suos, & in médio Eccléstæ apériet os ejus, & adimplébit illum spíritu sapiéntiæ, & intellécûs, & stolâ glóriæ vestiet illum. Jucunditâtem, & exultatiônem thesaurizâbit super illum, & nómine ætérnô hæreditâbit illum, Dóminus Deus noster. Eccl. 15. a.

Graduale. Exiit sermo inter fratres, quòd discípulus ille non móritur: & non dixit Jesus, non móritur. ℣. Sed sic eum volo manêre, donec véniam: tu me séquere. Allelúja, alleluja. ℣. Hic est discípulus illé, qui testimónium pérhibet de his: & scimus quia ve um est testimónium ejus. Alleluja. Joan. 21. d. Ibid.

Sequéntia sancti Evangélii secundùm Joánnem.

IN illo témpore: Dixit Jesus Petro: Séquere me. Convérsus Petrus: Joan. 21. d.

trus vidit illum discípulum, quem diligêbat Jesus, sequéntem, qui & recubuit in cœna super pectus ejus, & dixit: Dómine, quis est qui tradet te? Hunc ergo cùm vidísset Petrus, dixit Jesu: Dómine, hic autem quid? Dicit ei Jesus: Sic eum volo manêre donec véniam, quid ad te? Tu me séquere. Exiit ergo sermo iste inter fratres, quia discípulus ille non moritur. Et non dixit ei Jesus: non móritur; sed: sic eum volo manêre donec véniam, quid ad te? Hic est discípulus ille, qui testimónium pérhibet de his, & scripsit hæc, & scimus, quia verum est testimónium ejus. Credo.

Pſal. 91. **Offertorium.** Justus ùt palma florêbit: sicut cedrus, quæ in Líbano est, multiplicábitur.

Secreta.

SUscipe Dómine múnera, quæ in ejus tibi solemnitâte deférimus: cujus nos confídimus patrocíniô liberári. Per Dóminum.

De Nativitate. Secreta.

OBláta Dómine múnera, novâ Unigéniti tui nativitâte sanctífica: nósque à peccatôrum nostrôrum máculis emúnda.

De S. Stephano. Secreta.

SUscipe Dómine múnera, pro tuôrum commemoratiône Sanctôrum: ut sicut illos pássio gloriósos effêcit, ità nos devótio reddat innócuos. Per Dóminum.

Præfatio, & Communicantes, de Nativitate.

Joan. 21. **Communio.** Exiit sermo inter fratres, quòd discípulus ille non móritur: & non dixit Jesus, Non móritur; sed: Sic eum volo manêre, donec véniam.

Postcommunio.

REfécti cibô potúque cœlésti, Deus noster, te súpplices deprecâmur: ut in cujus hæc commemoratiône percépimus, ejus muniâmur & précibus. Per Dóminum nostrum.

De Nativitate. Postcommunio.

PRæsta quæsumus omnipotens Deus: ut natus hódie Salvâtor mundi, sicut divínæ nobis generatiônis est auctor; ità & immortalitâtis sit ipse largitor.

De S. Stephano. Postcommunio.

AUxiliéntur nobis, Dómine, sumpta mystéria: & intercedénte beatô Stéphanô mártyre tuô, sempitérnâ protectiône confirment. Per Dóminum nostrum.

IN FESTO
Sanctorum Innocentum.

Statio ad S. Paulum.

Introitus.

Psal. 8. EX ore infántium, Deus, & lacténtium perfecísti laudem propter inimícos tuos. Psalmus. Dómine Dóminus noster: quàm admirábile est nomen tuum in univérsa terra! ℣. Glória Patri. Non dicitur Glória in excélsis, nec Allelúja, nec Ite missa est, nisi hoc festum venerit in die Dominica: sed in Octava semper dicuntur. Ibid.

Oratio.

DEUS, cujus hodiérnâ die præcónium Innocéntes mártyres

non

non loquendo, sed moriéndo confessi sunt: ómnia in nobis vitiôrum mala mortífica; ut fidem tuam, quam lingua nostra lóquitur, etiam móribus vita fateâtur. Per Dóminum nostrum.

De Nativitate. Oratio.

COncêde quæsumus omnípotens Deus: ut nos Unigéniti tui nova per carnem natívitas líberet; quos sub peccáti jugo vetústa sérvitus tenet.

De S. Stephano. Oratio.

DA nobis, quæsumus Dómine, imitári quod cólimus, ut discâmus & inimícos dilígere: quia ejus natalítia celebrâmus, qui novit étiam pro persecutóribus exorâre Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum.

De S. Joanne. Oratio.

ECclésiam tuam, Dómine, benígnus illústra: ut beáti Joannis Apóstoli tui & Evangelístæ illuminâta doctrinis, ad dona pervéniat sempitérna. Per Dóminum.

Léctio libri Apocalypsis beáti Joánnis Apóstoli.

Apoc 14. a. IN diébus illis: Vidi supra montem Sion Agnum stantem, & cum eo centum quadragínta quátuor míllia habéntes nomen ejus, & nomen Patris ejus scriptum in fróntibus suis. Et audívi vocem de cœlo, tanquam vocem aquârum multârum, & tanquam vocem tonítrui magni: & vocem, quam audívi, sicut citharœdôrum citharizántium in cítharis suis. Et cantábant quasi cánticum novum ante sedem, & ante quátuor animália, & senióres: Et nemo poterat dicere cánticum, nisi illa centum quadragínta quátuor míllia, qui empti sunt de terra. Hi sunt, qui cum muliéribus non sunt coinquináti: vírgines enim sunt. Hi sequúntur Agnum quocúnque íerit. Hi empti sunt ex homínibus primítiæ Deo, & Agno, & in ore eorum non est invéntum mendácium: sinè mácula enim sunt ante thronum Dei.

Pſal. 123. **Graduale.** Anima nostra, sicut passer, erépta est de láqueo venántium. ℣. Láqueus contrîtus est, & nos liberáti sumus: adjutórium nostrum in nómine Dómini, qui fecit cœlum & terram. Alleluja, alleluja. Pſal. 112. ℣. Laudâte puéri Dóminum, laudâte nomen Dómini. Alleluja.

Tractus subscriptus semper dicitur, prætermisso Allelúja. **& ℣. sequente, nisi hoc festum venerit in Dominica. In Octava verò nunquam dicitur.**

Pſal. 78. **Tractus.** Effudérunt sánguinem Sanctôrum, velut aquam in circúitu Jerúsalem. ℣. Et non erat qui sepelíret. ℣. Víndica Dómine sánguinem Sanctôrum tuôrum, qui effúsus est super terram.

Sequéntia sancti Evangélii secundùm Matthæum.

Mat. 2. c. IN illo témpore: Angelus Dómini appáruit in somnis Joseph, dicens: Surge, & áccipe puerum, & matrem ejus, & fuge in Ægyptum, & esto ibi usque dum dicam tibi. Futurum est enim, ut Heródes quærat puerum ad perdéndum eum. Qui consúrgens, accépit puerum & matrem ejus nocte, & secéssit in Ægyptum: & erat ibi usque ad

óbitum Herôdis: ut adimplerétur quod dictum est à Dómino per Prophêtam dicéntem: Ex Ægypto vocávi fílium meum. Tunc Heródes videns quóniam illûsus esset à Magis, irâtus est valde: & mittens occîdit omnes púeros, qui erant in Béthlehem, & in ómnibus fínibus ejus, à bimátu & infra, secúndùm tempus quod exquisíerat à Magis. Tunc adimplêtum est, quod dictum est per Jeremîam Prophêtam dicentem: Vox in Rama audîta est, plorâtus & ululâtus multus: Rachel plorans fílios suos, & nóluit consolári, quia non sunt. Credo.

Pſal. 123. **Offertorium.** Anima nostra, sicut passer, erépta est de láqueo venántium: lâqueus contrîtus est, & nos liberáti sumus.

Secreta.

SAnctôrum tuôrum, Dómine, nobis pia non desit orátio: quæ & múnera nostra concíliet, & tuam nobis indulgéntiam semper obtíneat. Per Dóminum.

De Nativitate. Secreta.

OBlâta Dómine múnera, novâ Unigéniti tui nativitâte sanctífica: nósque à peccatôrum nostrôrum máculis emúnda.

De S. Stephano. Secreta.

SUscipe Dómine múnera, pro tuôrum commemoratiône Sanctôrum: ut sicut illos pássio gloriósos effécit, ità nos devótio reddat innócuos.

De S. Joanne. Secreta.

SUscipe Dómine múnera, quæ in ejus tibi solemnitâte deférimus: cujus nos confídimus patrocínio liberári. Per Dóminum.

Matt. 2. c. **Communio.** Vox in Rama audîta est, plorâtus & ululâtus: Rachel plorans fílios suos, & nóluit consolári, quia non sunt.

Postcommunio.

VOtîva Dómine, dona percépimus: quæ Sanctôrum nobis précibus, & præséntis quæsumus vitæ, páriter & ætérnæ tríbue conférre subsídium. Per Dóminum.

De Nativitate. Postcommunio.

PRæsta quæsumus omnípotens Deus: ut natus hódie Salvâtor mundi, sicut divínæ nobis generatiônis est auctor; ità & immortalitâtis sit ipse largîtor.

De S. Stephano. Postcommunio.

AUxiliéntur nobis, Dómine, sumpta mystéria: & intercedénte beátô Stéphanô mártyre tuô, sempitérnâ protectiône confírment.

De S. Joanne. Postcommunio.

REfécti cibo potúque cœléſti, Deus noster, te súpplices deprecâmur: ut in cujus hæc commemoratiône percépimus, ejus muniâmur & précibus. Per Dóminum.

℣ Si festum sancti Thomæ venerit in Dominica, transfertur in sequentem diem.

IN FESTO
S. Thomæ Episcopi & Martyris
Introitus.

GAudeâmus omnes in Dómino, diem festum celebrántes sub honôre beáti Thomæ Mártyris: de cujus passiône gaudent Angeli,

de Dominica, cum commemoratione aliarum Octavarum: & festum S. Thomæ transfertur in secundam Feriam.

℣ Si verò post festum S. Thomæ fuerit Sabbatum, ipsâ die Sabbati dicitur Missa de Octava Nativitatis, cum commemoratione aliarum Octavarum: & in die S. Silvestri fit Officium de eo cum commemoratione Dominicæ. Et Octavarum.

DOMINICA
Infra Octavam Nativitatis Domini.
Introitus.

Sap. 18. c. DUm médium siléntium ténerent ómnia, & nox in suo cursu médium iter habêret, omnípotens sermo tuus Dómine, de cœlis à regálibus sédibus venit. Pſalmus. Pſal. 92. Dóminus regnávit, decórem indûtus est: indûtus est Dóminus fortitúdinem, & præcínxit se. ℣. Glória Patri.

Oratio.

OMnípotens sempitérne Deus, dírige actus nostros in beneplácito tuo: ut in nómine dilécti Fílii tui, mereámur bonis opéribus abundâre. Qui tecum vivit.

De Nativitate. Oratio.

COncéde quæsumus omnípotens Deus: ut nos Unigéniti tui nova per carnem natívitas líberet; quos sub peccáti jugo vetústa sérvitus tenet.

De S. Stephano. Oratio.

DA nobis, quæsumus Dómine, imitári quod cólimus, ut diligâmus & inimícos dilígere: quia ejus natalítia celebrâmus, qui novit étiam pro persecutóribus exorâre Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum.

De S. Joanne. Oratio.

ECcléſiam tuam, Dómine, benígnus illústra: ut beáti Joánnis Apóstoli tui & Evangelístæ illumînâta doctrinis, ad dona pervéniat sempitérna.

De SS. Innocentibus. Oratio.

DEUS, cujus hodiérnâ die præcónium Innocéntes mártyres non loquéndo, sed moriéndo confessi sunt: ómnia in nobis vitiôrum mala mortífica; ut fidem tuam, quam lingua nostra lóquitur, étiam móribus vita fateâtur. Per Dóminum.

Léctio Epístolæ Beáti Pauli
Apóstoli ad Gálatas.

Gal. 4. a. FRatres, Quantô témpore hæres párvulus est, nihil differt à servo, cùm sit dóminus ómnium: sed sub tutóribus & actóribus est, usque ad præfinîtum tempus à patre: ità & nos cùm essêmus parvuli, sub eleméntis mundi erâmus serviéntes. At ubi venit plenitúdo temporis, misit Deus Fílium suum, factum ex muliere, factum sub lege, ut eos, qui sub lege erant, redimeret, ut adoptiônem filiôrum reciperêmus. Quóniam autem estis fílii, misit Deus Spíritum Fílii sui in corda vestra, clamántem: Abba, pater. Itaque jam non est servus, sed fílius: quòd si filius; & hæres per Deum.

Graduale. Speciôsus formâ præ fíliis hóminum: diffúsa est grâtia Pſal. 44.

in lábiis tuis. ℣. Eructâvit cor meum verbum bonum, dico ego ópera mea Regi: lingua mea cálamus scribæ velóciter scribéntis. Alleluja, allelúja. Psal. 92. ℣. Dóminus regnâvit, decórem índuit: índuit Dóminus fortitúdinem, & præcínxit se virtúte. Allelúja.

Sequéntia sancti Evangélii secundùm Lucam.

Luc. 2. c. IN illo témpore: Erat Joseph, & Maria mater Jesu, mirántes super his, quæ dicebántur de illo. Et benedixit illis Símeon, & dixit ad Maríam matrem ejus: Ecce pósitus, est hic in ruínam, & in resurrectiónem multórum in Israël: & in signum, cui contradicétur: & tuam ipsíus ánimam pertransíbit gládius, ut reveléntur ex multis córdibus cogitatiónes. Et erat Anna prophetíssa, fília Phánuel, de tribu Aser: hæc procéssérat in diébus multis, & víxerat cum viro suo annis septem à virginitâte sua. Et hæc vídua usque ad annos octoginta quátuor: quæ non discedébat de templo, jejuniis & obsecratiónibus sérviens nocte ac die. Et hæc, ipsâ horâ supervéniens, confitebâtur Dómino, & loquebâtur de illo ómnibus, qui expectábant redemptiónem Israël. Et ùt perfecérunt ómnia secúndùm legem Dómini, revérsi sunt in Galilæam in civitâtem suam Nazareth. Puer autem crescêbat, & confortabâtur, plenus sapiéntiâ: & grátia Dei erat in illo. Credo.

Psal. 72. **Offertorium.** Deus firmâvit orbem terræ, qui non commovébitur: parâta sedes tua Deus ex tunc, à sæculo tu es.

Secreta.

COncêde quæsumus omnípotens Deus: ut óculis tuæ majestâtis munus oblâtum, & grátiam nobis piæ devotiônis obtíneat, & effectum beátæ perennitâtis acquírat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

De Nativitate. Secreta.

OBlâta Dómine múnera, novâ Unigéniti tui nativitâte sanctífica: nósque à peccatôrum nostrôrum máculis emúnda.

De S. Stephano. Secreta.

SUscipe Dómine múnera pro tuôrum commemoratióne Sanctôrum: ut sicut illos pássio gloriósos effécit: ità nos devótio reddat innócuos.

De S. Joanne. Secreta.

SUscipe Dómine múnera, quæ in ejus tibi solemnitâte deférimus, cujus nos confídimus patrocíniô liberári.

De SS. Innocentibus. Secreta.

SAnctôrum tuôrum, Dómine, nobis pia non desit orátio: quæ & múnera nostra concíliet, & tuam nobis indulgéntiam semper obtíneat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum.

Matt. 2. d. **Communio.** Tolle púerum, & matrem ejus, & vade in terram Israël: defúncti sunt enim, qui quærebant ánimam púeri.

Postcommunio.

PEr hujus Dómine operatiônem mystérii, & vítia nostra purgéntur, & justa desidéria compleántur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum.

De Nativitate. Postcommunio.

PRæsta quæsumus omnípotens Deus: ut natus hódie Salvâtor mundi, sicut divínæ nobis generatiônis est auctor; ità & immortalitâtis sit ipse largitor.

De S. Stephano. Postcommunio.

AUxiliéntur nobis, Dómine, sumpta mystéria: & intercedénte beátô Stéphanô mártyre tuô, sempitérnâ protectiône confírment.

De S. Joanne. Postcommunio.

REfécti cibô potúque cœlésti, Deus noster, te súpplices deprecâmur: ut in cujus hæc commemoratiône percépimus, ejus muniâmur & précibus.

De SS. Innocentibus. Postcommunio.

VOtíva, Dómine, dona percépimus: quæ Sanctôrum nobis précibus, & præséntis quæsumus vitæ, páriter & ætérnæ tríbue conférre subsídium. Per Dóminum.

MISSA

De Octava Nativitatis Domini.

Introitus.

Isaiæ 9. PUer natus est nobis, & Fílius datus est nobis: cujus impérium super húmerum ejus: & vocábitur nomen ejus, magni consílii Angelus. Psal. 7. **Psalmus.** Cantâte Dómino cánticum novum: quia mirabília fecit. ℣. Glória Patri.

Oratio.

COncêde quæsumus omnípotens Deus: ut nos Unigéniti tui nova per carnem natívitas líberet, quos sub peccáti jugo vetusta sérvitus tenet. Per eundem Dóminum.

De S. Stephano. Oratio.

DA nobis, quæsumus Dómine, imitári quod cólimus, ut discâmus & inimícos dilígere: quia ejus natalítia celebrâmus, qui novit étiam pro persecutóribus exorâre Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum.

De S. Joanne. Oratio.

ECclésiam tuam Dómine, benígnus illústra: ut B. Joánnis Apóstoli tui & Evangelístæ illuminâta doctrínis, ad dona pervéniat sempitérna.

De SS. Innocentibus. Oratio.

DEUS, cujus hodiérnâ die præcónium Innocéntes martyres non loquéndo, sed moriéndo confessi sunt: ómnia in nobis vitiôrum mala mortífica; ut fidem tuam, quam lingua nostra lóquitur, étiam móribus vita fateâtur. Per Dóminum.

Léctio Epístolæ beáti Pauli Apóstoli ad Titum.

Tit. 3. b. CHarissime, Appáruit benígnitas & humánitas Salvatóris nostri Dei: non ex opéribus justitiæ, quæ fécimus nos, sed secúndùm suam misericórdiam salvos nos fecit, per lavácrum regeneratiônis & renovatiônis Spíritûs Sancti, quem effudit in nos abundè per Jesum Christum Salvatórem nostrum: ut justificáti gratiâ ipsíus, hærédes símus secúndùm spem vitæ ætérnæ: in Christo Jesu Dómino nostro.

Graduale. Vidérunt omnes fines Psal. 97. terræ

terræ salutâre Dei nostri: jubilâte Deo omnis terra. ℣. Notum fecit Dóminus salutâre suum: ante conspéctum géntium revelâvit justítiam suam. Allelúja, allelúja. ℣. Dies sanctificátus illúxit nobis: venîte gentes, & adorâte Dóminum: quia hódie descéndit lux magna super terram. Allelúja.

Sequéntia sancti Evangélii secundùm Lucam.

Luc. 2. b. IN illo témpore: Pastores loquebántur ad invicem: Transeámus usque Bethlehem, & videámus hoc verbum, quod factum est, quod Dóminus ostendit nobis. Et venérunt festinantes: & invenérunt Maríam & Joseph, & infántem pósitum in præsépio. Vidéntes autem cognovérunt de verbo, quod dictum erat illis de púero hoc. Et ómnes qui audiérunt, miráti sunt: & de his, quæ dicta erant à pastóribus ad ipsos. María autem conservábat ómnia verba hæc, conferens in corde suo. Et revérsi sunt pastóres glorificántes & laudántes Deum, in ómnibus quæ audíerant, & víderant, sicut dictum est ad illos. Credo.

Offertorium. Tui sunt cœli, & tua est terra: orbem terrârum, & plenitúdinem ejus tu fundásti: justítia & judícium præparátio sedis tuæ. Psal. 88.

Secreta.

OBlâta Dómine múnera, novâ Unigéniti tui nativitâte sanctífica: nósque à peccatórum nostrórum máculis emúnda. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum.

De S. Stephano. Secreta.

SUscipe Dómine múnera, pro tuórum commemoratióne Sanctórum: ut sicut illos pássio glorióssos effécit, ità nos devótio reddat innócuos.

De S. Joanne. Secreta.

SUscipe Dómine múnera, quæ in ejus tibi solemnitâte deférimus cujus nos confídimus patrocíniô liberári.

De SS. Innocentibus. Secreta.

SAnctórum tuórum, Dómine, nobis pia non desit orátio: quæ & múnera nostra concíliet, & tuam nobis indulgéntiam semper obtíneat. Per Dóminum.

Communio. Vidérunt omnes fines terræ salutâre Dei nostri. Psal. 97.

Postcommunio.

PRæsta quæsumus omnípotens Deus: ut natus hódie Salvâtor mundi, sicut divínæ nobis generatiônis est auctor; ità & immortalitâtis sit ipse largítor. Qui tecum vivit & regnat.

De S. Stephano. Postcommunio.

AUxiliéntur nobis, Dómine sumpta mystéria: & intercedénte beátô Stéphanô mártyre tuô, sempitérnâ protectiône confírment.

De S. Joanne. Postcommunio.

REfécti cibô potúque cœléstí, Deus noster, te súpplices deprecâmur: ut in cujus hæc commemoratiône percépimus, ejus muniâmur & précibus.

De SS. Innocentibus. Postcommunio.

VOtîva Dómine, dona percépimus: quæ Sanctórum nobis précibus,

précibus, & præséntis quæsumus vitæ, páriter & ætérnæ tríbue conférre subsídium. Per Dóminum.

Si festum S. Silvestri venerit in Dominica, dicitur Missa de eo, cum commemoratione Dominicæ, & Octavarum.

IN FESTO S. Silvestri Papæ & Confessoris.

Introitus.

Psal. 131. SAcerdótes tui, Dómine, induant justítiam, & Sancti tui exúltent: propter David servum tuum non avértas fáciem Christi tui. Psalmus. Ibid. MEmento Dómine David, & omnis mansuetúdinis ejus. ℣. Glória Patri.

Oratio.

DA quæsumus omnípotens Deus: ut beáti Silvéstri Confessôris tui atque Pontíficis veneránda solémnitas, & devotiônem nobis áugeat, & salûtem. Per Dóminum.

De Nativitate. Oratio.

COncêde quæsumus omnípotens Deus: ut nos Unigéniti tui nova per carnem natívitas líberet; quos sub peccáti jugo vetústa sérvitus tenet.

De S. Stephano. Oratio.

DA nobis, quæsumus Dómine, imitári quod cólimus, ut discâmus & inimícos dilígere: quia ejus natalítia celebrâmus, qui novit etiam pro persecutóribus exorâre Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum.

De S. Joanne. Oratio.

ECcléſiam tuam, Dómine, benígnus illústra: ut beáti Joánnis Apóstoli tui & Evangelístæ illumináta doctrínis, ad dona pervéniat sempitérna.

De SS. Innocentibus. Oratio.

DEUS, cujus hodiérnâ die præcónium Innocéntes mártyres non loquéndo, sed moriéndo confessi sunt: ómnia in nobis vitiôrum mala mortífica; ut fidem tuam, quam lingua nostra lóquitur, étiam móribus vita fateâtur. Per Dóminum.

Léctio Epístolæ Beáti Pauli Apóstoli ad Timótheum.

2 Timoth. 4. a. CHaríssime, Testíficor coram Deo, & Christo Jesu, qui judicatúrus est vivos, & mórtuos, per advéntum ipsíus, & regnum ejus: prædica verbum, insta opportune, importúnè: argue, óbsecra, increpa in omni patiéntia, & doctrína. Erit enim tempus, cùm sanam doctrînam non sustinébunt, sed ad sua desidéria coacervábunt sibi magístros, pruriéntes áuribus: & à veritâte quidem audîtum avértent; ad fábulas autem converténtur. Tu verò vígila, in ómnibus labôra, opus fac evangelístæ, ministérium tuum imple. Sóbrius esto. Ego enim jam delibor, & tempus resolutiônis meæ instat. Bonum certâmen certávi, cursum consummávi, fidem servâvi. In réliquo repósita est mihi corôna justítiæ, quam redet mihi Dóminus in illa die justus Judex: non solùm autem mihi, sed & iis, qui díligunt advéntum ejus.

Eccl. 44. **Graduale.** Ecce Sacérdos magnus, qui in diébus suis plácuit Deo. ℣. Non est invéntus símilis illi, qui conservâret legem excélsi. Pſal. 88. Allelúja, allelúja. ℣. Invéni David servum meum, óleo sanctô meô unxi eum. Allelúja.

Sequéntia sancti Evangélii
secúndùm Lucam.

Luc. 12. c. IN illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Sint lumbi vestri præcíncti, & lucérnæ ardéntes in mánibus vestris, & vos símiles homínibus expectántibus dóminum suum, quando revertâtur à núptiis: ut, cùm vénerit, & pulsáverit, conféstim apériant ei. Beáti servi illi, quos, cùm vénerit dóminus, invénerit vigilántes: amen dico vobis, quòd præcínget se, & fáciet illos discúmbere, & tránsiens ministrâbit illis. Et si vénerit in secúnda vigília, & si in tértia vigília vénerit, & ità invénerit, beáti sunt servi illi. Hoc autem scitôte, quóniam si sciret paterfamílias, quâ horâ fur venîret, vigilâret útique, & non síneret pérfodi domum suam. Et vos estôte paráti; quia quâ horâ non putâtis, fílius hóminis véniet. Credo.

Pſal. 88. **Offertorium.** Invéni David servum meum, óleô sanctô meô unxi eum: manus enim mea auxiliábitur ei, & bráchium meum confortâbit eum.

Secreta.

SAncti tui nos, Dómine quæsumus, ubîque lætíficent: ut dum eôrum mérita recólimus, patrocínia sentiâmus. Per Dominum nostrum.

De Nativitate. Secreta.

OBláta Dómine múnera, novâ Unigéniti tui nativitâte sanctífica: nósque à peccatôrum nostrôrum máculis emúnda.

De S. Stephano. Secreta.

SUscipe Dómine múnera, pro tuôrum commemoratiône Sanctôrum: ut sicut illos pássio gloriósos effécit, ità nos devótio reddat innócuos.

De S. Joanne. Secreta.

SUscipe Dómine múnera, quæ in ejus tibi solemnitâte deférimus: cujus nos confídimus patrocíniô liberári.

De SS. Innocentibus. Secreta.

SAnctôrum tuôrum, Dómine, nobis pia non desit orátio: quæ & múnera nostra conciliet, & tuam nobis indulgéntiam semper obtíneat. Per Dóminum.

Matt. 24. d. **Communio.** Beâtus servus, quem, cùm vénerit dóminus, invénerit vigilántem: amen dico vobis, super ómnia bona sua constítuet eum.

Postcommunio.

PRæsta quæsumus omnípotens Deus: ut de percéptis munéribus grátias exhibéntes, intercedénte beátô Silvéstrô confessôre tuô atque Pontífice, beneficia potiôra sumâmus. Per Dóminum nostrum.

De Nativitate. Postcommunio.

PRæsta quæsumus omnípotens Deus: ut natus hódie Salvâtor mundi, sicut divínæ nobis generatiônis est auctor; ità & immortalitâtis sit ipse largîtor.

De S. Stephano. Postcommunio.

AUxiliéntur nobis, Dómine, sumpta mystéria: & intercedénte

dénte beátô Stéphanô mártyre tuô, sempitérnâ protectiône confírment.

De S. Joanne. Postcommunio.

REfécti cibô potûque cœlesti, Deus noster, te súpplices deprecâmur: ut in cujus hæc comme moratiône percépimus, ejus muniâmur & précibus.

De SS. Innocentibus. Postcommunio.

VOtíva, Dómine, dona percépimus: quæ Sanctôrum nobis précibus, & præséntis quæsumus vitæ, páriter & ætérnæ tríbue conférre subsídium. Per Dóminum.

IN CIRCUMCISIONE DOMINI.

Et Octava Nativitatis.

Statio ad S. Mariam trans Tiberim.

Introitus.

Isaiæ 9. b. PUer natus est nobis, & fílius datus est nobis: cujus impérium super húmerum ejus: & vocábitur nomen ejus, magni consílii Angelus. Pſal. 97. **Pſalmus.** Cantâte Dómino cánticum novum: quia mirabília fecit. ℣. Glória Patri.

Oratio.

DEUS, qui salûtis ætérnæ, beátæ Maríæ virginitâte fœcunda, humáno géneri præmia præstitísti: tríbue quæsumus; ut ipsam pro nobis intercédere sentiâmus, per quam merúimus auctorem vitæ suscípere, Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum. Qui tecum vivit & regnat in unitate Spíritûs Sancti Deus.

Léctio Epístolæ beáti Pauli
Apóstoli ad Titum.

Tit. 2. c. CHarissime, Appáruit grátia Dei Salvatôris nostri ómnibus hominibus, erúdiens nos, ut abnegántes impietâtem, & sæculária desidéria, sóbriè, & justè, & piè vivâmus in hoc sæculo, expectántes beâtam spem, & advéntum glóriæ magni Dei, & Salvatôris nostri Jesu Christi: qui dedit semetípsum pro nobis, ut nos redímeret ab omni iniquitâte, & mundâret sibi pópulum acceptâbilem, sectatôrem bonôrum óperum. Hæc lóquere, & exhortâre: in Christo Jesu Dómino nostro.

Pſal. 97. **Graduale.** Vidérunt omnes fines terræ salutâre Dei nostri: jubilâte Deo omnis terra. ℣. Notum fecit Dóminus salutâre suum: ante conspéctum géntium revelâvit justítiam suam. Allelúja, alleluja. Heb. 1. a. ℣. Multifáriè olim Deus loquens pátribus in prophétis, novíssimè diebus istis locûtus est nobis in Fílio. Alleluja.

Sequéntia sancti Evangélii
secundùm Lucam.

Luc. 2. c. IN illo témpore: postquàm consummáti sunt dies octo, ut circumciderétur puer: vocâtum est nomen ejus Jesus. Quod vocátum est ab Angelo, priúsquam in útero conciperétur. Credo.

Pſal. 88. **Offertorium.** Tui sunt cœli, & tua est terra: orbem terrárum, & plenitúdinem ejus tu fundásti: justítia & judícium præparátio sedis tuæ.

Secreta.

Secreta.

MUnéribus nostris, quæsumus Dómine, precibúsque suscéptis; & cœléstibus nos munda mystériis, & cleménter exáudi. Per Dóminum nostrum.

Communio. Vidêrunt omnes fines terræ salutâre Dei nostri. Psal. 97.

Postcommunio

HÆc nos commúnio, Dómine, purget à crimine: & intercedénte beátâ vírgine Dei genitrîce Maríâ, cœléstis remédii fáciat esse consórtes. Per eúndem Dóminum nostrum Jesum Christum.

Si aliqua ex sequentibus Octavis in Dominica venerit, dicitur Missa de Octava: de Dominica verò nihil fit.

IN OCTAVA S. Stephani Proto-Martyris.

Introitus.

Psal. 118. SEdérunt príncipes, & advérsum me loquebántur: & iníqui persecúti sunt me: ádjuva me, Dómine Deus meus, quia servus tuus exercebâtur in tuis justificatiónibus. Ibid. **Psalmus.** Beáti immaculáti in via: qui ámbulant in lege Dómini. ℣. Glória Patri.

Oratio.

OMnípotens sempitérne Deus, qui primítias Mártyrum in beáti Levítæ Stéphani sánguine dedicásti: tríbue quæsumus; ut pro nobis intercéssor exístat, qui pro suis étiam persecutóribus exorávit Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum.

De S. Joanne. Oratio.

ECclésiam tuam, Dómine, benígnus illústra: ut beáti Joánnis Apóstoli tui & Evangelístæ illumináta doctrînis, ad dona pervéniat sempitérna.

De SS. Innocentibus. Oratio.

DEUS, cujus hodiérnâ die præcónium Innocéntes Mártyres non loquéndo, sed moriéndo conféssi sunt: ómnia in nobis vitiórum mala mortífica; ut fidem tuam, quam lingua nostra lóquitur, étiam móribus vita fateatur. Per Dóminum.

Léctio Actuum Apostolórum.

IN diébus illis: Stéphanus plenus grátiâ & fortitúdine, faciébat prodígia & signa magna in pópulo Surrexérunt autem quidam de synagóga, quæ appellátur Libertinórum, & Cyrenénsium, & Alexandrinórum, & eórum qui erant à Cilícia, & Asia, disputántes cum Stéphano: & non póterant resístere sapiéntiæ, & spirítui, qui loquebátur. Audiéntes autem hæc dissecabántur córdibus suis, & stridébant déntibus in eum. Cùm autem esset Stéphanus plenus Spíritu Sanctô, inténdens in cœlum, vidit glóriam Dei, & Jesum stantem à dextris Dei. Et ait: Ecce vídeo cœlos apértos, & Fílium hóminis stantem à dextris Dei. Exclamántes autem voce magnâ continuérunt aures suas, & ímpetum fecérunt unanímiter in eum. Et ejiciéntes eum extrà civitátem lapidábant: Act. 6. b. Cap. 7. g.

bant: & testes deposuérunt vestiménta sua secùs pedes adolescéntis, qui vocabátur Saulus. Et lapidábant Stéphanum invocántem, & dicéntem: Dómine Jesu suscipe spíritum meum. Pósitis autem génibus clamâvit voce magnâ, dicens: Dómine nè státuas illis hoc peccâtum. Et cùm hoc dixísset, obdormívit in Dómino.

Psal. 118. **Graduale.** Sedérunt Príncipes, & advérsùm me loquebántur: & iníqui persecuti sunt me. ℣. Adjuva me Domine Deus meus: salvum me fac propter misericórdiam tuam. Act. 7. g. Alleluja, alleluja. ℣. Vídeo cœlos apértos, & Jesum stantem à dextris virtûtis Dei. Alleluja.

Sequéntia sancti Evangélii secúndùm Matthæum.

Matt. 23. d. IN illo témpore: Dicébat Jesus Scribis & Pharisæis: Ecce ego mitto ad vos Prophétas, & sapientes & scribas, & ex illis occidétis, & crucifigétis, & ex eis flagellábitis in synagógis vestris, & persequémini de civitâte in civitâtem: ut véniat super vos omnis sanguis justus, qui effúsus est super terram, à sánguine Abel justi usque ad sánguinem Zacharíæ, fílii Barachíæ, quem, occidístis inter templum & altâre. Amen dico vobis, vénient hæc omnia super generatiônem istam. Jerúsalem, Jerúsalem, quæ occídis Prophétas, & lápidas eos qui ad te missi sunt, quóties vólui congregâre fílios tuos, quemádmodùm gallîna cóngregat pullos suos sub alas, & noluísti? Ecce, relinquêtur vobis domus vestra deserta. Dico enim vobis, non me vidébitis ámodò, donec dicâtis: Benedíctus, qui venit in nómine Dómini. Credo.

Offertorium. Elegérunt Apóstoli Stéphanum Levîtam, plenum fide & Spíritu Sanctô, quem lapidavérunt Judæi orántem, & dicéntem: Dómine Jesu, áccipe spíritum meum, Alleluja. Act. 6. b. & 7. g.

Secreta.

SUscipe Dómine múnera, pro tuôrum commemoratióne Sanctôrum: ut sicut illos pássio gloriósos effécit; ita nos devótio reddat innócuos. Per Dóminum.

De S. Joanne. Secreta.

SUscipe Dómine múnera, quæ in ejus tibi solemnitâte deférimus: cujus nos confídimus patrocíniô liberári.

De SS. Innocentibus. Secreta.

SAnctôrum tuôrum, Dómine, nobis pia non desit orátio: quæ & munera nostra concíliet, & tuam nobis indulgéntiam semper obtíneat. Per Dóminum.

Præfatio de Nativitate.

Communio. Vídeo cœlos apértos, & Jesum stantem à dextris virtûtis Dei: Dómine Jesu, áccipe spíritum meum, & nè státuas illis hoc peccâtum. Act. 7. g.

Postcommunio.

AUxiliéntur nobis, Dómine, sumpta mystéria: & intercedénte beátô Stéphanô mártyre tuô, sempitérnâ protectiône confírment. Per Dóminum nostrum.

De S. Joanne. Postcommunio.

REfécti cibô potúque cœléstí, Deus noster, te súpplices deprecâmur: ut in cujus hæc com-

memoratiône percépimus, ejus muniâmur & précibus.

De SS. Innocentibus. Postcommunio

VOtîva, Dómine, dona percépimus: quæ Sanctôrum nobis précibus, & præséntis quæsumus vitæ, páriter & ætérnæ tríbue conférre subsídium. Per Dóminum.

IN OCTAVA
S. Joannis Apostoli & Evangelistæ.

Introitus.

Eccl. 15. a. IN médio Eccléſiæ apéruit os ejus: & implêvit eum Dóminus ſpíritu ſapiéntiæ, & intellectûs: ſtolam glóriæ índuit eum. Pſal. 91. Pſalmus. Bonum eſt confitéri Dómino: & pſállere nómini tuo Altíſſime. ℣. Gloria.

Oratio.

ECcléſiam tuam, Dómine, benígnus illústra: ut beáti Joánnis Apóſtoli tui & Evangelíſtæ illuminâta doctrínis, ad dona pervéniat ſempitérna. Per Dóminum.

De SS. Innocentibus. Oratio.

DEUS, cujus hodiérnâ die præcónium Innocéntes mártyres non loquéndo, ſed moriéndo conféſſi ſunt: ómnia in nobis vitiórum mala mortífica; ut fidem tuam, quam lingua noſtra lóquitur, etîam móribus vita fateâtur. Per Dóminum noſtrum.

Léctio libri Sapiéntiæ.

Eccl. 15. a. QUi timet Deum, fáciet bona: & qui cóntinens eſt juſtítiæ, apprehéndet illam, & obviâbit illi quaſi mater honorificâta. Cibâbit illum pane vitæ & intellectûs, & aquâ ſapiéntiæ ſalutâris potâbit illum, & firmábitur in illo, & non flectêtur: & continêbit illum, & non confundêtur: & exaltâbit illum apud próximos ſuos, & in médio Eccléſiæ apériet os ejus, & adimplébit illum ſpíritu ſapiéntiæ & intellectûs, & ſtolâ glóriæ véſtiet illum. Jucunditâtem, & exultatiônem theſaurizâbit ſuper illum, & nómine ætérnô hæreditâbit illum, Dóminus Deus noſter.

Joan. 21. d. Graduale. Exiit ſermo inter fratres, quód diſcípulus ille non móritur: & non dixit Jeſus: Non móritur. ℣. Sed ſic eum volo manêre, donec véniam: tu me ſéquere. Alleluja, allelúja. ℣. Hic eſt diſcípulus ille, qui teſtimónium pérhibet de his: & ſcimus quia verum eſt teſtimónium ejus. Allelúja. Ibid.

Sequéntia ſancti Evangélii
ſecundùm Joannem.

Joan. 21. d. IN illo témpore: Dixit Jeſus Petro: Séquere me. Convérſus Petrus vidit illum diſcípulum, quem diligêbat Jeſus, ſequéntem, qui & recúbuit in cœna ſuper pectus ejus, & dixit: Dómine, quis eſt qui tradet te? Hunc ergo cùm vidíſſet Petrus, dixit Jeſu: Dómine, hic autem quid? Dicit ei Jeſus: Sic eum volo manêre donec véniam, quid ad te? Tu me ſéquere. Exiit ergo ſermo iſte inter fratres, quia diſcípulus ille non moritur. Et non dixit ei Jeſus: non móritur; ſed: ſic eum volo manêre donec véniam, quid ad te? Hic eſt diſcípulus

ille, qui teſtimónium pérhibet de his, & ſcripſit hæc, & ſcimus, quia verum eſt teſtimónium ejus. Credo.

Pſal. 91. Offertorium. Juſtus ùt palma florêbit: ſicut cedrus, quæ in Líbano eſt, multiplicábitur.

Secreta.

SUſcipe Dómine múnera, quæ in ejus tibi ſolemnitâte deférimus: cujus nos confídimus patrocíniô liberári. Per Dóminum.

De SS. Innocentibus. Secreta.

SAnctôrum tuôrum, Dómine, nobis pia non deſit orátio: quæ & múnera noſtra concíliet; & tuam nobis indulgéntiam ſemper obtíneat. Per Dóminum.

Præfatio de Apoſtolis.

Joan. 21. d. Communio. Exiit ſermo inter fratres, quòd diſcípulus ille non móritur: & non dixit Jeſus, Non móritur; ſed: Sic eum volo manêre donec véniam.

Postcommunio.

REfécti cibô potúque cœléſti, Deus noſter, te ſúpplices deprecâmur: ut in cujus hæc commemoratiône percépimus, ejus muniâmur & précibus. Per Dóminum.

De SS. Innocentibus. Postcommunio.

VOtîva, Dómine, dona percépimus: quæ Sanctôrum nobis précibus, & præſentis quæſumus vitæ, páriter & ætérnæ tríbue conférre ſubsídium. Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum: Qui tecum vivit & regnat in unitâte Spíritûs Sancti Deus, per omnia ſæcula ſæculôrum. ℟. Amen.

IN OCTAVA
Sanctorum Innocentium.

Introitus.

Pſal. 8. EX ore infántium, Deus, & lacténtium perfecísti laudem propter inimícos tuos. Ibid. Pſalmus. Dómine Dóminus noſter: quàm admirábile eſt nomen tuum in univérſa terra. ℣. Glória Patri.

Et dicitur, Glória in Excélſis.

Oratio

DEUS, cujus hodiérnâ die præcónium Innocéntes mártyres non loquéndo, ſed moriéndo conféſſi ſunt: ómnia in nobis vitiórum mala mortífica; ut fidem tuam, quam lingua noſtra lóquitur, étiam móribus vita fateâtur. Per Dóminum noſtrum.

Léctio libri Apocalypſis beáti
Joánnis Apóſtoli.

Apoc. 14. a. IN diébus illis: Vidi ſuprà montem Sion Agnum ſtantem, & cum eo centum quadragínta quátuor míllia habéntes nomen ejus, & nomen Patris ejus ſcriptum in fróntibus ſuis. Et audívi vocem de cœlo, tanquàm vocem aquárum multárum, & tanquàm vocem tonítrui magni: & vocem, quam audívi, ſicut citharœdórum citharizántium in cítharis ſuis. Et cantábant quaſi cánticum novum ante ſedem, & ante quátuor animália, & ſenióres: Et nemo póterat dícere cánticum, nisì illa centum quadragínta quátuor míllia, qui empti ſunt de terra. Hi ſunt, qui cum muliéribus non ſunt coinquinâti: vír-

gines enim sunt. Hi sequuntur Agnum quocúnque íerit. Hi empti sunt ex homínibus primítiæ Deo, & Agno, & in ore eórum non est invéntum mendácium: sinè mácula enim sunt ante thronum Dei.

Pſal. 123. **Graduale.** Anima nostra, sicut passer, erépta est de láqueo venántium. ℣. Láqueus contrîtus est, & nos liberáti sumus: adjutórium nostrum in nómine Dómini, qui fecit cœlum & terram. Allelúja, allelúja. Pſal. 112. ℣. Laudâte puéri Dóminum, laudâte nomen Dómini. Allelúja.

Sequéntia sancti Evangélii
secundùm Matthæum.

Matt. 2. c. IN illo témpore: Angelus Dómini appáruit in somnis Joseph, dicens: Surge, & áccipe púerum, & matrem ejus, & fuge in Ægyptum, & esto ibi usque dum dicam tibi Futûrum est enim, ut Heródes quærat púerum ad perdéndum eum. Qui consúrgens, accêpit púerum, & matrem ejus nocte, & secéssit in Ægyptum: & erat ibi usque ad óbitum Herôdis: ut adimplerêtur quod dictum est à Dómino per Prophêtam dicéntem: Ex Ægypto vocávi Fílium meum. Tunc Heródes videns quóniam illûsus essèt à Magis, irâtus est valdè: & mittens occîdit omnes púeros, qui erant in Béthlehem, & in ómnibus fínibus ejus, à bimátu & infrà, secúndùm tempus quod exquisíerat à Magis. Tunc adimplêtum est, quod dictum est per Jeremîam Prophêtam dicéntem: Vox in Rama audîta est, plorâtus & ululâtus multus: Rachel plorans fílios suos, & nóluit consolári, quia non sunt.

Non dicitur. Credo. nisi venerit in Dominica.

Communio. Anima nostra, sicut passer, erépta est de láqueo venántium: láqueus contrîtus est, & nos liberáti sumus. Pſal. 123.

Secreta.

SAnctôrum tuôrum, Dómine, nobis pia non desit orátio: quæ & múnera nostra concíliet, & tuam nobis indulgéntiam semper obtíneat. Per Dóminum.

Præfatio de Nativitate.

Communio. Vox in Rama audîta est, plorâtus & ululâtus: Rachel plorans fílios suos, & nóluit consolári, quia non sunt. Matt. 2. c.

Postcommunio.

VOtîva, Dómine, dona percépimus: quæ Sanctôrum nobis précibus; & præséntis quæsumus vitæ, páriter & ætérnæ tríbue conférre subsídium. Per Dóminum.

Dicitur, Ite Missa est.

IN VIGILIA EPIPHANIÆ.

Introitus.

DUm médium siléntium tenérent ómnia, & nox in suo cursu médium iter habêret, omnípotens sermo tuus Dómine, de cœlis à regálibus sédibus venit. **Pſalmus.** Dóminus regnâvit, decórem indûtus est: indûtus est Dóminus fortitúdinem, & præcínxit se. ℣. Glória Patri. Sap. 18. c. Pſal. 92.

Oratio.

Oratio

OMnípotens sempitérne Deus, dírige actus nostros in beneplácito tuo: ut in nómine dilécti Fílii tui, mereâmur bonis opéribus abundâre. Qui tecum vivit.

Pro commemoratione S. Telesphori Papæ & Martyris. Oratio.

DEUS, qui nos B. Teléſphori Mártyris tui atque Pontíficis ánnuâ solemnitâte lætíficas: concêde propítius; ut cujus natalítia cólimus, de ejusdem étiam protectióne gaudeâmus.

De S. Maria. Oratio.

DEUS, qui salûtis ætérnæ, beátæ Maríæ virginitâte fœcúndâ, humáno géneri præmia præstitísti: tríbue quæsumus; ut ipsam pro nobis intercédere sentiâmus, per quam merúimus auctórem vitæ susscípere Dóminum nostrum JEsum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit.

Léctio Epístolæ beáti Pauli
Apóstoli ad Gálatas.

Gal. 4. a. FRatres, Quantô témpore hæres párvulus est, nihil differt à servo, cùm sit dóminus ómnium: sed sub tutóribus & actóribus est, usque ad præfinîtum tempus à patre: ità & nos cùm esêmus párvuli, sub eleméntis mundi erâmus serviéntes. At ubi venit plenitûdo témporis, misit Deus Fílium suum, factum ex muliere, factum sub lege, ut eos, qui sub lege erant, redímeret, ut adoptiônem filiôrum reciperêmus. Quóniam autem estis fílii, misit Deus Spíritum Fílii sui in corda vestra, clamántem: Abba, Pater. Itaque jam non est servus, sed fílius: quòd si fílius; & hæres per Deum.

Graduale. Speciôsus formâ præ fíliis hóminum: diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℣. Eructâvit cor meum verbum bonum, dico ego ópera mea Regi: lingua mea cálamus scribæ velóciter scribéntis. Allelúja, allelúja. ℣. Dóminus regnâvit, decórem índuit: índuit Dóminus fortitúdinem, & præcínxit se virtûte. Alleluja. Pſal. 44. Pſal. 92.

Séquentia sancti Evangélii
secúndùm Matthæum.

Matt. 2. d. IN illo témpore: Defunctô Herôde, ecce Angelus Dómini appáruit in somnis Joseph in Ægypto, dicens: Surge, & áccipe púerum, & matrem ejus, & vade in terram Israël: defuncti sunt enim, qui quærébant ánimam púeri. Qui consúrgens, accêpit púerum, & matrem ejus, & venit in terram Israël. Audiens autem quòd Archeláus regnâret in Judæa pro Herôde patre suo, tímuit illò ire: & admónitus in somnis, secéssit in partes Galilææ. Et véniens habitávit in civitâte, quæ vocâtur Názareth: ut adimplerétur quod dictum est per Prophétas: Quóniam Nazaræus vocâbitur.

Offertorium. Deus firmâvit orbem terræ, qui non commovébitur: paráta sedes tua Deus ex tunc, à sæculo tu es. Pſal. 92.

Secreta.

CConcéde quæsumus omnípotens Deus: ut óculis tuæ majestâtis munus oblátum, & grátiam nobis piæ devotiônis obtíneat, & effectum beátæ perenni-

tâtis acquirat. Per Dóminum noſtrum.

De S. Teleſphoro Papa & Martyre. Secreta.

MUnera tibi Dómine dicâta ſanctífica: & intercedénte beátô Teléſphorô martyre tuô atque Pontífice, per éadem nos placâtus inténde.

De S. Maria. Secreta.

MUnéribus noſtris, quæſumus Dómine, precibúsque ſuſcéptis: & cœléſtibus nos munda myſtériis, & cleménter exáudi. Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum: Qui tecum.

Matt. 2. d. **Communio.** Tolle púerum, & matrem ejus, & vade in terram Iſraël: defúncti ſunt enim, qui quærébant animam pueri.

Poſtcommunio.

PEr hujus Dómine operatiônem myſtérii, & vítia noſtra purgéntur, & juſta deſidéria compleántur. Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum.

De S. Teleſphoro Papa & Martyre. Poſtcommunio.

REfécti participatiône múneris ſacri, quæſumus Dómine Deus noſter: ut, cujus exéquimur cultum, intercedénte beátô Teléſphorô Martyre tuô atque Pontífice, ſentiâmus effectum.

De S. Maria. Poſtcommunio.

HÆc nos commúnio, Dómine, purget à crímine: & intercedénte beátâ Vírgine Dei Genitrîce Maríâ, cœléſtis remédii fáciat eſſe conſórtes. Per eúndem Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum: Qui tecum vivit & regnat in unitâte Spíritûs Sancti Deus, per omnia ſæcula ſæculôrum. ℟. Amen.

IN EPIPHANIA DOMINI.

Statio ad ſanctum Petrum.

Introitus.

Malach. 3. ECce advênit Dominâtor Dóminus: & regnum in manu ejus, & potéſtas, & impérium. Pſalmus. Pſal. 71. Deus judícium tuum Regi da: & juſtítiam tuam fílio Regis. ℣. Gloria Patri, & Fílio, & Spíritui Sancto. Sicut erat in princípio, & nunc & ſemper, & in ſæcula ſæculôrum. Amen.

Oratio.

DEUS, qui hodiernâ die Unigénitum tuum géntibus ſtellâ duce revelâſti: concêde propítius; ut, qui jam te ex fide cognóvimus, uſque ad contemplándam ſpéciem tuæ celſitúdinis perducâmur. Per eúndem Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Filium tuum: Qui tecum vivit & regnat, in unitâte Spíritûs S. Deus, per omnia ſæcula ſæculôrum. ℟. Amen.

Léctio Iſaíæ Prophétæ.

Iſaíæ 60. a. SUrge, illumínâre Jerúſalem: quia venit lumen tuum, & glória Dómini ſuper te orta eſt. Quia ecce ténebræ opérient terram, & calîgo pópulos: ſuper te autem oriétur Dóminus, & glória ejus in te vidébitur. Et ambulábunt gentes in lúmine tuo, & reges in ſplendôre ortûs tui. Leva in circúitu óculos tuos, & vide: omnes iſti congregáti ſunt, venérunt tibi: fílii tui de longè vénient, & fíliæ tuæ de látere ſurgent. Tunc vidébis, & áfflues, mirábitur, & dilatábitur cor tuum, quando convérſa fúerit ad te multitûdo maris, fortitûdo géntium vénerit tibi. Inundátio camelôrum opériet te, dromedárii Mádian & Epha: omnes de Saba vénient, aurum & thus deferéntes, & laudem Dómino annuntiántes.

Graduale. Omnes de Saba vénient, aurum & thus deferéntes, & laudem Dómino annuntiántes. ℣. Surge, & illumínâre Jerúſalem: quia glória Dómini ſuper te orta eſt. Allelúja, allelúja. ℣. Vidimus ſtellam ejus in Oriénte, & vénimus cum munéribus adorâre Dóminum. Allelúja. Ibid. Matt. 2. a.

Sequéntia ſancti Evangélii ſecúndùm Matthæum.

Matt. 2. a. CUm natus eſſet Jeſus in Béthlehem Juda in diébus Herôdis Regis, ecce Magi ab Oriénte venérunt Jeroſólymam, dicéntes: Ubi eſt, qui natus eſt Rex Judæôrum? Vídimus enim ſtellam ejus in Oriénte, & vénimus adorâre eum. Audiens autem Herôdes Rex turbâtus eſt, & omnis Jeroſólyma cum illo.

illo. Et cóngregans omnes príncipes ſacerdôtum, & ſcribas pópuli, ſciſcitabâtur ab eis ubi Chriſtus naſcerêtur. At illi dixérunt ei: In Béthlehem Judæ. Sic enim ſcriptum eſt per Prophêtam: Et tu Béthlehem terra Juda, nequâquam mínima es in princípibus Juda: ex te enim éxiet Dux, qui regat pópulum meum Iſraël. Tunc Herôdes, clam vocátis Magis, diligenter didicit ab eis tempus ſtellæ, quæ appáruit eis: & mittens illos in Bethlehem, dixit: Ite, & interrogáte diligénter de púero: & cùm invenéritis, renuntiâte mihi, ut & ego veniens adórem eum. Qui, cùm audîſſent regem, abiérunt. Et ecce ſtella, quam víderant in Oriénte, antecedébat eos, uſque dum véniens ſtaret ſupra ubi erat puer. Vidéntes autem ſtellam gavíſi ſunt gáudio magno valde. Et intrántes domum, invenérunt púerum cum Maríâ matre ejus, * & procidéntes, adoravérunt eum. Et apértis theſáuris ſuis obtulérunt ei múnera, aurum, thus, & myrrham. Et reſpónsô accéptô in ſomnis nè redírent ad Herôdem, per áliam viam revérſi ſunt in regiônem ſuam. Credo.

Ps. 71.

Offertorium. Reges Tharſis & ínſulæ múnera ófferent: reges Arabum & Saba dona addúcent: & adorábunt eum omnes reges terræ, omnes gentes ſérvient ei.

Secreta.

ECcléſiæ tuæ, quæſumus Dómine, dona propítius intuêre: quibus non jam aurum, thus, & myrrha profértur; ſed quod eísdem munéribus declâratur, immolâtur & ſumitur, Jeſus Chriſtus Fílius tuus Dóminus noſter. Qui tecum vivit & regnat in unitâte Spíritûs Sancti Deus.

Præfatio. Quia cùm Unigenitus tuus. **Infra actionem.** Communicántes, & diem ſacratíſſimum. **&c. ut in Præfationibus. Et dicuntur per totam Octavam.**

Communio. Vídimus ſtellam ejus in Oriénte: & vénimus cum munéribus adorâre Dóminum. Matt. 2. a.

Poſtcommunio.

PRæſta quæſumus omnípotens Deus: ut quæ ſolémni celebrâmus officio; purificâtæ mentis intelligéntiâ conſequâmur. Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum: Qui tecum vivit & regnat in unitâte Spíritûs Sancti Deus.

Infra Octavam Epiphaniæ fit idem Officium, quod in die: & poſt Orationem diei dicuntur Orationes. Deus, qui ſalûtis ætérnæ. & Eccléſiæ tuæ. Vel pro Papa. Deus ómnium fidélium. ut infra in Dominica III. poſt Epiphan.

De Feſtis Duplicibus, & Semiduplicibus, quæ infra Octavam veniunt, nihil tunc ágitur (niſi tantùm de Patrono vel Titulari Eccleſiæ, & de Dedicatione ejusdem, in propria Eccleſia, non tamen in die Octava) ſed peracta Octava celebrantur: de Simplicibus verò fit tantum commemoratio.

In Dominica infra Octavam Miſſa dicitur ut infra. Quod ſi Epiphania venerit in Dominica, ipſa Miſſa Dominicæ dicitur in Sabbato infra Octavam, & in die Octava nihil fit de Dominica.

DOMI-

DOMINICA
Infrà Octavam Epiphaniæ.

Introitus.

IN excelſo throno vidi ſedêre virum, quem adórat multitúdo Angelórum pſalléntes in unum: ecce cujus imperii nomen eſt in æternum. **Pſalmus.** Jubilâte Deo omnis terra: ſervîte Dómino in lætitia. ℣. Glória Patri. Ps. 99.

Oratio.

VOta, quæſumus Dómine, ſupplicantis pópuli cœléſti pietâte proſéquere: ut, & quæ ágenda ſunt, vídeant; & ad implénda quæ víderint, convaléſcant. Per Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum: Qui tecum vivit & regnat, in unitâte Spíritûs Sancti Deus, per omnia ſæcula ſæculórum. ℟. Amen.

Et fit commemoratio de Octava Epiphaniæ.

Oratio.

DEUS, qui hodiérnâ die Unigénitum tuum géntibus ſtellâ duce revelâſti: concéde propítius; ut, qui jam te ex fide cognóvimus, uſque ad contemplándam ſpéciem tuæ celſitúdinis perducâmur. Per eúndem Dóminum noſtrum Jeſum Chriſtum Fílium tuum: Qui tecum vivit & regnat, in unitâte Spíritûs Sancti Deus.

Léctio Epíſtolæ beáti Pauli
Apóſtoli ad Romános. Rom. 12. a.

FRatres, Obſecro vos per miſericórdiam Dei, ut exhibeâtis córpora veſtra hóſtiam viventem, ſanctam, Deo placentem, rationábile obſéquium veſtrum. Et nolíte conformâri huic ſæculo, ſed reformámini in novitâte ſensûs veſtri: ut probêtis quæ ſit voluntas Dei bona, & benéplacens, & perfécta. Dico enim per grátiam quæ data eſt mihi, ómnibus qui ſunt inter vos: Non plus ſápere, quàm opórtet ſápere, ſed ſápere ad ſobriecátem: & unicuîque ſicut Deus divîſit menſúram fidei. Sicut enim in uno córpore multa membra habêmus, ómnia autem membra non eúndem actum habent: ita multi unum corpus ſumus in Chriſto, ſinguli autem alter altérius membra: in Chriſto Jeſu Dómino noſtro.

Graduale. Benedíctus Dóminus Deus Iſraël, qui facit mirabília magna ſolus à ſæculo. ℣. Suſcípiant montes pacem pópulo tuo: & colles juſtítiam. Allelúja, allelúja. ℣. Jubilâte Deo omnis terra: ſervîte Dómino in lætítia. Allelúja. Ps. 71. Ps. 99.

Sequéntia ſancti Evangélii
ſecúndùm Lucam. Luc. 2. f.

CÙm factus eſſet Jeſus annórum duódecim, aſcendéntibus illis Jeroſólymam ſecúndùm conſuetudinem diéi feſti, conſummatísque diébus, cùm redírent, remánſit puer Jeſus in Jerúſalem, & non cognovérunt paréntes ejus. Exiſtimántes autem illum eſſe in comitátu, venérunt iter diéi, & requirébant eum inter cognátos, & notos. Et non inveniéntes, regréſſi ſunt in Jerúſalem, requiréntes eum. Et factum eſt, poſt tríduum invenérunt illum in templo ſedéntem

in médio doctôrum, audiéntem illos, & interrogântem eos. Stupébant autem omnes, qui eum audiébant, super prudéntia & respónsis ejus. Et vîdéntes admiráti sunt. Et dixit mater ejus ad illum: Fili, quid fecísti nobis sic? Ecce pater tuus & ego doléntes quærebâmus te. Et ait ad illos: Quid est, quòd me quærebâtis? Nesciebâtis, quia in his, quæ Patris mei sunt, opórtet me esse? Et ipsi non intellexérunt verbum, quod locûtus est ad eos. Et descéndit cum eis, & venit Názareth: & erat súbditus illis. Et mater ejus conservâbat ómnia verba hæc in corde suo. Et Jesus proficiébat sapiéntiâ, & ætâte, & grâtiâ apud Deum & hómines. Credo.

Pſal. 99. **Offertorium.** Jubilâte Deo omnis terra, servîte Dómino in lætítia: intrâte in conspéctu ejus in exultatiône, quia Dóminus ipse est Deus.

Secreta.

OBlâtum tibi Dómine sacrifícium, vivíficet nos semper, & múniat. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit, & regnat.

De Epiphania. Secreta.

ECcléſiæ tuæ, quæsumus Dómine, dona propítius intuêre: quibus non jam aurum, thus, & myrrha profértur: sed quod eísdem munéribus declarâtur, immolâtur, & súmitur, Jesus Christus Fílius tuus Dóminus noster: Qui tecum vivit, & regnat in unitâte.

Luc. 2. g. **Communio.** Fili, quid fecísti nobis sic? ego & pater tuus doléntes quærebâmus te. Et quid est quòd me quærebâtis? nesciebâtis, quia in his, quæ Patris mei sunt, opórtet me esse?

Postcommunio.

SUpplices te rogâmus, omnípotens Deus: ut quos tuis réficis sacraméntis, tibi étiam plácitis móribus dignánter deservîre concêdas. Per Dóminum nostrum.

De Epiphania. Postcommunio.

PRæsta quæsumus omnípotens Deus: ut quæ solémni celebrâmus officiô, purificátæ mentis intelligentiâ consequâmur. Per Dóminum nostrum.

IN OCTAVA EPIPHANIÆ.

Introitus.

Mal. 3. ECce advênit Dominátor Dóminus: & regnum in manu ejus, & potéstas, & impérium. Pſalmus. Pſal. 71. Deus judicium tuum Regi da: & justítiam tuam Fílio Regis. ℣. Glória Patri.

Oratio.

DEUS, cujus Unigénitus in substántia nostræ carnis appáruit: præsta quæsumus; ut per eum, quem símilem nobis foris agnóvimus, intùs reformári mereâmur. Qui tecum vivit & regnat.

Léctio Isaíæ Prophétæ.

Isaiæ 60. a. SUrge, illumináre Jerúsalem: quia venit lumen tuum, & glória Dómini super te orta est. Quia ecce ténebræ opérient terram, & calîgo pópulos: super te autem oriétur Dóminus, & glória ejus in te

vidébitur. Et ambulábunt Gentes in lúmine tuo, & Reges in splendôre ortûs tui. Leva in circúitu óculos tuos, & vide: omnes isti congregáti sunt, venérunt tibi: fílii tui de longè venient: & fíliæ tuæ de látere surgent. Tunc vidébis, & áfflues, mirábitur, & dilatábitur cor tuum, quando convérsa fuerit ad te multitûdo maris, fortitûdo Géntium vénerit tibi. Inundátio camelôrum opériet te, dromedárii Mádian & Epha: omnes de Saba vénient, aurum & thus deferéntes, & laudem Dómino annuntiántes.

Ibid. **Graduale.** Omnes de Saba vénient, aurum & thus deferéntes, & laudem Dómino annuntiántes. ℣. Surge, & illumináre Jerusalem: quia glória Dómini super te orta est. Alleluja, alleluja. ℣. Vídimus stellam ejus in Oriénte: & vénimus cum munéribus adoráre Dóminum. Alleluja.

Matt. 2. a.

Sequéntia sancti Evangélii secúndùm Joannem.

Joan. 1. d. IN illo témpore: Vidit Joannes Jesum veniéntem ad se, & ait: Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccátum mundi. Hic est, de quo dixi: Post me venit vir, qui ante me factus est: quia prior me erat. Et ego nesciébam eum, sed ut manifestêtur in Israël, propterèa veni ego in aqua baptízans. Et testimónium perhíbuit Joánnes, dicens: Quia vidi Spíritum descendéntem quasi colúmbam de cœlo, & mansit super eum. Et ego nesciebam eum: sed qui misit me baptizâre in aqua, ille mihi dixit: Super quem víderis Spíritum descendéntem, & manéntem super eum, hic est, qui baptízat in Spíritu Sancto. Et ego vidi: & testimónium perhíbui, quia hic est Fílius Dei. Credo.

Pſal. 71. **Offertorium.** Reges Tharsis & Insulæ múneraófferent: Reges Arabum & Saba dona adducent: & adorábunt eum omnes Reges terræ, omnes gentes sérvient ei.

Secreta.

HOstias tibi, Dómine, pro nati Fílii tui apparitiône deférimus, supplíciter exorántes: ut sicut ipse nostrôrum auctor est múnerum; ità sit ipse misércors & suscéptor, Jesus Christus Dóminus noster. Qui tecum vivit, & regnat.

Matt. 2. a. **Communio.** Vídimus stellam ejus in Oriénte: & vénimus cum munéribus adoráre Dóminum.

Postcommunio.

COeléſti lúmine, quæsumus Dómine, semper & ubîque nos præveni: ut mystérium, cujus nos partícipes esse voluísti; & purô cernâmus intúitu, & dignô percipiâmus afféctu. Per Dóminum.

℣ Ab Octava Epiphaniæ usque ad Purificationem, nisi fuerit Duplex, post Orationem diei dicuntur istæ Orationes: Deus qui salûtis ætérnæ. & Ecclésiæ tuæ. vel Deus ómnium fidélium. ut infrà in Dominica III. post Epiphaniam. Pag. 55.

℣ Si tempus breve fuerit ab Octava Epiphaniæ usque ad Septuagesimam, ità ut officia sequentium Dominicarum non possint expleri suis diebus, officia illarum quæ supersunt post Dominicam II. post

Epiphaniam, eô annô omittuntur & resumuntur (quoad Orationem, Epistolam, & Evangelium duntaxat) post Dominicam XXIII. post Pentecosten, ut ibi dicitur in Rubrica.

℟ Si Dominica Septuagesimæ venerit sequenti Dominicâ post Octavam Epiphaniæ, in præcedenti Sabbato, si non est impeditum festô semiduplici, dicitur Missa de Dominica II. post Epiphaniam, cum commemoratione festi simplicis, si in eo occurrat. Si verò Sabbatum fuerit impeditum festô semiduplici, tunc primâ die post Octavam Epiphaniæ, in qua non sit festum duplex, dicitur Missa de II. Dominica, & festum semiduplex in ea occurrens, transfertur in primam diem similiter non impeditam.

DOMINICA II.

Post Epiphaniam.

In Festo SS. Nominis JESU.

Introitus.

Phil. 2. c. IN Nómine Jesu ómne genu flectâtur, cœléstium, terréstrium, & infernôrum: & ómnis lingua confiteâtur, quia Dóminus Jesus Christus in glória est Dei Patris. Psal. 8. Psalmus. Dómine Dóminus noster, quàm admirábile est Nomen tuum in univérsa terra. ℣. Glória Patri.

Oratio.

DEUS, qui Unigénitum Fílium tuum constituísti humani generis Salvatôrem, & Jesum vocári jussísti: concede propítius; ut, cujus sanctum Nomen venerámur in terris, ejus quoque aspéctu perfruâmur in cœlis. Per eundem Dóminum nostrum.

Fit Commemoratio Dominicæ II. post Epiphaniam.

Léctio Actuum Apostolô-rum.

Act. 4. IN diebus illis: Petrus Spíritu Sancto repletus, dixit: Príncipes populi, & seniôres audite. Si nos hodie dijudicâmur in benefácto hóminis infirmi, in quo iste salvus factus est: notum sit ómnibus vobis, & omni plebi Israël, quia in Nómine Dómini nostri Jesu Christi Nazaréni, quem vos crucifixístis, quem Deus suscitávit à mortuis, in hoc iste astat coràm vobis sanus. Hic est lapis, qui reprobátus est à vobis ædificántibus: qui factus est in caput ánguli. Et non est in alio áliquo salus. Nec enim aliud Nómen est sub cœlo datum homínibus, in quo óporteat nos salvos fieri.

Graduale. Salvos fac nos Dómine Deus noster, & congrega nos de natiónibus: ut confiteámur Nomini sancto tuo, & gloriémur in glória tua. ℣. Tu Dómine, Pater noster, & Redemptor noster: à sæculo Nomen tuum. Allelúja, allelúja. ℣. Laudem Dómini loquetur os meum: & benedícat omnis caro Nomen sanctum ejus. Allelúja. Psal. 105 v. 47.

Post Septuagesimam omissô Allelúja, & ℣. sequenti, dicitur: Tractus. Dómine Deus virtûtum convérte nos, & osténde faciem tuam, & salvi érimus: sonet vox tua in Psal. 67. b. Cant. 2. d.

auribus meis. ℣. Vox enim tua dulcis, & facies tua decôra nimis. ℣. Oleum effusum Nomen tuum Jesu: ideo adolescéntulæ dilexerunt te.

Sequéntia sancti Evangélii secundùm Lucam.

Luc. 2. c. IN illo témpore: Postquàm consummáti sunt dies octo, ut circumciderétur puer: vocátum est Nómen ejus JESUS, quod vocátum est ab Angelo, priúsquàm in útero conciperetur. Credo.

Offertorium. Confitebor tibi Dómine Deus meus in toto corde meo: & glorificâbo Nómen tuum in æternum. Quoniam tu Dómine suavis, & mitis es, & multæ misericórdiæ ómnibus invocántibus te. Allelúja. Psal. 85.

Secreta.

BEnedictio tua, clementíssime Deus, quâ omnis viget creatura, sanctificet, quæsumus, hoc Sacrificium nostrum, quod ad glóriam Nominis Fílii tui Dómini nostri Jesu Christi offerimus tibi: ut Majestati tuæ placere possit ad laudem, & nobis proficere ad salutem. Per eundem Dóminum nostrum.

Commemoratio Dominicæ.

Præfatio de Nativitate.

Ibid. Communio. Omnes Gentes, quascunque fecísti, venient, & adorâbunt coram te, Dómine, & glorificâbunt Nomen tuum: quoniam magnus es tu, & faciens mirabília: tu es Deus solus. Allelúja.

Postcommunio.

OMnipotens æterne Deus, qui creâsti, & redemísti nos, respice propítiùs vota nostra: & sacrificium salutâris hostiæ, quod in honórem Fílii tui Dómini nostri Jesu Christi, Majestati tuæ obtulimus, placidô, & benignô vultu suscipere dignêris: ut gratiâ tuâ nobis infusâ, sub gloriôso Nomine Jesu, æternæ prædestinatiônis titulô, gaudeámus nomina nostra scripta esse in cœlis. Per eundem Dóminum nostrum.

Commemoratio Dominicæ.

In fine Evangelium Dominicæ.

DOMINICA II.

Post Epiphaniam.

Introitus.

Psal. 65. OMnis terra adôret te, Deus, & psallat tibi: psalmum dicat nómini tuo Altíssime. Ibid. Psalmus. Jubilâte Deo omnis terra, psalmum dícite nómini ejus: date glóriam laudi ejus. ℣. Glória Patri.

Dicitur, Glória in excelsis in Dominicis usque ad Septuagesimam exclusivè: in Ferialibus verò diebus, quando resumitur Missa de Dominica præcedenti, non dicitur. Quod servatur etiam post Pentecosten.

Oratio.

OMnípotens sempitérne Deus, qui cœléstia simul & terrêna moderâris: supplicatiónes pópuli tui cleménter exáudi; & pacem tuam nostris concêde temporibus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit.

Léctio Epístolæ Beáti Pauli
Apóstoli ad Romános.

Rom. 12.b. FRatres, Habéntes donatiónes secúndùm grátiam, quæ data est nobis, differéntes; sive prophetîam secúndùm ratiónem fídei, sive minístérium in minístrándo, sive qui docet in doctrína, qui exhortâtur in exhortándo, qui tríbuit in simplicitâte, qui præest in solicitúdine, qui miserétur in hilaritâte. Diléctio sinè simulátióne. Odiéntes malum, adhæréntes bono: Charitâte fraternitâtis ínvicem diligéntes: honóre ínvicem præveniéntes: solicitúdine non pigri: spíritu fervéntes: Dómino serviéntes: spe gaudéntes: in tribulatióne patiéntes: oratióni instántes: necessitátibus Sanctórum communicántes: hospitalitâtem sectántes. Benedícite persequéntibus vos: benedícite, & nolîte maledícere. Gaudêre cum gaudéntibus, flere cum fléntibus: idípsum ínvicem sentiéntes: non alta sapiéntes, sed humílibus consentiéntes.

Graduale. Psal. 106. Misit Dóminus verbum suum, & sanâvit eos: & erípuit eos de intéritu eórum. ℣. Confiteántur Dómino misericórdiæ ejus: & mirabília ejus fíliis hóminum. Allelúja, allelúja. ℣. Psal. 148. Laudâte Dóminum omnes Angeli ejus, laudâte eum omnes virtutes ejus. Alleluja.

℟ Sic dicitur Allelúja, cum Versu post Graduale, ab Octava Epiphaniæ usque ad Septuagesimam, & ab Octava Pentecostes usque ad Adventum, etiam infrà Hebdomadam, quando resumitur Missa de Dominica.

Sequéntia sancti Evangélii
secúndùm Joánnem.

Joan. 2. a. IN illo témpore: Núptiæ factæ sunt in Cana Galilææ: & erat mater Jesu ibi. Vocâtus est autem & Jesus, & discípuli ejus, ad núptias. Et deficiénte vinô, dicit mater Jesu ad eum: Vinum non habent. Et dicit ei Jesus: Quid mihi, & tibi est mulier? nondum venit hora mea. Dicit mater ejus minístris: Quodcúnque díxerit vobis, fácite. Erant autem ibi lapídeæ hydriæ sex pósitæ secúndùm purificatiónem Judæórum, capiéntes síngulæ metrétas binas vel ternas. Dicit eis Jesus: Implête hydrias aquâ. Et implevérunt eas usque ad summum. Et dicit eis Jesus: Haurîte nunc, & ferte architriclíno. Et tulérunt. Ut autem gustâvit architriclínus aquam vinum factam, & non sciébat unde esset, minístri autem sciébant, qui háuserant aquam: vocat sponsum architriclînus, & dicit ei: Omnis homo primùm bonum vinum ponit: & cùm inebriáti fúerint, tunc id, quod detérius est: Tu autem servâsti bonum vinum usque adhuc. Hoc fecit inítium signórum Jesus in Cana Galilææ: & manifestâvit glóriam suam, & credidérunt in eum discípuli ejus. Credo.

Offertorium. Psal. 65. Jubilâte Deo univérsa terra: psalmum dícite nómini ejus: venîte, & audîte, & narrábo vobis, omnes qui timêtis Deum, quanta fecit Dóminus ánimæ meæ. Allelúja.

Secreta.

Secreta.

OBláta Dómine múnera sanctífica: nósque à peccatórum nostrórum máculis emunda. Per Dóminum nostrum.

Communio. Joan. 2. a. Dicit Dóminus: Implête hydrias aquâ, & ferte architriclíno: cùm gustâsset architriclînus aquam vinum factam, dicit sponso: Servâsti bonum vinum usque adhuc: hoc signum fecit Jesus primum coràm discípulis suis.

Postcommunio.

AUgeátur in nobis, quæsumus Dómine, tuæ virtûtis operátio: ut divínis vegetâti sacraméntis, ad eórum promíssa capiénda, tuô múnere præparémur. Per Dóminum nostrum.

DOMINICA III.
Post Epiphaniam.

Introitus.

Psal. 96. ADorâte Deum omnes Angeli ejus: audîvit, & lætâta est Sion: & exultavérunt fíliæ Judæ. Ibid. Psalmus. Dóminus regnâvit exúltet terra: lætántur ínsulæ multæ. ℣. Glória Patri.

Oratio.

OMnípotens sempitérne Deus, infirmitâtem nostram propítiùs réspice: atque ad protegéndum nos, déxteram tuæ majestâtis exténde. Per Dóminum nostrum.

De S. Maria. Oratio.

DEUS, qui salûtis ætérnæ, beátæ Maríæ virginitâte fœcundâ, humáno géneri præmia præstitísti: tríbue quæsumus; ut ipsam pro nobis intercédere sentiâmus, per quam meruímus auctórem vitæ suscípere, Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum.

Contrà persecutores Ecclesiæ. Oratio.

ECclésiæ tuæ, quæsumus Dómine, preces placâtus admitte: ut, destructis adversitátibus, & erróribus univérsis; secúrâ tibi sérviat libertâte. Per Dóminum nostrum.

Vel pro Papa. Oratio.

DEUS ómnium fidélium Pastor & Rector; fámulum tuum N. quem pastórem Ecclésiæ tuæ præésse voluísti, propítiùs réspice: da ei, quæsumus, verbô & exémplô, quibus præest, proficere; ut ad vitam, unà cum grege sibi crédito, pervéniat sempitérnam. Per Dóminum nostrum.

Léctio Epístolæ beáti Pauli
Apóstoli ad Romános.

Rom. 12.d. FRatres, Nolîte esse prudéntes apud vosmetípsos: Nulli malum pro malo reddéntes: providéntes bona non tantùm coràm Deo, sed étiam coràm ómnibus homínibus. Si fieri potest, quod ex vobis est, cum ómnibus homínibus pacem habéntes: Non vosmetípsos defendéntes charíssimi, sed date locum iræ. Scriptum est enim: Mihi vindícta; ego retríbuam, dicit Dóminus. Sed si esúrierit inimîcus tuus, ciba illum: si sítit, potum da illi: hoc enim fáciens, carbónes ignis cóngeres su-

per

per caput ejus. Noli vinci à malo, ſed vince in bono malum.

Graduale. Psal. 101. Timébunt Gentes nomen tuum Dómine, & omnes Reges terræ glóriam tuam. ℣. Quóniam ædificâvit Dóminus Sion, & vidébitur in majeſtâte ſua. Allelúja, allelúja. Psal. 96. ℣. Dóminus regnâvit, exúltet terra: lætentur ínſulæ multæ. Allelúja.

Sequéntia ſancti Evangélii ſecúndùm Matthæum.

Matt. 8. a. IN illo témpore: Cùm deſcendíſſet Jeſus de monte, ſecútæ ſunt eum turbæ multæ: & ecce leprôſus véniens, adorâbat eum, dicens: Dómine, ſi vis, potes me mundâre. Et exténdens Jeſus manum, tétigit eum, dicens: Volo. Mundâre. Et confeſtim mundâta eſt lepra ejus. Et ait illi Jeſus: Vide, némini díxeris: ſed vade, oſténde te ſacerdóti, & offer munus, quod præcêpit Móyſes, in teſtimónium illis. Cùm autem introîſſet Caphárnaum, accéſſit ad eum Centúrio, rogans eum, & dicens: Dómine, puer meus jacet in domo paralyticus, & malè torquêtur. Et ait illi Jeſus: Ego véniam, & curâbo eum. Et reſpóndens Centúrio, ait: Dómine, non ſum dignus ut intres ſub tectum meum: ſed tantùm dic verbô, & ſanábitur puer meus. Nam & ego homo ſum ſub poteſtâte conſtitûtus, habens ſub me mílites, & dico huic: Vade, & vadit: & álii, veni, & venit: & ſervo meo: Fac hoc, & facit. Audiens autem Jeſus, mirâtus eſt, & ſequéntibus ſe dixit: Amen dico vobis, non invéni tantam fidem in Iſraël. Dico autem vobis, quòd multi ab Oriénte & Occidénte vénient, & recúmbent cum Abraham, & Iſaac, & Jacob in regno cœlôrum, fílii autem regni ejiciéntur in ténebras exterióres: ibi erit fletus, & ſtridor déntium. Et dixit Jeſus Centurióni: Vade, & ſicut credidíſti, fiat tibi. Et ſanâtus eſt puer in illa hora. Credo.

Offertorium. Psal. 117. Déxtera Dómini fecit virtûtem, déxtera Dómini exaltâvit me: non móriar, ſed vivam, & narrábo ópera Dómini.

Secreta.

HÆc hóſtia, Dómine quæſumus, emúndet noſtra delicta: & ad ſacrifícium celebrándum, ſubditôrum tibi córpora, mentésque ſanctificet. Per Dóminum noſtrum.

De Sancta Maria. Secreta.

MUnéribus noſtris, quæſumus Dómine, precibúsque ſuſcéptis: & cœléſtibus nos munda myſtériis, & cleménter exáudi.

Contrà perſecutores Eccleſiæ. Secreta.

PRótege nos Dómine, tuis myſtériis ſerviéntes: ut divínis rebus inhæréntes, & córpore tibi famulémur, & mente. Per Dóminum noſtrum.

Vel pro Papa. Secreta.

OBlátis, quæſumus Dómine placâre munéribus, & fámulum tuum N. quem paſtôrem Eccléſiæ tuæ præéſſe voluíſti, aſſiduâ protectiône gubérna. Per Dóminum noſtrum.

Communio. Luc. 4. d. Mirabántur omnes de his, quæ procedébant de ore Dei.

Poſtcom-

Spiritus ſanctus ſupervenìet in te, et virtus altiſſimi obumbrabit tibi.